UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií

Katedra mediálních studií

Michaela Černá

Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ

Rigorózní práce

Praha 2013

Autor práce: **Michaela Černá**
Vedoucí práce: **Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.**

Rok obhajoby: 2013

Bibliografický záznam

ČERNÁ, Michaela. *Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ.* Praha, 2013. 220 s.: Rigorózní práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí rigorózní práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

ABSTRAKT

Obecní zpravodaje jsou specifickým typem lokálních médií, která jsou v České republice jen velmi málo zmapována. Rigorózní práce Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ (dále jen práce) má přispět k rozšíření podkladů potřebných k objektivnímu poznání fungování této části mediální krajiny. Obsahem této práce je popis obecních zpravodajů ve vybraném regionu. V první části se práce zaměřuje na shrnutí teoretických poznatků o obecních zpravodajích. Uvádí tak základní terminologii, právní ukotvení obecních zpravodajů, funkce lokální médií včetně obecních zpravodajů a etické aspekty jejich vydávání. Dále pak stručně definuje zkoumaný region a popisuje metodologii použitou v praktické části práce. Praktická část práce zkoumá obecní zpravodaje v okrese Praha-východ. Sestavuje jejich přehled a následně detailněji analyzuje některé z nich. Na tomto vybraném vzorku pak rozvádí, jakým způsobem jsou obecní zpravodaje v dané lokalitě vydávány, jaké je jejich redakční zázemí, jaká je jejich struktura apod. Závěr práce shrnuje specifika obecních zpravodajů v regionu Praha-východ a konfrontuje zjištěná data s teoretickými poznatky.

ABSTRACT

Municipal bulletins are specific type of local media, which are not described enough in the Czech Republic. Theses Printed Municipal Bulletins in Prague-East District (Theses) should extend the work, which is necessary for an objective understanding of the functioning of this part of media landscape. The content of Theses is the description of municipal bulletins in the selected region. In the first part, Theses summarizes the theoretical knowledge about municipal bulletins. It presents the basic terminology, legal aspects of municipal bulletins, functions of local media including municipal bulletins and ethical aspects of their publishing. Furthermore, Theses briefly defines researched region and describes methodology, which is used in the practical part of Theses. The practical part of Theses examines municipal bulletins in the Prague-East district. It brings together the list of them and analyzes some of them in detail. On this selected sample of municipal bulletins of Prague-East district Theses elaborates how are the municipal bulletins in this area issued, how does seem their editorial background, their structure etc. The conclusion summarizes the specifics of municipal bulletins in Prague-East district and compares the observed data with theoretical knowledge.

KLÍČOVÁ SLOVA

Lokální média, zpravodaj, radniční noviny, obecní zpravodaj, vztahy s veřejností (PR), samospráva, cenzura, okres Praha-východ

KEY WORDS

Local media, local news, bulletin, municipal bulletin, public relations, local government, censoring, Prague-East district

Rozsah práce: 259 473 znaků s mezerami bez abstraktu a příloh

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání titulu PhDr. v žádném jiném oboru ani na jiné fakultě či univerzitě.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne Michaela Černá

Poděkování

Děkuji tímto Doc. PhDr. Barbaře Köpplové, CSc. za obětavost a maximální podporu při přípravě této rigorózní práce.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Teze RIGORÓZNÍ práce
Tyto teze tvoří přílohu „Přihlášky ke státní rigorózní zkoušce“

TUTO ČÁST VYPLŇUJE ŽADATEL:

Informace o žadateli:	**Razítko podatelny:**
Příjmení a jméno: *Černá Michaela*	
E-mail: *michaela@cernych.com*	
Telefon (nejlépe mobilní)**:** *775 012 613*	
	katedra: k rukám:

Předpokládaný název rigorózní práce v češtině:
Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ

Předpokládaný název rigorózní práce v angličtině:
Printed municipal bulletins in Prague-east district

Předpokládaný termín předložení práce:
9. 9 .2013

Pedagog, s nímž byly teze konzultovány :
Doc. Barbara Köpplová, CSc.

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování žadatelem (rozsah do 1000 znaků)**:**

Práce vychází z magisterské diplomové práce úspěšně obhájené v LS 2012 s pochvalou děkana.

Otázka obecních a městských zpravodajů je v české literatuře popsána poměrně málo a studie zaměřené na konkrétní zpravodaje začínají vznikat až v posledních několika málo letech. Diplomová práce „Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ“ si proto klade za cíl přispět k popisu českých obecních zpravodajů zmapováním vybraných zpravodajů v konkrétním regionu.
Práce bude zkoumat strukturu, formální stránku, redakční práci a další aspekty zpravodajů jednotlivých obcí okresu Praha-východ za účelem získání přehledu v této oblasti. Nabídne tak nejenom charakteristiku jedné části mediální krajiny pro možnosti jejího hlubšího zkoumání, ale má se také stát dílčím podkladem polemiky o fungování městských obecních zpravodajů v České republice.
Diplomová práce „Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ“ se má svými zjištěními zařadit mezi již dříve vzniklé (převážně studentské, tedy bakalářské, diplomové a rigorózní) práce, které o obecních zpravodajích v jednotlivých okresech pojednávají a stát se tak součástí této řady prací postupně mapujících obecní zpravodaje v České republice. Práce bude zároveň odkazovat na polemiku o radničních zpravodajích vedenou částečně v literatuře, hlavně ale prostřednictvím veřejných fór zprostředkovávaných neziskovými organizacemi, na něž odkazuje i aktuální protikorupční strategie české vlády.

Předpokládaný cíl rigorózní práce, původní přínos autora ke zpracování tématu, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (rozsah do 1200 znaků)**:**

Práce má stručně teoreticky ukotvit, ale hlavně shrnutím dat o konkrétním regionu zmapovat, vydávání obecních zpravodajů v okrese Praha-východ. Cílem práce je tak vytvoření přehledu o zpravodajích v tomto regionu a v návaznosti na dříve vydané práce napomoci ve výzkumu obecních zpravodajů v České republice.
Přehled, který práce nabídne, by měl zahrnovat data o struktuře, formě a redakční práci vybraných zpravodajů a o případných dalších zajímavých zjištěních o zpravodajích v dané lokalitě. Mezi

zjišťované výzkumné otázky budou patřit např. statistické údaje, dále technické, ekonomické a personální údaje a údaje o zajišťování názorové plurality ve vybraných obecních zpravodajích. Přínos práce tak spočívá ve zmapování situace v konkrétní oblasti, které má sloužit jako podklad pro hlubší zkoumání obecních zpravodajů v České republice, zkoumání lokální žurnalistky, zkoumání objektivity žurnalistické práce apod. Práce by měla také podpořit diskusi o kvalitách obecních zpravodajů v České republice a v neposlední řadě může posloužit jako podklad pro zvyšování kvality obecních zpravodajů.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu)**:**

ÚVOD
1 TEORETICKÁ ČÁST
1.1 Základní terminologie
1.1.1 Obecní zpravodaj
1.1.2 Další pojmy
1.2 Právní ukotvení obecních zpravodajů
1.2.1 Listina základních práv a svobod
1.2.2 Tiskový zákon
1.2.3 Zákon o obcích
1.3 Specifika obecních zpravodajů
1.3.1 Obecní zpravodaje jako lokální média
1.3.2 Funkce obecních zpravodajů
1.3.3 Specifika žurnalistiky obecních zpravodajů
1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů
1.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací
1.4.2 Syndikát novinářů České republiky
1.4.3 Protikorupční strategie české vlády 2010–2014
1.5 Charakteristika zkoumaného okresu Praha-východ
1.6 Metodologické postupy užité v praktické části práce
1.6.1 Metodologie souhrnného přehledu
1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy
2 PRAKTICKÁ ČÁST
2.1 Přehled obecních zpravodajů Prahy-východ
2.1.1 Vydávání zpravodajů jednotlivými obcemi
2.1.2 Vydavatelé zpravodajů
2.1.3 Periodicita vydávání zpravodajů
2.1.4 Počet stran jednotlivých zpravodajů
2.1.5 Formáty tištěných zpravodajů
2.1.6 Metody distribuce zpravodajů a ceny jejich výtisků
2.1.7 Uvádění neredakčních článků ve zpravodajích
2.1.8 Otiskování inzerce ve zpravodajích
2.1.9 Dostupnost zpravodajů na internetu
2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ
2.2.1 Zpravodaj obce Máslovice: Na vědomost se dává…
2.2.2 Zpravodaj obce Hlavenec: Hlavenecký občasník
2.2.3 Zpravodaj obce Sudovo Hlavno: Hlavnovský zpravodaj
2.2.4 Zpravodaj obce Vyžlovka: Vyžlovský zpravodaj
2.2.5 Zpravodaj obce Sibřina: Zebrin
2.2.6 Zpravodaj obce Přezletice: Obecní zpravodaj
2.2.7 Zpravodaj obce Velké Popovice: Velkopopovický zpravodaj

2.2.8 Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy: Černokostelecký zpravodaj
2.2.9 Zpravodaj obce Úvaly: Život Úval
2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů
2.3.1 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy
2.3.2 Zodpovězení výzkumných otázek
3 ZÁVĚR
4 SUMMARY

Vymezení podkladového materiálu (např. analyzované tituly a období, za které budou analyzovány) **a metody (techniky) jeho zpracování:**

Základním zkoumaným materiálem budou periodika vydávaná radnicemi jednotlivých obcí okresu Praha-východ. Z těchto titulů budou vybrány všechny obecní zpravodaje vycházející v tištěné podobě. U všech zkoumaných periodik budou zastoupena 3 vydání po sobě jdoucí včetně nejaktuálnějšího vydání k 15. listopadu 2011. V druhé polovině praktické části práce budou některá z těchto periodik (níže popsanou metodou) vybrána k podrobnějšímu zkoumání prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy. S ohledem na dříve provedené rešerše je předpokladem, že u většiny zkoumaných periodik pokryjí poslední 3 vydání období posledních 3 měsíců až jednoho roku.

Základní literatura (nejméně 10 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků)**:**

Bartošek, Jaroslav. 1997. *Žurnalistika. Úvod do studia*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Vysokoškolská skripta vztahující se k problematice žurnalistiky a mediálních studií.
- Využití v teoretické části práce zvláště pak v definování specifik obecních zpravodajů.

Disman, Miroslav. 2008. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.
- Literatura pojednávající o kvalitativním, ale převážně o kvantitativním výzkumu.
- Využití v k zvážení metod psaní práce.

Eco, Umberto. 1997. *Jak napsat diplomovou práci.* Olomouc: Votobia.
- Literatura pojednávající o metodách a specifících psaní diplomových prací.
- Využití v k zvážení metod psaní práce.

Tušer, Andrej – Ševčák, Luboš. 1986. *Okresné noviny na Slovensku (Stručný náčrt vzniku a vývinu regionálnej tlače na území Slovenska od najstarších čias po súčasnosť).* Bratislava: Slovenský zväz novinárov, Novinársky študijní ústav.
- Literatura vztahující se k problematice žurnalistiky a mediálních studií.
- Využití v teoretické části práce zvláště pak v definování specifik obecních zpravodajů.

Waschková Císařová, Lenka, eds.. 2007. *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita.
- Sborník pojednávající o regionální a lokální žurnalistice a jejích specifikách.
- Využití jednotlivých studií a esejů ze sborníku převážně v teoretické části práce.

Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického (tiskový zákon).
- Právní předpisy.
- Využití v teoretické části práce zvláště v kapitole o právních souvislostech.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Právní předpisy.

- Využití v teoretické části práce zvláště v kapitole o právních souvislostech.

Zákon č. 40/2004 Sb. o zadávání veřejných zakázek.
- Právní předpisy.
- Využití v teoretické části práce zvláště v kapitole o právních souvislostech.

Internetové zdroje:

Kužílek, Oldřich. 2006. ***Závěrečná zpráva průzkumu radničních periodik v rámci projektu Radniční listy bez cenzury.*** **Praha: Oživení, o. s**.
http://www.bezkorupce.cz/documents/radnicni_listy/shrnuti-pruzkumu.pdf
- Odborná práce vzniklá v součinnosti s neziskovými organizacemi zabývajícími se obecními zpravodaji.
- Využití v teoretické části práce (zvláště ve specifících a etice obecních zpravodajů), v praktické části práce (zvláště ve shrnutí a při vyvozování závěrů).

Petráková, Lenka. 2006. ***Radniční listy bez cenzury – doporučení pro vydávání periodik.*** **Brno: Oživení, o. s.** http://www.bezkorupce.cz/e-knihovna/seminare-prezentace/
- Odborná práce vzniklá v součinnosti s neziskovými organizacemi zabývajícími se obecními zpravodaji.
- Využití v teoretické části práce (zvláště ve specifících a etice obecních zpravodajů).

Svatošová, Helena. 2006. ***Vydávání tzv. „radničních novin“ v právních souvislostech*****. Praha: Iuridicum Remedium, o. s.** http://www.iure.org/599747
- Internetový článek poukazující na některá právní specifika obecních zpravodajů.
- Využití v teoretické části práce zvláště ve specifících obecních zpravodajů.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Celá, Zdenka. 2007. *Komunikační strategie města Svitavy. (Diplomová práce).* Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací.

Černá, Michaela. 2010. *Zpravodaje pražských městských částí (mediální mapa). (Bakalářská diplomová práce)*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií.

Děd, Michal. 2009. *Tištěné obecní zpravodaje v okresech Praha-západ a Beroun. (Diplomová práce)*. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd.

Hálek, Pavel. 2008. *Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny. (Rigorózní práce)*. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd.

Šedá, Aneta. 2009, *Zpravodaje měst a obcí na Brněnsku. Charakteristika mediální krajiny. (Bakalářská diplomová práce).* Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií.

Datum / Podpis studenta

……

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ** (včetně části, kterou vyplňuje institut!), **PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY UK FSV.
PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO RIGORÓZNÍ PRÁCE.

<table>
<tr><td colspan="2">TUTO ČÁST VYPLŇUJE INSTITUT:</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Vyjádření katedry:</td><td>Schváleno ☐

Neschváleno ☐</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Důvody případného neschválení práce</td><td colspan="2">Téma je již zpracované ☐
Špatně formulované téma a cíl ☐
Špatně zvolená metoda práce ☐
Nedostatečná rešerše literatury ☐
Nevhodně zvolené prameny ☐
Nedostačující úroveň tezí ☐
Jiné ……..
……..
……..</td></tr>
<tr><td>Navržený konzultant</td><td>Souhlas konzultanta navrženého vedením institutu</td><td>Příjmení a jméno

……</td><td>Datum /Podpis

……</td></tr>
<tr><td colspan="2">Návrhy na další konzultanty</td><td>Příjmení a jméno

……</td><td>Příjmení a jméno

……</td></tr>
<tr><td colspan="2">Schválené teze převzal/a žadatel/ka</td><td>Příjmení a jméno

……</td><td>Datum /Podpis

……</td></tr>
<tr><td colspan="2">Návrhy na oponenta:</td><td>Příjmení a jméno

……</td><td></td></tr>
</table>

Obsah

ÚVOD **3**
1 TEORETICKÁ ČÁST **5**
1.1 Základní terminologie 6
1.1.1 Obecní zpravodaj 6
1.1.2 Další pojmy 9
1.2 Právní ukotvení obecních zpravodajů 13
1.2.1 Listina základních práv a svobod 13
1.2.2 Tiskový zákon 14
1.2.3 Zákon o obcích 17
1.3 Specifika obecních zpravodajů 19
1.3.1 Obecní zpravodaje jako lokální média 19
1.3.2 Funkce obecních zpravodajů 22
1.3.3 Specifika žurnalistiky obecních zpravodajů 24
1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů 32
1.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací 33
1.4.2 Syndikát novinářů České republiky 35
1.4.3 Protikorupční strategie české vlády 2010–2014 37
1.5 Charakteristika zkoumaného okresu Praha-východ 39
1.6 Metodologické postupy užité v praktické části práce 42
1.6.1 Metodologie souhrnného přehledu 42
1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy 44
2 PRAKTICKÁ ČÁST **53**
2.1 Přehled obecních zpravodajů Prahy-východ 54
2.1.1 Vydávání zpravodajů jednotlivými obcemi 59
2.1.2 Vydavatelé zpravodajů 61
2.1.3 Periodicita vydávání zpravodajů 63
2.1.4 Počet stran jednotlivých zpravodajů 67
2.1.5 Formáty tištěných zpravodajů 68
2.1.6 Metody distribuce zpravodajů a ceny jejich výtisků 71
2.1.7 Uvádění neredakčních článků ve zpravodajích 73
2.1.8 Otiskování inzerce ve zpravodajích 75

2.1.9 Dostupnost zpravodajů na internetu 77
2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ 79
2.2.1 Zpravodaj obce Máslovice: Na vědomost se dává… 80
2.2.2 Zpravodaj obce Hlavenec: Hlavenecký občasník 85
2.2.3 Zpravodaj obce Sudovo Hlavno: Hlavnovský zpravodaj 92
2.2.4 Zpravodaj obce Vyžlovka: Vyžlovský zpravodaj 96
2.2.5 Zpravodaj obce Sibřina: Zebrin 101
2.2.6 Zpravodaj obce Přezletice: Obecní zpravodaj 110
2.2.7 Zpravodaj obce Velké Popovice: Velkopopovický zpravodaj 118
2.2.8 Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy: Černokostelecký zpravodaj 128
2.2.9 Zpravodaj obce Úvaly: Život Úval 137
2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů 147
2.3.1 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy 147
2.3.2 Zodpovězení výzkumných otázek 160
3 ZÁVĚR 167
4 SUMMARY 172
5 POUŽITÁ LITERATURA 173
5.1 Literatura 173
5.2 Internetové zdroje 176
5.3 Prameny pro kvantitativní obsahovou analýzu 180
6 REJSTŘÍKY A SEZNAMY 182
6.1 Jmenný rejstřík 182
6.2 Seznam obrázků 184
6.3 Seznam tabulek 185
6.4 Seznam grafů 188
7 PŘÍLOHY 191
7.1 Vyplněná kódovací kniha kvantitativní obsahové analýzy (tabulka) 191
7.2 Návrh novely tiskového zákona v původním znění (text) 208

Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ

ÚVOD

Obecní zpravodaje jsou v Česku stále trochu stranou zájmu odborné veřejnosti. Je tomu i přesto, že se o nich sice málo, ale přesto čím dál tím více diskutuje. Obecní zpravodaje jsou kritizovány za jejich neprofesionální zpracování a hlavně politickou nevyváženost jejich obsahu a mnozí je označují přímo za propagační materiály jednotlivých radnic, které nelze považovat za součást žurnalistiky, ale spíše marketingu. Pro skutečně odbornou diskusi nad těmito periodiky však není dostatek kvalitních podkladů.

Odborná literatura k problematice obecních zpravodajů v Česku stále prakticky neexistuje, pouze několik málo odborných prací se zaměřuje na širší oblast – média lokální a regionální obecně. Vycházet lze také z několika absolvenstských prací, které vznikají v posledních zhruba pěti letech například při Karlově univezitě v Praze, nebo při Masarykově univerzitě v Brně, z dílčích výstupů neziskových organizací (zvláště Oživení, o.s., Otevřená společnost, o.p.s. a nově Místní média, o.s.) a z jednoho sborníku z konference pořádané při Masarykově univerzitě v Brně v roce 2007.

Z takto omezených podkladů vychází i novela tiskového zákona týkající se obecních zpravodajů, kterou v srpnu 2013 přijala Poslanecká sněmovna Parlamentu České repbuliky. Návrh úpravy tiskového zákona definuje obecní zpravodaje, ukládá jim povinnost poskytovat objektivní a vyvážené informace o obci a umožňuje všem zastupitelům vyjádřit prostřednictvím obecního zpravodaje svůj názor. Vzhledem k tomu, že tato novela dosud nebyla schválena Senátem ani podepsána prezidentem České republiky, nelze zatím posuzovat její dopad na fungování těchto periodik. Její přínos (vedle možného vlivu na politickou nezávislost periodik) tkví hlavně v tom, že o obecních zpravodajích vůbec hovoří, tedy že zdůrazňuje, že se jedná o specifická média, s vlastními potřebami, pro jejichž vydávání je třeba nastavit zvláštní podmínky.

Přestože poslanci (novelou tiskového zákona), neziskový sektor prostřednictvím např. soutěží (v roce 2012 byla poprvé vyhlášena soutěž o nejlepší obecní zpravodaj cílící výhradně na tento typ periodik a to v rámci projektu UNIVES při olomouckých vysokých školách) i akademická obec, při níž vycházejí stále další diplomové práce o

obecních zpravodajích, věnují těmto periodikům pozvolna čím dál větší pozornost, odborných materiáů, z nichž by mohli vycházet, je trvalý nedostatek.

Tato práce si proto klade za cíl vytvořit další podklad pro podrobnější zkoumání obecních zpravodajů. Vychází přitom z hypotézy, že většina obecních zpravodajů je pod silnějším či slabším politickým tlakem aktuálního politického vedení jednotlivých radnic, což má významný dopad na jejich obsah.

Tato práce se dělí na dvě části. Účelem první, teoretické části, je shromáždit dosud známé (ale v různých zdrojích roztříštěné) informace o obecních zpravodajích. Poukazuje tak na specifika obecních zpravodajů a zmiňuje i jednotlivé zákony, které se obecních zpravodajů nějakým způsobem týkají.

Praktická část práce má pak za úkol vytvořit mapu mediální krajiny obecních zpravodajů ve vytyčené oblasti a stát se tak datovým podkladem pro jejich další možná zkoumání. Popisuje vydávání, podobu, strukturu a organizační zajištění obecních zpravodajů v okrese Praha-východ, který je zkoumán jako příklad fungování obecních zpravodajů v Česku. První polovina praktické části práce stručně charakterizuje veškeré obecní zpravodaje ve vytyčeném regionu. Druhá polovina pak prostřednictvím (nejenom) kvantitativní obsahové analýzy podrobně rozebírá devět vybraných obecních zpravodajů.

Cílem této rigorózní práce je zmapovat obecní zpravodaje ve vybraném regionu a porovnat je s teoretickými poznatky o tomtu typu periodik, z čehož vyvozené závěry by se měly stát odborným podkladním materiálem pro diskusi o tom, jak obecní zpravodaje v České republice vypadají a fungují a jak by se s nimi mělo pracovat.

Tato rigorózná práce plně vychází ze stejnojmenné magisterské diplomové práce, kterou tatáž autorka úspěšně obhájila v roce 2012 a za níž obdržela pochvalu děkana Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy PhDr. Jakuba Končelíka, Ph.D. oceňující vysokou úroveň práce, jež umožňuje odevzdání práce také jaké rigorózní. Ačkoliv v mezidobí mezi vydáním diplomové práce a předložením této rigorózní práce vznikly další dílčí odborné příspěvky k obecním zpravodajům, nemají tyto nijak zásadní vliv na charakter výzkumu, který je předmětem této práce. Obsah této rigorózní práce se tedy (kromě tohoto úvodu a tezí) plně shoduje s obsahem diplomové práce stejné autorky.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část této práce vysvětluje základní terminologii obecních zpravodajů a vyjmenovává právní normy, které se jich týkají, přičemž stručně uvádí čím. Dále blíže charakterizuje obecní zpravodaje – vyjmenovává jejich specifika, popisuje jejich funkce a zmiňuje i etické aspekty jejich vydávání. V neposlední řadě stručně popisuje region, kterým se praktická část práce zabývá a uvádí metodologii užitou v následující - praktické části práce.

Tato část práce obsahuje četné citace slovenského odborníka na lokální a regionální žurnalistiku Andreje Tušera. Vzhledem k tomu, že slovenský jazyk je velmi blízký českému, jsou pro dostatečnou srozumitelnost ponechány všechny citáty Tušerových textů ve slovenštině, tedy bez překladu.

1.1 Základní terminologie

Obecní zpravodaje nemají dosud vžité jednotné označení. „Pokud jde o pojmenování tištěných zpravodajů měst a obcí, v příslušné literatuře nelze najít odpovídající zavedený termín, akceptovaný napříč odborným spektrem.“ (Hálek 2008: 12) V odborných textech se nejčastěji setkáváme s výrazy zpravodaj, noviny, časopis či periodikum a to s přívlastky obecní, městský nebo radniční. Většina akademických textů však užívá pojmů zpravodaj, přívlastky se pak různí. Tato kapitola se tedy pokusí najít co možná nejpřesnější definici pro označování obecních zpravodajů a následně také popíše, co tento pojem zahrnuje, aby byl s jinými uvedenými termíny nezaměnitelný. V závěru charakterizuje další pojmy spjaté s popisovanou problematikou.

1.1.1 Obecní zpravodaj

Žurnalistické slovníky a encyklopedie se výrazem obecní zpravodaj příliš nezabývají. Např. Osvaldová a Halada v Praktické encyklopedii žurnalistiky a marketingové komunikace[1] definují „zpravodaj“ jako: „novinář, kmenový pracovník redakce, který se pohybuje převážně v terénu…“ (Osvaldová, Halada 2007: 240[2]). Malá encyklopedie žurnalistiky z roku 1982 výraz „zpravodaj“ neuvádí dokonce vůbec.

Ze všeobecných slovníků, pak „zpravodaj“ zmiňuje např. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost z roku 2001. Ten definuje „zpravodaj“ jako „dopisovatel“ nebo jako „noviny“ (Filipec 2001: 578).[3] Dále pak nabízí definici „zpravodaje“ Slovník českých synonym z roku 2001, podle něj znamená výraz „zpravodaj:“ „1 reportér, dopisovatel, korespondent, 2 referent, informátor, 3 věstník, tiskový orgán, časopis.“ (Pala, Všianský 2001: 467).

Pojem „zpravodaj“ zná i internetová jazyková příručka Ústavu pro jazyk český. Rozlišuje přitom zpravodaj rodu mužského neživotného, k němuž přikládá synonymum „noviny“ a zpravodaj rodu mužského životného, kterého označuje jako „dopisovatele“

[1] Stejně jako v původní verzi této publikace pod názvem Encyklopedie praktické žurnalistiky.
[2] a (Osvaldová, Halada 1999: 214)
[3] Je tomu tak ale pouze ve vydání z roku 2001, v novějším vydání z roku 2005 již popisuje zpravodaj jen jako dopisovatele.

(Ústav pro jazyk český 2008[4]). V Českém národním korpusu při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy lze pak výraz zpravodaj najít v celkem 724 případech, ale pouze tři odpovídají spojení obecní / městský / radniční zpravodaj (Ústav Českého národního korpusu 2000).

Jak ukáže i praktická část této práce, obecní zpravodaje mívají různou podobu – někdy časopisovou, někdy novinovou, někdy jsou tiskovým orgánem radnice, jindy názorově bezpříznakovým věstníkem své obce, popř. městské části. Proto je výraz zpravodaj pro účely této práce nejvhodnější, neboť všechny tyto pojmy zahrnuje. Někteří odborníci pracují také ještě s pojmem periodikum. Periodikum je ale obecný pojem označující i názorově zaměřené tiskoviny a z toho důvodu se bude tato práce držet pojmenování zpravodaj, které lépe vyjadřuje podstatu obecních zpravodajů – jejich zpravodajskou hodnotu pro danou lokalitu.

Ještě méně ustálený než výraz „zpravodaj“ je však přívlastek, který jej definuje jako ten zpravodaj, který je vydávaný příslušnou obcí. Zde již slovníky a encyklopedie nenabízí žádné alternativy, a proto je třeba čerpat z textů, které se tímto typem zpravodajů zabývají. Jednou z nevýraznějších institucí zabývající se v Česku obecními zpravodaji je občanské sdružení Oživení[5]. To ve svých materiálech používá pojem „radniční periodikum,“ „radniční noviny“ nebo „radniční listy.“ Hálek tento výraz komentuje: „…termín radniční listy není přesný.“ … „…zjevná je odchylka od praxe především v menších obcích, kde je vydávání zpravodaje mnohem více závislé na občanské iniciativě konkrétních jedinců než na politickém rozhodnutí vedení radnice.“ (Hálek 2008: 12) Výraz „radniční“ je zavádějící, neboť naznačuje, že daný zpravodaj vydává radnice (která může být jednosměrně politicky orientována podle politického zaměření jejího vedení) a lze tedy a priori předpokládat jeho jednostrannost a zaujatost. V kontextu obecních zpravodajů je proto potřeba rozlišovat pojem „radniční“ ve smyslu politického vedení a „obecní“ bez politického účelu.[6]

Vydavateli zpravodajů, kterými se tato práce zabývá, jsou města a obce jako správní a nikoliv politické instituce. V případě výrazu „radniční zpravodaj“ není tento fakt ale samozřejmě daný. Proto dá tato práce přednost přesnějšímu výrazu obecní, (který zahrnuje města, statutární města, městyse, vesnice atd.) a který uvádí

[4] S aktualizací pojmu zpravodaj rodu mužského životného v roce 2009.
[5] Více o tomto sdružení pojedná podkapitola 2.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací.
[6] Fakt, že v kontextu obecních zpravodajů nejsou výrazy „obecní“ a „radniční“ synonyma potvrdila v telefonickém rozhovoru i pracovnice Jazykové poradny Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky. Tento rozhovor však bohužel nebyl nahráván a proto není možné předložit jeho ověřitelný záznam.

i v „Třídníku obsahového zaměření pro hledání v databázi periodického tisku“[7] na svých internetových stránkách Ministerstvo kultury České republiky.

Tato práce bude tedy pracovat s pojmem „obecní zpravodaj“. Pro přesné porozumění tomuto termínu v kontextu této práce je ještě třeba stanovit jeho přesnou definici. Tu rozebral ve své práci Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny Hálek: „Obecní zpravodaj je tiskovina dostupná všem občanům dané lokality, vydávaná přímo obcí, případně pověřenou právnickou či fyzickou osobou, jejímž cílem je informovat o společenských, ekonomických, kulturních a sportovních událostech spjatých s daným regionem.“ (Hálek 2008: 13) Z této Hálkovy definice mj. vyplývá i fakt, že obecní zpravodaje jsou lokálně zakotveny, neboť „jsou vydávané přímo obcí“ a informují o „událostech spjatých s daným regionem“. (Hálek, 2008: 13) Tuto lokálnost potvrzuje např. i Tušer: „Teda v *lokalite* (obec, mesto) existujú *lokálne* médiá (obecné, mestské), v *regióne* (okres, kraj, oblasť) existujú *regionálne* médiá (okresné, krajské, oblastné.“ (Tušer 2007: 23-24)[8] „Aby obecní zpravodaj mohl plnit svou úlohu, musí být dostupný všem obyvatelům dané lokality… Ačkoli internet je využíván stále větším počtem obyvatel České republiky, jeho dostupnost zejména ve venkovských oblastech nedosahuje takové úrovně, aby mohl být považován za univerzální a všem dostupné médium.“ (Děd 2009: 16) Do souboru zpravodajů rozebíraných pro účely této práce proto nejsou zahrnuty ty zpravodaje, které jsou šířeny pouze elektronicky (ať už emailem nebo vyvěšením na internetových stránkách).

V únoru 2012 byl v Poslanecké sněmovně PČR schválen návrh změny (přesněji pouze doplnění) tiskového zákona, která obecní zpravodaj vyčleňuje od jiných tiskovin, ačkoliv toto označení nepoužívá. Obecní zpravodaj je zde definován takto: „…periodický tisk, jehož vydavatelem je obec, kraj nebo hlavní město Praha nebo jeho městská část … nebo právnická osoba zřízená či založená územním samosprávným celkem či společně více územními samosprávnými celky nebo právnická osoba, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s dalšími územními samosprávnými celky ovládá podle zvláštního právního předpisu, anebo periodický tisk, jehož obsah, vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územním samosprávným

[7] MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. Třídník obsahového zaměření. *Ministerstvo kultury České republiky*. [online]. 2007. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=354>

[8] Více ke zpravodaji jako k lokálnímu médiu uvede kapitola 1.3 Specifika obecních zpravodajů a podkapitola 1.3.1 Obecní zpravodaje jako lokální média.

celkem či společně s více územními samosprávnými celky.“ (Vládní návrh 2012: 1)[9] Obecní zpravodaj je zde přitom označován jako: „periodický tisk územního samosprávného celku.“ Tento vládní návrh byl zveřejněn až zhruba rok poté, co začala být tato rigorózní práce psána. Vzhledem k tomu, že pojmosloví bylo třeba stanovit hned na začátku příprav této práce a vymezení, s nímž přišla ministryně kultury ve vládním návrhu novely tiskového zákona, byla zveřejněna až téměř rok od započetí těchto příprav, nebylo možné s ní v průběhu tvorby práce operovat. Proto následující definice a celá práce dále nereflektuje formulaci navrženou vládou České republiky. Je však zřejmé, že definice obecního zpravodaje stanovená v této práci na základě mnoha jiných zdrojů se od té „vládní“ ve výsledku příliš neliší.

Tato práce tedy operuje s pojmem „**obecní zpravodaj**“ definovaným (na základě výše uvedených informací) jako: **Lokální informační periodikum vydávané v tištěné podobě obcemi nebo fyzickými či právnickými osobami pověřenými k tomuto úkonu příslušnou obcí s tím, že náklady na vydávání nese obec, jehož hlavní náplní je informování o společenských, ekonomických, politických kulturních a sportovních událostech a tématech spjatých s danou obcí a regionem k ní příslušejícím.**

1.1.2 Další pojmy

V této práci je operováno také s některými pojmy z oblasti státní správy a samosprávy, které jsou někdy v laickém hovoru užívány velmi pružně. Níže jsou proto uvedeny stručné definice těch nejdůležitějších z nich, jak o nich hovoří odborná literatura.

Kraj

„Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu (dle vyhlášeného úplného znění zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 273/2001 Sb., zákonem č. 320/2001 Sb.,

[9] Viz také příloha 7.2 Návrh novely tiskového zákona v původním znění.

zákonem č. 450/2001 Sb., zákonem č. 231/2002 Sb. a zákonem č. 387/2004 Sb).“ (ČSÚ 2011)[10]

Okres

„Okres je územně správní jednotka středního stupně a je vymezen výčtem obcí a vojenských újezdů. Území České republiky se dělí na okresy dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, §1, ve znění pozdějších předpisů…Vymezení okresů bylo v poslední době upraveno zákonem č. 387/2004 Sb., o změně krajských hranic a vyhláškou č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění vyhlášky č. 513/2006 Sb.“ (ČSÚ 2011)[11]

Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (dle znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších změn)… Každá část území České republiky přísluší k některé obci nebo vojenskému újezdu. Území každé obce nebo újezdu je součástí některého okresu (viz zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 6, ve znění pozdějších předpisů). Za obce se považují také hlavní město Praha, statutární města, města, městyse…“ (ČSÚ 2011)[12]

Přehled obcí a vojenských újezdů vede Ministerstvo vnitra a na základě údajů ze sčítání lidu, domů a bytů ho zveřejňuje prostřednictvím Českého statistického úřadu.

Obecní zastupitelstvo

„Obecní zastupitelstvo je jakýmsi ‚obecním parlamentem‘. Ze svých řad volí radu, starostu a jeho zástupce. Jedná se víceméně o orgán samosprávy, který rozhoduje v oblasti samostatné působnosti obce. Je mu přímo vyhrazena např. pravomoc schvalovat územní plán, rozpočet a závěrečný účet obce, zřizovat a rušit obecní policii a výbory a volit a odvolávat: jejich předsedy, rozhodovat o převodu nemovitostí a o darech, dotacích a pohledávkách převyšujících částku 20 000 Kč. (Svoboda, Hudák,

[10] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Kraj. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/kraj>
[11] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Okres. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/okres_rso>
[12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obec a vojenský újezd. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/obec_rso>

Jüptner 2003: 10) Zastupitelstvo zřizuje své vlastní orgány, vždy ale musí zřídit výbor finanční a kontrolní.

Počet zastupitelů určuje velikost obce. „Konkrétně v obci do 500 obyvatel je rozpětí volených členů zastupitelstva obce 5 až 15, v obci nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů, v obci nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů, v obci nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů, v obci nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů a konečně v obci nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů… V obcích do 500 obyvatel je horní hranice počtu členů zastupitelstva 15, což umožňuje i těmto malým obcím zvolit si radu obce (v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů, se rada obce nevolí).“ (Břeň 2010) Počet zastupitelů pro budoucí volební období určují v souladu s výše uvedenými pravidly vždy před volbami stávající zastupitelé.

Rada obce

Rada obce může být zřízena pouze v obci s více než 14 zastupiteli. Tam, kde je zastupitelů méně než 15 a obec tedy nemá radu, plní její funkce starosta. „Rada obce je jakousi obecní vládou, je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Radu obce tvoří starosta, jeho zástupci a další členové volení z řad zastupitelstva. Počet členů rady je nejméně 5 a nejvýše 11, přičemž tento počet nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce.“ (Svoboda, Hudák, Jüptner 2003: 10) Počet radních musí být vždy lichý a v rámci rozmezí 5 – 11 si ho určují sami zastupitelé. Iniciativní a kontrolní orgány, které si rada může zřídit, se nazývají komise.

Rada obce podává zastupitelstvu obce návrhy pro jednání a zároveň zabezpečuje plnění těch usnesení, které zastupitelstvo přijalo. Dále je v její kompetenci např. „zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, zřizovat a rušit odbory obecního úřadu a plnit úkoly zřizovatele a zakladatele vůči právnickým osobám a organizačním složkám zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie“ (Svoboda, Hudák, Jüptner 2003: 10) Synonymum pro pojem rada obce je rada města.

Starosta

„Starosta zastupuje obec navenek. Starosta však není tzv. statutárním orgánem obce, neboť obce statutární orgán tak, jak je chápán v soukromoprávních předpisech, nemají.„ (Břeň 2007)

Starostu a jeho zástupce (místostarostu / místostarosty) volí zastupitelé ze svých řad. Starosta je pak zodpovědný za svolávání schůzí zastupitelstva, které také řídí. Má-li obec radu, pak se starosta a jeho zástupci stávají automaticky jejími členy.

Mezi starostovy zodpovědnosti patří např. „jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu, může do nejbližšího zasedání zastupitelstva pozastavit rozhodnutí rady obce, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti svěřených mu radou obce a odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.“ (Svoboda, Hudák, Jüptner 2003: 10)

1.2 Právní ukotvení obecních zpravodajů

Platný český zákonný rámec zatím nijak neupravuje obecní zpravodaje jako specifické médium. Pro jejich definici pomocí právních norem je proto nutné hledat v zákonech a ustanoveních, která se jich nějakým způsobem dotýkají, aniž by je nutně jmenovaly. Tato kapitola uvádí tři právní předpisy, které mají k vydávání obecních zpravodajů v České republice nějaký vztah. Jsou jimi Tiskový zákon, Zákon o obcích a také Listina základních práv a svobod.

Až od podzimu 2012 nebo od roku 2013 by měl obecní zpravodaje zmiňovat přímo Tiskový zákon, jak je popsáno níže v podkapitole 1.2.2 Tiskový zákon. Vzhledem k tomu, že tato novela zákona do doby dokončení této práce nenabyla účinnosti a i jen její návrh byl podán až v průběhu dokončování této práce, popisuje tato kapitola právní ukotvení obecních zpravodajů prostřednictvím více právních norem a nesoustředí se na Tiskový zákon výhradně.

1.2.1 Listina základních práv a svobod

Nepřímo upravuje Vydávání obecních zpravodajů Listina základních práv a svobod[13], která je součástí Ústavy České republiky. Obecních zpravodajů se dotýká hlavně pasáž věnovaná svobodě projevu, ta je v Hlavě 2, článku 17 definována takto:

- „Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.
- Cenzura je nepřípustná.
- Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

[13] Listina základních práv a svobod (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.) [online]. 1993. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

- Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.“ (Listina základních práv a svobod 1992).

Z Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) vyplývají pro obecní zpravodaje hlavně dvě fakta: občan má nárok na informace a orgán, do jehož lokality občan spadá, je povinen tyto informace zprostředkovat.

Do jisté míry splňuje tuto povinnost obec zveřejněním informací na úřední desce. Tam je obec povinna uveřejňovat pouze informace o své činnosti,[14] protože je ale její povinností informovat občany i o jiných záležitostech týkajících se její lokality, je třeba využít i jiný informační kanál. Poslední bod 17. článku 2. Hlavy Listiny odkazuje na další zákony, z nichž ty, které jsou jmenovány výše, mj. poukazují na to, že takovým informačním kanálem má být způsob v místě obvyklý. A jak už bylo uvedeno, je-li v obci vydáván obecní zpravodaj, je tento zpravodaj způsobem v místě obvyklým pro informování občanů o dění v obci. Z toho vyplývá, že pokud obec vydává zpravodaj, je podle Listiny její povinností zveřejňovat v něm informace týkající se celé lokality, kterou spravuje a nejenom informace o své činnosti.

1.2.2 Tiskový zákon

Podle § 3 zákona 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, ve znění pozdějších předpisů[15] (dále jen tiskový zákon) se periodickým tiskem rozumí: „…noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce…“ (Zákon č. 46/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů) Podle této definice se na obecní zpravodaje, jak byly definovány v kapitole 1.1.1 Obecní zpravodaj, tiskový zákon vztahuje, tedy pokud vycházejí alespoň dvakrát ročně, pod stejným názvem a se stálou grafickou úpravou.

[14] Není ji však bráněno uveřejňovat zde i další informace.
[15] Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů. 2000. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=535>

Odpovědnost městských a obecních zpravodajů tiskovému zákonu potvrzuje i již zmiňovaný „Třídník obsahového zaměření pro hledání v databázi periodického tisku“[16], který na svých internetových stránkách publikuje Ministerstvo kultury České republiky. Tento třídník obsahuje kategorii „Obecní zpravodaje“ a uvádí v ní periodika vydávaná obcemi (nebo jimi pověřenými fyzickými či právnickými osobami). Ministerstvo kultury tak mj. deklaruje, že obecní zpravodaje patří mezi média, na něž se vztahuje tiskový zákon.

Pakliže obecní zpravodaj splňuje výše uvedené podmínky pro definici média (vychází alespoň dvakrát ročně, pod stejným názvem a se stálou grafickou úpravou), musí se řídit tiskovým zákonem a platí tak pro něj i následující pravidla a povinnosti, která z tiskového zákona vyplývají:

- Zodpovědnost za obsah tisku nese vydavatel. (Uvedeno v § 4 a § 5)
- Povinnost zaevidovat periodikum na Ministerstvu kultury České republiky (tzv. ohlašovací povinnost). (Uvedeno v § 7)
- Povinnost uvést v každém vydání zpravodaje jeho název, periodicitu, datum vydání a další tzv. povinné údaje. (Uvedeno v § 8)
- Povinnost odevzdat od každého vydání určený počet výtisků stanoveným příjemcům, např. některým knihovnám (tzv. povinný výtisk). (Uvedeno v § 9)
- Právo na odpověď (možnost jejího uplatnění je dále specifikována). (Uvedeno v § 10)
- Právo na dodatečné sdělení (i zde je uplatnění dále specifikováno). (Uvedeno v § 11)
- Pokuta až 400.000 Kč, kterou udílí Krajský úřad, pokud nejsou dodrženy ohlašovací povinnost nebo uváděny povinné údaje. (Uvedeno v § 17)

Současná podoba tiskového zákona tak nijak neovlivňuje např. redakční radu, šéfredaktora či volbu těchto osob. Stejně jako v jakémkoliv tisku vlastněném soukromým majitelem, si i v obecních zpravodajích určují tato pravidla jejich vydavatelé, tedy obce (popř. to mohou být právnické či fyzické osoby pověřené obcí k vydávání zpravodaje). Blíže se k této problematice vrátí ještě kapitola 1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů.

---

[16] MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. Třídník obsahového zaměření. *Ministerstvo kultury České republiky*. [online]. 2007. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=354>

V průběhu zpracovávání této práce podpořila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále PČR) novelu tiskového zákona upravující vydávání obecních zpravodajů. Stalo se tak 1. února 2012, ale kdy nabyde nová podoba zákona účinnosti, nebylo až do doby dokončení této práce (první polovina května 2012) jasné. Podle Lidových novin navrhl ještě v dubnu 2012 kulturní výbor Poslanecké sněmovny PČR odklad účinnosti zákona na rok 2013: „Opoziční zastupitelé možná získají ze zákona právo publikovat v obecních novinách až od příštího roku, ne od září, jak navrhla vláda. Čtyřměsíční odklad doporučil minulý týden sněmovní kulturní výbor.“ (Lidovky.cz, ČTK 2012) Vzhledem k tomu, že novela nevešla v době dokončení této práce doposud v účinnost, nebylo možné zjišťovat její dopady či jakýkoliv pozitivní či negativní vliv na obecní zpravodaje.

Novela tiskového zákona definuje obecní zpravodaje, ukotvuje právo na zveřejňování článků opozičních zastupitelů v poměru k zastoupení politických sil v zastupitelstvu a stanovuje právo na „doplňující informaci“:

- Obecními zpravodaji nová podoba tiskového zákona rozumí: „periodický tisk, jehož vydavatelem je obec, kraj nebo hlavní město Praha nebo jeho městská část … nebo právnická osoba zřízená či založená územním samosprávným celkem či společně více územními samosprávnými celky nebo právnická osoba, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s dalšími územními samosprávnými celky ovládá podle zvláštního právního předpisu, anebo periodický tisk, jehož obsah, vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územním samosprávným celkem či společně s více územními samosprávnými celky.“ (Vládní návrh 2012: 1)
- Publikovány musí být příspěvky všech (i opozičních) zastupitelů a je třeba dbát na vyváženost a objektivitu zpravodaje: „Vydavatel periodického tisku územního samosprávného celku je povinen poskytovat objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku a poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva územního samosprávného celku, týkající se tohoto územního samosprávného celku.“ (Vládní návrh 2012: 1)
- Pokud vydavatel obecního zpravodaje neuveřejnění příspěvek zastupitele do tří měsíců od jeho doručení nebo neposkytne autorovi dostatečný prostor: „Dotčený člen zastupitelstva územního samosprávného celku může

požadovat na vydavateli uveřejnění doplňující informace… Vydavatel je povinen doplňující informaci uveřejnit v periodickém tisku územního samosprávného celku, ve kterém neuveřejnil nebo neposkytl přiměřený prostor sdělení…“ (Vládní návrh 2012: 2) Není možné uveřejnit doplňující informaci k doplňující informaci.

Celé znění návrhu doplnění tiskového zákona je přílohou 7.2. Návrh novely tiskového zákona v původním znění. Přijetí této novely přináší právo opozici v obci publikovat v obecním zpravodaji své příspěvky. Návrh novely ale zvlášť komentuje, že další aspekty vydávání obecních zpravodajů (např. účast opozice v redakci periodika) stanoveny nejsou. Jak již ale bylo uvedeno výše, dopady nové podoby zákona bohužel nemůže tato práce reflektovat, protože novela nebyla v době dokončení této práce účinná a ani datum, od kdy bude, nebylo finálně stanoveno.

1.2.3 Zákon o obcích

Mnozí vedoucí redaktoři obecních zpravodajů považují své zpravodaje za nejvýznamnější komunikační nástroj mezi obcí a občany. Např. šéfredaktor obecního zpravodaje Městské části Praha 13 nazvaného Stop, Samuel Truschka, tvrdí: „Radniční zpravodaj považuji za základní komunikační nástroj, kterým orgán veřejné správy informuje občany o své činnosti, o svých rozhodnutích, o probíhajících aktivitách radnice, o nové legislativě a o připravovaných akcích pro veřejnost a podobně.“ (Černá 2010: 17–18)

Vztah k obecním zpravodajům je proto třeba hledat i v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů [17]. Náznak souvislosti obecních zpravodajů s tímto zákonem lze najít na 3 místech:

- § 35 odstavec 2: „Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. 2000. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/mistni/inf_novelyz/odkaz_01-1.pdf>

- § 97 odstavec 1: „Obec informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva obce a dále jiným způsobem v místě obvyklým.“
- § 103 odstavec 4 bod e: „Starosta odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.“ (Zákon č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)

Interpretujeme-li tyto paragrafy doslovně, pak je-li obecní zpravodaj v dané obci obvyklým nástrojem k informování občanů o dění v obci, je povinností obce a zároveň zodpovědností starosty informovat v takovém zpravodaji o činnosti jednotlivých orgánů obce. Zároveň je ale povinností obce uspokojit informační potřebu občanů obecně. Vydává-li tedy obec místní zpravodaj, je její povinností uvádět v něm informace o své činnosti (přičemž za plnění této povinnosti odpovídá starosta) a také další informace týkající se jejích obyvatel.

1.3 Specifika obecních zpravodajů

Jak již bylo naznačeno, obecní zpravodaje nejsou zcela typickými médii. Od jiných médií s celorepublikovým pokrytím, nebo i jen těch, které působí regionálně, se liší svou úzkou oblastní zakotveností. Od oborových, spolkových, vědeckých nebo jinak úzce skupinově zaměřených médií se zase liší širším tematickým záběrem. Jejich zásadní odlišností od většiny jiných médií je i jejich vydavatel (popř. majitel je-li vydavatelem pověřená osoba, jak bylo uvedeno v předešlých podkapitolách), kterým je subjekt státní správy. Jedinečný je i zdroj financování – obecní rozpočet (nejedná se tedy o média komerční ani veřejnoprávní financovaná z koncesionářských poplatků). Tato podkapitola proto shrne základní charakteristiky obecních zpravodajů v Česku[18], zdůrazní zvláštnosti, vyjmenuje specifické vlastnosti, kterými tato média oplývají, vyjmenuje funkce obecních zpravodajů a v neposlední řadě upozorní na etické problémy s jejich vydáváním.

1.3.1 Obecní zpravodaje jako lokální média

Jednou ze základních charakteristik obecních zpravodajů je jejich status lokálního tisku. „Zpravodaj patří k periodikům, která zasahují i ty nejmenší územní jednotky. Přímo se vážou na konkrétní místo. Může to být město, městys, vesnice, případně i mikroregion.“ (Šedá 2009: 10) Jak ale z dřívějších výzkumů vyplývá, většina obecních zpravodajů je vydávaná výhradně pro danou obec, méně často pak např. pro dvě obce společně.[19] Výjimkou je Praha, kde vydává zpravodaj téměř každá městská část samostatně (Černá 2010: 47) a město jako celek.

Rozdělení médií podle územní zakotvenosti popsal Bartošek: „Z hlediska dosahu se rozlišují média celoplošná (celostátní), regionální a lokální.“ (Bartošek 1997: 18) Podrobněji tuto klasifikaci rozebral o 10 let později Tušer: „Teda v *lokalite* (obec, mesto) existujú *lokálne* médiá (obecné, mestské), v *regióne* (okres, kraj, oblasť) existujú *regionálne* médiá (okresné, krajské, oblastné). ... Vzhľadom na to, že v lokalitách môžu vydávať alebo vydávajú svoje prostriedky masovej komunikácie i sublokálne subjekty,

[18] Protože se tato práce zabývá obecními zpravodaji v českém prostředí, je i výčet jejich specifik omezený na Českou republiku, přičemž (z důvodu společné moderní historie) čerpá i ze slovenské literatury.
[19] (Hálek 2008), (Děd 2009), (Šedá 2009), (Černá 2010)

napr. škôlky, podniky (firmy), sídliská, obvody, mestské časti, hovoríme aj o *sublokálnych* médiách – školských, podnikových (firemných), sídliskových, obvodných či mestských častí.„ (Tušer 2007: 23-24)

Tušer doplnil své tvrzení několika grafickými zobrazeními. První z nich rozděluje média podle rozsahu jejich územní působnosti na celostátní, regionální a lokální. Autor zde navíc podtrhuje funkce, kterých média nabývají.[20]

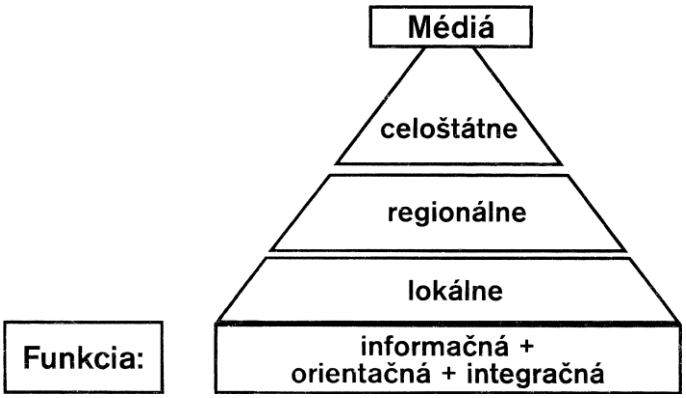

Obrázek 1: Švajčiarsky projekt MEDIEN 2000 (Tušer 2007: 22)

Druhé z Tušerových znázornění vysvětluje působnost zvlášť regionálních a zvlášť lokálních médií. Zde můžeme vidět, že média s působností v rámci oblasti jedné obce (kam patří i obecní zpravodaje) jsou řazena mezi lokální média, zatímco ta, která působí na širším území např. celého okresu či kraje patří mezi regionální.

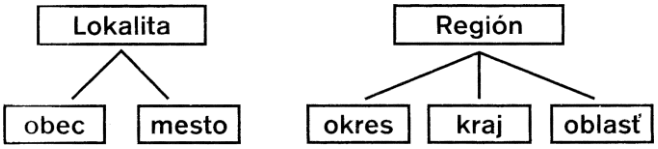

Obrázek 2: Základné terminologické pomenovanie médií (Tušer 2007: 23)

[20] O funkcích médií více v následující podkapitole 2.3.2 Funkce obecních zpravodajů.

Poslední obrázek ještě naznačuje rozřazení médií s úzkou územní působností mezi lokální a sublokální, kde obecní zpravodaje zaujímají pozici lokálních médií.[21]

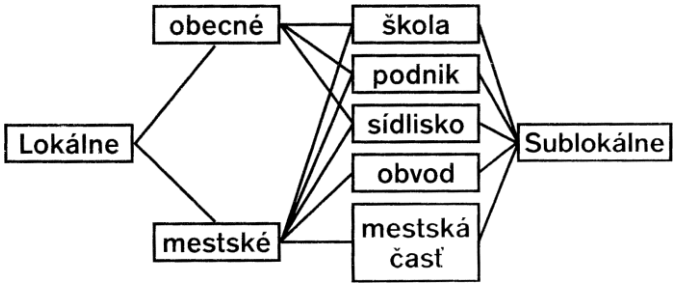

Obrázek 3: Typológia lokálnych periodík (Tušer 2007: 23)

Podle územní působnosti lze tedy rozlišovat média celoplošná, regionální, lokální, sublokální a v souvislosti s projektem Naše adresa se hovoří i o hyperlokálních médiích. Hyperlokální média splňují prakticky všechny předpoklady sublokálních médií, ovšem zaměřují se na ještě menší oblast (např. ulice nebo pamětihodnost), jinak se však od sublokálních médií příliš neliší. V podmínkách České republiky měl tímto způsobem fungovat projekt skupiny PPF Naše adresa, který také pojem hyperlokální přinesl do českých slovníků. Projekt, který ve svých počátcích fungoval spíš na regionální a lokální bázi, než na sublokální, nikdy tyto počátky nepřekročil a po jednom roce trvání z ekonomických důvodů skončil. [22] (Toman 2010)

Obecní zpravodaje lze tedy podle oblastí působnosti zařadit ze skupin celostátní, regionální, lokální, sublokální, hyperlokální do skupiny lokálních médií.[23] Přičemž pro lokální média platí, že působí v dané lokalitě, ale tematicky mohou být i šíře zaměřená: „Rozpoznávame lokálnosť a regionálnosť: a) územnú, b) spoločensko-odbornú. To znamená, že v lokalitách či regiónoch nepôsobia len médiá zohľadňujúce administratívne hranice a poskytujúce univerzálny obsah, teda zachytávajúce všetky oblasti spoločenského diania a pokrývajúce všeobecné záujmy a potreby obyvateľov na území, na ktorom pôsobia.“ (Tušer 2007: 24) Tušer dále popisuje ta lokální média, která jsou vydávána (nebo alespoň pojednávají výhradně o) dílčích společenstvích např. o farnostech či spolcích (podobnými příklady mohou být periodika tělovýchovných

[21] Výjimkou jsou pouze obecní zpravodaje vydávané pro dílčí městské části, jako je tomu např. v Praze.
[22] Projekt Naše adresa běžel od června 2009 do srpna 2010. (Toman 2010), (Zandl 2009)
[23] Obrázek č. 3 Typológia lokálnych periodík sice poukazuje na to, že jsou-li zpravodaje vydávány pouze pro městskou část, lze je řadit nejen mezi lokální, ale i mezi sublokální. Jak ale ukáže praktická část této práce, v okrese Praha-východ se nenachází ani jedno město, které by bylo rozděleno do městských částí a vydávalo takto sublokálně zaměřené periodikum. Proto pro účely této práce budeme o obecních zpravodajích hovořit jako o lokálních.

oddílů. Obecní zpravodaje, dle výše uvedené definice, jsou však obecně tematicky zaměřené a proto z tohoto Tušerova výroku vyplývá, že obecní zpravodaje jsou lokálními médii ve smyslu územní působnosti avšak s širší tematickou působností.[24] Jsou tedy lokálními médii v územním slova smyslu. Typické rysy takových lokálních médií přitom jsou:

- sociální orientace na dění v příslušných lokalitách a regionech,
- komentování lokálních událostí a budování „komunálního" publika jako důsledku sociální orientace prostřednictvím lokálního zpravodajství,
- zachycení „běžných událostí" v regionálním, lokálním a sublokálním obvodu (informace z politiky, ekonomiky, kultury a sportu v lokálním či regionálním rámci),
- čtenářský servis jako pomoc při řešení občanských a životních problémů,
- postavení novin jako právního zástupce čtenářů (lidově řečeno „advokáta chudých", tzn. soustavné poukazování na každodenní problémy, pomocné kroky pro sociálně slabé, praktické rady apod.) (Šedá 2009: 12)

Úžeji roli obecních zpravodajů jako lokálních médií přiblíží následující podkapitola 1.3.2 Funkce obecních zpravodajů.

1.3.2 Funkce obecních zpravodajů

Tušer pracuje s 3 funkcemi médií:

- integrační (vytváření vztahu občana k oblasti a k dalším občanům v ní žijícím),
- orientační (orientace občana v problematice, která se oblasti týká),
- informační (informovanost občanů o dění v oblasti).

Zatímco u celostátních médií roste důležitost těchto funkcí v uvedeném pořadí, u lokálních médií je tomu naopak, což ilustruje i obrázek č. 4. (Tušer 2007: 24 - 25[25])

[24] Na tematicko-územní propojení obecních zpravodajů se zaměří také obsahová analýza v praktické části této práce.
[25] Tyto dva odstavce jsou výtahem, nikoliv doslovným citátem z Tušerovy práce.

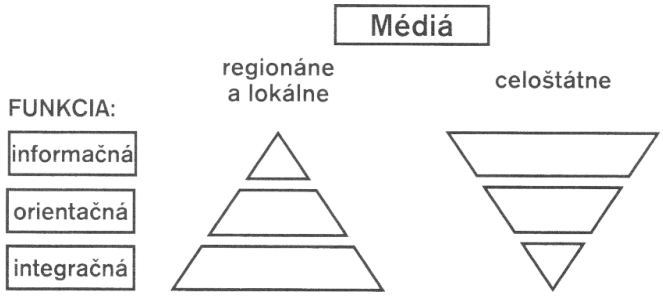

Obrázek 4: Plnenie funkcie regionálnych a lokálnych verzus celoštátnych médií (Tušer 2007: 24)

Podrobněji definuje tyto funkce Tušer slovy: „Ako vidno, pri regionálnych a lokálnych médiách sa výrazne prejavuje integračná funkcia médií, čo je dané filozofiou regionálneho a lokálneho priestoru. Každodenný život totiž pociťuje občan predovšetkým na regionálnej a lokálnej ploche, kým na celoštátnej úrovni môže posúdiť výsledky skôr virtuálne. (Tušer 2007: 24) Stejně tak se k funkci oblastních médií vyjadřují Osvaldová a Halada v definici regionálního tisku: „tisk regionální… v žurnalistice označení periodik (novin, týdeníků atd.), která se váží k určitému místu, odkud čerpají informace a pro jehož publikum jsou určena. Regionální tisk informuje o událostech, které se v oblasti dějí, nebo pro tamní obyvatele mohou mít význam…“ (Osvaldová, Halada 2007: 217)

Tušer se pozastavuje i přímo nad obecními zpravodaji: „Veľkou skupinou sú lokálne periodiká, predovšetkým mestské a obecné noviny. Vychádzajú (alebo pôsobia) v rôznej kvalite i periodicite, ale plnia najmä svoju základnú funkciu: integračnú.“ (Tušer 2007: 24)

Vycházíme-li ale z předpokladu, že obecní zpravodaje vydávají obce, je třeba brát v úvahu i názory na převažující informační funkci: „Hanyšová Celá[26] ale uvádí… ‚Na prvním místě je určitě informovanost. To znamená nejenom podávat občanům informace, ale také jim je vysvětlovat. A určitě budování vztahu na druhém místě, což spolu úzce souvisí. Protože právě když má člověk správné informace a má je včas a kontinuálně, buduje se u něj důvěra. Je informován. Je opečován. Pak je to také funkce uchovávání informací, mapování čerstvé minulosti.‘ (Černá 2010: 24-25) Informační funkci médií zdůrazňuje i McQuail: „Korelace – vysvětlování, vykládání a komentování významů událostí a informací, poskytování podpory ustaveným autoritám a normám.“ (McQuail 2007: 103).

[26] Celým jménem: Zdenka Hanyšová Celá.

Pořadí důležitosti jednotlivých funkcí zůstává tedy neuzavřenou otázkou, jisté však je, že se odborníci shodují na funkcích integrační, informační, orientační a dále také na kronikářské: „List často plní roli kroniky obce.“ (Hálek 2008: 118) Vedle Hálka dospěla ke stejnému závěru i specialistka na PR v komunální politice Hanyšová Celá, když ve výše uvedeném citátu uvedla funkci uchovávání informací, a mapování čerstvé minulosti.

Objevují se názory i na další funkce obecních zpravodajů, ale jejich přímý vztah k obecním zpravodajům není dosud uspokojivě potvrzen, proto je nelze považovat za zcela relevantní. Příkladem může být výčet funkcí, které uvádí ve své práci Šedá: „…kritická funkce (reprezentace obce na úrovni kritického partnerského vztahu), podněcovací funkce (podpora komunální politické a společenské iniciativy), kontrolní funkce (kladení odborných otázek o komunálních politických problémech).“ (Šedá 2009: 13) V tomto dělení ale Šedá vychází z Tušerova pojednání z roku 1986 a nijak nevysvětluje vztah k obecním zpravodajům. Navíc je v tomto případě postrádán hlubší rozbor jednotlivých funkcí, a proto (ačkoliv je zařazení těchto funkcí k obecním zpravodajům pojednávajícím mj. o místních politických záležitostech logické) je jejich relevance zpochybnitelná.

Čtyři hlavní funkce obecních zpravodajů, které byly jednotlivými studiemi vzájemně potvrzeny (ačkoliv v jejich pořadí dle důležitosti nejsou odborníci jednotní), tedy jsou:

- **integrační funkce** (vytváření vztahu občana k lokalitě, k dalším občanům a subjektům v ní žijícím).
- **orientační funkce** (orientace občana v problematice, která se lokality týká)
- **informační funkce** (informovat občany a vysvětlovat jim souvislosti v dění v lokalitě)
- **kronikářská funkce** (v dlouhodobém horizontu archivování informací o událostech v lokalitě).

1.3.3 Specifika žurnalistiky obecních zpravodajů

Z výše uvedených kapitol již vyplývá, že obecní zpravodaje jsou velmi specifickým typem médií. Mnohé jejich charakteristiky, které je odlišují od ostatních médií, již byly uvedeny výše. Tato podkapitola má shrnout hlavně ty aspekty, které

významně ovlivňují jejich obsah. Následující výčet je souhrnem nejvýraznějších specifik obecních zpravodajů.

Nízká periodicita vydávání zpravodajů

Z dříve provedených analýz vyplývá, že obecní zpravodaje jsou ve většině případů měsíčníky nebo periodika s ještě nižší periodicitou.[27] Taková periodicita může způsobovat nízkou aktuálnost zpráv. Např. konal-li se na konci srpna v obci cyklistický závod a zpravodaj vychází na začátku měsíce, dostane se informace o závodě třeba až do říjnového vydání, kdy je taková informace (v souvislosti s její relevancí v čase) již značně zastaralá. To je ilustrativní případ měsíčníku, avšak u zpravodajů s ještě nižší periodicitou je aktuálnost jejich zpravodajství pochopitelně ještě nižší. To zásadně ovlivňuje redakční práci v periodiku a hlavně výběr zpráv do něj. Výběr témat musí totiž korespondovat s jejich dlouhodobou aktuálností anebo alespoň s relativní aktuálností informace v době, kdy zpravodaj zrovna vychází. U čtvrtletníku tak lze očekávat nižší zastoupení méně závažných informací, jejichž časová relevance je nízká (např. drobná kulturní vystoupení, výlet místní školy do jiného města apod.), ale za to vyšší koncentraci zásadních zpráv, které se během tak dlouhého období nahromadí (např. výstavba kanalizace, nová vyhláška o venčení psů, změny v místní dopravě apod.)

Územní zakotvenost

Kapitola 1.3.1 Obecní zpravodaje jako lokální média popsala obecní zpravodaje jako lokální média. Úzká územní působnost tak zpravodaj ovlivňuje ve dvou faktorech: a) výběr témat do obecního zpravodaje je předurčen jejich vztahem k lokalitě,[28] b) redaktoři těchto zpravodajů jsou povětšinou dobře znalí místního prostředí a jsou s ním také úzce spjati.[29]

Obecní zpravodaj je médium s velmi omezenou územní působností. Většinou pokrývá pouze jedno město, vesnici, nebo i jen městskou část a na tuto oblast se také zužuje výběr témat, „(což neznamená, že periodikum nemůže pojednávat např. o globálním oteplování, ale vždy by se přitom mělo soustředit na aspekty, které se týkají lokality, pro kterou je zpráva určena, jako je např. hrozba povodní v okolí místní říčky).

[27] V Karlovarském kraji 98 %. (Hálek 2008: 44-45), V okresech Praha-západ a Beroun 99 %. (Děd 2009: 55-56) V okrese Brno-venkov 100 %. (Šedá 2009: 35) V Praze 96 %. (Černá 2010: 51)
[28] Faktor a) bude popsán na následujících řádcích.
[29] Faktoru b) se bude věnovat následující pasáž: Úzký vztah redaktora k lokalitě.

Na tento fakt naráží i Truschka ‚Především by měl zpravodaj informovat o dění ve své obci nebo městě. Jeho úkolem není popisovat a komentovat celostátní politickou situaci.'" (Černá 2010: 27)

Toto vyhranění pro vytčenou oblast není pouze omezením, ale také možností psát o niterních záležitostech, problémech a událostech v lokalitě. Obecní zpravodaj tak zpravidla nepojednává o celostátních záležitostech, ale na rozdíl od celostátního tisku může svým čtenářům – místním občanům nabídnout informační servis, který se jich bezprostředně týká a který popisuje i ty nejmenší události z jejich prostředí. (Což mj. potvrzuje výše uváděnou integrační funkci.[30]) Čtenáři tak mají k dispozici v podstatě jedinečný informační nástroj, v němž nacházejí informace i o tak drobných lokálních událostech jako např. kdo je novým správcem místního parku nebo kdy se koná příští městský ples.

Obecní zpravodaj tedy není pouze *omezen* na lokální témata, ale má také *jedinečnou možnost* uvádět i informace velmi detailní, relevantní pouze pro místní občany. Může je sice dávat do kontextu s regionálním nebo dokonce nadregionálním děním (např. snaha o záchranu místního nádraží při rekonstrukci celého koridoru), to ale nepopírá jejich jedinečnost v referování o ryze místním dní, čímž se vyhraňují oproti jiným typům médií.

Profesionalita

„Mezi novináři jsou inženýři, středoškoláci, ale zdatným novinářem pak je i bývalý vedoucí oddělení masa a masných výrobků v Tescu," (Macků 2007: 103) tak hovoří Macků o lokálních novinářích a dodává, že povolání místního novináře navíc přináší jen velmi malou prestiž. Např. Děd ve své statistice navíc zjistil, že jen 37 % – 44 % šéfredaktorů obecních zpravodajů má dřívější zkušenost s prací v médiích (Děd 2009: 70–72). (Přitom popisuje pouze vedoucí pracovníky, u samotných redaktorů, kteří nedosáhli vyšší pozice, lze hypoteticky očekávat ještě nižší mediální zkušenost.) To Potvrzuje i Hanyšová Celá, když tvrdí, že: „V regionech je obecně málo dobrých lidí – profesionálů. Když někdo vystuduje novinařinu, komunikaci s veřejností nebo marketingové komunikace, odejde většinou do jiné oblasti, než je vydávání městského zpravodaje, nehledě už třeba na to, jak

[30] Viz podkapitola 1.3.2 Funkce obecních zpravodajů.

je odměňován a s jakými problémy se v případě nakládání s informacemi na úřadě musí potýkat.“ (Černá 2010: 29)

Je možné oponovat slovy, že novinářské povolání je otevřené povolání a vstup do něj nevyžaduje na rozdíl od celé řady jiných profesí žádnou specifickou kvalifikaci, i když ji společnost může vyžadovat. Přesto ale může být neznalost alespoň základních pravidel psaní a práce s médii ve zpravodajích značnou překážou. Práce zaměřená na zpravodaje pražských městských částí poukázala na důsledky, které neprofesionalita redaktorů přináší: „nezvládnutí způsobu psaní článků tak, aby dodržovaly alespoň základní novinářské principy a byly tak čtivé … nezvládnutí formy zpravodaje ve smyslu grafického, formálního a marketingového plánu.“ (Černá 2010: 117)

V neposlední řadě může neodbornost redaktorů způsobovat střety s etickými principy v žurnalistice, které přiblíží kapitola 1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů.

Úzký vztah redaktora k lokalitě

Podle novinářských zásad by měl žurnalista psát (či hovořit) o tom, čemu rozumí. Zvláště v malých obcích se zpravidla orientuje v místním dění nejlépe ten, kdo se o danou obec úzce zajímá nebo se v ní často pohybuje, typicky její občan.[31] Pakliže je ale redaktor média se svou lokalitou tak úzce sžit, je velmi pravděpodobné, že se zná i s místními osobami – tedy s aktéry jeho zpráv či polemik. To může jeho práci zásadně ovlivňovat. Stejně tak ale může jeho práci ovlivňovat míra jeho profesionality, která je popsána v následujícím bodu „profesionalita.“

„Redaktoři místních periodik se mohou setkávat s tím, že je na ulici zastavují jejich známí a jejich práci komentují. Sedláčková k tomu podotýká: ‚Tato věc se týká spíše malých obcí. … Redaktoři v menších sídlech jsou spjati s obcí tak, že si nedovolí psát, co není v souladu s jejich svědomím, čemu sami nevěří.‘ … Hanyšová Celá k tomu uvádí, že: ‚je výhodou, když může zpravodaj dělat někdo odjinud, kdo nezná vzájemné vazby místních lidí a nenechá se jimi tedy ovlivňovat. Je výhodou, když redaktor v daném městě nebydlí, nikdo na něj nepokřikuje a nemusí být vázán nějakou konformitou, něčím aby se nezadal, aby byl se všemi *zadobře*.‘ (Černá 2010: 27–28)

[31] Nelze samozřejmě předpokládat, že každý občan rozumí všem věcem, které se v „jeho“ obci dějí, ale s největší pravděpodobností bude alespoň některým z nich, tedy hlavně těm, které se týkají místních tradic, historie nebo osob a vztahů, rozumět lépe, než zcela cizí nebo nově přistěhovalý člověk. Ačkoliv je nutné připustit, že některým velmi odborným tématům (např. předpisy Evropské unie nebo financování, které se mohou dané obce týkat) bude rozumět lépe cizí kvalifikovaný odborník než místní laik.

O spjatosti redaktora s lokalitou, o které píše, a úskalími, které se na to vážou, se zmiňuje i Macků: „V malém městě se všichni znají – není jednoduché psát o člověku, se kterým novinář sedává v jedné vesnické hospodě či v sokolovně.“ (Macků 2007: 102)

Úzký vztah redaktora k lokalitě opět přináší obecním zpravodajům jak omezení, tak rozšíření možností. V prvé řadě má redaktor, díky kontaktu s místními, možnost pružně reagovat na poptávku místních po konkrétních informacích. (Což mj. potvrzuje výše uváděnou funkci orientační.[32]) Mezi omezení, která tento vztah přináší, pak patří hlavně střet zájmů, autocenzura a předpojatost.

Střet zájmů objasňují již výše uvedené citace – jak naznačuje např. Macků, redaktor může být při psaní ovlivněn osobními vztahy s osobami, které popisuje, nebo vlastními osobními zájmy. To zkreslí nejenom jeho pohled na věc (ve zpravodajství např. záměrné nebo i jen nezáměrné - podvědomé uvedení nebo naopak neuvedení některých faktů), ale i samotný výběr témat, o kterých bude psát. Např. rozčiluje-li redaktora soused nedělním hlučným sekáním trávy, napíše pravděpodobně o porušování vyhlášky o nedělním klidu, je-li ale sám oním „trávníkářem“, patrně takové téma spíše vynechá. A tedy buď dojde ke střetu zájmů, nebo k autocenzuře.

O předpojatosti, zvláště té vůči místní radnici, se pak v diskusi nad obecními zpravodaji hovoří snad vůbec nejvíce (i když častěji ve vztahu vydavatele k periodiku, nikoliv redaktora k lokalitě či k místnímu zastupitelství, což ale tuto skutečnost nijak nesnižuje). Hálek např. uvádí: „…studie potvrdily, že obsah obecních zpravodajů je velmi loajální k místnímu politickému vedení a nevytváří potřebnou polemickou platformu.“ (Hálek 2008: 114) Zvláště pak zdůrazňuje variantu, kdy je redaktor přímo místním politickým činitelem: „Lidé v regionech k sobě mají přirozeně blízko, a profesní vztah regionální novinář – komunální politik je proto třeba vnímat i v tomto ohledu.“ (Hálek 2008: 116) Stejně tak se vyjadřuje i Osvaldová: „Také personální vztahy mezi žurnalisty a lokálními politiky mohou být užší. Média pak mohou hůře odolávat atakům různých lobby a mnohdy nezachovávají profesionální neutralitu,“ (Osvaldová 2007: 53)

Všechna tato tři negativa (či žurnalistické „prohřešky“) jsou samozřejmě zásadně ovlivněna také profesionalitou redaktora, která byla popsána výše.

[32] Viz podkapitola 1.3.2 Funkce obecních zpravodajů.

Jistou výjimkou v uvedených omezeních pak mohou být ty obecní zpravodaje, jejichž vydávání je tzv. outsourcované (tedy převedené na jinou právnickou či fyzickou osobu, než kterou je vlastník periodika). Ani u nich však nelze objektivitu zaručit, neboť mohou podléhat tlaku svého zadavatele (hypoteticky může např. vedení města neoficiálně podmiňovat prodloužení smlouvy o dalším vydávání zpravodaje loajalitou k politickému vedení města.) Více o vztahu zpravodajů k radnici uvede pasáž Vztah s radnicí.

Vztah s radnicí

Jak popsala podkapitola 1.1.1 Obecní zpravodaj, obecní zpravodaje jsou úzce provázané s vedením obce, která je vydává. „Velmi zásadní rozpory jsou v diskusi o tom, zda jsou zpravodaje PR novinami radnice, která je vydává nebo samostatným médiem. V tomto ohledu se všichni dotazovaní odborníci jasně shodli na tom, že zpravodaj je komunikační nástroj radnice, nikoliv samostatné médium.“ (Černá 2010: 30)[33] Spojitost s vedením obce potvrdila i podkapitola 1.2.3 Zákon o obcích. Citovaný zákon (zákon č. 128/2000 Sb., § 103) uvádí, že starosta „odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce“ (128/2000 Sb.) a to mj. způsobem v místě obvyklém, kterým je, jak vysvětlila shodná podkapitola, i obecní zpravodaj.

Jedním faktorem však je provázanost po formální stránce a jiným provázanost po obsahové stránce. Veškeré doposud provedené studie upozorňují na to, že obecní zpravodaje jsou velmi loajální k radnici, ba přímo silně podporují stávající vedení obce, která daný zpravodaj vydává. Na tento fakt naráží Kužílek: „Z provedeného průzkumu zřetelně vystupuje základní zjištění: celá scéna radničních periodik v ČR je výrazně cenzurována a zneužívána ke zcela jednostrannému informování obyvatelstva ve prospěch místní aktuálně vládnoucí politické síly.” (Kužílek 2006: 11) K tomuto průzkumu se vrátí ještě podkapitola 1.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací.

Princip jednostranného informování ilustrovalo ve své kampani ironickým způsobem také občanské sdružení Oživení, o. s.:[34]

[33] To však neznamená, že je uspořádání, které působí takovým dojmem, správné.
[34] Oldřich Kužílek je s občanským sdružením Oživení, o. s. úzce spjat.

Obrázek 5: Radniční listy v praxi (Petráková 2006: 6)

Hálek ke vztahu zpravodaje k vedení obce, jež jej vydává, v závěrech své práce podotýká: „Obsah obecních zpravodajů zpravidla odráží pouze názory vedení jednotlivých radnic, přičemž platí, že zvlášť ve velkých městech je tato názorová nevyváženost cílená a navíc formálně retušovaná mediálními odborníky.“ (Hálek 2008: 117)

Ke stejným závěrům dochází v další studii i Děd: „Zvláště tam, kde není ustavena redakční rada s účastí opozice, schvalují obsah zpravodaje před jeho vytištěním vedoucí místních samospráv – starosta, místostarosta, případně obecní rada, v níž zpravidla zasedají zástupci místní koalice, nikoliv opozice. Hloubkové rozhovory se zástupci zpravodajů přinesly zjištění, že výše popsaný typ kontroly obsahu zpravodaje je ve zkoumaných okresech obvyklým jevem.“ (Děd 2009: 106)

Zároveň je třeba brát v úvahu systém financování obecních zpravodajů. Nejedná se o média ani komerční, ani veřejnoprávní. Jejich vydávání je zpravidla placeno z obecního rozpočtu, méně pak z inzerce (míru otiskování inzerce v obecních zpravodajích zkoumá až praktická část této práce, konkrétně podkapitola 2.1.8 Otiskování inzerce ve zpravodajích). Mnozí vydavatelé se tak proti námitkám o zaujatosti zpravodajů vůči vedení obce ohrazují s tím, že radnice přece periodikum platí a proto má nárok prezentovat v něm převážně názory svého vedení. Obecní rozpočet však patří celé obci a nikoliv jejímu vedení, jedná se o peníze z daní občanů. Proto je takový argument irelevantní a naopak to, že je zpravodaj financován z rozpočtu obce napovídá, že by měl „sloužit“ všem místním obyvatelům.

V každém případě jsou ale obecní zpravodaje velmi specifické tím, že jsou ekonomicky velice dobře zajištěny (mají svůj stálý „příjem“ z předem stanoveného rozpočtu obce) a nemusí spoléhat pouze na příjmy z předplatného nebo z inzerce, jako komerční média. Zároveň ale nejsou ošetřena zvláštní legislativou jako veřejnoprávní média financovaná státem a jejich vztah s vlastním vydavatelem tak může být komplikovanější, než u jiných periodik.

Úzký vztah s radnicí je tedy jedním ze zásadních činitelů ve vydávání obecních zpravodajů. Blíže se k námitkám proti tomuto spojení přiblíží kapitola 1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů.

Redakční rada

Mnoho vydavatelů obhajuje nezávislost „svých“ obecních zpravodajů tím, že na jeho vydávání dohlíží redakční rada a nikoliv oni. Podle dosavadních průzkumů však redakční radu velmi často ovládá právě vedení obce a rada tak není nezávislá, naopak podtrhuje vliv radnice na vydávání zpravodaje. Tuto situaci potvrzuje např. Petráková, která uvádí, že redakční rady bývají často vedeny radními a „objektivně informovat o vedení obce vylučuje, aby byla *(redakční rada[35])* v rukou tohoto vedení“ (Petráková 2006: 9) a navrhuje, aby redakční radu tvořili výhradně zastupitelé a občané. (Petráková 2006: 9) stejným způsobem situaci popisuje Děd: „Redakční rada je potencionálním řešením zajištění názorové plurality… Data o radách zpravodajů získaná dotazníkovým šetřením jsou alarmující. Pouze 13,5 % vydavatelů zpravodajů v okrese Praha-západ a 7 % v okrese Beroun umožnilo účast politické opozice v redakční radě obecního zpravodaje.“ (Děd 2009: 105–106)

[35] Poznámka autorky.

1.4 Etické aspekty vydávání obecních zpravodajů

Již z povahy obecních zpravodajů, jak byla popsána výše, vyplývá, že u nich může docházet ke střetům s novinářskou etikou. Zvláště provázanost zpravodajů s radnicemi je nezřídka příčinou neetičnosti práce jejich redaktorů ve smyslu střetu zájmů.

Osvaldová jmenuje několik příkladů: „V České republice vychází řada tiskovin, které vydávají buď radnice, podniky nebo různá dobrovolná lokální sdružení. Některé jsou placeny přímo z peněz magistrátu, radnic, právnické osoby atd. Tyto tiskoviny mají v názvu Zprávy, Noviny, Listy, nebo nesou v podtitulu, že jde o noviny. Přitom jsou oficiálním věstníkem, redaktory nebývají novináři žijící pouze z tohoto příjmu. Někdy takový autor působí zároveň jako člen zastupitelstva nebo představenstva, tiskový mluvčí, nebo je zaměstnancem radnice, magistrátu a podobně. Řada stěžovatelů se obrátila na KPE (*Komise pro etiku při Syndikátu novinářů ČR*[36]) s tím, že opoziční názor v takových tiskovinách nedostane prostor, a žádali komisi o zásah…

Také personální vztahy mezi žurnalisty a lokálními politiky mohou být užší. Média pak mohou hůře odolávat atakům různých lobby a mnohdy nezachovávají profesionální neutralitu. Dávají prostor jednomu kandidátovi na úkor ostatních, zařazují materiály reklamního charakteru bez výrazného označení, graficky nerozlišují PR články a materiály redakční.

Problémy nastaly i v situacích, kdy praktikující novináři zároveň působili ve volebních štábech komunálních politiků, pořádali pro ně tiskové konference a ještě o volební kampani psali. Byly také případy novinářů, kteří působili jako funkcionáři politické strany a zároveň jako zpravodajové o politickém dění v kraji referovali.“ (Osvaldová 2007: 53)

Spolu s těmito výtkami na neetičnost obecních zpravodajů bývá často užíváno argumentu, že obecní zpravodaje by jako média veřejné služby měly být objektivní, tedy nepředpojaté a nadstranické a to nejen v politickém slova smyslu. Jak však již bylo řečeno, obecní zpravodaje nejsou médii veřejné služby. Jako média veřejné služby nebo také veřejnoprávní média, která mají povinnost dodržet objektivitu zpravodajství, jsou definována pouze ta média, u kterých to určuje zákon, tedy Český rozhlas, Česká televize a Česká tisková kancelář. Fakt, že zpravodaje nejsou veřejnoprávními médii,

[36] Poznámka autorky.

však neznamená, že se na ně novinářská etika nevztahuje, ale pouze to, že není vymahatelná právně. Je tedy třeba zvažovat nejenom právo, ale také etiku a morálku. Přičemž, jak poukázal rozbor v kapitole 1.2 Právní ukotvení radničních periodik, vydavatelé obecních zpravodajů by se měli etikou a morálkou při vytváření obecních zpravodajů řídit.

1.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací

Při diskusi o obecních zpravodajích nelze opomenout iniciativy občanského sdružení Oživení, o. s. Tato iniciativa se problematikou obecních zpravodajů dlouhodobě zabývá.

Oživení, o. s. provedlo v roce 2006 rozsáhlý průzkum, ve kterém zjišťovalo, do jaké míry je ve zpravodajích poskytován prostor občanům a opozici a do jaké míry je místní zpravodaj propagačním materiálem stávajícího vedení obce. Závěry průzkumu byly velmi kritické: „Z provedeného průzkumu zřetelně vystupuje základní zjištění: celá scéna radničních periodik v ČR je výrazně cenzurována a zneužívána ke zcela jednostrannému informování obyvatelstva ve prospěch místní aktuálně vládnoucí politické síly.“ (Kužílek 2006: 11)

Podrobněji popsali autoři projektu situaci takto: „Radniční a krajské listy nesplňují ani základní principy média veřejné služby. Občan se především vůbec nedozví, jaké jsou návrhy a názory opozice, což je na celostátní úrovni nemyslitelné. Chybí informace a polemika o připravovaných rozhodnutích, názorová pluralita. Existují zároveň periodika, která dokazují, že různost názorů je možná. Pořadí periodik s vysokým indexem různosti[37] ukazuje, že lze běžně dosahovat i různosti odpovídající přirozenému spektru názorů, bez potlačování těch nepohodlných (viz obrázek).“ (Kužílek 2006: 10 –11) Obrázek (graf) přiložený níže znázorňuje procento „alternativních názorů oproti názorům aktuálního vedení samosprávy“ (Kužílek 2006: 2) ve vybraných obecních zpravodajích, jejichž vydavatelé (obce) jsou na obrázku vypsáni.

[37] „V rámci metodiky výzkumu bylo zavedeno hodnotící kritérium plurality politického obsahu periodika a nazváno Index RůznOsti Názorů (**IRON**).“ (Kužílek 2006: 3) Tento index za pomoci obsahové analýzy obecních zpravodajů hodnotil pluralitu názorů v těchto zpravodajích. Obsahovou analýzu prováděla podle kódovací knihy skupina dobrovolníků, převážně studentů.

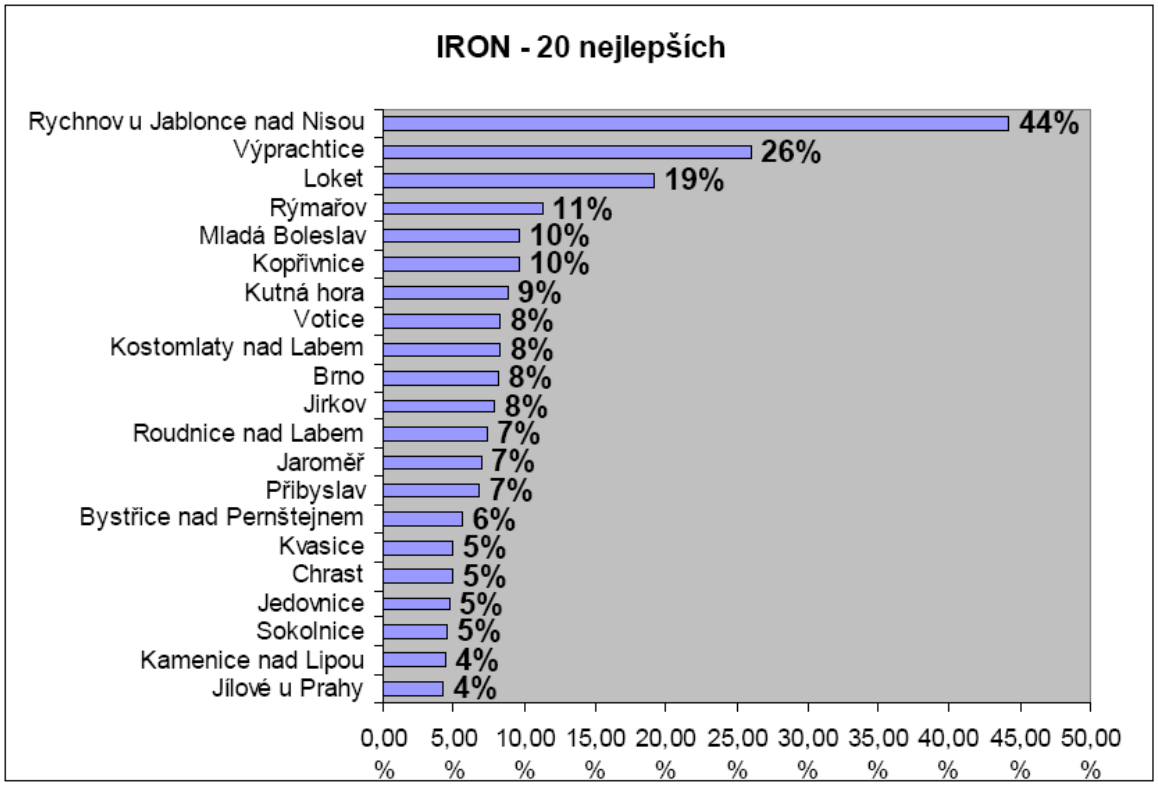

Obrázek 6: IRON[38] – 20 nejlepších (Kužílek 2006: 10)

Resumé projektu závěrem říká: „Vydávání radničních listů, radničních novin či zpravodajů je činností samosprávy, na kterou se soustřeďuje pozornost především v souvislosti s nevyváženým obsahem periodik: jednostranný obsah vylučující veřejnou diskusi, z veřejných prostředků placená propagace vládnoucí politické strany, neobjektivní informování o úspěších a neúspěších vedení radnice. Jde však i o hledisko ekonomické a komerční: vydávání listů formou veřejné zakázky bývá v praxi doprovázené nežádoucími jevy nepotismem či klientelismem. Listy jsou zpravidla bezplatně (tedy za veřejné prostředky) distribuovány každé domácnosti a skýtají tak obrovský komerční[39] potenciál.“ (Oživení, o. s. 2006)

Názory sdružení Oživení, o. s. jsou vůči obecním zpravodajům dlouhodobě velmi kritické. I přes počáteční skepsi vůči jeho závěrům dnes ale jeho nejvýraznější představitel Oldřich Kužílek získává mezi odborníky a médii čím dál větší vážnost, respekt a i prostor pro vyjádření v médiích.

[38] IRON - viz předešlá poznámka pod čarou.
[39] Z kontextu vyplývá, že Kužílek zde míní komerční ve smyslu ekonomický.

1.4.2 Syndikát novinářů České republiky

Syndikát novinářů České republiky (dále jen Syndikát) se k obecním zpravodajům příliš iniciativně nevyjadřuje. Za posledních 10 let jsou známa pouze dvě jeho vyjádření k obecním zpravodajům.[40] Lze uvažovat, že je to způsobeno tím, že Syndikát se dotýká zpravodajů pouze do té míry, kolik redakčních pracovníků obecních zpravodajů je zároveň členy Syndikátu. Těch je podle poslední zveřejněné statistiky[41] řádově méně než 10 %:

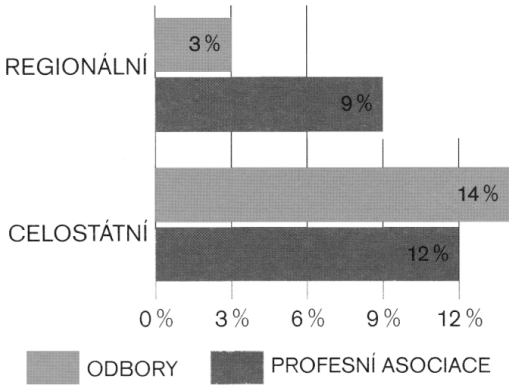

Obrázek 7: Členství v profesních organizacích a odborech podle dosahu média (Volek 2007: 41)

Ze zmiňovaných vyjádření Syndikátu, patří první Komisi pro etiku při Syndikátu, bylo vydáno v roce 2004:

„Podle stanov Syndikátu novinářů ČR může být členem ten, kdo se novinářskou činností zabývá nejméně jeden rok před podáním přihlášky a má ze své novinářské činnosti převážnou část svého příjmu. To jsou podstatné podmínky, jejichž dodržení sleduje při projednávání přihlášek členská komise. Stanovy nikde neomezují tzv. nezávislost práce novináře při šíření informací. Ve stanovách není také zmínka o tom, na základě jakých kritérií by bylo možno hodnotit závislost či nezávislost novináře na názorech, doporučeních nebo přáních jeho služebně nadřízených nebo vydavatele.

[40] Tento fakt potvrdil vedoucí kanceláře Syndikátu Ivo Kostiha. Na e-mailem zaslaný dotaz, zda Syndikát v poslední době vydal nějaké nové vyjádření k problematice těchto periodik, nebo zda jsou k dispozici jen vyjádření z roku 2004 a roku 2006, odpověděl: „Ne, v poslední době se SN tématem obecních zpravodajů nezabýval. Při posuzování přihlášek do Syndikátu členská komise u žadatelů, kteří publikují v obecních zpravodajích, prověřuje, zda obecní zpravodaj má charakter periodika nebo se jedná pouze o vývěsku obecního úřadu.“ – Z e-mailové komunikace z 20. 9. 2011 – 30. 9. 2011, archiv autorky.

[41] Aktuálnější data, než je Volkova statistika z roku 2007, bohužel nejsou k dispozici. Vedoucí kanceláře Syndikátu Ivo Kostiha se na otázku kolik redaktorů radničních zpravodajů je aktuálně členy Syndikátu vyjádřil slovy: „Evidenci o tom, kolik redaktorů radničních novin je současně členem syndikátu nemáme. My máme pouze evidenci našich členů, která se může členit podle různých kritérií, ale bohužel ne podle toho, v jakém typu periodika pracují.“ – Z e-mailové komunikace ze dne 15. 3. 2010, archiv autorky.

Nicméně lze v některých případech najít nesporný vliv některých vydavatelů, který ovšem nelze v žádném případě považovat za jakoukoliv cenzuru. Podle názoru členské komise jde v takových případech o užívání „práva“ vydavatele na přednostní zařazování zpráv a článků, které nejsou v rozporu s posláním, záměry a cíly jeho organizace. Při projednávání přihlášek za členu SNČR u novinářů, zaměstnaných např. v časopisech obecních úřadů (a podobných, někdy i vysloveně inzertních časopisů) se snaží členská komise posoudit z předložených ukázek, nakolik je ten či onen časopis poplatný svému vydavateli či zřizovateli. Podle toho také přihlášky posuzuje. Je toho názoru, že u podobných časopisů nebo ‚novin' nelze najít zcela spolehlivé jednotné měřítko pro stanovení jisté závislosti a že je skutečně nutné přistupovat k závěru individuálně.“ (Osvaldová 2007: 52–53)

Druhé vyjádření vydal Syndikát v roce 2006:

„Již delší dobu jsme se setkávali s řadou problémů, týkajících se tzv. radničních novin. Stížnosti na jejich činnost dostávala etická komise, rozhodnutí členské komise o přijímání redaktorů těchto novin za členy syndikátu byla nejednou zpochybněna a rovněž na stránkách Mediažurnálu i webu Syndikátu zazněly různé hlasy. Řídící výbor se touto situací zabýval a dospěl k následujícím závěrům: Syndikát novinářů považuje za nešťastné, pokud radnice obcí a měst vydávají své informační tiskoviny pod označením „noviny“ či „zpravodaj“. Podle názoru SNČR to přispívá k matení veřejnosti a k nepřípustnému zaměňování propagačních tiskovin se zpravodajskými periodiky.

Současně si na základě studia řady exemplářů těchto tiskovin uvědomujeme, že obsahují i kvalitní publicistické materiály a že je tedy nelze paušálně odsoudit jako nenovinářské produkty. Syndikát novinářů ČR upozorňuje své členy, kteří pro tyto radniční tiskoviny pracují, že jsou povinni řídit se Etickým kodexem novináře…

Z dlouhodobého hlediska považuje Syndikát novinářů České republiky za žádoucí oddělení radničních periodik od radnic, zřídit pro ně redakční rady a vydávat je ve vydavatelských společnostech vzešlých z veřejného výběrového řízení. (Waschková Císařová 2007: 107)

K tomuto vyjádření je ale třeba vzít v potaz také fakt, že vydávání časopisů najatou společností nemusí být vždy ku prospěchu obsahu. U najaté firmy se může bohužel stát, že jí bude jedno, zda píše pro pracovníky pekárny, kadeřnictví nebo banky a kvalita obecního zpravodaje může být vyšší co do jeho objektivity, nikoliv však

co do zprostředkování informací o místním dění a úspěch tak není zaručen plně automaticky.

1.4.3 Protikorupční strategie české vlády 2010–2014

Obecními zpravodaji se na konci roku 2010 začala okrajově zabývat vláda České republiky. Ve své Protikorupční strategii popsala na zhruba jedné straně A4 problémy, s nimiž se obecní zpravodaje střetávají (čerpala přitom ze závěrů zmiňovaného sdružení Oživení, o. s.) a s cílem zavést: „Objektivní informovanost občanů územních samosprávných celků o činnosti a průběhu jednání jimi volených zástupců.„ (Ministerstvo vnitra České republiky *nedatováno*: 18) vydala následující prohlášení:

„Indikátor plnění: předložit vládě novelu zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), obsahující opatření směřující k úpravě pravidel pro vydávání periodického tisku orgány územních samosprávných celků, ve smyslu poskytování objektivních a vyvážených informací s výslovným zakotvením požadavku objektivity a vyváženosti informací šířenými veškerými informačními prostředky, tedy nejen tiskem, rozhlasem nebo televizí, ale např. také internetem. Součástí návrhu zákona bude i stanovení vlastního kontrolního mechanismu plnění povinností územními samosprávnými celky při vydávání ‚radničních periodik'." (Ministerstvo vnitra České republiky *nedatováno*: 18)

Jmenováním obecních zpravodajů ve své protikorupční strategii dala vláda najevo svůj nesouhlas se současnou podobou obecních zpravodajů. Jasně se přitom přiklonila ke kritickému názoru neziskové organizace Oživení, o. s. a při tvorbě dokumentu (jak také v textu přiznává) vycházela z jejího průzkumu (viz podkapitola 1.4.1 Iniciativy nevládních neziskových organizací). Alarmující je hlavně apel na změnu tiskového zákona a volání po zavedení konkrétních opatření pro vydávání obecních zpravodajů. Tento postoj jednoznačně poukazuje na často nečisté praktiky v obecních zpravodajích.

V době dokončování této práce schválila Poslanecká sněmovna PČR návrh na změnu tiskového zákona. V něm: definuje obecní zpravodaje jako specifická periodika, vymezuje právo všech zastupitelů přispívat do obecních zpravodajů

a ustanovuje právo na „doplňující informaci," tedy možnost reakce na neuveřejnění článku v dotčeném periodiku (toto právo se má vztahovat na zastupitele obce). Návrh předložila Poslanecké sněmovně PČR 1. února 2012 ministryně kultury Alena Hanáková s odůvodněním, že naplní povinnosti vyplývající z protikorupční strategie české vlády. Toto naplnění mělo být (podle textu protikorupční strategie) uskutečněno do konce roku 2012. V únoru 2012 byl návrh předložen a v prvním čtení v Poslanecké sněmovně PČR schválen. Jeho účinnost měla nastat od 1. září 2012, přičemž v dubnu 2012 předložil kulturní výbor Poslanecké sněmovny PČR návrh na odložení této účinnosti na rok 2013, jak uvedla výše kapitola 1.2.2 Tiskový zákon.

Pakliže vejde novela tiskového zákona v účinnost, byť o něco později, než bylo v protikorupční strategii původně stanoveno, může se jednat o průlomový krok nejen ve snaze české vlády napomoci zvýšení názorové vyváženosti a tak i celkového zkvalitnění obecních zpravodajů v Česku, ale i ve zviditelnění této, doposud odbornou veřejností opomíjené, součásti české mediální krajiny. Více se podobě novely věnuje předcházející kapitola 1.2 Právní ukotvení obecních zpravodajů, konkrétně podkapitola 1.2.2 Tiskový zákon.

1.5 Charakteristika zkoumaného okresu Praha-východ

Výzkum obecních zpravodajů se v této práci omezuje na okres Praha–východ. Důvodem je lokální rozvrstvení dřívějších výzkumů obecních zpravodajů, kde byly zkoumány např. regiony: okres Brno–venkov, okres Praha–západ, okres Beroun, Karlovarský kraj či hlavní město Praha a kam tedy okres Praha– východ zapadá. Tento výzkum tak po stránce lokality vhodně doplní dřívější analýzy a mj. „dokončí“ zmapování obecních zpravodajů v celém Středočeském kraji.

Okres Praha–východ obklopuje od severu k jihu celou východní část hlavního města Prahy. Sousedí s Hlavním městem Prahou, Prahou-západ, Benešovskem, Kolínskem, Nymburskem, Mladoboleslavskem a Mělnickem. Okres vyznačuje mapa na obrázku č. 8 Mapa okresu Praha–východ.

Obrázek 8: Mapa okresu Praha-východ (Veřejná správa online 2011)

„Svoji rozlohou 755 km^2 mu patří sedmé místo mezi okresy kraje. Je tvořen 110 obcemi, včetně dvou s rozšířenou působností, celkem 122.278 obyvateli.“ (Hospodářská komora České republiky 2009) Osm ze všech obcí Prahy-východ má status města a čtyři jsou stanoveny městysem.

Okres Praha-východ je oblastí se zemědělsky intenzivně využívanou půdou: „Silně kultivovaná oblast má poměrně malý počet chráněných území. Zasahuje sem Národní přírodní památka Voděradské bučiny z kolínského okresu. Národní

přírodní památka Větrušická rokle je známá svými skalnatými srázy na pravém břehu Vltavy… nacházejí se zde některé z nejvýznamnějších archeologických nalezišť celých Čech, jako je třeba sídliště Homo erectus, člověka vzpřímeného, staré cca 700 000 let na Zlatém kopci u Přezletic.“ (Český statistický úřad 2011)

Okres má velké množství také kulturních památek, jen málo z nich ale má celostátní význam. Nachází se zde zřícenina hradu Jenštějn, ve Staré Boleslavi je významný kostel sv. Václava, v Brandýse nad Labem se nachází zámek známý jako oblíbené sídlo Rudolfa II. a další zámecká sídla jsou např. také v Jirnech, Oticích, Panenských Břežanech, Pyšelích, Měšicích či ve Štiříně.

Důležitý je ale hlavně ekonomický význam oblasti. „Spolu s okresem Praha-západ má okres v republice naprosto výjimečné postavení, které dokládá většina sociálně-ekonomických charakteristik. Tyto dva okresy, uzavírající ve svém středu Hlavní město Prahu – mezinárodní metropoli – tvoří spolu pražskou středočeskou aglomeraci a slouží Praze jako její zázemí. Jsou pro Prahu zdrojem pracovních sil, doplňují pražský průmysl, stavebnictví a služby, zásobují Prahu potravinami, poskytují Praze svůj rekreační potenciál. Naopak na území obou okresů probíhá v posledním desetiletí masivní výstavba především rodinných domků. Probíhá zde proces tzv. suburbanizace, pražské ekonomicky silné obyvatelstvo se stěhuje do zázemí metropole s cílem zlepšení kvality bydlení. V důsledku tohoto suburbanizačního procesu dochází v obou okresech v posledních letech k významnému nárůstu počtu obyvatel migrací.“ (Český statistický úřad 2011)

Řada odborníků hovoří o okrese Praha-východ jako o předměstí hlavního města, kam se stěhují (zvláště mladé) rodiny z Prahy za zdravějším životním prostředím. „Podle Josefa Škrabala, ředitele demografického odboru Českého statistického úřadu, existují obce, kde nadále k odlivu obyvatelstva dochází. Tento odliv je ale v celku do velké míry kompenzován stěhováním městského obyvatelstva do příměstských oblastí. Bohatnutí lidí s sebou tedy nese druhý faktor migrace obyvatelstva. Lidé si mohou dovolit dům v okresech poblíž velkých městských center, popř. i automobil na nutné dojíždění. Nejvíce se tento trend dotýká okresů Praha-Východ, Praha-Západ a Brno-Venkov.“ (Český statistický úřad 2007) Někteří kritici pak toto pražské „předměstí“ hanlivě nazývají noclehárnou Prahy.

V dříve malých vesnicích okolo Prahy se v posledním zhruba desetiletí postavila řada tzv. satelitů, sídlišť plných rodinných domů „namačkaných“ těsně na sobě (tedy bez větších zahrad), kde chybí základní městská infrastruktura v podobě obchodů

či sociálních zařízení počínaje školkami. Hospodářské noviny už v roce 2007 komentovaly způsob života v okolí hlavního města kriticky: „Ráno brzy vstávají a stráví cestou do školy a do školky více než hodinu. Domů se pak nedostanou před šestou večer. Pro malé děti a studenty z menších měst a satelitních vesnic kolem Prahy, kteří dojíždějí do mateřské a základní školy do hlavního města, je to však už skoro každodenní rutina… Takové problémy musí řešit především rodiny, které se přestěhovaly za pohodlnějším bydlením za Prahu. Právě příměstské oblasti Prahy zažívají v posledních pěti letech největší nárůst obyvatel. Navíc jen v loňském roce se ve Středočeském kraji narodilo téměř 13 tisíc dětí, což je nejvíce ze všech krajů v Česku. Nejvíce novorozenců pak bylo právě v bývalých okresech Praha-východ a Praha-západ. ‚Míří sem z Prahy především vzdělaní lidé, kteří mají děti nebo je plánují. I proto zde přestávají školy a školky stačit,‘ vysvětluje Iva Šnejdová z Českého statistického úřadu. (Benešová 2007)

Ve stejném textu zároveň Benešová upozorňuje na další významný problém místních obcí: „Podle starostky Říčan by však měly přispět i samotné rodiny. ‚Nenahlásí zde trvalý pobyt, mají ho stále v Praze, a my tak ročně přijdeme o 20 milionů korun. Chtějí od nás služby, ale neplatí.‘“ (Benešová 2007) Výzvy úřadů obyvatelům, aby si zapsali jako trvalé bydliště obec, v které skutečně žijí, se čas od času vyskytují také ve východo-pražských obecních zpravodajích (např. POKORNÝ, Vítězslav. Přihlaste své trvalé bydliště do města! Staňte se Úvaláky! *Život Úval.* 2011, vol. 52, no. 5, s. 9).

Na druhou stranu se okres Praha-východ může chlubit jedním významným republikovým prvenstvím. A sice, že zdejší nezaměstnanost dosahuje nejnižších čísel: „K 31. 12. 2009[42] bylo v rámci okresu Praha-východ evidováno 2 859 uchazečů o zaměstnání, což představuje registrovanou míru nezaměstnanosti 3,44 %. To je nejnižší míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji.“ (Český statistický úřad 2011)

[42] Shodně uvádí Český statistický úřad nejnižší míru nezaměstnanosti v Česku v okrese Praha-východ také za rok 2010.

1.6 Metodologické postupy užité v praktické části práce

Praktická část práce se dělí na dvě součásti. První shrnuje základní informace o všech tištěných obecních zpravodajích vydávaných v okrese Praha-východ. Data jsou uvedena v tabulkovém přehledu a stručně interpretována v následném textu doprovozeném grafy. Druhá polovina praktické části práce pak prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy detailněji zkoumá vybraný vzorek zpravodajů.

Tato kapitola popisuje nejprve metodologii, která je použita k sestavení přehledu všech obecních zpravodajů ve vybraném regionu. Následně je popsána metodologie kvantitativní obsahové analýzy. V obou případech jsou podkapitoly rozděleny na pasáže výběr vzorku a zkoumané proměnné a kategorie. S ohledem na metodologii pak druhá podkapitola obsahuje navíc stanovení výzkumných otázek a stanovení jednotky analýzy.

1.6.1 Metodologie souhrnného přehledu

Účelem souhrnu, jehož metodologie je zde popisována, je poskytnout základní přehled o všech tištěných obecních zpravodajích ve zkoumaném regionu. Nejedná se tedy o obsahovou analýzu, ale pouze o sběr a prezentaci dat, pro které ale jsou použity některé metody kvantitativního zkoumání. Tato zjednodušená forma „výzkumu“ je zvolena proto, aby nebylo množství dat příliš objemné (jako by tomu bylo u obsahové analýzy), ale aby byl zároveň utvořen základní přehled všech obecních zpravodajů v daném regionu. Podrobnější informace o konkrétních periodicích podané v souvislostech poskytne až analýza v druhé polovině praktické části práce.

Autoři některých dřívějších studií podobného charakteru (Děd 2009, Hálek 2008[43]) použili namísto sběru dat přímo z pramenů, jak to činí tato práce, metodu dotazníkového šetření. Čerpání přímo z pramenů a nikoliv dotazníkové šetření rozesílané e-mailem, kde může být navíc nejasný recipient, se zdá být výrazně přesnější. Proto tato práce dává přednost právě vyhledávání informací přímo z dotčených

[43] DĚD, Michal. *Tištěné obecní zpravodaje v okresech Praha-západ a Beroun. (Diplomová práce).* Praha: Karlova univerzita v Praze, Fakulta sociálních věd, 2009. a
HÁLEK, Pavel, *Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny. (Rigorózní práce).* Praha: Karlova univerzita v Praze, Fakulta sociálních věd, 2008.

obecních zpravodajů před dotazníkovým šetřením, ačkoliv se může jednat o náročnější metodu.

Výběr vzorku

Pro zjišťování dat o obecních zpravodajích v okrese Praha-východ jsou zvolena vždy tři po sobě jdoucí vydání od každého obecního zpravodaje vydávaného v tomto regionu.[44] Vybrána jsou vždy tři nejnovější vydání k 15. listopadu 2011. Toto datum je zvoleno jako nejaktuálnější v době provádění výzkumu s ohledem na to, že některé zpravodaje nemusí vycházet první den v měsíci a tedy se snahou o to, aby byla shodně k dispozici vždy i vydání za měsíc listopad, jedná-li se o měsíčníky. Zároveň bylo záměrem autorky práce vyhnout se měsícům červenci a srpnu, kdy mohou vycházet letní dvojčísla (jak ukázala např. dřívější práce autorky tohoto textu Zpravodaje pražských městských částí (mediální mapa)[45]), která mohou obsahovat větší počet stránek, což by znamenalo významnou statistickou odchylku.

Vzorek byl zvolen tak, aby obsahoval nejaktuálnější možná vydání zpravodajů. Proto také nebyla zvolena metoda náhodného nebo náhodného stratifikovaného výběru.

Definice proměnných a jejích kategorií

Jak již bylo uvedeno, nepracuje tato část praktické poloviny práce metodou kvantitativní analýzy, pouze se jedná o sběr dat. Proto je v této pasáži zvoleno několik proměnných, ale již ne jejich kategorie. Je totiž předpokladem, že u mnohých proměnných bude každá jedna jednotka mít jinou „odpověď," tedy svou vlastní kategorii[46]. Výjimkou jsou proměnné „vydavatel" a „distribuce," u kterých jsou vymezeny (a níže v závorce vypsány) tři možné kategorie, které upřesňují, co je onou proměnnou zamýšleno zjišťovat. Proměnné jsou zvoleny s ohledem na zastoupení nejzákladnějších údajů o obecních zpravodajích tak, aby je bylo možno zjišťovat přímo z pramenů.

[44] Přehledová tabulka je řazena abecedně podle názvu obce a obsahuje data i o těch obcích, které zpravodaj nevydávají, protože i tato skutečnost je zajímavým statistickým ukazatelem. Dále však přehled zkoumá již konkrétní zpravodaje a pro zjištění dat o nich je použito vždy právě tří po sobě jdoucích zpravodajů.

[45] (Černá 2010: 109)

[46] Kódovací knihu obsahující veškeré možné kategorie by tak bylo možné vytvořit až po získání všech dat, což by se ovšem rovnalo již provedení výzkumu (a to není právě bez kódovací knihy dost dobře možné).

Zkoumané proměnné jsou:

- Název obce
- Počet obyvatel obce[47]
- Název zpravodaje této obce
- Vydavatel zpravodaje (obec / fyzická osoba pověřená obcí / právnická osoba pověřená obcí)
- Periodicita zpravodaje (počet vydání za rok)
- Průměrný počet stran zpravodaje
- Formát zpravodaje (finální velikost, v jaké je tištěný zpravodaj distribuován)
- Distribuce zpravodaje (zdarma do poštovních schránek / volně k dispozici na vybraných místech / prodej a předprodej)
- Cena zpravodaje
- Přítomnost neredakčních příspěvků ve zpravodaji
- Přítomnost inzerce ve zpravodaji
- Dostupnost zpravodaje na internetu

1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy

Stěžejní část této práce se věnuje kvantitativní obsahové analýze vybraných zpravodajů v okrese Praha-východ. Metodologie analýzy se shoduje s metodologií, kterou pro svou rigorózní práci Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny vytvořil Pavel Hálek. Tato práce využívá Hálkovy kódovací knihy z toho důvodu, že se již dvakrát[48] osvědčila jako vhodná pro zkoumanou oblast a také proto, aby mohla být získaná data srovnatelná s dřívějšími výzkumy. Martina Vojtěchovská a Tomáš Trampota k tomu napsali: „Jednou z jeho výhod *(kvantitativního výzkumu – pozn. autorky)* je využívání statistiky a číselných údajů přinášejících větší přesnost (Dominick, Wimmer, 2006) a také větší přesvědčivost výsledků. Velkou výhodou kvantitativních výzkumů je jejich přenositelnost a replikovatelnost. Umožňují provádět komparativní výzkumy různých mediálních krajin… (Trampota,

[47] Zdrojem informací o počtu obyvatel je Český statistický úřad.: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích k 1.1.2010. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-02-08]. Dostupný z WWW <http://www.stredocesky.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1301-10> Aktuálnější statistika v době započetí psaní této diplomové práce nebyla u Českého statistického úřadu k dispozici.

[48] Shodnou kódovací knihu využil ve své diplomové práci Tištěné obecní zpravodaje v okresech Praha-západ a Beroun také Michal Děd.

Vojtěchovská 2010: 17). Nejenom přenositelnost a replikovatelnost výzkumu je v tomto případě výhodou, ale také to, že kvantitativní výzkum obecně je pro zkoumání mediální krajiny vhodný jakožto přinášející větší přesnost a přesvědčivost výsledků.

Kódovací kniha, jejímž původním autorem je Hálek, je přepsána, mírně upravena (pouze formální náležitosti) a obsažena na konci této kapitoly na stranách 48 - 52. Do kódovací knihy bylo oproti její Hálkově předloze vloženo několik dalších kategorií s ohledem na možnost větší variability hodnot proměnných autorství a přítomnost politika na ilustraci. Přepis kódovací knihy je proveden do programu MS Excel 2003 a do této práce je vložen jako tabulka vygenerovaná z tohoto programu. Program je zvolen pro možnost snadné editace při samotném provádění analýzy a pro snazší analýzu zakódovaných dat. Program MS Excel se ukázal být dostatečným nástrojem s ohledem na rozsah výzkumu. Kompletní kódovací kniha s veškerými daty je přílohou této práce označenou jako 7.1 Vyplněná kódovací kniha kvantitativní obsahové analýzy.

Data pro analýzu jsou při realizaci výzkumu čerpána přímo z pramenů, tedy z konkrétních obecních zpravodajů, aby nemohla být zkreslena jejich interpretací třetí osobou (jak by k tomu mohlo dojít např. použitím dotazníků).

Při interpretaci dat o jednotlivých zpravodajích jsou zároveň doplněna některá další data o zpravodaji netýkající se pouze jeho obsahu. Jedná se hlavně o informace zjišťující personální obsazení redakce. Zjišťováno je:

- Zda je šéfredaktor zaměstnancem vydavatele, dobrovolníkem nebo zaujímá jiný status ve vztahu ke zpravodaji a zda je členem nebo spolupracovníkem některého politického uskupení působícího v obci, popř. na radnici.
- Jaké je složení redakce, kolik je jejích členů a zda jsou politicky propojeni s radnicí.
- Zda existuje ve zpravodaji redakční rada a pokud ano, jaké je její složení, kolik má členů a zda jsou případně politicky propojeni s radnicí.

Tyto informace jsou doplněny na základě e-mailové, telefonické nebo osobní konzultace se zástupci obcí nebo samotných zpravodajů (převážně se samotnými šéfredaktory)[49] popř. vlastní rešerší na oficiálních internetových stránkách dané obce a v samotném zpravodaji. Informace poskytnuté zástupci obcí jsou vždy ještě prověřeny rešerší na internetu a v samotných zpravodajích.

[49] Bližší upřesnění je uvedeno vždy u popisu konkrétního zpravodaje.

Důvod, proč těchto několik otázek o personálním zajištění obecních zpravodajů není předmětem samotné kvantitativní obsahové analýzy, je, že jednotkou analýzy je článek, zatímco tyto otázky se ptají po informacích o zpravodaji jako celku a ne po jeho obsahu, proto nemohou být do analýzy začleněny. Protože se však jedná o podstatné údaje s ohledem na to, co analýza zkoumá, jsou doplněny alespoň e-mailovým, telefonickým nebo přímo terénním šetřením a jsou využity při prezentaci analýzou získaných dat.

Stanovení výzkumných otázek

Teoretická část této práce poukázala na to, že vydávání obecních zpravodajů je spojeno s kritikou jejich zaujatosti. Stručně tuto myšlenku shrnul Hálek: „Na jedné straně potřeba informovat obyvatele obcí o místních tématech, na straně opačné obavy z politického zneužití. To jsou určující protipóly debaty o oprávněnosti vydávání obecních zpravodajů.“ (Hálek 2008: 67) V závislosti na této premise definoval Hálek dvě výzkumné otázky, které zjišťovaly, zda je tento předpoklad oprávněný.:

„1. Informují obecní zpravodaje o místních tématech v rozsahu, kterému zbývající části mediální krajiny nekonkurují?

2. Jak výrazně se snahy politiků o zneužití obecních zpravodajů promítají do jejich obsahu?“ (Hálek 2008: 67)

Zde prováděná analýza pracuje s Hálkovou kódovací knihu, k níž se tyto výzkumné otázky vztahují. Proto i zde je využito shodných (Hálkových) výzkumných otázek. Zároveň je tím umožněna snazší komparace zjištěných dat s výsledky dřívějších výzkumů.

Výběr vzorku a stanovení jednotky analýzy

Pro analýzu obecních zpravodajů v okrese Praha-východ je zvoleno devět zpravodajů. Tento vzorek zpravodajů je zvolen náhodným stratifikovaným výběrem. V tomto stratifikovaném výběru byla zohledněna velikost obcí, které se v okrese nacházejí. Nejprve byly všechny obce rozděleny do tří skupin podle jejich velikosti. Tyto skupiny byly určeny tak, aby co možná nejlépe reprezentovaly počet obcí v každé skupině:

- Obce do 500 obyvatel (41 obcí)
- Obce od 501 do 1000 obyvatel (36 obcí)
- Obce od 1001 obyvatel dále (33 obcí).

Následně byly vyřazeny obce, které zpravodaj nevydávají.[50] Z každé skupiny pak byly náhodně (losem) vybrány tři obce. Od každého obecního zpravodaje vydávaného vylosovanou obcí byla následně vybrána tři nejaktuálnější vydání k 15. listopadu 2011. Toto datum bylo zvoleno tak, aby se analyzované zpravodaje shodovaly se zpravodaji zkoumanými v první polovině praktické části této práce. Vybranými obecními zpravodaji jsou:

Jméno vybrané obce	**Počet obyvatel vybrané obce**	**Název zpravodaje vybrané obce**
Máslovice	278	Na vědomost se dává…
Hlavenec	369	Hlavenecký občasník
Sudovo Hlavno	456	Hlavnovský zpravodaj
Vyžlovka	588	Vyžlovský zpravodaj
Sibřina	642	Zebrin
Přezletice	904	Obecní zpravodaj
Velké Popovice	2457	Velkopopovický zpravodaj
Kostelec nad Černými lesy	3482	Černokostelecký zpravodaj
Úvaly	5864	Život Úval

Tabulka 1: Obecní zpravodaje vybrané ke kvantitativní obsahové analýze

Kódovací jednotkou analýzy je jeden celý článek opatřený titulkem, popř. doplněný fotkou, obrázkem, mapou či jinou infografikou nebo ilustrací (s popiskem nebo i bez něj). Za článek je považován každý redakční i neredakční příspěvek, tedy graficky ucelená textová jednotka (mimo ceníku inzerce, inzerce, neplacené inzerce a neoznačené inzerce, pozvánek na akce v inzertním formátu či grafice, seznamů rubrik, obsahu nebo upoutávek na jednotlivá témata, redakčních oznámení či tiráží; včetně poděkování a kulturních přehledů).

[50] Tyto obce nebyly vyřazeny předem, aby při rozdělení na skupiny rovnoměrně zastoupeny všechny obce a nedošlo k převaze těch větších, u nichž je předpokladem, že zpravodaj vydávají spíše, než některé malé.

Definice proměnných a jejích kategorií[51]

Zkoumanými proměnnými jsou:

- Lokální obsah textových sdělení (*lokálnost tématu*),
- Citované názory v textových sděleních (*citace*),
- Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních (*přítomnost pol. v textu*),
- Autorství textových sdělení (*autorství*),
- Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních (*přítomnost pol. na ilustraci*).

Všechny kategorie jednotlivých proměnných znázorňuje následující kódovací kniha:

Definice proměnných a jejich kategorií				
Kód proměnné	**Proměnná**	**Kód kategorie**	**Kategorie**	**Vysvě-tlivky**
1	Zpravodaj	1	Život Úval - vydání 9 / ročník 52	1
		2	Život Úval - vydání 10 / ročník 52	2
		3	Život Úval - vydání 11 / ročník 52	3
		4	Černokostelecký zpravodaj - číslo 9 / září 2011	1
		5	Černokostelecký zpravodaj - číslo 10 / říjen 2011	2
		6	Černokostelecký zpravodaj - číslo 11 / listopad 2011	3
		7	Velkopopovický zpravodaj - 9 /2011	1
		8	Velkopopovický zpravodaj - 10 /2011	2
		9	Velkopopovický zpravodaj - 11 /2011	3
		10	Obecní zpravodaj - číslo 24 / 2011	4
		11	Obecní zpravodaj - číslo 25 / 2011	5
		12	Obecní zpravodaj - číslo 25 / 2011	6
		13	Zebrin - číslo 21 / rok 2011	7
		14	Zebrin - číslo 22 / rok 2011	8
		15	Zebrin - číslo 23 / rok 2011	9
		16	Vyžlovský zpravodaj - číslo 2 / rok 2011	10
		17	Vyžlovský zpravodaj - číslo 3 / rok 2011	11
		18	Vyžlovský zpravodaj - číslo 4 / rok 2011	2
		19	Hlavnovský zpravodaj - únor 2011	12

[51] Kurzívou je uvedeno, pod jakým názvem je proměnná vyznačena v kódovací knize.

Definice proměnných a jejich kategorií				
Kód proměnné	**Proměnná**	**Kód kategorie**	**Kategorie**	**Vysvě-tlivky**
		20	Hlavnovský zpravodaj - duben 2011	13
		21	Hlavnovský zpravodaj - září 2011	14
		22	Hlavenecký občasník - ročník 7 / číslo 2	11
		23	Hlavenecký občasník - ročník 7 / číslo 3	15
		24	Hlavenecký občasník - ročník 7 / číslo 4	2
		25	Na vědomost se dává - číslo 3 / ročník 17	16
		26	Na vědomost se dává - číslo 4 / ročník 17	17
		27	Na vědomost se dává - číslo 5 / ročník 17	2
2	Lokálnost tématu	1	výhradně na úrovni obce	
		2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech	
		3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech	
		4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech	
		5	na úrovni okresu	
		6	na úrovni kraje	
		7	na republikové úrovni	
		8	zahraniční	
		9	téma Evropské unie	
		0	jiné	
3	Citace	1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora	
		2	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor místostarosty(ů) / rady města / koaličních zastupitelů	
		3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice	
		4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů	
		5	ve sdělení zaznívají oponující si názory	
		6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice	
		7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů	
		8	názorově bezpříznakové sdělení	
		0	jiné	
4	Přítomnost pol. v textu	1	starosta / primátor	
		2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"	
		3	koaliční zastupitel(é)	
		4	kombinace koaličních politiků	

Definice proměnných a jejich kategorií				
Kód proměnné	**Proměnná**	**Kód kategorie**	**Kategorie**	**Vysvě-tlivky**
		5	opoziční zastupitel(é)	
		6	kombinace koaličních a opozičních politiků	
		7	žádný politik	
		0	jiné	
5	Autorství	1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména	
		2	autorem je starosta (primátor), funkce neuvedena	
		3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"	
		4	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce neuvedena	
		5	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce uvedena	
		6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena	
		7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci	
		8	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny	18
		9	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce neuvedeny	19
		10	autorem je / jsou opoziční zastupitel(é), funkce uvedena	
		11	autorem je / jsou opoziční zastupitel(é), funkce neuvedena	
		12	autorem je kombinace opozičního/ch politika/ů a koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny	20
		13	autorem je kombinace opozičního/ch politika/ů a koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce neuvedeny	21
		14	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční polik/ci, funkce uvedena	
		15	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční politik/ci, funkce neuvedena	
		16	autorem je / jsou redaktor/ři listů a opoziční politik/ci, funkce uvedena	
		17	autorem je / jsou redaktor/ři listů a opoziční politik/ci, funkce neuvedena	

Definice proměnných a jejich kategorií				
Kód proměnné	**Proměnná**	**Kód kategorie**	**Kategorie**	**Vysvě-tlivky**
		18	autorem je / jsou výhradně redaktor/ři listů, nebo kombinace redaktora/ů a čtenáře/ů	
		19	autorem je / jsou čtenář(i)	
		20	příspěvek je podepsán značkou	
		21	autorem je politická strana nebo politicky angažované občanské sdružení	
		22	příspěvek není podepsán	
		33	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místostarosta/ové), funkce uvedena	
		34	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místostarosta/ové), funkce neuvedena	
		35	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koaliční zastupitel(é), funkce uvedena	
		36	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena	
		37	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň úředníkem/ky města nebo představitelem/i instituce podřízené obci	
		38	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, z nichž alespoň jeden je zároveň redaktor, funkce uvedeny	
		0	jiné	
6	Přítomnost pol. na ilustraci	1	fotografie starosty (primátora)	
		2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch	
		3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů	
		4	fotografie více koaličních politiků	
		5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů	
		6	fotografie koaličních a opozičních politiků	
		7	ilustrace bez obecních politiků	
		8	text není doprovozen ilustrací	
		9	osoby na fotografii nelze identifikovat	
		0	jiné	

Tabulka 2: Kódovací kniha ke kvantitativní obsahové analýze

Vysvětlivky k tabulce dle jejich čísel:

1 - zářijové vydání roku 2011

2 - říjnové vydání roku 2011

3 - listopadové vydání roku 2011

4 - dubnové vydání roku 2011, Přezletický zpravodaj

5 - červnové vydání roku 2011, Přezletický zpravodaj

6 - zářijové vydání roku 2011, Přezletický zpravodaj

7 - březnové vydání roku 2011, Sibřinský zpravodaj

8 - červnové vydání roku 2011, Sibřinský zpravodaj

9 - zářijové vydání roku 2011, Sibřinský zpravodaj

10 - březnové vydání roku 2011

11 - květnové vydání roku 2011

12 - únorové vydání roku 2011, zpravodaj obce Sudovo Hlavno

13 - dubnové vydání roku 2011, zpravodaj obce Sudovo Hlavno

14 - zářijové vydání roku 2011, zpravodaj obce Sudovo Hlavno

15 - srpnové vydání roku 2011

16 - červnové vydání roku 2011

17 - autorů je více a jsou mezi nimi koaliční politici nebo úředníci nebo představitelé instituce podřízené obci, jejich funkce jsou uvedeny

18 - autorů je více a jsou mezi nimi koaliční politici nebo úředníci nebo představitelé instituce podřízené obci, jejich funkce nejsou uvedeny

19 - autorem je opoziční politik či politici spolu s koaličními politiky a/ nebo úředníky nebo představiteli instituce podřízené obci, jejich funkce jsou uvedeny

20 - autorem je opoziční politik či politici spolu s koaličními politiky a/ nebo úředníky nebo představiteli instituce podřízené obci, jejich funkce nejsou uvedeny.

2 PRAKTICKÁ ČÁST

Následující část práce popisuje vydávání obecních zpravodajů v okrese Praha-východ. První kapitola nejprve v souhrnném tabulkovém přehledu vyjmenovává veškeré obce se samostatnou působností a u těch, které obecní zpravodaj vydávají, uvádí základní data o nich. Následuje podrobný popis a porovnání těchto dat.

Další kapitola (2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ) pak prezentuje výsledky kvantitativní obsahové analýzy[52] zaměřené na devět vybraných zpravodajů. Nejprve jsou na základě získaných poznatků popsány jednotlivé obecní zpravodaje. Následuje shrnutí dat z obsahové analýzy a zodpovězení výzkumných otázek.

Podrobnější rozbor informací získaných z praktické části práce je proveden na základě teoretických poznatků z druhé kapitoly této práce v (před)poslední kapitole 3. Závěr.

[52] Datové matice jsou přílohou 7.1 Vyplněná kódovací kniha kvantitativní obsahové analýzy.

2.1 Přehled obecních zpravodajů Prahy-východ

V okrese Praha-východ se nachází 110 obcí s vlastní samosprávou.[53] Z nich 70 vydává svůj vlastní obecní zpravodaj. Ani jeden obecní zpravodaj v okrese není vydáván společně pro více obcí najednou.[54] Následující tabulka uvádí soupis všech obcí v okrese Praha-východ a základních údajů o zpravodajích jimi vydávaných.[55]

[53] Některé obce vznikly sloučením dvou nebo více obcí. Pro účely této práce je však uvažován současný stav, kde se v okrese nachází 110 samosprávných obcí. Dříve samostatné obce, dnes svou samosprávou zařazené pod jiné, nejsou popisovány samostatně. Ve zkoumaném regionu se nenacházela ani jedna dříve samostatná (nyní „sloučená“) obec, která by vydávala svůj vlastní zpravodaj. Několik obcí ale v názvu svého obecního zpravodaje uvádí veškeré obce, které pod ní svou správou spadají, např. zpravodaj obce Kunice se jmenuje: „Zpravodaj obcí Kunice, Vidovice, Všešími, Dolní a Horní Lomnice.“

[54] Pouze někdy dochází k přítomnosti jednoho redaktora ve více zpravodajích (např. redaktor Milan Bednář působí ve zpravodajích obcí Jirny i Úvaly zároveň).

[55] Modře jsou vyznačené ty obecní zpravodaje, které byly následně vybrány do kvantitativní obsahové analýzy.

Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ												
Obec		**Obecní zpravodaj**										
Název	**Počet obyvatel**	**Název**	**Vydavatel**	**Periodicita**	**Počet stran**	**Formát**	**Distribuce**	**Cena**	**Neredakční příspěvky**	**Inzerce**	**Dostupnost na internetu**	**Poznámka**
Prusice	70	*nevydávají zpravodaj*										
Oplany	81	*nevydávají zpravodaj*										
Zlatá	108	*nevydávají zpravodaj*										
Výžerky	120	*nevydávají zpravodaj*										
Vlkančice	129	*nevydávají zpravodaj*										
Štíhlice	136	Štíhlické listy	obec	občasník	14	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ne	ano	
Herink	177	Občasník	obec	občasník	6	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ano	ne	
Pětihosty	182	Pětihostské info z obecního úřadu	obec	občasník	2	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ne	ano	
Křížkový Újezdec	191	*nevydávají zpravodaj*										
Kaliště	192	*nevydávají zpravodaj*										
Klokočná	193	*nevydávají zpravodaj*										
Svémyslice	209	*nevydávají zpravodaj*										
Dobročovice	214	*nevydávají zpravodaj*										
Sedlec	222	*nevydávají zpravodaj*										
Křenek	223	*nevydávají zpravodaj*										
Doubek	224	*nevydávají zpravodaj*										
Polerady	230	*nevydávají zpravodaj*										
Borek	249	*nevydávají zpravodaj*										
Konojedy	250	*nevydávají zpravodaj*										
Zlonín	270	Obec Zlonín - bulletin 20*XX*	obec	občasník	10	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ano	ne	1
Veliká Ves	271	*nevydávají zpravodaj*										
Máslovice	278	Na vědomost se dává…	obec	6	5	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Černé Voděrady	281	*nevydávají zpravodaj*										
Radějovice	291	*nevydávají zpravodaj*										
Konětopy	293	*nevydávají zpravodaj*										
Popovičky	296	Zpravodaj Popovičky, Chomutovice, Nebřenice	obec	občasník	15	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ne	2
Sluštice	330	*nevydávají zpravodaj*										
Nučice	352	Nučický zpravodaj	obec	4	27	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Hlavenec	369	Hlavenecký občasník	obec	občasník	5	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Klíčany	370	*nevydávají zpravodaj*										
Nový Vestec	373	*nevydávají zpravodaj*										
Tehovec	391	*nevydávají zpravodaj*										3
Březí	400	Zpravodaj obce Březí	obec	občasník	2	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ne	ne	
Lhota	409	*nevydávají zpravodaj*										
Nová Ves	423	*nevydávají zpravodaj*										

Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ												
Obec		**Obecní zpravodaj**										
Název	**Počet obyvatel**	**Název**	**Vydavatel**	**Periodicita**	**Počet stran**	**Formát**	**Distribuce**	**Cena**	**Neredakční příspěvky**	**Inzerce**	**Dostupnost na internetu**	**Poznámka**
Zvánovice	423	Mlýnské kameny	obec	občasník	5	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Petříkov	452	U nás v Petříkově a Radimovicích	právnická os. pověřená obcí	občasník	12	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Sudovo Hlavno	456	Hlavnovský zpravodaj	obec	občasník	2	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ne	ano	
Křenice	461	*nevydávají zpravodaj*										
Větrušice	471	Větrušák	obec	občasník	16	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Kostelní Hlavno	496	*nevydávají zpravodaj*										
Podolanka	514	*nevydávají zpravodaj*										
Vodochody	541	Zpravodaj z Vodochod a Hoštic	obec	4	12	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	4
Vyšehořovice	556	Vyšehořovicko	obec	občasník	8	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	
Předboj	557	Předbojské zpávy	obec	občasník	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Kostelec u Křížků	560	Zprávy z Kostelce	obec	11	5	A4	prodej a předprodej	10 Kč	ano	ano	ne	5
Panenské Břežany	571	Panenské rozhledy	obec	6	31	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Modletice	582	Modletický věstník	obec	10	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Jevany	587	Jevanský zpravodaj	obec	4	6	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Vyžlovka	588	Vyžlovský zpravodaj	obec	občasník	2	A4	volně k dispozici na vybraných místech	0 Kč	ano	ne	ano	
Čestlice	590	Čestlický občasník	obec	občasník	27	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	
Hrusice	598	Hlas Hrusic	obec	10	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč / 6 Kč	ano	ne	ano	
Babice	606	Babický občasník	obec	občasník	5	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Káraný	619	Haló Káraný	obec	12	4	A4	prodej a předprodej	13 Kč	ano	ne	ano	
Brázdim	625	Brázdimské noviny	obec	4	10	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	
Kozojedy	629	*nevydávají zpravodaj*										6
Tehov	634	Tehovský zpravodaj	obec	občasník	2	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Sibřina	642	Zebrin	obec	4	16	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Všestary	650	Život Všestar	obec	3	15	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	7
Svojetice	654	Svojetické fórum	obec	občasník	12	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Bořanovice	666	*nevydávají zpravodaj*										
Struhařov	667	Struhařovské informace	obec	4	19	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Radonice	671	Radonické listy	obec	2	8	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Dřevčice	673	*nevydávají zpravodaj*										
Sluhy	674	Služský zpravodaj - informace přesně pro vás	obec	občasník	10	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	
Nupaky	702	*nevydávají zpravodaj*										
Dřísy	796	*nevydávají zpravodaj*										
Horoušany	796	Zpravodaj obcí Horoušany a Horoušánky	obec	4	6	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	8
Louňovice	802	Louňovický zpravodaj	obec	občasník	21	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	

Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ												
Obec		Obecní zpravodaj										
Název	Počet obyvatel	Název	Vydavatel	Periodicita	Počet stran	Formát	Distribuce	Cena	Neredakční příspěvky	Inzerce	Dostupnost na internetu	Poznámka
Jenštejn	816	Jenštejnský občasník	obec	občasník	8	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Zápy	821	*nevydávají zpravodaj*										9
Záryby	822	Zpravodaj obce Záryby	obec	5	7	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Oleška	869	*nevydávají zpravodaj*										
Dobřejovice	880	Dobřejovický zpravodaj	obec	7	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Přezletice	904	Obecní zpravodaj	obec	4	14	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Veleň	905	Obecní noviny - Zpravodaj obcí Veleň a Mírovice	obec	5	16	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	10
Světice	1000	U nás doma	obec	6	2	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ne	
Květnice	1026	*nevydávají zpravodaj*										
Kunice	1027	Zpravodaj obcí Kunice, Vidovice, Všešími, Dolní a Horní Lomnice	obec	4	20	B5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	11
Senohraby	1048	Senohrabská hláska	obec	10	11	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Mirošovice	1060	Exit 21	obec	10	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	12
Mratín	1098	Mratínoviny	právnická os. pověřená obcí	12	8	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	13
Stříbrná Skalice	1123	*nevydávají zpravodaj*										
Husinec	1185	Naše vesnice	obec	občasník	24	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Lázně Toušeň	1191	Florián	obec	občasník	25	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Škvorec	1221	Škvorecký zpravodaj	obec	občasník	4	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Ondřejov	1258	Ozvěny Ondřejova, Třemblat a Turkovic	obec	občasník	11	A4	zdarma do poštovních schránek	0Kč / 5 Kč	ano	ne	ano	
Mochov	1261	Mochovský zpravodaj	obec	občasník	33	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Bašť	1289	Baštěcký zpravodaj	obec	11	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ne	ano	ano	
Sulice	1345	*nevydávají zpravodaj*										
Měšice	1495	Měšický zpravodaj	obec	6	35	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Nehvizdy	1841	Nehvizdský kurýr	obec	12	12	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Líbeznice	1896	Líbeznický zpravodaj	obec	12	8	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Hovorčovice	1901	Hovorčovický zpravodaj	obec	5	4	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Strančice	1912	Strančický zpravodaj	obec	11	12	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Mukařov	1922	Mukařov-sko	právnická os. pověřená obcí	6	12	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Jirny	2062	Jirenský zpravodaj	obec	12	12	A4	volně k dispozici na vybraných místech	0 Kč	ano	ano	ano	14
Zdiby	2448	Zdibský zpravodaj	fyzická osoba pověřená obcí	11	8	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Velké Popovice	2457	Velkopopovický zpravodaj	obec	11	33	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Klecany	2489	Klecanský zpravodaj	obec	11	32	A5	prodej a předprodej	5 Kč /7 Kč	ano	ano	ano	15
Šestajovice	2708	Šestajovický dostavník	obec	12	21	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Zeleneč	2755	*nevydávají zpravodaj*										
Mnichovice	3065	Život Mnichovic	obec	7	29	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	

Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ												
Obec		**Obecní zpravodaj**										
Název	**Počet obyvatel**	**Název**	**Vydavatel**	**Periodicita**	**Počet stran**	**Formát**	**Distribuce**	**Cena**	**Neredakční příspěvky**	**Inzerce**	**Dostupnost na internetu**	**Poznámka**
Kostelec nad Černými lesy	3482	Černokostelecký zpravodaj	obec	12	19	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč / 12 Kč	ano	ano	ano	16
Kamenice	3841	Zpravodaj z Kamenice	obec	11	24	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Odolena Voda	5495	Odolen	obec	11	23	26x23,5cm	prodej a předprodej	10 Kč	ano	ano	ano	17
Úvaly	5864	Život Úval	obec	12	27	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Čelákovice	11 480	Zpravodaj města Čelákovic	obec	12	20	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ne	ano	
Říčany	13 450	Říčanský kurýr	obec	11	57	A5	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	17 198	Městské listy	obec	11	24	A4	zdarma do poštovních schránek	0 Kč	ano	ano	ano	

Tabulka 3: Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ

Poznámky:

1 - Přesný název je "Obec Zlonín - bulletin 2010", přičemž číslovka se mění podle toho, v kterém roce zpravodaj vyšel.

2 - Obce Chomutovice a Nebřenice jsou pod správou obce Popovičky.

3 - Obec Tehovec začala vydávat obecní zpravodaj v prosinci 2011.

4 - Dostupnost na internetu je částečná - aktuální čísla, např. v době zpracovává analýzy, chyběla. Hoštice byly dříve samostatnou obcí, nyní jsou součástí obce Vodochody.

5 - Od 1. ledna 2012 vychází jako občasník.

6 - Obec Kozojedy nevydává zpravodaj, ale několikrát ročně starostka zveřejňuje "Oběžník - informace pro občany", v němž stručně shrnuje čistě úřední informace.

7 - Zpravodaj je ke stažení pouze na internetových stránkách občanského (politického) sdružení "Volba pro Všestary-Menčice-Vávrov".

8 - Správa obce Horoušánky spadá pod obec Horoušany.

9 - Zápy nevydávají zpravodaj, ale několikrát ročně obecní úřad zveřejňuje "Zápský krajánek," v němž stručně shrnuje čistě úřední informace.

10 - Mírovice jsou součástí obce Veleň.

11 - Vidovice, Všešími, Dolní Lomnice a Horní Lomnice jsou městské části obce Kunice.

12 - Neobvyklý název zpravodaje je odvozen od sjezdu č. 21 z dálnice D1, který se nachází v katastru Mirošovic.

13 - Mratínský zpravodaj vydává Agentura pro Mratín o. s.

14 - Zpravodaj je vydáván pro obce Jirny a Nové Jirny. Nové Jirny spadají svou samosprávou pod obec Jirny.

15 - Cena zpravodaje je 7 Kč, pro předplatitele 5 Kč.

16 - Pro občany Kostelce nad Černými lesy je zpravodaj k dispozici zdarma, pro ostatní za 12Kč.

17 - Od 1. ledna 2012 byl změněn formát zpravodaje na A4.

2.1.1 Vydávání zpravodajů jednotlivými obcemi

Celkem 64 % obcí v okrese Praha-východ vydává obecní zpravodaj. Veškeré obecní zpravodaje jsou vydávány v tištěné podobě. Při zkoumání nebyl zaznamenán žádný obecní zpravodaj, který by byl výhradně elektronický.

Zbylých 40 obcí (36 %) zpravodaj nevydává. Dvě obce – Kozojedy (629 obyvatel) a Zápy (821 obyvatel) - vydávají nepravidelně bulletin s výhradně úředními informacemi. Tyto bulletiny však nebyly zařazeny do zkoumání, protože nesplňují parametry obecního zpravodaje: „…periodikum vydávané v tištěné podobě … jehož hlavní náplní je informování o společenských, ekonomických, politických, kulturních a sportovních událostech a tématech spjatých s danou obcí a regionem k ní příslušejícím.“ (podkapitola 1.1.1 Obecní zpravodaj)

Obecními zpravodaji je dohromady pokryto (tedy mají možnost zpravodaj své obce získat) 122 003 lidé, což je 86 % obyvatel okresu Praha-východ.

Poměr vydávání a nevydávání obecních zpravodajů obcemi ve vybraném regionu znázorňuje následující graf 1: (Ne)vydávání zpravodajů (celý okres).

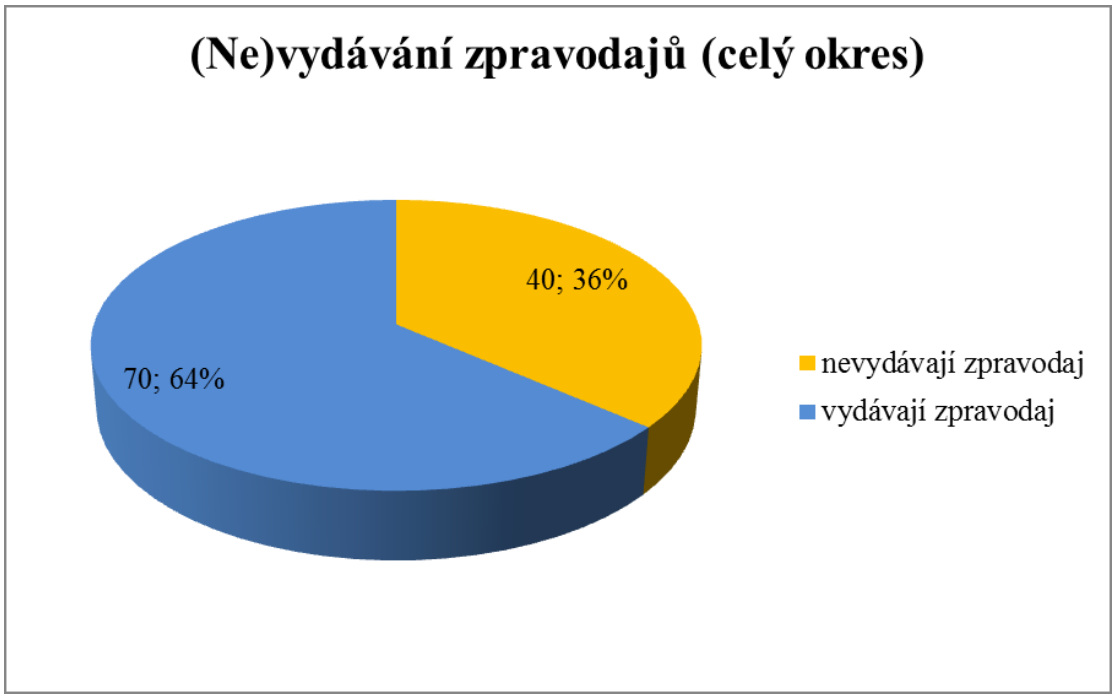

Graf 1: (Ne)vydávání zpravodajů (celý okres)

Celkem je tedy v Praze-východ vydáváno 70 obecních zpravodajů. Většinu z nich vydávají obce s více než 500 obyvateli. Přesné rozložení poměru vydávání zpravodajů podle velikosti obcí znázorňuje níže graf 2: (Ne)vydávání zpravodajů podle velikosti obce.

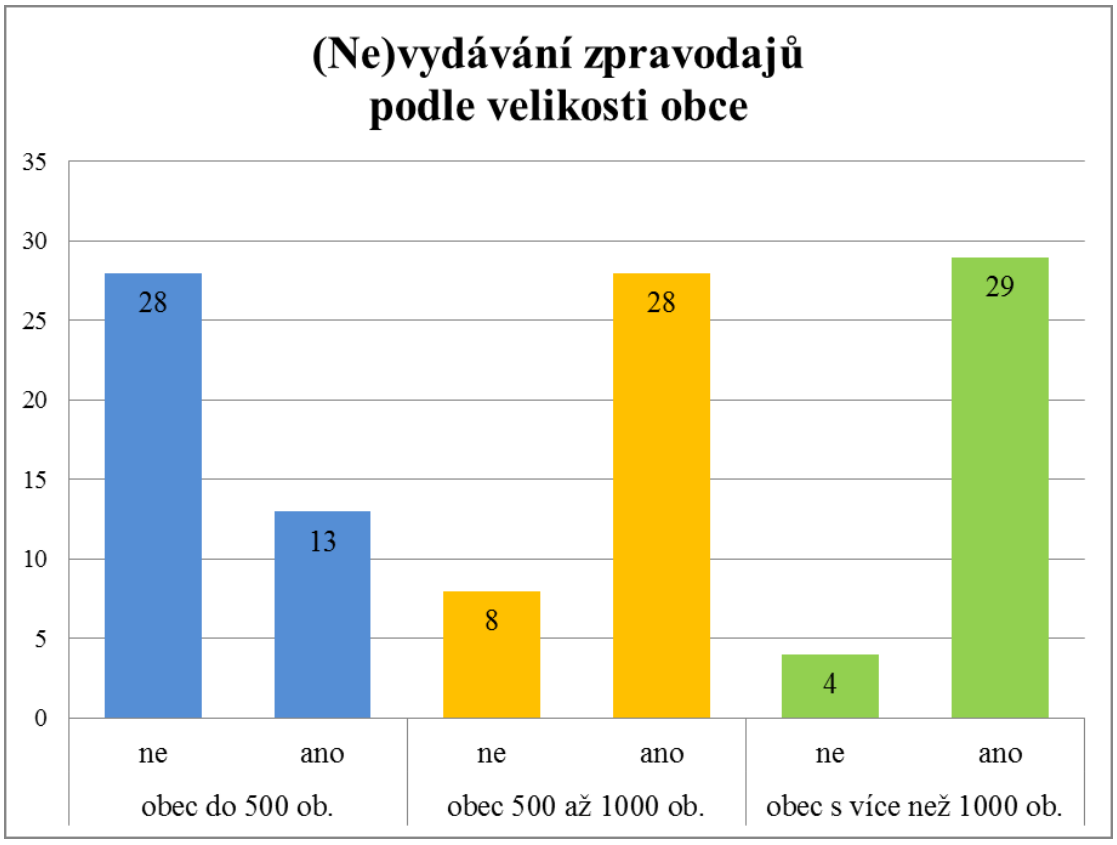

Graf 2: (Ne)vydávání zpravodajů podle velikosti obce

V obcích s méně než 500 obyvateli, které tvoří 37 % všech obcí regionu, vydává zpravodaj 32 % z nich. Většinou jsou to obce s více než 250 obyvateli (19 obcí má 250 či méně obyvatel, 22 obcí má více než 250 obyvatel). Nejmenší obcí, která obecní zpravodaj vydává, jsou Štíhlice se 136 stálými obyvateli, které vydávají průměrně 14 stránkový občasník.

Rozdílný poměr vydávání a nevydávání obecních zpravodajů je u větších obcí s 500 až 1000 obyvateli, těch je celkem 36, tedy téměř 33 % všech obcí okresu. Zde vydává zpravodaj 78 % obcí. Zbylých 22 % (tedy 8) obcí nevydávajících zpravodaj má velmi rozličný počet obyvatel od dolní až po horní hranici této kategorie.

U největších obcí okresu, tedy těch s více než 1000 obyvateli, kterých je co do počtu 30 %, vydává obecní zpravodaj 88 % obcí. Většina těchto obcí

(tři ze čtyř), které zpravodaj nevydávají, jsou obce s méně než 1500 obyvateli. Výjimkou je Zeleneč, která má 2755 obyvatel a je tak největší obcí v okrese, která svůj obecní zpravodaj nemá.

Z uvedených dat vyplývá, že se vzrůstajícím počtem obyvatel dané obce se zvyšuje také pravděpodobnost vydávání obecního zpravodaje.[56] Zvláště výrazný je tento nárůst na hranicích 250 a následně 500 obyvatel, kde se tendence vydávat zpravodaj výrazně zvyšuje. U obcí s více než 1500 obyvateli (kterých je v okrese dohromady 17 %) je již jen výjimkou, pokud zde obecní zpravodaj nevychází.

Přesný seznam obcí okresu Praha-východ s vyznačeným údajem, zda obecní zpravodaj vydávají nebo nevydávají a s uvedením počtu jejich obyvatel, ukazuje tabulka 3: Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ na stranách 55 – 58. U všech obcí, které zpravodaj nevydávají, byl tento údaj ověřen telefonicky či e-mailem na příslušném městském či obecním úřadu.

2.1.2 Vydavatelé zpravodajů

Naprostou většinu obecních zpravodajů vydávají samotné obce, tedy obecní úřady bez udělení pravomoci k vydávání periodika jinému subjektu. Dále uvedený graf 3: Vydavatelé zpravodajů ukazuje podíl jednotlivých subjektů na vydávání zpravodajů.

[56] Mezi výjimky „potvrzující pravidlo“ lze např. řadit obec Květnice. Ta má podle Českého statistického úřadu 1026 obyvatel a zpravodaj nevydává. Příčinu lze hledat v tom, že ještě v roce 2004, měla tato obec 7x méně obyvatel než dnes (přesně 146) a tedy se jednalo o výrazně menší vesnici spadající do kategorie, v které 68 % obcí zpravodaj nevydává. Zdroj o počtu obyvatel v roce 2004: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2004. *Český statistický úřad* [online]. 2004. [cit. 2012-03-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/1301-04-k_1_1_2004> Počet obyvatel v Květnici prudce vzrostl výstavbou nových rodinných domů na dřívějších polích kolem vesnice.

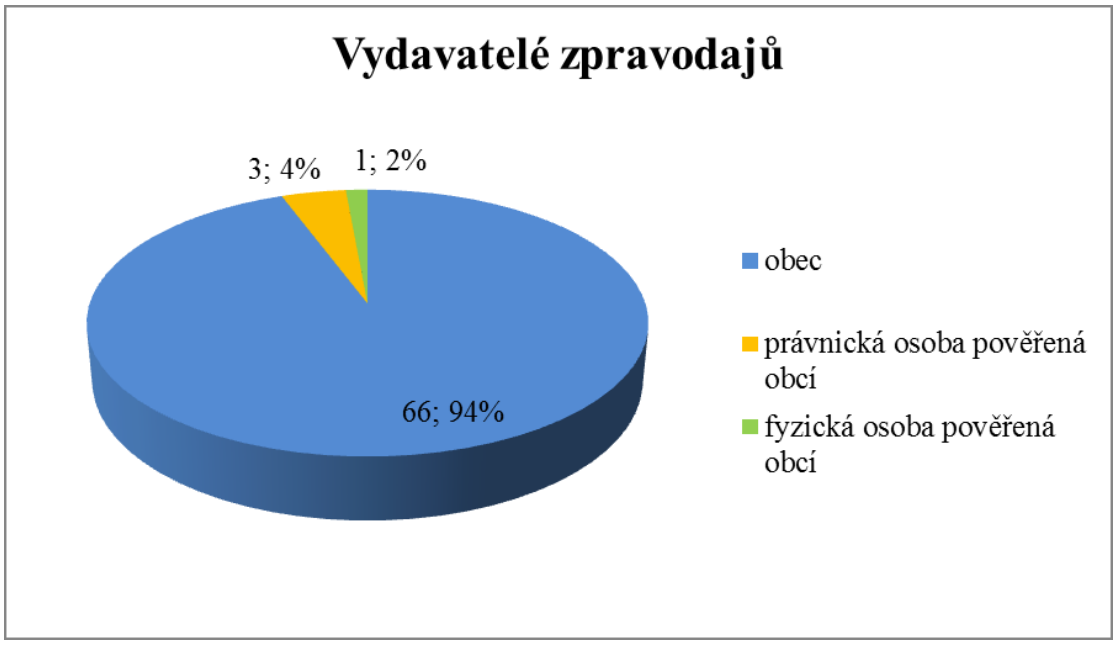

Graf 3: Vydavatelé zpravodajů

Plných 94 % obecní zpravodajů v okrese vydávají samotné obce. Jen tři obce převedly vydávání zpravodaje na pověřenou právnickou osobu. Jsou jimi Petříkov (452 obyvatel), Mratín (1098 obyvatel) a Mukařov (1922 obyvatel) a jedna obec pověřila oficiálně vydáváním zpravodaje fyzickou osobu, jedná se o Zdiby (2448 obyvatel).

Pomineme-li, že byl získán jen velmi malý vzorek zpravodajů vydávaných pověřenou osobou, lze konstatovat, že se tato forma převedení pravomoci týká spíš větších obcí. I přesto je ale tato tendence velmi řídká.

Které konkrétní osoby zpravodaj připravují k vydání (redakčně jej zpracovávají) rozebere až následující kapitola 2.2 Kvantitativní obsahová analýza zpravodajů v okrese Praha-východ a podkapitola 2.3.1 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy, pasáž: Personální zajištění.

2.1.3 Periodicita vydávání zpravodajů

Periodicita vydávání zpravodajů ve zkoumaném okrese je velmi rozličná. Výrazně sice převyšuje nepravidelné vydávání tzv. občasníků (včetně těch, které vychází i jen jednou[57] nebo dvakrát ročně), ostatní četnost vydávání je ale různorodá.

Občasníky, tedy periodika, která vycházejí v nepravidelných intervalech, zabírají ve zkoumaném vzorku 37 % periodik. Z pravidelně vydávaných zpravodajů jsou jen dva, které vycházejí méně, než čtyřikrát do roka. Jedna obec (Radonice, 671 obyvatel) vydává zpravodaj dvakrát ročně. Třikrát do roka vychází obecní zpravodaj rovněž v jediné obci, ve Všestarech (650 obyvatel).

Celkem 13 % zjišťovaných zpravodajů vychází (pravidelně) čtvrtletně, naprostou většinu z nich vydávají středně velké obce s 500 až 1000 obyvateli. Pětkrát do roka jsou vydávána pouze 4 % zpravodajů. Jako dvouměsíčník vychází zpravodajů pět, což je 7 % všech zjišťovaných periodik, a sedmkrát do roka vychází pouze dva obecní zpravodaje a to v obcích Dobřejovice (880 obyvatel) a Mnichovice (3065 obyvatel).

Třetina všech obecních zpravodajů ve zkoumaném regionu vychází jako měsíčníky. Pouze 17 % z nich má sloučená letní a předvánoční či novoroční vydání (nebo jsou některá vydání vynechána) a vychází tak 10x ročně. Dalších 43 % z nich vychází v létě jako dvojčíslo a mají tedy periodicitu 11x do roka (patří mezi ně i nejlidnatější obec okresu - Brandýs nad Labem - Stará Boleslav s 17 198 obyvateli). Jen devět zpravodajů v okrese (39 % všech měsíčníků) vychází 12x do roka. Více měsíčníků tak vychází alespoň jednou za rok v podobě dvojčísla nebo s vynecháním jednoho vydání za rok, než s plnými 12 vydáními ročně.

Nejmenší obcí s 12 vydáními zpravodaje ročně je Káraný s 619 obyvateli (časopis je zpoplatněn 13Kč). Konkrétní poměr četnosti vydávání obecních zpravodajů ukazuje následující graf 4: Periodicita zpravodajů.

[57] Periodikum vycházející jen jednou ročně sice nesplňuje definici novin či časopisu podle tiskového zákona, který stanovuje periodikem takovou tiskovinu, která je vydávána minimálně dvakrát ročně (Zákon č. 46/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů), ale protože tyto občasníky naplňovaly veškeré ostatní parametry pro to, aby mohly být nazývány obecními zpravodaji a protože u řady z nich docházelo k tomu, že někdy byly vydávány i vícekrát ročně (zpravidla dvakrát, nejčastěji před volbami) a jejich vydávání mělo dlouholetou tradici, byly do seznamu obecních zpravodajů pro účely této práce zařazeny.

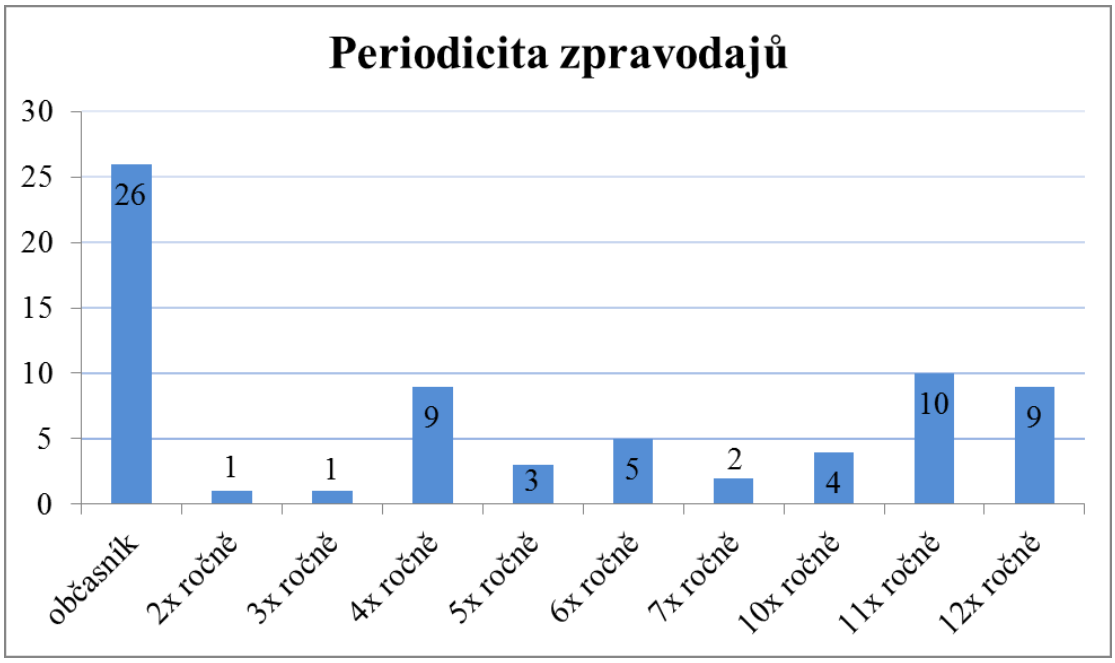

Graf 4: Periodicita zpravodajů

Zajímavé výsledky přináší porovnání četnosti vydávání zpravodajů v různých velikostech obcí. Dva dále uvedené grafy ukazují nejprve, v jaké periodicitě vycházejí jednotlivé zpravodaje (graf 5: Poměr jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí), v druhé řadě pak poměr těchto četností v procentech (tedy kolik procent zabírá daná periodicita z dané kategorie obcí) – (graf 6: Procentuální zastoupení jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí).

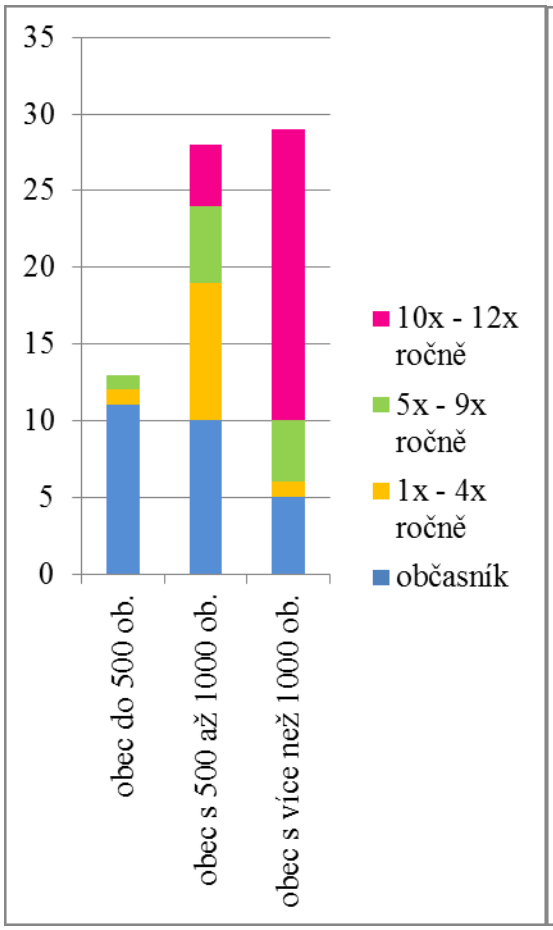

Graf 5: Poměr jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí

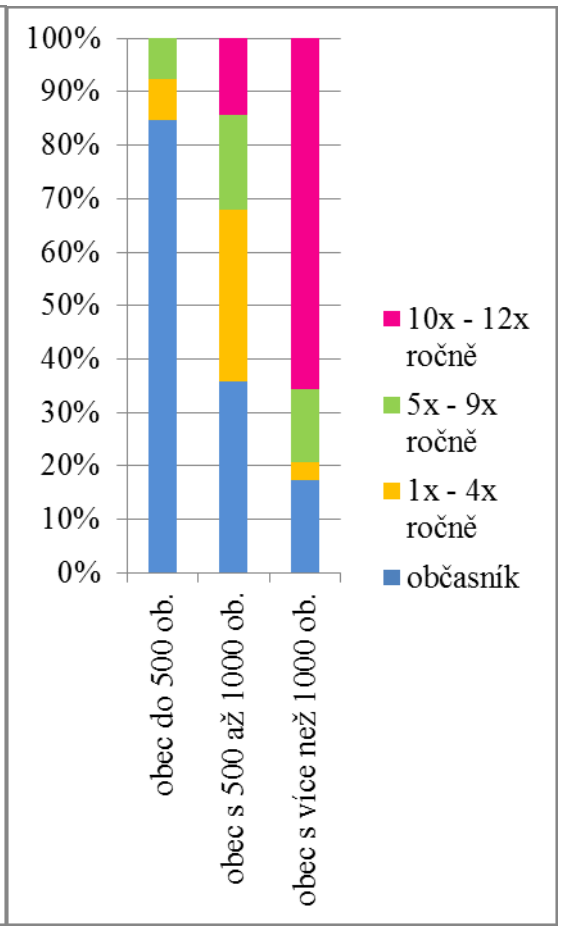

Graf 6: Procentuální zastoupení jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí

V obcích s méně než 500 obyvateli vycházejí obecní zpravodaje převážně formou občasníků (jsou vydávány v nepravidelných intervalech alespoň jednou ročně). Tato kategorie také pojímá celkově nejvíce občasníků z celého zkoumaného vzorku. Je ale zajímavé, že ačkoliv ve větších obcích převládá pravidelná periodicita, jsou i v obcích s více než 500 obyvateli občasníky poměrně častou formou vydávání zpravodajů (u obcí s 500 až 1000 obyvateli je to přes 30 %, u obcí s více než 1000 obyvateli přes 15 %). Největší obcí vydávající občasník je Mochov (1261 obyvatel) a řadí se tak do pětice obcí s více než 1000 obyvateli, které vydávají svůj zpravodaj nepravidelně.

Pravidelná periodicita je u nejmenších obcí (do 500 obyvatel) jen ojedinělá (necelých 20 % zpravodajů) a ani jeden obecní zpravodaj v takto malých obcích nevychází více než šestkrát do roka.

Ačkoliv u obcí s 500 až 1000 obyvateli vychází občasníků jen o málo méně, než v menších obcích (jak také ukazuje následující graf 7: Poměr občasníků podle

velikosti obce; graf uvádí počet občasníků), díky vyšší četnosti vydávání zpravodajů vůbec, je zde zastoupeno více pravidelně vydávaných novin a časopisů, než občasníků. Nejčastější formou zpravodajů v této kategorii jsou vedle občasníků čtvrtletníky (25 % zpravodajů). Dále je četnost vydávání zpravodajů velmi různorodá. Měsíčníky vycházejí mezi obcemi s 500 – 1000 obyvateli (včetně dvojčísel) čtyři a tvoří tak 11% podíl.

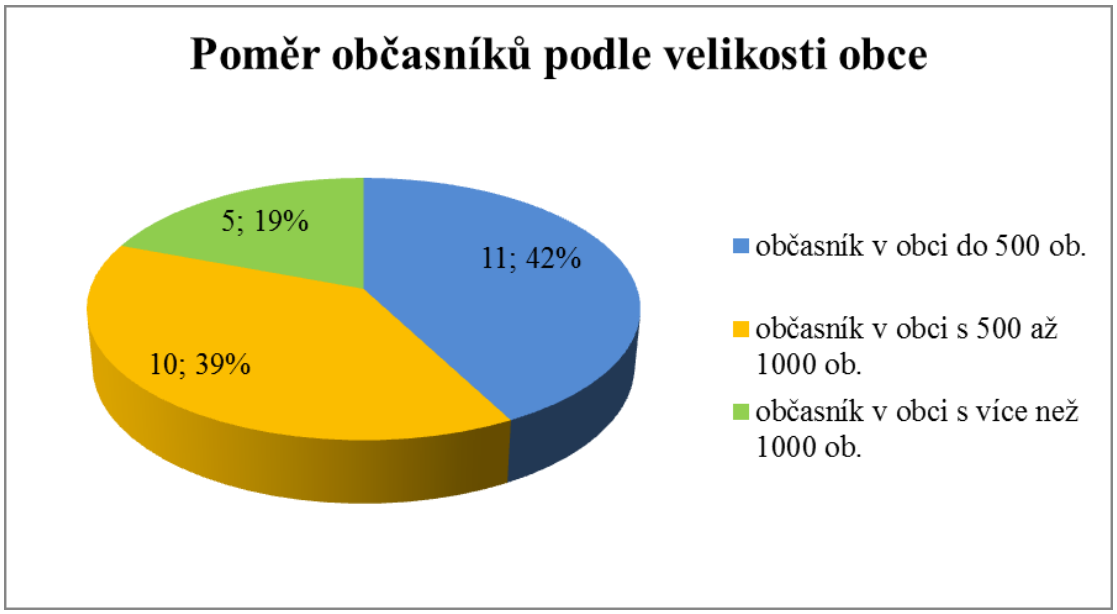

Graf 7: Poměr občasníků podle velikosti obce

Mezi největšími obcemi okresu Praha-východ převládá vydávání měsíčníků, ty tvoří plných 70 % zpravodajů v této velikostní kategorii (40 % z nich navíc vychází přesně 12x do roka; ostatní 11x ročně nebo v ještě méně případech 10x ročně). Další tři obce vydávají obecní zpravodaj každý druhý měsíc a po jednom případě lze nalézt vydávání sedmkrát, pětkrát a čtyřikrát do roka. I přes velmi vysoký podíl (67 %) zpravodajů vydávaných minimálně šestkrát do roka jsou i mezi obcemi s více než 1000 obyvateli přítomny občasníky. Ty tvoří 15 % zpravodajů, ale vydávají je pouze obce do 1300 obyvatel, veškeré větší obce již mají periodicitou vydávání „svých“ obecních zpravodajů nastavenou do pravidelných intervalů.

Celkově jsou nejčastější podobou obecních zpravodajů v Praze-východ občasníky. Druhá nejčastější periodicita je 11x za rok těsně následovaná čtyřmi a 12 vydáními ročně. Zároveň je zřejmý trend rostoucí četnosti vydávání zpravodajů s rostoucí velikostí obce.

2.1.4 Počet stran jednotlivých zpravodajů

Nejen četnost vydávání, ale např. i počet stran udává rozsah periodik. U obcí do 1000 obyvatel je počet stran[58] zkoumaných zpravodajů velmi odlišný a pohybuje se od dvou stran formátu A4 (Pětihosty, 182 obyvatel, občasník) až po 21 stran formátu A4 (Louňovice, 802 obyvatel, občasník) či dokonce 31 stran formátu A5 (Panenské Břežany, 571 obyvatel, dvouměsíčník).

V obcích s více než 1000 obyvateli je však viditelný trend vyššího počtu stran. Průměrný počet stran zpravodajů u kategorie největších obcí je 19 stran, např. u obcí s více než 2000 obyvateli je to dokonce 25 stran, u obcí nad 5000 obyvatel 30 stran. Tento průměr však částečně zkreslují Říčany (13 450 obyvatel) s „rekordními" 57 stranami měsíčníku ve formátu A5.

Podíl velikostí obecních zpravodajů co do počtu stran znázorňuje následující graf 8: Počet stran každého zpravodaje.

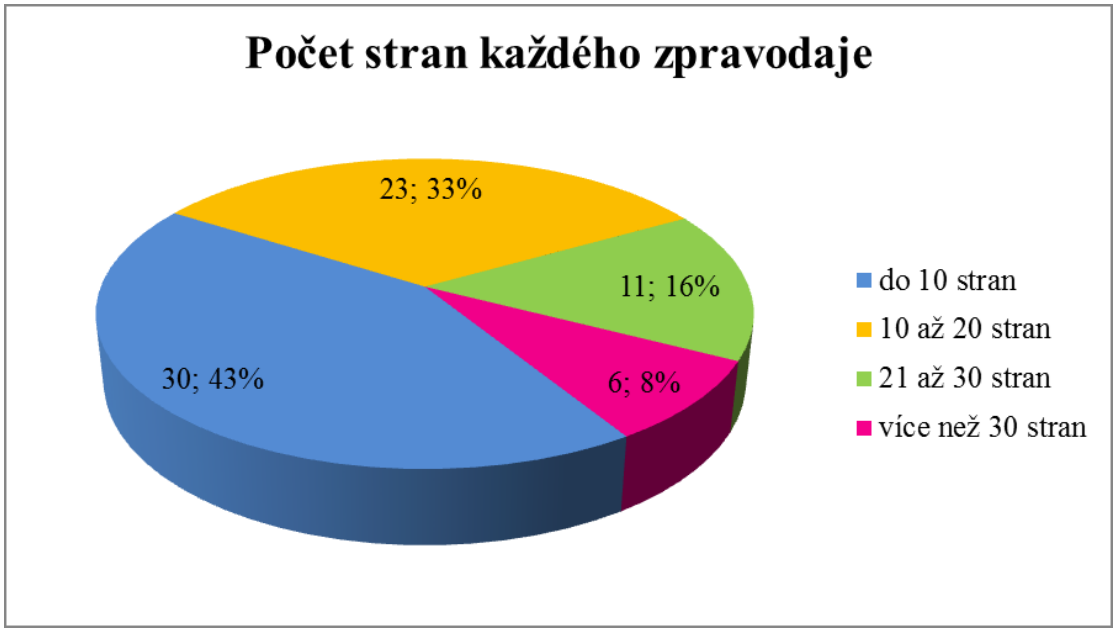

Graf 8: Počet stran každého zpravodaje

[58] Při zkoumání počtu stran byla porovnávána vždy poslední tři vydání zpravodaje dané obce k 15. listopadu 2011 a počet stran těchto tří vydání byl zprůměrován. Uváděné počty stran jsou tak vždy aritmetickým průměrem tří po sobě jdoucích vydání.

Nejvíce zpravodajů ve zkoumaném regionu, 43 %, vychází s počtem stran menším než 10. Spolu s periodiky o 10 až 20 stranách tvoří více než tříčtvrteční podíl všech zpravodajů v okrese. Jen necelá čtvrtina periodik čítá více než 20 stran, přičemž 76 % těchto zpravodajů vydávají obce s více než 1000 obyvateli. Podíl zpravodajů s více než 30 stranami je pouze osmiprocentní a týká se výhradně obcí s více než 1000 obyvateli. Avšak v pěti ze šesti případů se jedná o zpravodaje formátu A5, který je jinak velmi málo častý, jak ukáže následující podkapitola 2.1.5 Formáty tištěných zpravodajů.

2.1.5 Formáty tištěných zpravodajů

Posledním ze zkoumaných ukazatelů rozsahu obecních zpravodajů je jejich velikost, tedy formát obecního zpravodaje. Ze tří čtvrtin jsou periodika tištěna ve výsledném formátu A4 (za formát A4 jsou považovány i případy, kde je zpravodaj oboustranně vytištěn na formát A3 a přeložen, z čehož vznikne dvoulist se čtyřmi stranami formátu A4). Z 23 % je formát zpravodajů A5 (počítáno včetně přehnutých dvojstran A4). Jen dva zpravodaje vycházejí v jiné velikosti, jsou jimi obecní zpravodaj Kunic (1027 obyvatel) vydávaný ve formátu B5 a obecní zpravodaj Odolene Vody (5495 obyvatel) vydávaný v nestandardizované velikosti 260mm x 235mm. Poměr formátů zpravodajů ukazuje níže uvedený graf 9: Formáty zpravodajů.

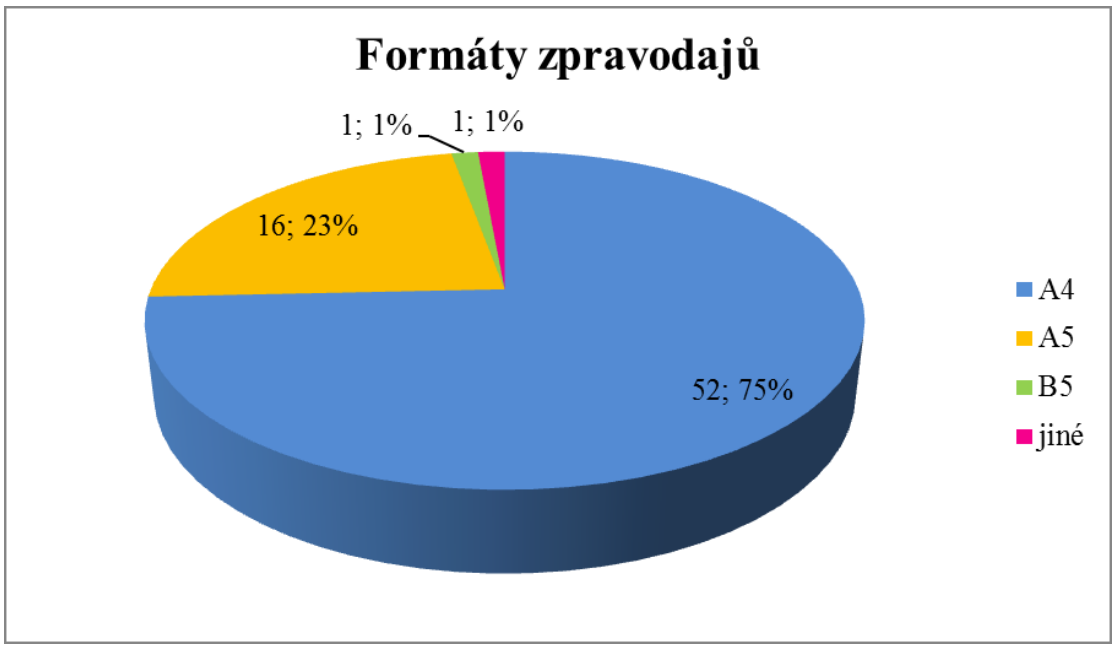

Graf 9: Formáty zpravodajů

Jak již naznačila předcházející kapitola. Velký podíl zpravodajů ve formátu A5 čítá také více stran. Následující dva grafy proto pro ilustraci znázorňují vždy počet stran v jednom a druhém nejčastěji se vyskytujícím formátu obecních zpravodajů ve zkoumaném okrese.

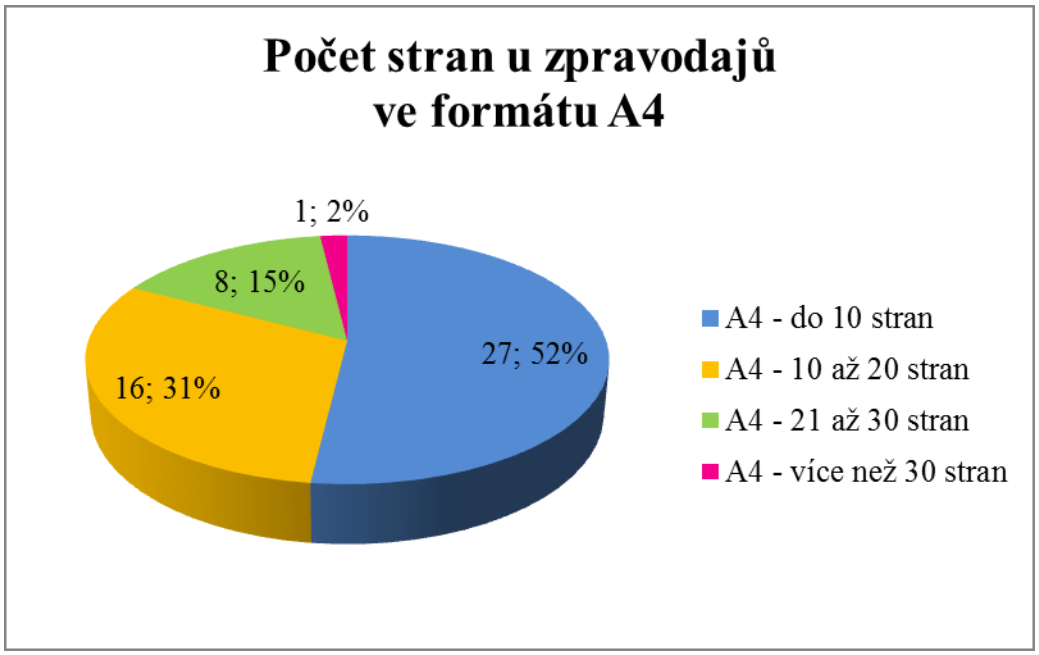

Graf 10: Počet stran u zpravodajů ve formátu A4

Graf 10: Počet stran u zpravodajů ve formátu A4 poukazuje na vysoký podíl těchto periodik o málo stranách. Celkem 83 % obecních zpravodajů ve formátu A4 má průměrně méně než 21 stran. Je-li bráno v úvahu, že 76 % veškerých zkoumaných periodik má méně než 21 stran, pak vysoký podíl méně stránkových vydání u formátu A4 není překvapivý, ale blíží se právě tomuto číslu. S rostoucím počtem stran se podíl zpravodajů ve formátu A4 snižuje. Jiný trend vykazuje graf 11: Počet stran u zpravodajů ve formátu A5 dále.

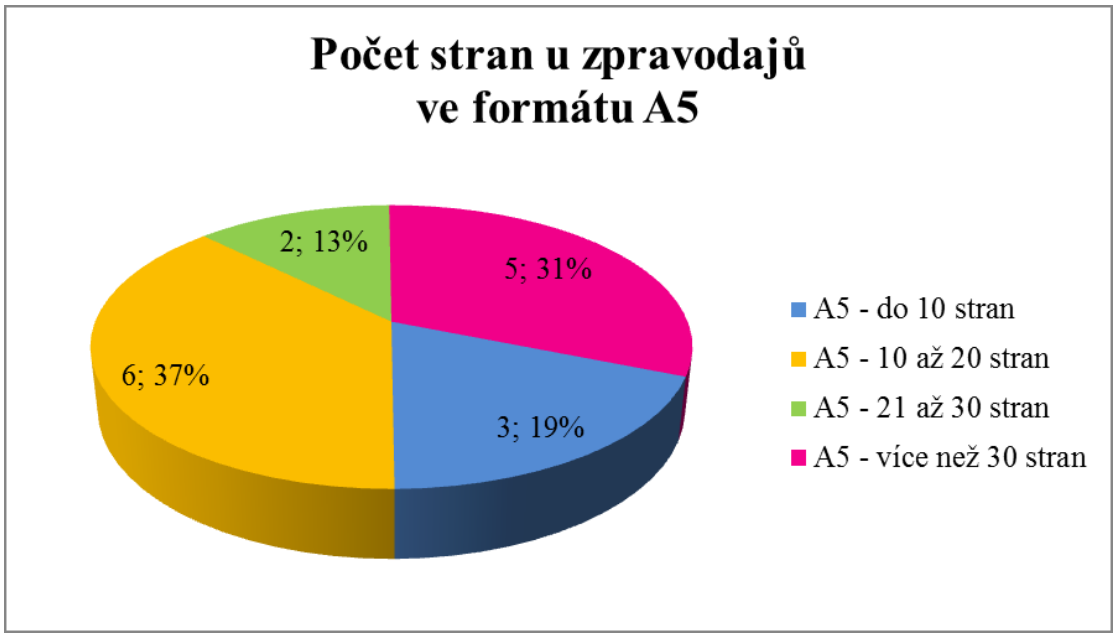

Graf 11: Počet stran u zpravodajů ve formátu A5

Uvedený graf může zdánlivě působit tak, že zpravodaje vydávané ve formátu A5 nevykazují tendenci mít větší či menší počet stran, ale je třeba přihlédnout k tomu, že zpravodajů s více stranami je méně (jak ukázala podkapitola 2.1.4 Počet stran jednotlivých zpravodajů). Pro rekapitulaci: zpravodajů s 20 a méně stranami je celkem 76 % a zpravodajů s více než 20 stranami je 24 %. Poměr rozsahu zpravodajů ve formátu A5 je ale v obou skupinách téměř shodný. A tedy, mezi zpravodaji s 20 a méně stranami tvoří zpravodaje formátu A5 pouze 17% podíl, zatímco mezi zpravodaji s více než 20 stranami již 41% podíl (mezi zpravodaji s více než 30 stranami je to dokonce 83 %).

Zpravodaje ve formátu A5 mají tedy tendenci vycházet s výrazně vyšším počtem stran. Zajímavé také je, že většinu z nich vydávají větší obce, např. polovinu zpravodajů ve formátu A5 vydávají obce s více než 900 obyvateli, kterých je jinak jen 33%. Na druhou stranu zpravodaj ve formátu A5 vychází i v druhé nejmenší obci vydávající zpravodaj – občasník obce Herink se 177 obyvateli. Zpravodaje ve formátu A5 se tak koncentrují převážně, ne však výhradně, mezi většími obcemi.

Zároveň je třeba brát v úvahu, že formát zpravodaje a počet jeho stran nejsou jedinými ukazateli rozsahu obsahu, tedy množství textu. V různých periodicích může být rozdílný poměr např. fotografií a jiných ilustrací, jinak velký prostor může zaujímat i inzerce. Z formátu a počtu stran zpravodajů tak nelze zcela jednoznačně hodnotit jejich

rozsah co do rozsahu obsahu (v tomto směru jsou data pouze orientační), ale spíš jejich rozsah co do potisknuté plochy. I tento údaj je však zajímavý, neboť může vypovídat kromě jiného např. o tom, jak asi vysoké náklady na tisk zpravodaje je daná obec ochotna platit.

2.1.6 Metody distribuce zpravodajů a ceny jejich výtisků

Zkoumání obecních zpravodajů v Praze-východ se soustředilo také na to, jakým způsobem se tento místní tisk k obyvatelům obcí dostává. Způsob distribuce byl kategorizován na tři skupiny:

- zpravodaj je dodáván obyvatelům zdarma do poštovních schránek (ať už prostřednictvím České pošty, zaměstnanci obecního úřadu, redaktory, dobrovolníky či jiným způsobem); označení: *zdarma do poštovních schránek*,
- zpravodaj je distribuován prodejem (na obecním úřadě, v trafikách či na jiných místech v obci), popř. je možnost si jej u vydavatele předplatit; označení: *prodej a předprodej*,
- zpravodaj je zdarma k rozebrání na vybraných místech v obci, není však doručován obyvatelům do schránek; označení: *volně k dispozici na vybraných místech*.

Dále uvedený graf 12: Způsoby distribuce zpravodajů znázorňuje poměr využívání jednotlivých metod distribuce vydavateli zpravodajů.

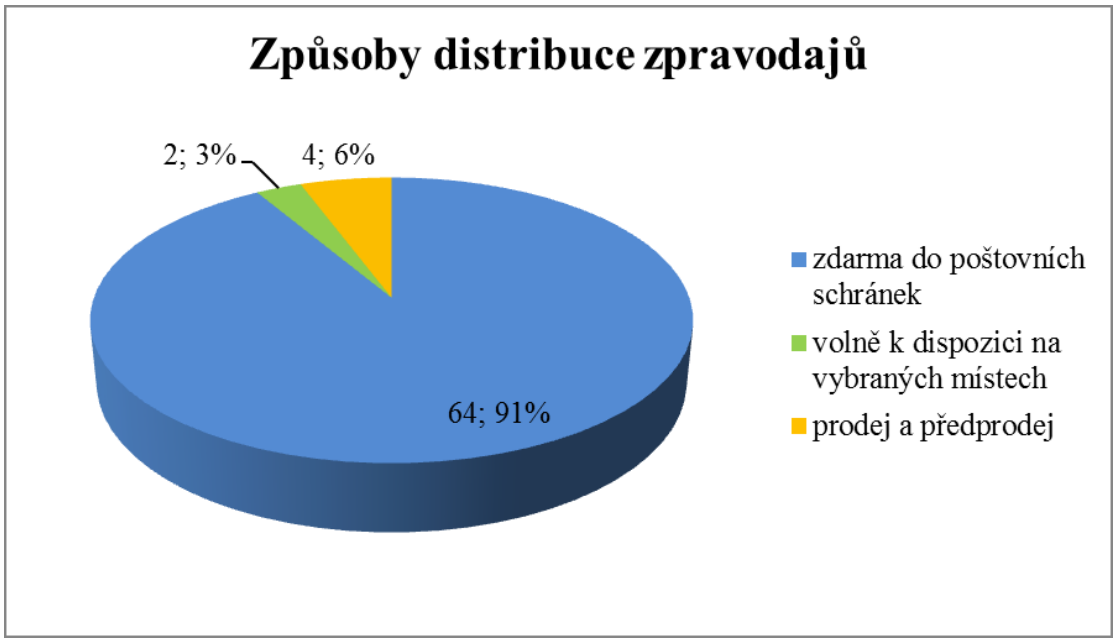

Graf 12: Způsoby distribuce zpravodajů

Sběr dat poukázal na to, že roznos zpravodajů do poštovních schránek mezi metodami distribuce výrazně převažuje. Většina obyvatel okresu Praha-východ tak dostává „svůj“ obecní zpravodaj přímo domů (popř. na dresu firmy, která zde sídlí apod.).

Jen 9 % zpravodajů je distribuováno jiným způsobem. Dvě obce: Vyžlovka (588 obyvatel) a Jirny (2065 obyvatel) rozdávají zdarma časopis na vybraných místech v dané obci. Jiné čtyři obce: Kostelec u Křížků (560 obyvatel), Káraný (619 obyvatel), Klecany (2489 obyvatel) a Odolena Voda (5495 obyvatel) obecní zpravodaj prodávají za ceny 5Kč – 13Kč. Pouze Klecany dávají předplatitelům zvýhodněnou cenu 5Kč oproti volnému prodeji za 7Kč, ostatní obce mají jednotnou cenu v rozsahu 10Kč – 13Kč za výtisk.

Přitom však několik obcí rozdává časopis obyvatelům do schránek s tím, že další prodej zpravodaje zpoplatňuje. Konkrétně obce Hrusice (598 obyvatel), Ondřejov (1258 obyvatel) a Kostelec nad Černými lesy (3483 obyvatel) prodávají zájemcům další výtisky (mimo těch zdarma distribuovaných do poštovních schránek) za 5Kč – 12Kč.

Celkově nejdražším zpravodajem je tak Haló Káraný obce Káraný (619 obyvatel), která prodává zpravodaj všem za jednotnou cenu 13Kč.

Celkem je tedy pro místní obyvatele zpoplatněno 6 % zpravodajů, pro zájemce a další výtisky celkem 10 % zpravodajů. Do schránek dostává obecní zpravodaj zdarma

91 % obyvatel Prahy-východ, celkem ho má ale možnost získat zdarma (tedy i odběrem na vybraných místech v obci) 94 % obyvatel. Poměr, nakolik jsou zpravodaje pro místní občany zpoplatněny, vyobrazuje níže uvedený graf 13: Cena zpravodajů pro místní občany. Zpravodaje, které jsou obyvatelům obcí dodávány do schránek zdarma, ale jsou jinak i k dispozici za poplatek, jsou v tomto grafu znázorněny jako „zdarma."

Graf 13: Cena zpravodajů pro místní občany

2.1.7 Uvádění neredakčních článků ve zpravodajích

Aby byla zjištěna míra samostatnosti redakcí zpravodajů ve smyslu jejich schopnosti (popř. možností či snahy) naplnit obsah periodika samostatně anebo míra ochoty redakcí připustit do „svého" zpravodaje externí příspěvky, bylo rovněž zjišťováno, kolik zpravodajů je plněno samotnými redakcemi a do kolika píší i jiní přispěvovatelé, ať už se jedná o texty podoby komentářů či zpravodajské příspěvky (např. sportovní reportáže apod.).[59] Samozřejmě z této zjednodušené proměnné není možné usuzovat, zda daný zpravodaj umožňuje uveřejňovat články např. opozici ve městě, nebo zda je zcela loajální radnici (jak bylo popsáno v podkapitole 1.3.3 Specifika žurnalistiky obecních zpravodajů, zvláště v pasáži Vztah s radnicí).

[59] Vzhledem k tomu, že mnohé tiskoviny používají ilustračních fotek, jejichž autory nemusí být vždy redaktoři, byly v této pasáži reflektovány pouze textové příspěvky (autorství fotografií, tedy zda je redakce schopna sama naplňovat zpravodaj i vlastními ilustracemi, nebylo pro účely této práce zjišťováno).

Ukazatel kolik zpravodajů otiskuje (jakékoliv) neredakční příspěvky pouze uvádí, kolik těchto periodik má zcela samostatné redakce nezávislé na externích příspěvcích či odmítající tyto příspěvky a kolik jich naopak neredakční texty využívá či umožňuje uveřejnit. Tato čistě orientační zjištění jsou také zahrnuta v níže přiloženém grafu 14: Přítomnost neredakčních příspěvků ve zpravodaji. Podrobnější rozbor toho, zda a popř. jaké texty napsané autory mimo redakci zpravodaje otiskují, nabídnou následující kapitoly 2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ a 2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů, které zkoumají vybraný vzorek zpravodajů.

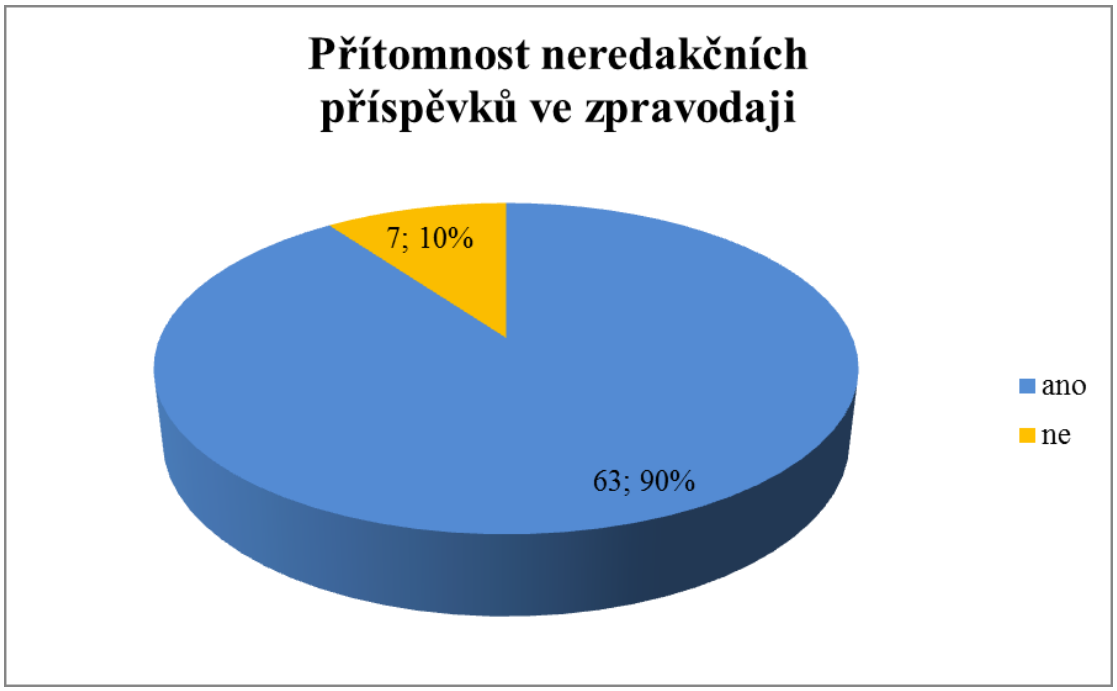

Graf 14: Přítomnost neredakčních příspěvků ve zpravodaji

Ze zkoumání obsahu veškerých zpravodajů v okrese Praha-východ vyplynulo, že 90 % těchto periodik uveřejňuje i příspěvky, které nepsali samotní redaktoři. Mezi tyto texty patří oznámení obecního úřadu (pokud podepsaný úředník není zároveň členem redakce a zároveň podepsaným úředníkem), komentáře, reakce na jiné články, zprávy z neziskových organizací a různých kulturních, sportovních, mateřských či jiných spolků, příspěvky škol apod. a také dopisy čtenářů.

Zbývajících 10 % zpravodajů, které neotiskují žádné texty nepsané redaktory, je vydáváno téměř výhradně nejmenšími obcemi do 500 obyvatel. Tři z těchto

vydavatelů jsou obce s méně než 200 obyvateli, další tři mají do 500 obyvatel. Pouze obec Bašť, která externích příspěvků rovněž nevyužívá, má více obyvatel a to 1289. Zajímavé také je, že více než polovina zpravodajů nevyužívajících neredakční texty neotiskuje ani inzerci a téměř polovina z nich není dostupná na internetu. Šest ze sedmi těchto zpravodajů jsou rovněž občasníky (tedy všechny kromě baštěckého zpravodaje). To však souvisí s tím, že jejich vydavateli jsou právě menší obce, jak ukáží následující dvě podkapitoly 2.1.8 Otiskování inzerce ve zpravodajích a 2.1.9 Dostupnost zpravodajů na internetu.

2.1.8 Otiskování inzerce ve zpravodajích

Poměrně zajímavým ukazatelem v kontextu obecních zpravodajů se jeví být jejich financování. Zjišťování, zda jsou zpravodaje ve vybraném okresu placeny výhradně radnicí, soukromým sponzorem, prostřednictvím inzerce nebo i jinými způsoby by bylo v závislosti na zvolených metodách zkoumání (které byly zvoleny s ohledem na cíl: shrnout základní a hlavně technické údaje o zpravodajích ve vybraném regionu a to přímo z primárních pramenů) neúměrně složité. Proto bylo zkoumání omezeno na zjištění, zda je ve zpravodaji otiskována inzerce a tedy, zda lze předpokládat, že je periodikum financováno rovněž prostřednictvím tohoto komerčního zdroje.[60] Výsledek zkoumání je obrazově znázorněn na dále uvedeném grafu 15: Přítomnost inzerce ve zpravodaji.

[60] Uvažován je zde pouze předpoklad a to z toho důvodu, že:

1. Příjmy z inzerce nemusí jít nutně zpět na financování zpravodaje, ale např. v případě, že je vydavatelem fyzická či právnická osoba je možné, že si vydavatel po dohodě s obcí, kterou je pověřen, ponechává tyto příjmy jako vlastní zisk.
2. Zpravodaj může být financován výhradně z inzerce anebo z inzerce a zároveň z jiných zdrojů (obecní rozpočet, sponzorský dar apod.).

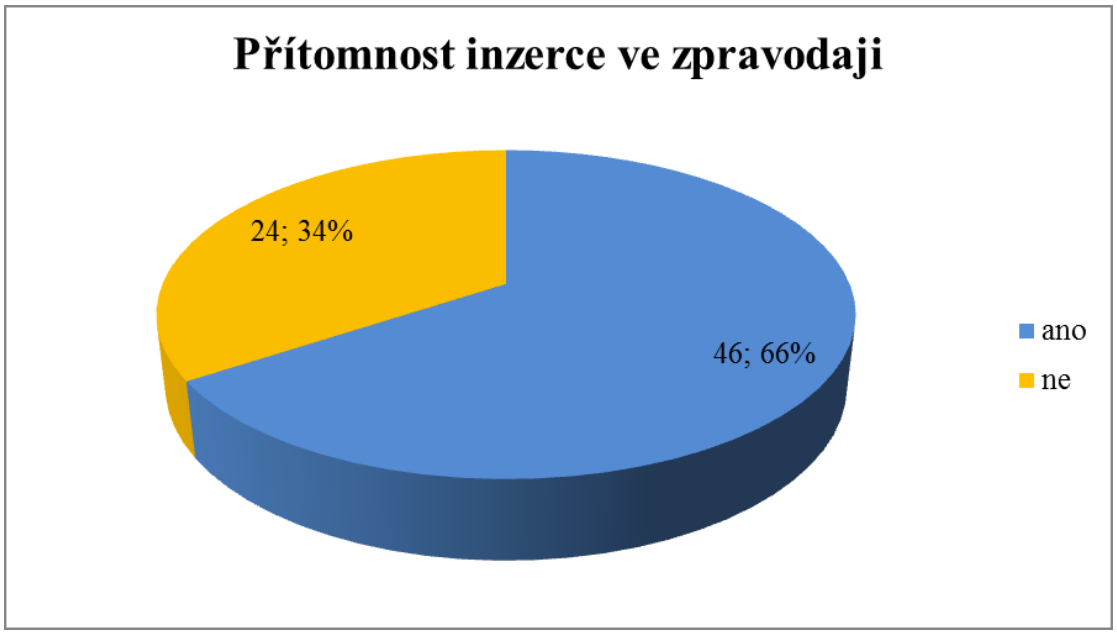

Graf 15: Přítomnost inzerce ve zpravodaji

Dvě třetiny obcí ve zkoumaném regionu nabízejí fyzickým či právnickým osobám (tedy nejenom např. místním obecním sdružením) možnost inzerování v obecním zpravodaji. Celých 24 zpravodajů pak inzerci nenabízí. Z 58 % se přitom jedná o občasníky.[61] (Celkově jen 46 % občasníků možnost inzerce nabízí a 54 % nikoliv.)

Zpravodaje, jež inzerci umožňují, mají průměrně o téměř sedm stran více, než ty, které placenou reklamu neotiskují. Zároveň jsou mezi nimi všechny ty, které jsou vydávány pověřenou fyzickou nebo právnickou osobou (tedy inzerce není přítomna pouze v případech, kde je vydavatelem sama obec). Naproti tomu způsob distribuce, cena nebo dostupnost na internetu nehrají v tomto kontextu významnou roli. Dokonce ani podle velikosti obce nelze zcela jednoznačně soudit, že by bylo nabízení inzerce ve zpravodaji ovlivněno tím, kolik má daná obec obyvatel. V tomto směru je přítomnost a nepřítomnost inzerce v různě velkých obcích vesměs rovnoměrně zastoupená, s výjimkou těch nejlidnatějších. Pomyslná hranice je až u obcí s více než 1300 obyvateli, kterých je 27 % z celkového počtu obcí vydávajících zpravodaj, kde se již vyskytuje pouze jeden obecní zpravodaj, který možnost inzerování nemá, je jím Zpravodaj města Čelákovic (Čelákovice, 11 480 obyvatel).

[61] Pro rekapitulaci: občasníky tvoří 37 % všech zpravodajů.

2.1.9 Dostupnost zpravodajů na internetu

Poslední zkoumanou proměnnou bylo uveřejňování obecních zpravodajů na internetových stránkách obcí. Při sběru dat bylo zjištěno, že jeden ze zpravodajů je sice publikován na internetu, ale nikoliv na stránkách obce. Obec Všestary (650 obyvatel) uveřejňuje „svůj“ obecní zpravodaj pouze na stránkách občanského sdružení Volba pro Všestary-Menčice-Vávrov, ačkoliv vydavatelem periodika je přímo sama obec. Tento zpravodaj byl v souhrnu i v níže uvedeném grafu 16: Dostupnost zpravodaje na internetu zařazen mezi dostupné na internetu.[62]

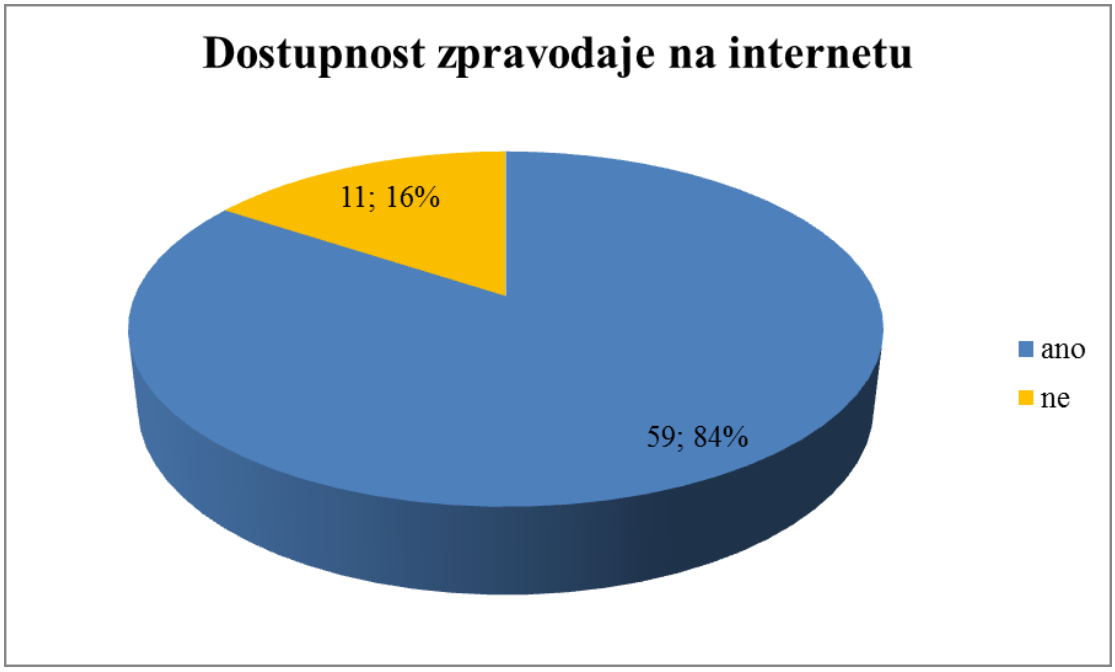

Graf 16: Dostupnost zpravodaje na internetu

[62] V několika dalších případech se stalo, že na internetových stránkách obce chyběla některá novější vydání, než která byla zařazena do zkoumaného vzorku, popř. chyběla i ta zkoumaná vydání, která však byla do několika dnů po upozornění autorky práce na tuto skutečnost úředníky na internet doplněna. V obou případech byly tyto zpravodaje označeny jako dostupné na internetu, protože bylo zcela zřejmé, že vydání jsou postupně doplňována na stránky, jen někdy s větším zpožděním (pozdější doplnění zpravodajů na internet ale bylo opětovně zkontrolováno). U těch zpravodajů, u kterých byla na internetu zveřejněna jen velmi stará vydání, bylo ověřeno, zda je dotčený zpravodaj stále ještě vydáván, nebo zda došlo pouze k pozastavení jeho publikování na internetu (pokud došlo k pozastavení uveřejňování na internetu a žádné z vydání vybraných ke zkoumání již na internetu nebylo, ani podle vyjádření obecních úředníků neplánovalo být zveřejněno, byl takový zpravodaj označen jako nedostupný na internetu).

Ze zjištěných dat vyplývá, že většina zpravodajů na internetu dostupná je. Pouze 16 % zkoumaných periodik na internetu zveřejněná není, většinou se jedná o zpravodaje vydávané menšími obcemi. Vezmeme-li v úvahu všechny obce vydávající ve zkoumaném okrese zpravodaj, pak jsou veškeré zpravodaje nezveřejňované na internetu vydávány 59 % menších obcí. Zbylých 41 % obcí vydávajících zpravodaj má více než 1000 obyvatel a všechny tyto „větší“ obce zpravodaj na internet vkládají. Celých 64 % zpravodajů neuveřejňovaných na internetu je zároveň občasníky. Je také velmi zajímavé, že 55 % zpravodajů nepublikovaných na internetu je formátu A5, což je jinak formát využívaný jen u 23 % všech zkoumaných zpravodajů.

Ze zjišťování publikování obecních zpravodajů na internetu lze vyvodit závěry, že veškeré obce s více než 1000 obyvateli obecní zpravodaj na internet vkládají, menší obce tak činí jen o málo méně. Většinou se přitom jedná o občasníky nebo o periodika formátu A5. Celkem ale plných 84 % obecních zpravodajů v okrese Praha-východ je na internetu dostupných a to v naprosté většině případů přímo na stránkách příslušné obce.

2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ

Druhá kapitola praktické části práce uvádí výsledky kvantitativní obsahové analýzy provedené na devíti náhodně vybraných obecních zpravodajích z okresu Praha-východ. Popsány jsou jednotlivé zpravodaje tak, že nejprve jsou uvedena data o personálním obsazení redakce a redakční rady, která byla zjištěna osobní, telefonickou či e-mailovou komunikací nebo vlastní rešerší převážně na internetových stránkách obcí a v samotných zpravodajích. Následuje prezentace dat získaných ze samotné obsahové analýzy, která jsou řazena podle zkoumaných proměnných, jak byly stanoveny v podkapitole 1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy.[63]

V kvantitativní obsahové analýze bylo na základě metodologie zkoumáno dohromady 27 vydání devíti různých obecních zpravodajů. Ta čítala celkem 597 kódovacích jednotek, tedy článků (v některých případech doprovozených ilustracemi[64]). Počet článků u různých zpravodajů se však velmi významně lišil. Např. nejrozsáhlejší (co do počtu textů) Život Úval (Úvaly, 5864 obyvatel) obsahoval dohromady 158 kódovacích jednotek a nejstručnější Hlavnovský zpravodaj (Sudovo Hlavno, 456 obyvatel) zahrnoval dohromady jen 9 textů.

Tato kapitola obsahuje množství grafů. Pro jejich zjednodušení, je do nich vepsáno jen minimum popisek. Svislá osa zaznamenává vždy kódy proměnných, které byly zkoumány v kategorii, kterou graf popisuje. Vysvětlení kódů těchto proměnných je vždy uvedeno v tabulce umístěné hned pod grafem.[65] Vodorovná osa znázorňuje u všech grafů v této kapitole počet kódovacích jednotek, tedy počet článků daného zpravodaje. Čísla uvedená u jednotlivých modrých řádků (proměnných) uvádí, kolik jednotek (článků) bylo v analýze k dané proměnné přiřazeno.

---

[63] Shrnutí dat, tedy srovnání vybraných zpravodajů mezi sebou, které bylo u základních údajů celého souboru zpravodajů provedeno již v kapitole 2.1 Přehled obecních zpravodajů Prahy-východ, nabízí pak následující kapitola 2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů, konkrétně podkapitola 2.3.1 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy.

[64] Ilustrace nejsou v kontextu této práce považovány za samostatnou výzkumnou jednotku.

[65] Pouze u grafů znázorňujících autorství textů jsou v grafu i v tabulce popisující proměnné uvedeny pouze ty proměnné, které byly u daného zpravodaje zjištěny. Je to z toho důvodu, že proměnných v kategorii autorství textových sdělení je velké množství agraf i tabulka obsahující popis všech těchto proměnných by byly příliš rozsáhlé a neúměrně by znepřehledňovaly text. Seznam veškerých kategorií proměnné autorství textových sdělení je uveden v tabulce 2: Kódovací kniha ke kvantitativní obsahové analýze na stranách 51 – 52. U všech ostatních kategorií jsou v grafech znázorněny a pod grafy vypsány vždy veškeré proměnné dotčené kategorie, i když u daného zpravodaje nebyly zjištěny.

Zároveň jsou grafy často vsazeny nikoliv přímo pod text, ale až na následující stránku. Je tomu z toho důvodu, že by jinak došlo k rozdělení řádků v následující (graf popisující) tabulce, což by ji činilo nepřehlednou. Takto jsou vždy graf i celá tabulka pohromadě, byť je na několika místech kus strany zcela prázdný (nejedná se ale o omyl).

2.2.1 Zpravodaj obce Máslovice: Na vědomost se dává…

Zpravodaj obce Máslovice (278 obyvatel) nazvaný „Na vědomost se dává…“ vychází každý druhý měsíc a má průměrně pět stran formátu A4. Zpravodaj vydává obecní úřad a dodává jej všem místním občanům zdarma do schránek; k dispozici je i na internetu. Vedle redakčních textů obsahuje i příspěvky od externích dopisovatelů, ale není v něm uveřejňována žádná inzerce.

Personální zajištění

Šéfredaktorem máslovického zpravodaje je místní kronikář. Práci na zpravodaji vykonává jako dobrovolník. Není členem žádného politického sdružení ani uskupení působícího na radnici. S obecním úřadem je propojen pracovně z pozice kronikáře.

Tento šéfredaktor působí zároveň jako jediný člen redakce. Do periodika ale připívají i externí dopisovatelé. Zpravodaj má také redakční radu tvořenou sedmi zastupiteli obce. Těchto sedm zastupitelů působí na radnici jako nezávislí, tedy nejsou členy žádného politického uskupení.

Na otázky týkající se personálního zajištění máslovického zpravodaje odpovídala v průběhu 31. ledna až 3. února 2012 starostka Máslovic Vladěna Sýkorová prostřednictvím e-mailu.

Lokální obsah textových sdělení

Většina článků máslovického zpravodaje se dotýká bezprostředně obce. Přehled, jak širokého území se texty ve zpravodaji týkají, znázorňuje na následující straně graf 17: Lokální obsah textových sdělení v Na vědomost se dává…

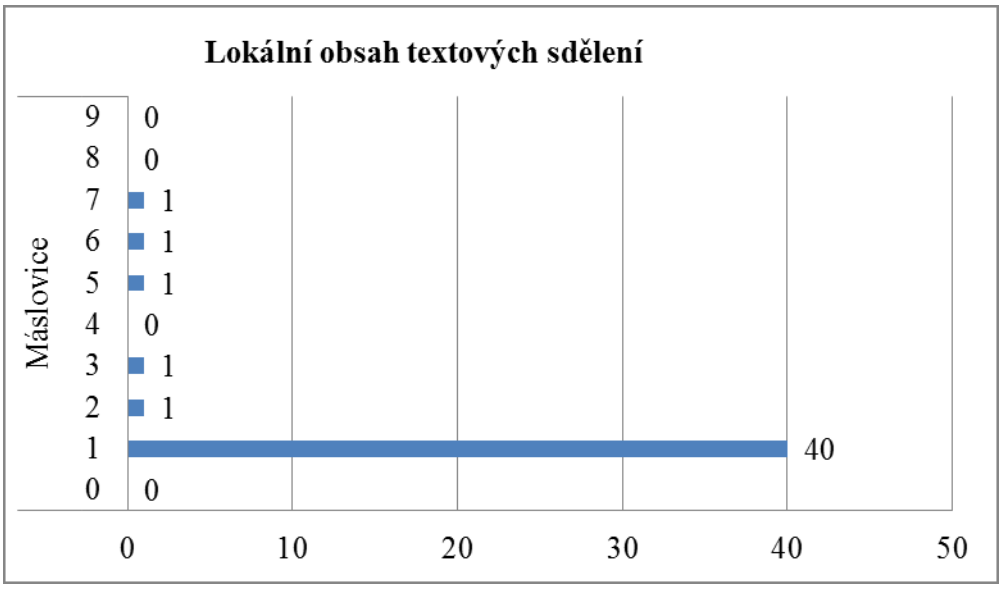

Graf 17: Lokální obsah textových sdělení v Na vědomost se dává…

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 4: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Celkem 40 článků ze všech 45 v máslovickém zpravodaji pojednává výhradně o záležitostech samotných Máslovic. Jen 4 % textů hovoří o obci v širších souvislostech (jeden text uvádí informace v kontextu celého okresu či kraje a jeden text v kontextu celé České republiky). Po jednom byly zaznamenány články týkající se celého okresu, kraje a republiky (dohromady 7 %). Žádný článek ze zkoumaného vzorku neuváděl Máslovice v souvislostech se zahraničními záležitostmi nebo nepopisoval mezinárodní problém sám o sobě.

Celkově tedy většina článků máslovického zpravodaje referuje pouze o Máslovicích samotných. Jen 11 % textů se dotýká širší oblasti – okresu, kraje či republiky, nikdy se však nevztahují k mezinárodním problémům.

Citované názory v textových sděleních

Níže uvedený graf 18: Citované názory v textových sděleních v Na vědomost se dává… znázorňuje podíl citací jednotlivých aktérů v máslovickém zpravodaji.

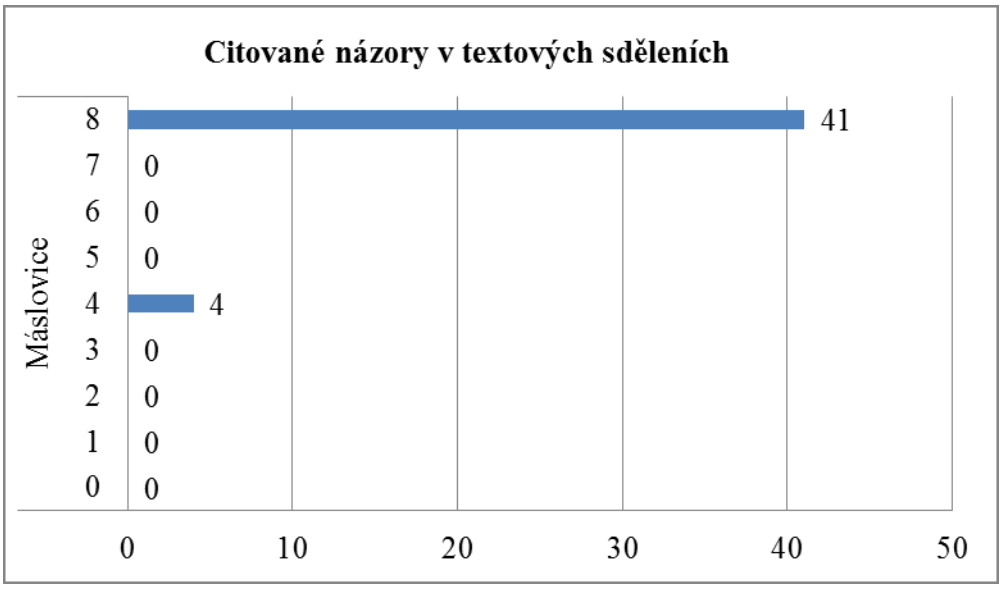

Graf 18: Citované názory v textových sděleních v Na vědomost se dává…

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 5: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Naprostá většina článků ve zpravodaji Na vědomost se dává… necituje žádné konkrétní osoby. Jen 9 % textů uvádí názor místních zastupitelů (popř. celého zastupitelstva). V případě Máslovic nelze určit, zda se jedná o zastupitele koaliční či opoziční, neboť v této obci s jen 278 obyvateli není v zastoupení města vytvořena opozice či koalice, ale jednotliví zastupitelé figurují jako jednotlivci.

Podíl článků s vyjádřením něčího názoru je však v každém případě velmi nízký a 89 % textů je bezpříznakových.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Velmi podobná statistika jako u citací místních politiků je i u jejich zastoupení v textech. Celých 84 % článků v máslovickém zpravodaji žádné politiky nezmiňuje. Jen jeden text hovoří o starostovi obce a zbylých 13 % článků jmenuje místní zastupitele.

Poměr textů, v nichž je či není nějaký místní politik jmenován, zobrazuje následující graf 19: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Na vědomost se dává…

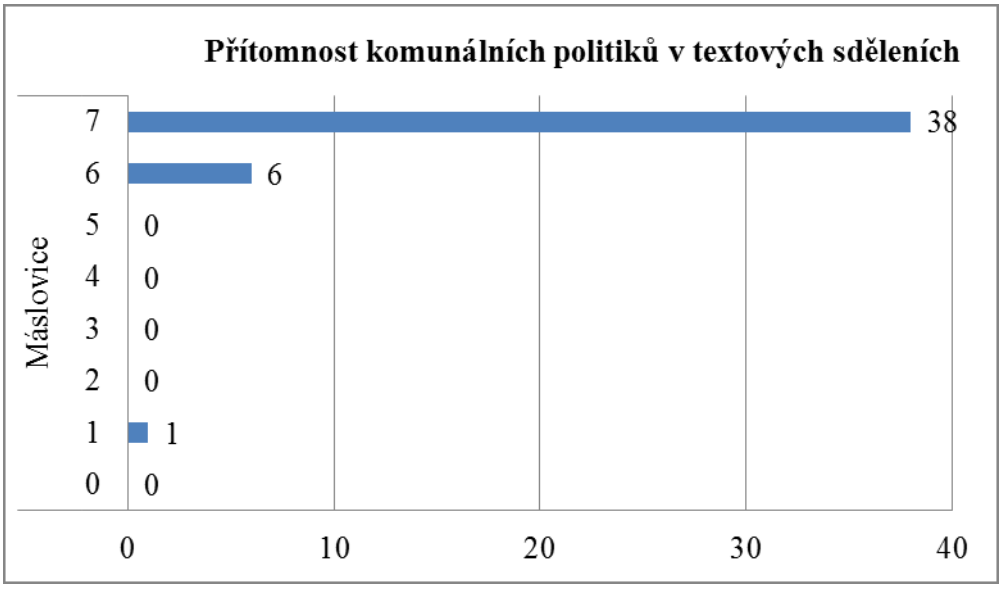

Graf 19: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Na vědomost se dává…

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 6: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Autorství textových sdělení

Většina příspěvků v máslovickém zpravodaji není podepsána. Z výpovědi starostky obce Vladěny Sýkorové (viz 2.2.1 Zpravodaj obce Máslovice: Na vědomost se dává…, pasáž Personální zajištění) lze usoudit, že autorem většiny těchto nepodepsaných textů je jediný redaktor zpravodaje a zároveň kronikář obce. Tuto domněnku však nelze potvrdit. Následujících graf 20: Autorství textových sdělení v Na vědomost se dává… znázorňuje podíl jeho i dalších autorů na tvorbě obsahu periodika.

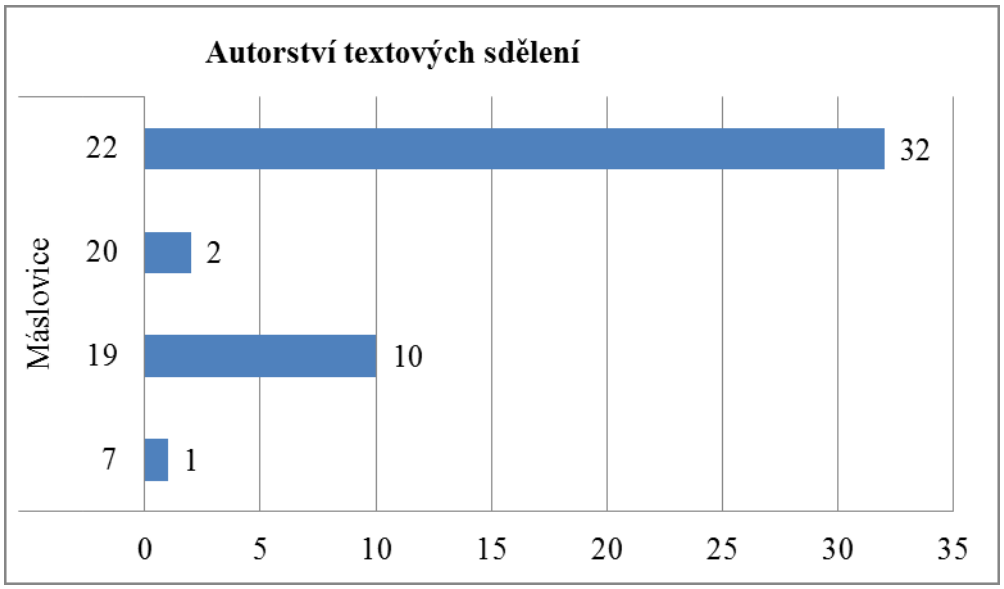

Graf 20: Autorství textových sdělení v Na vědomost se dává…

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
19	autorem je / jsou čtenář(i)
20	příspěvek je podepsán značkou
22	příspěvek není podepsán

Tabulka 7: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Na vědomost se dává…

Vedle 71 % nepodepsaných článků je v máslovickém zpravodaji nejpočetnější zastoupení textů, jejichž autorem jsou čtenáři periodika. Tyto příspěvky tvoří 22 % obsahu máslovického zpravodaje. Zbývajících sedm procent textů tvoří tři články, z nichž dva jsou podepsány pouze značkou, a pod jedním bylo uvedeno jméno místního úředníka.

Vzhledem k tomu, že u většiny článků zpravodaje Na vědomost se dává… není uvedeno jejich autorství, nejsou zde k dispozici dostatečně obsáhlá data pro to, aby bylo

možné posoudit, do jaké míry se na zpravodaji podílí svými příspěvky místní politici. Je pouze patrné, že z 22 % vytváří obsah zpravodaje sami obyvatelé Máslovic. Hlubší závěry bohužel nelze z obsahové analýzy vyvodit.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Zkoumaná tři vydání máslovického zpravodaje Na vědomost se dává… neobsahují žádné ilustrace. Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních nelze v případě zpravodaje Máslovic posoudit.

2.2.2 Zpravodaj obce Hlavenec: Hlavenecký občasník

Hlavenecký občasník je název zpravodaje obce Hlavenec (369 obyvatel), která je druhou nejmenší obcí zařazenou do obsahové analýzy. Hlavenecký občasník vydává sama obec a to nepravidelně, minimálně však čtyřikrát ročně. Dodává jej všem občanům zdarma do schránek a zveřejňuje jej i na internetu. Hlavenecký občasník je tištěn ve formátu A4 a má průměrně pět stran. Vedle redakčních textů uvádí i příspěvky jiných autorů, neobsahuje však inzerci.

Personální zajištění

Hlavenecký zpravodaj vytváří čtyři lidé. Jejich role však nejsou pevně stanoveny (vyjma grafika, který má svou práci jasně vyhraněnou). Zpravodaj nemá určeného šéfredaktora, redaktoři se podílejí na pracích rovnoměrně bez určení vedoucího pracovníka.

Redakci tvoří tři lidé: starostka, zastupitelka a kronikářka obce. Tyto redaktorky aktivně vyzývají místní obyvatele, aby do zpravodaje přispívali, a nejsou tedy jedinými autorkami textů v periodiku. Dalším pracovníkem ve zpravodaji je grafik. Dvě ze tří redaktorek jsou členky vedení obce (starostka, zastupitelka), ale ani jedna z nich nekandidovala do úřadu za žádné politické uskupení (v obci žádné místní politické uskupení v době provádění výzkumu neexistovalo). Poslední členka redakce je s radnicí spojena z pozice kronikářky. Personálně je tedy Hlavenecký občasník úzce propojen s radnicí.

Redakční radu hlavenecký zpravodaj nemá. Obec ale směšuje pojmy redakce a redakční rada a redakční radou nazývá redakci, přičemž se jedná o jediný orgán zabývající se vydáváním místního periodika.

Personální zajištění hlaveneckého zpravodaje popsala v e-mailové konverzaci proběhlé mezi 30. lednem 2012 a 9. únorem 2012 starostka Hlavence Jarmila Smotlachová.

Lokální obsah textových sdělení

Většina článků v Hlaveneckém občasníku pojednává pouze o samotném Hlavenci. Celých 12 % článků pak uvádí informace o Hlavenci v souvislostech s okresem nebo krajem. Jen jeden text pak popisuje záležitosti obce v celonárodních souvislostech. Avšak ani jeden článek ve zkoumaném vzorku nereferoval o okresních, krajských nebo celorepublikových záležitostech aniž by se jasně nevztahovaly k samotné obci. Žádný text v analyzovaných vydáních Hlaveneckého občasníku se nedotýkal mezinárodních záležitostí.

Přesný poměr, k jak široké oblasti se jednotlivé texty v periodiku vztahují, znázorňuje na následující stránce graf 21: Lokální obsah textových sdělení v Hlaveneckém občasníku.

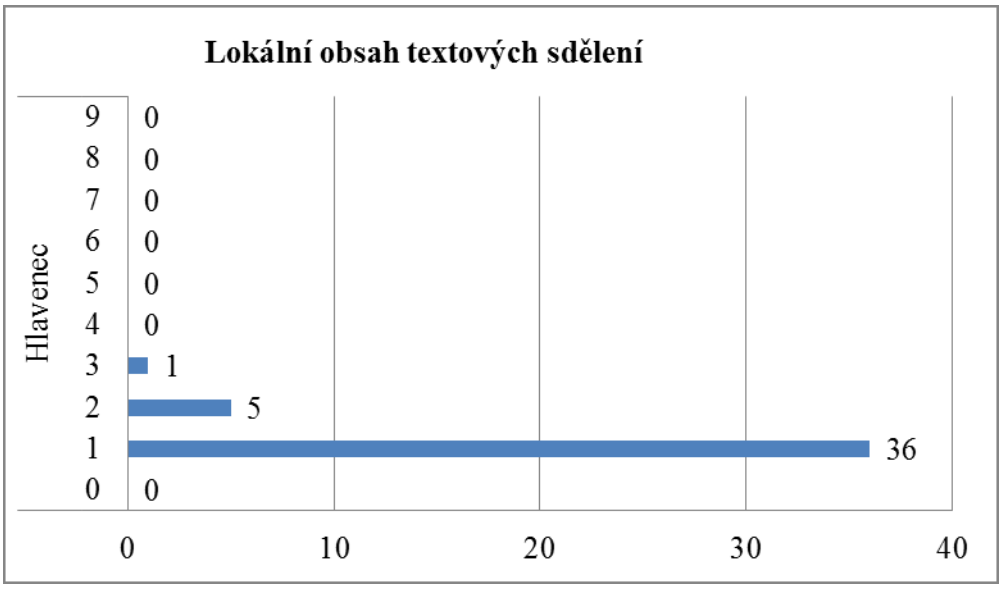

Graf 21: Lokální obsah textových sdělení v Hlaveneckém občasníku

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 8: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Citované názory v textových sděleních

Celých 93 % článků v hlaveneckém zpravodaji je zcela bezpříznakových, tedy bez uvedení něčího názoru. Jen tři texty v celém zkoumaném vzorku 43 článků citovaly názor místních politiků. Dva texty přitom uvedly citát místních zastupitelů a jeden patřil starostovi Hlavence. Žádné další citace nebyly zaznamenány.

Poměr citovaných názorů v článcích Hlaveneckého občasníku uvádí na následující straně graf 22: Citované názory v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku.

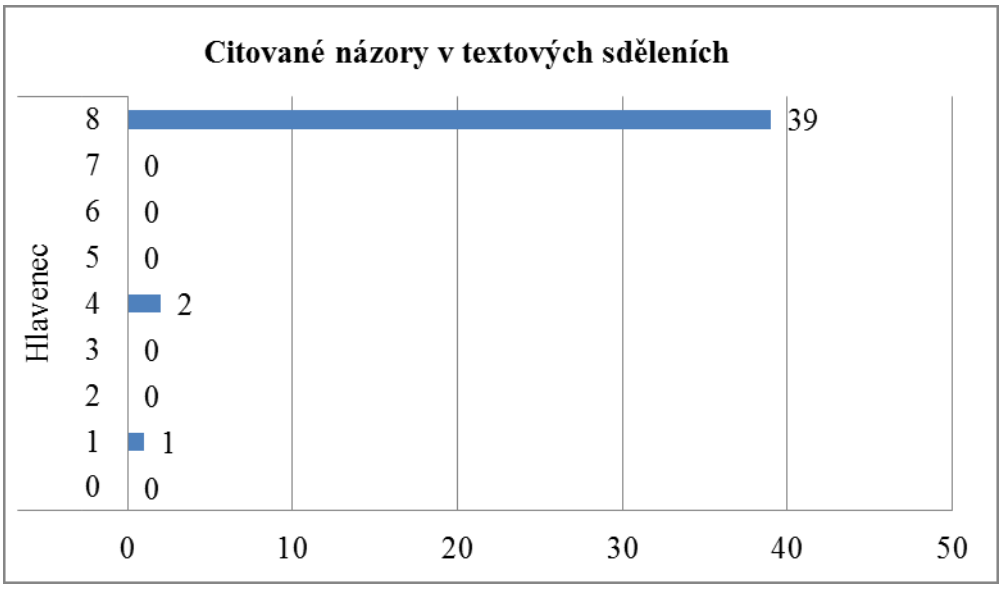

Graf 22: Citované názory v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 9: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Celých 93 % článků v Hlaveneckém občasníku nejmenuje zcela konkrétně žádného místního politika. Pouze tři texty obsahují zmínku o konkrétní osobě z radnice a to o starostovi. (Poměr znázorňuje na následující straně graf 23: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku níže.) Přítomnost žádného dalšího místního politika nebyla ve zpravodaji obce Hlavenec zaznamenána.

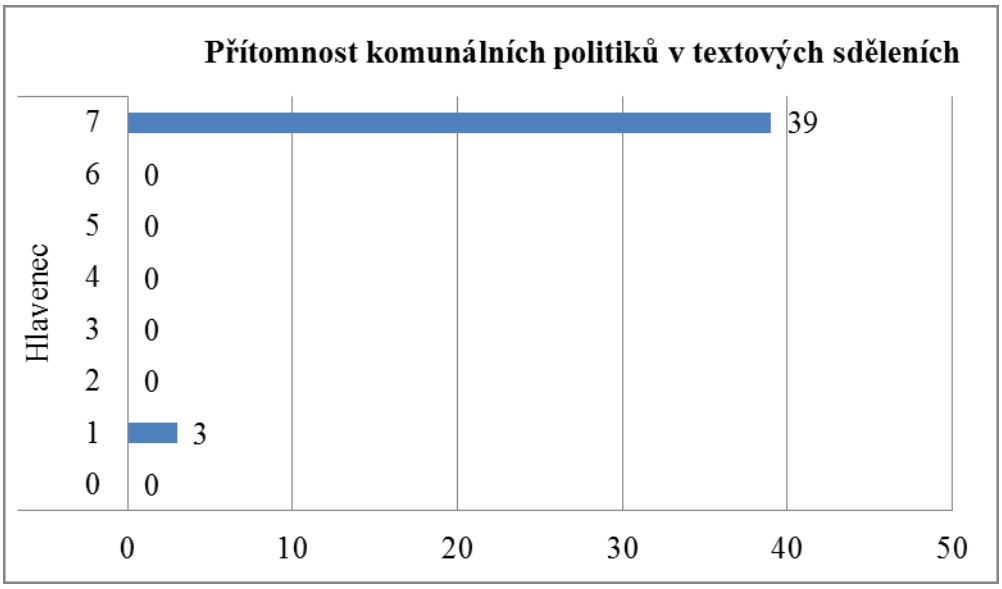

Graf 23: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 10: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Autorství textových sdělení

Podobně jako u máslovického zpravodaje, i v Hlaveneckém občasníku převládají články bez uvedení jejich autora těsně následované řadou příspěvků podepsaných externími autory mimo redakci a mimo radnici. Konkrétní poměr autorství jednotlivých textů hlaveneckého zpravodaje zobrazuje na následující straně graf 24: Autorství textových sdělení v Hlaveneckém občasníku.

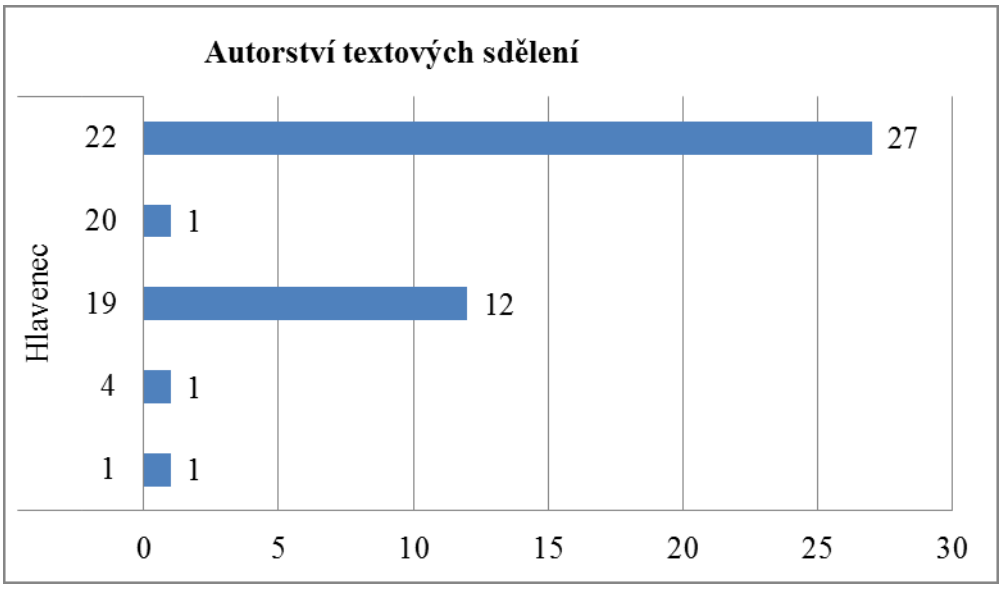

Graf 24: Autorství textových sdělení v Hlaveneckém občasníku

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
4	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce neuvedena
19	autorem je / jsou čtenář(i)
20	příspěvek je podepsán značkou
22	příspěvek není podepsán

Tabulka 11: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Hlaveneckém občasníku

U plných 64 % článků v Hlaveneckém zpravodaji není uveden jejich autor. Vzhledem k tomu, že redakce je tvořena třemi píšícími redaktory (a dále jedním grafikem) nelze soudit, kdo je autorem nadpoloviční většiny textů ve zpravodaji, ani zda převládají příspěvky starostky, zastupitelky, zaměstnankyně úřadu (kronikářky) nebo někoho úplně jiného. Z obsahové analýzy pouze vyplynulo, že téměř třetinu (29 %) obsahu zpravodaje naplňují svými články samotní čtenáři periodika. Dále byl zaznamenán jeden případ, kdy byla jako autorka podepsána starostka a jeden případ, kdy byl autorem místní radní. Jeden text byl podepsán blíže nespecifikovanou značkou.

Vzhledem k tomu, že redakci Hlaveneckého občasníku tvoří dvě zástupkyně radnice a jedna její zaměstnankyně, je pro analýzu velkou škodou, že 64 % článků není podepsáno a nelze tak zjistit poměr jakým kdo (alespoň z těchto tří osob) do zpravodaje přispívá. Ze zjištěných dat lze jednoznačně vyvodit pouze fakt, že 29 % příspěvků je od externích dopisovatelů.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Pouze 14 % článků hlaveneckého zpravodaje je doprovozeno nějakou ilustrací, povětšinou se jedná o fotky. Jen na jedné fotografii v celém zkoumaném vzorku zpravodajů byli identifikováni místní politici (na další jedné fotografii nebylo možné zjistit, o jaké osoby se jedná). Zbylých 30 článků z 36 nebylo doprovozeno žádnou ilustrací. Vzorek pouze pěti jasně identifikovatelných ilustrací je tak příliš malý, než aby bylo možné vyvodit nějaké tendence o znázorňování politiků v místním zpravodaji. Poměr ilustrací u článků v Hlaveneckém občasníku zobrazuje níže graf 25: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlaveneckém občasníku.

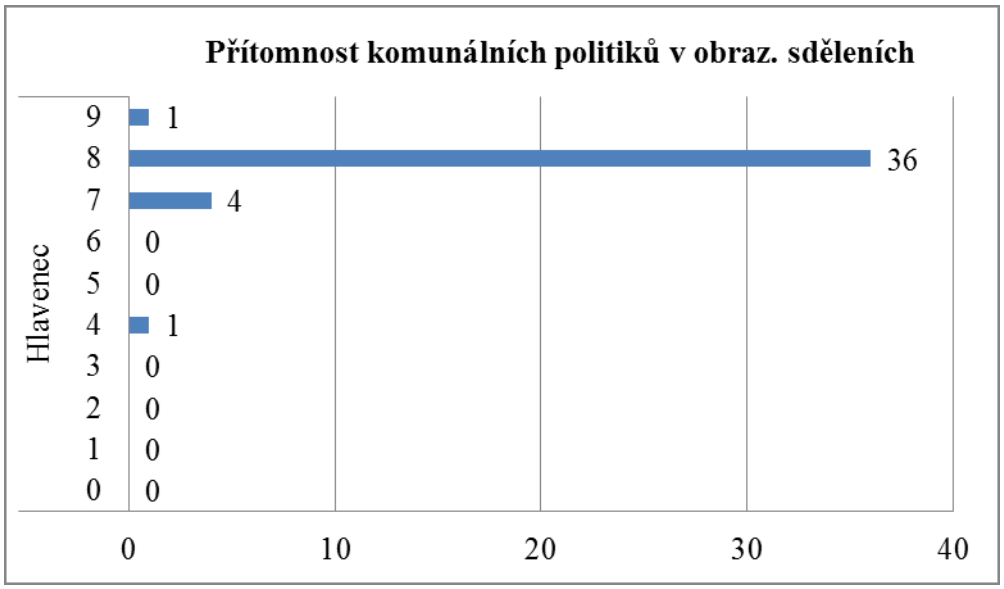

Graf 25: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlaveneckém občasníku

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 12: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.2.3 Zpravodaj obce Sudovo Hlavno: Hlavnovský zpravodaj

Hlavnovský zpravodaj je název periodika vydávaného obecním úřadem Sudova Hlavna (456 obyvatel). Tento občasník vychází třikrát až pětkrát za rok a má obvykle jen dvě strany formátu A4, přičemž ale je jen jedna strana informační a celou druhou stranu zabírá vždy pozvánka na některou či některé (jednu až tři) kulturní, sportovní či společenské akce. Zpravodaj je obyvatelům obce distribuován zdarma do schránek a dostupný je i na internetu. Do periodika nepřispívají žádní externí dopisovatelé, články píše pouze redaktorka – starostka Sudova Hlavna. Občasník neotiskuje žádnou inzerci.

Personální zajištění

Celý Hlavnovský zpravodaj vytváří jediná osoba a to starostka obce. Zpravodaj nemá redakci o více členech, nemá redakční radu, nepřispívá do něj nikdo další kromě starostky samotné. Starostka kandidovala ve volbách za Sdružení nezávislých kandidátů.

Hlavnovský zpravodaj je příkladem obecního zpravodaje malé obce, kde celý obsah zpravodaje připravuje minimum osob (v tomto případě jedna) z vedení města. Zpravodaj je malý co do rozsahu (dvoustránkový), tvůrčího obsahu (omezuje se na stručná informační sdělení) i komerčního využití (nenabízí prostor k inzerování). Je typickým příkladem technicky velmi jednoduché formy zpravodaje obvyklé pro menší obce.

Na personální otázky týkající se hlavnovského zpravodaje odpovídala starostka a redaktorka v jedné osobě Lenka Houdková 21. února 2012.

Lokální obsah textových sdělení

Zpravodaj obce Sudovo Hlavno obsahuje velmi málo textů. Zpravidla se jedná o dva texty informativního charakteru (svoz nebezpečných odpadů, místní poplatky, sčítání lidu apod.) a jeden článek „Aktuálně“ nebo např. „Kam za kulturou,“ který je členěn do několika stručných bodů (tyto body však byly při analýze posuzovány vždy jako jeden, neboť měly společný titulek a nezřídka se jednalo o jednovětě poznámky).

Ve výsledku bylo pro analýzu z celého zkoumaného vzorku k dispozici pouze devět textů. V případě posuzování jejich lokálnosti či přítomnosti politika v textu apod.

bylo vždy přihlédnuto i k tomu, zda některá menší část článku (např. jedna odrážka v textu „Aktuálně“) nějakou zmínku neobsahuje.

U lokálnosti textových sdělení bylo zjištěno, že 78 % (tedy celkem sedm) textů se týká výhradně obce a pouze dva z devíti článků uváděly informace o obci v širších souvislostech (v kontextu okresu či kraje nebo celé České republiky). Ani jeden článek nereferoval o záležitostech týkajících se celého okresu, kraje nebo republiky bez uvedení souvislostí se Sudovým Hlavnem. Žádný text zároveň neprezentoval informace v mezinárodních souvislostech.

Graficky je poměr lokálnosti témat znázorněn v grafu 26: Lokální obsah textových sdělení v Hlavnovském zpravodaji níže.

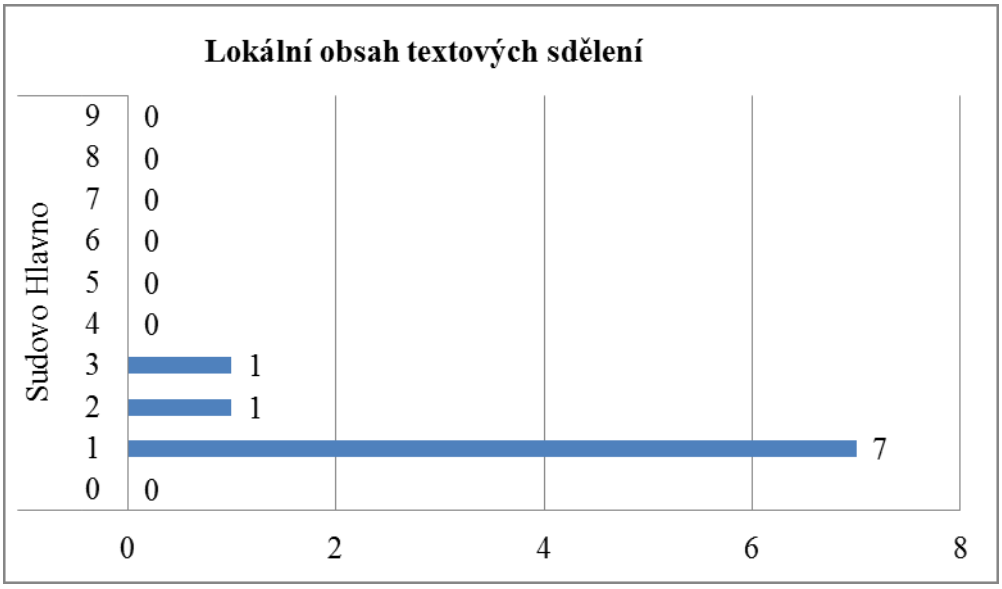

Graf 26: Lokální obsah textových sdělení v Hlavnovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 13: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Citované názory v textových sděleních

Ačkoliv jedinou autorkou textů v Hlavnovském zpravodaji je sama starostka obce, bylo obsahovou analýzou zjištěno, že veškerá sdělení v něm otisknutá jsou zcela bezpříznaková. Ani jeden text neobsahoval citaci nějaké osoby. Všechny články se zdržely komentářů či vyjadřování konkrétních názorů.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Podobně jako u citací, i jen zmínek o místních politicích bylo v Hlavnovském zpravodaji zjištěno minimum. Celých 89 % textů (tedy osm z devíti) nezmiňovalo žádného místního politika. Pouze jeden článek jmenoval místní zastupitele (v obci však není vyhraněná koalice a opozice a není proto možné hodnotit míru zaujatosti takové zmínky). Ani jeden text nereferoval výhradně o starostce nebo o vedení obce. Obrazově znázorňuje tuto skutečnost na následující stránce graf 27: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlavnovském zpravodaji.

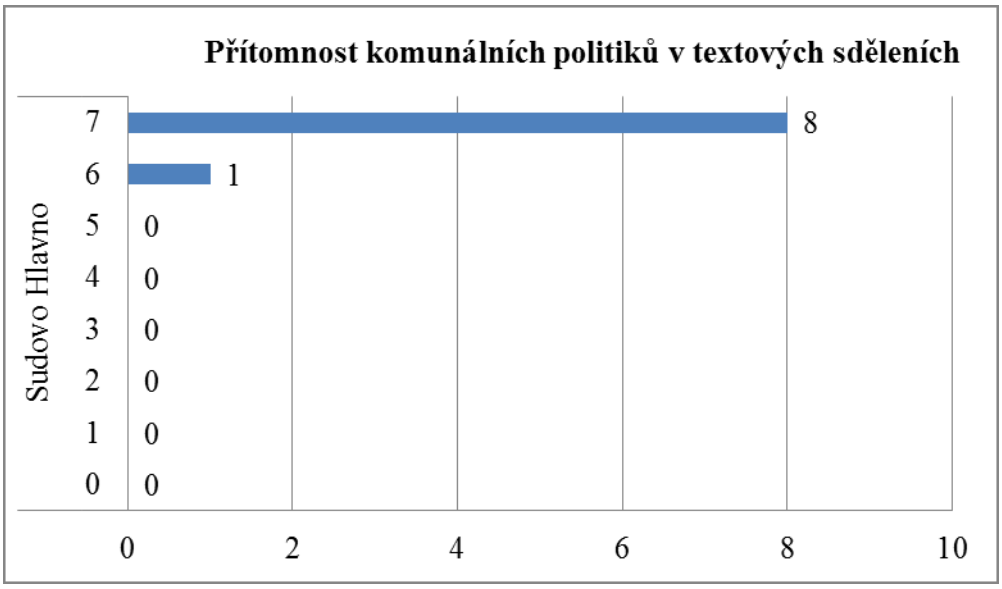

Graf 27: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlavnovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 14: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Autorství textových sdělení

Jak již bylo uvedeno, jedinou autorkou veškerých textů v Hlavnovském zpravodaji je starostka obce. Zpravodaj Sudova Hlavna neotiskuje žádné příspěvky od místních občanů. Vedle článků starostky jsou zde zařazeny pouze různé pozvánky na společenské, sportovní či kulturní akce (pozvánky s vlastní grafickou úpravou však nebyly zahrnuty mezi výzkumné jednotky, jak je popsáno v 1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy).

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Naprostá většina sdělení v Hlavnovském zpravodaji je bez obrazové ilustrace. Pouze jeden článek (11 %) byl ve zkoumaném vzorku doprovozen fotografií, na které

byla skupina dětí – mladých hasičů. Zaznamenána tedy byla pouze jedna fotka a to bez vyobrazení jakýchkoliv politiků. Dalších osm zkoumaných textů bylo bez ilustrace. Poměr znázorňuje graf 28: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlavnovském zpravodaji níže.

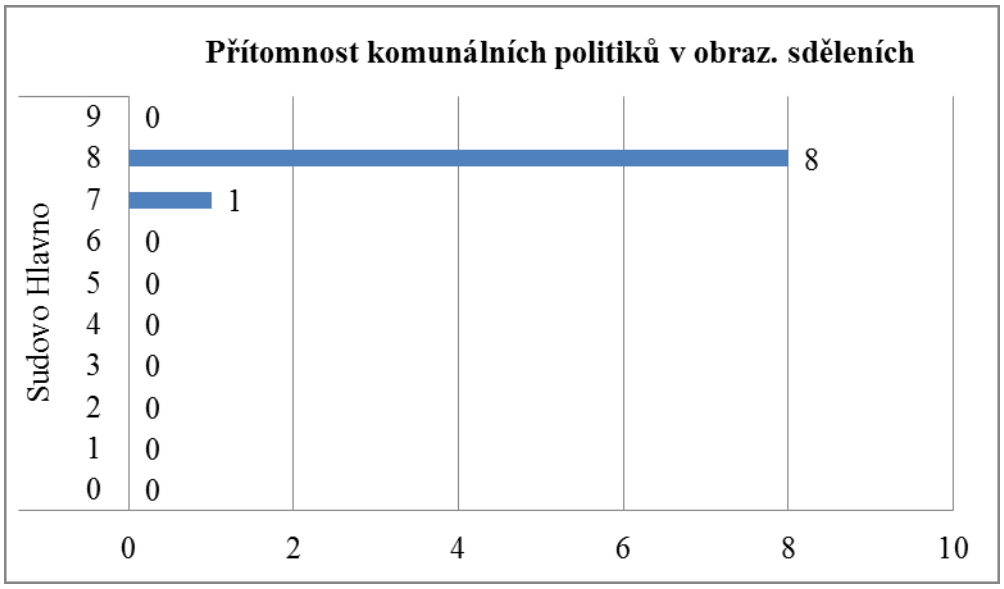

Graf 28: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlavnovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 15: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.2.4 Zpravodaj obce Vyžlovka: Vyžlovský zpravodaj

Vyžlovský zpravodaj je obecní zpravodaj obce Vyžlovka, která má 588 stálých obyvatel. Periodikum vydává sama obec (jeho vydáváním není pověřena žádná fyzická

nebo právnická osoba) a to jako občasník, zpravidla pětkrát ročně. Vyžlovský zpravodaj vychází ve formátu A4 a čítá obvykle dvě strany. Je jediným obecním zpravodajem zařazeným do analýzy, který není roznášen občanům do schránek. Jeho distribuce je řešena tak, že je na vybraných místech v obci zdarma k rozebrání a je publikován také na internetu. Vyžlovský zpravodaj je otevřen otiskování neredakčních příspěvků (obsahová analýza však zkoumáním podpisů u textů tuto informaci jednoznačně nepotvrdila). Periodikum neobsahuje inzerci.

Personální zajištění

Vyžlovský zpravodaj nemá jasně určeného šéfredaktora. O jeho obsah i formu se starají dvě zástupkyně obce a to úřednice místní samosprávy, která je zároveň kronikářkou obce a její účetní a dále zastupitelka obce zvolená za TOP09. Tyto dvě osoby jsou zároveň jedinými redaktorkami.

Vyžlovský zpravodaj nemá redakční radu. Rozhodující slovo nad zpravodajem má ale, podle vyjádření redaktorky a zároveň kronikářky a účetní obce Evy Pačesové, která mezi 6. únorem a 21. únorem 2012 odpovídala na personální otázky, starosta obce (ze „Sdružení nezávislých kandidátů 2010 Vyžlovka“).

Personální propojení s radnicí je tedy u Vyžlovského zpravodaje velmi výrazné.

Lokální obsah textových sdělení

Celých 89 % článků ve Vyžlovském zpravodaji referuje výhradně o záležitostech samotné obce. Ani jeden text nepopisoval problematiku obce v krajských nebo okresních souvislostech, ani jinak o takto široké oblasti nepojednával. Dva články (11 % obsahu) pojednávaly o celorepublikových záležitostech, z toho se v jednom případě jednalo problematiku Vyžlovky v celonárodních souvislostech v druhém případě o souvislost celonárodní problematiky s Vyžlovkou.

Většina obsahu Vyžlovského zpravodaje tak pojednává pouze o obci samotné. Poměr lokálnosti témat znázorňuje na následující straně graf 29: Lokální obsah textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji.

Graf 29: Lokální obsah textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 16: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Citované názory v textových sděleních

Vyžlovský zpravodaj obsahuje velké množství textů (okolo poloviny všech příspěvků) s nízkou informační hodnotou (např. pranostiky nebo kuchařské recepty). To je jedním z důvodů, proč není ve zpravodaji příliš prostoru pro názorová sdělení. Veškeré texty ve Vyžlovském zpravodaji jsou zcela bezpříznakovými sděleními.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Ačkoliv citace názorů neobsahuje Vyžlovský zpravodaj žádné, přesto bylo ve zkoumaném vzorku zjištěno několik zmínek o místních politicích. Jejich poměr

zobrazuje níže graf 30: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji.

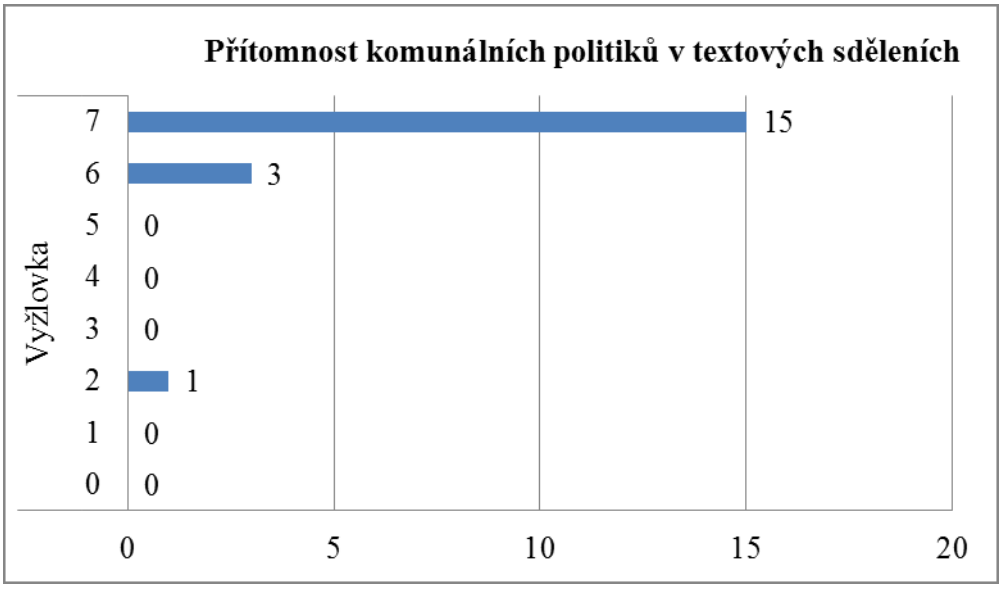

Graf 30: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 17: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Pětina textů ve zpravodaji obce Vyžlovka, zmiňovala některého místního politika. V 75 % případů (ve třech ze čtyř článků) se při tom jednalo o místní zastupitele. Pouze jeden text jmenoval vedení obce, nikoliv však přímo starostu. Ze 79 % je periodikum zcela bez zmínek o místních politicích.

Autorství textových sdělení

Nadpoloviční většina článků ve Vyžlovském zpravodaji neuvádí svého autora. Podepsáno je pouze 32 % textů a autorem všech těchto příspěvků je zastupitelka

a redaktorka v jedné osobě. Obec sice prezentuje, že periodikum otiskuje i články externích autorů (např. občanů), ve zkoumaném vzorku však nebyl ani jeden příspěvek podepsaný kýmkoliv jiným než redaktorkou - zastupitelkou. O autorství článku lze tedy v případě, že jich je 68 % zcela bez uvedení autorství, pouze polemizovat. Poměr, nakolik jsou články ve zpravodaji Vyžlovky podepsány, zobrazuje graf 31: Autorství textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji níže.

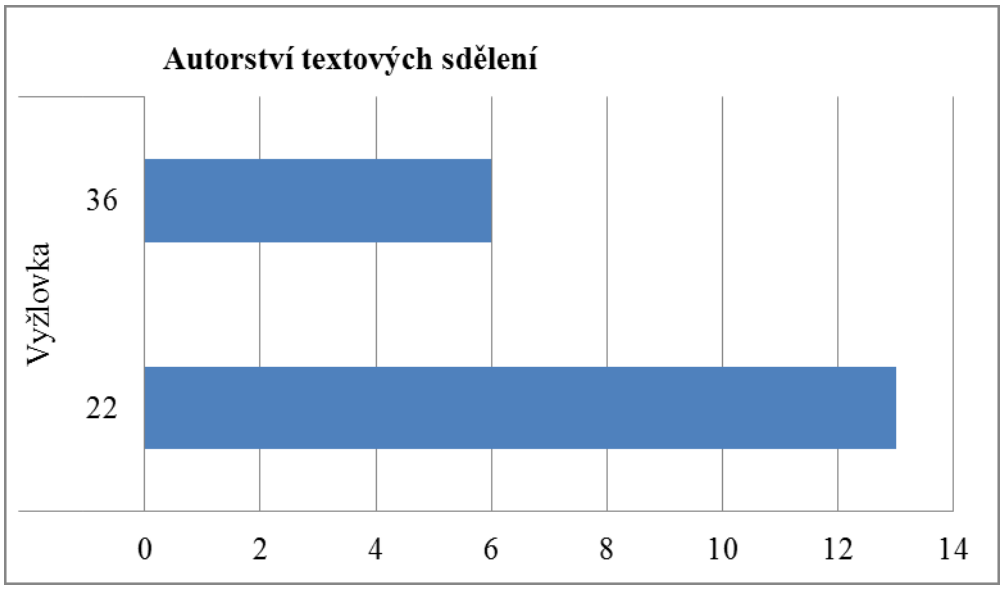

Graf 31: Autorství textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
22	příspěvek není podepsán
36	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena

Tabulka 18: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Více než třetina (37 %) textů ve Vyžlovském zpravodaji je doprovozena nějakou formou ilustrace. Většinou se jedná o výstřižky fotek vlepené na papír s textem, který je následně kopírován a v této podobě distribuován jako hotový zpravodaj. Vedle graficky velmi primitivního přístupu k ilustracím jsou obrázky navíc ve většině případů bez přítomnosti osob (např. fotky květin). Veškeré ilustrace ve zkoumaném vzorku tak byly bez přítomnosti komunálních politiků, jak také znázorňuje následující graf 32: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji.

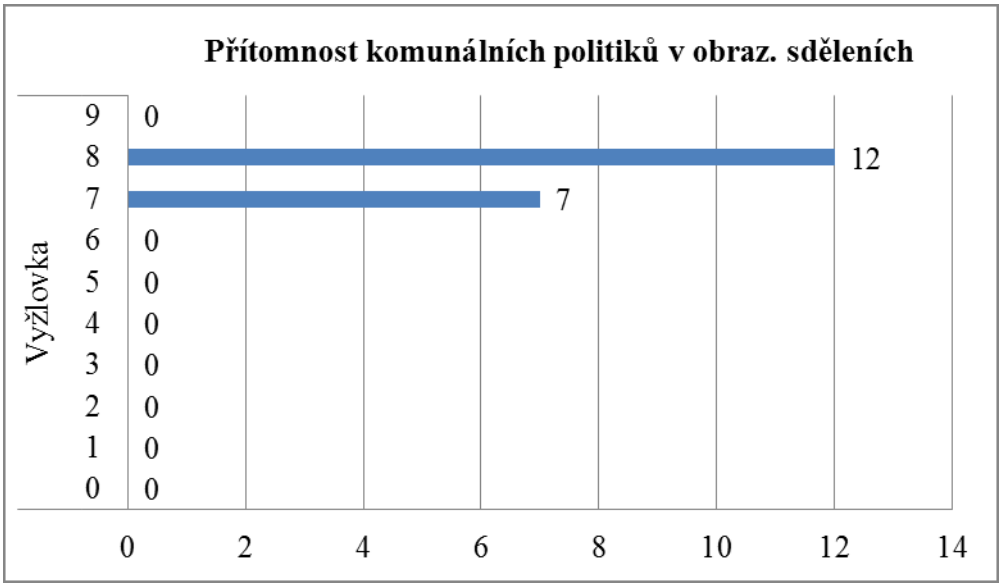

Graf 32: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 19: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.2.5 Zpravodaj obce Sibřina: Zebrin

Zpravodaj obce Sibřina (642 obyvatel) má poměrně krátkou historii. Byl založen roku 2006 jako občasník v reakci na prudkou výstavbu rodinných domů v okolních obcích (zvláště v Květnici, která byla v této práci zmíněna jako obec s několikanásobným přírůstkem obyvatel za několik málo let – viz podkapitola 2.1.1 Vydávání zpravodajů jednotlivými obcemi). Vydavatelem zpravodaje nazvaného Zebrin je obec. Zpravodaj vychází čtvrtletně většinou v březnu, červnu, září a v prosinci

a má obvykle okolo 16 stran. Jeho formát je A4. V tištěné podobě je černobílý, v elektronické barevný. Zebrin je doručován všem místním obyvatelům zdarma do poštovních schránek a je dostupný také na internetu. Obsahuje příspěvky nejen redakce, ale i úřadu a místních občanů. Zpravodaj uveřejňuje komerční inzerci.

Personální zajištění[66]

Šéfredaktorkou sibřinského zpravodaje je členka občanského sdružení SOSák, jehož někteří členové jsou ve vedení města (včetně pozice starosty). Šéfredaktorka však byla nejprve korektorkou zpravodaje, později se stala členkou sdružení a až následně přijala funkci vedoucí redaktorky. Šéfredaktorka není zastupitelkou ani zaměstnankyní obecního úřadu, je profesí gymnaziální učitelka, toho času na rodičovské dovolené. Zpravodaj vytváří na základě Dohody o provedení práce s obecním úřadem (dříve jej připravovala jako dobrovolnice).

Redakce Zebrinu má celkem čtyři členy. Vedle šéfredaktorky je to také starosta Sibřiny[67], jeho manželka a zároveň členka sdružení SOSák a dále referentka obecního úřadu (která však není obyvatelkou Sibřiny). Tři ze čtyř redaktorů jsou tak zároveň členy sdružení, jehož někteří zástupci působí ve vedení obce. Sibřinský zpravodaj nemá zřízenou redakční radu, jediným orgánem zodpovědným za tvorbu zpravodaje je redakce.

Redakce Zebrinu je velmi úzce propojena s obecním úřadem. Nejen, že jejími členy jsou starosta, jeho manželka a dále zaměstnankyně úřadu, ale tři ze čtyř redaktorů jsou zároveň členy politicky angažovaného sdružení v obci (SOSák). Zdánlivou nezávislost dává pouze obsazení pozice šéfredaktorky učitelkou, tedy osobou profesně nespjatou s radnicí. Tato šéfredaktorka je však členkou místního občanského sdružení, jehož členové jsou zastupiteli a jeden z nich je starostou (a zároveň redaktorem). Tato souvislost může být čistě náhodná (šéfredaktorka pracovala v periodiku dříve, než se stala členkou sdružení), přesto je ale potřeba toto poměrně blízké propojení reflektovat.

Samostatnou redakční radu obecní zpravodaj Sibřiny nemá.

---

[66] V průběhu března a dubna 2012 došlo ve zpravodaji k personálním změnám, které však v době zpracovávání analýzy nebyly ještě ustáleny (změny nebyly dokončeny a budoucí vývoj nebyl zcela jasný) a proto nejsou v této práci reflektovány.

[67] Starosta Sibřiny Petr Vítek k 14. prosinci 2011 rezignoval na funkci starosty a zůstal místním zastupitelem. Podle textu „Žádost občanů obce Sibřina s částí Stupice o respektování volebních výsledků do zastupitelstva obce Sibřina konaných 15. a 16.10.2010“ (Škoda a kol. 2012) však nedoručil svou rezignaci na obecní úřad písemně a nebyla tedy platná a formálně byl tedy Petr Vítek (jinak člen redakce Zebrinu) starostou (v době dokončení této práce) i nadále.

Otázky týkající se personálního obsazení Zebrinu byly průběžně konzultovány po e-mailu s šéfredaktorkou zpravodaje Pavlou Veškrnovou v době od 21. ledna 2012 do 13. dubna 2012.

Lokální obsah textových sdělení

Plných 94 % všech článků v Zebrinu se pojí výhradně s vydávající obcí – Sibřinou. Jen minimum zkoumaných textů (pět z celkových 95) se dotýkalo širší oblasti a to převážně okresu. Z toho jeden článek uváděl informace o Sibřině v souvislostech s okresem až krajem a čtyři texty pojednávali o celookresních záležitostech. Ani jeden příspěvek ve zkoumaných vydáních zpravodaje nepojednával o celorepublikových nebo o mezinárodních záležitostech.

Lokálnost témat ve zpravodaji Zebrin znázorňuje na následující straně graf 33: Lokální obsah textových sdělení v Zebrinu.

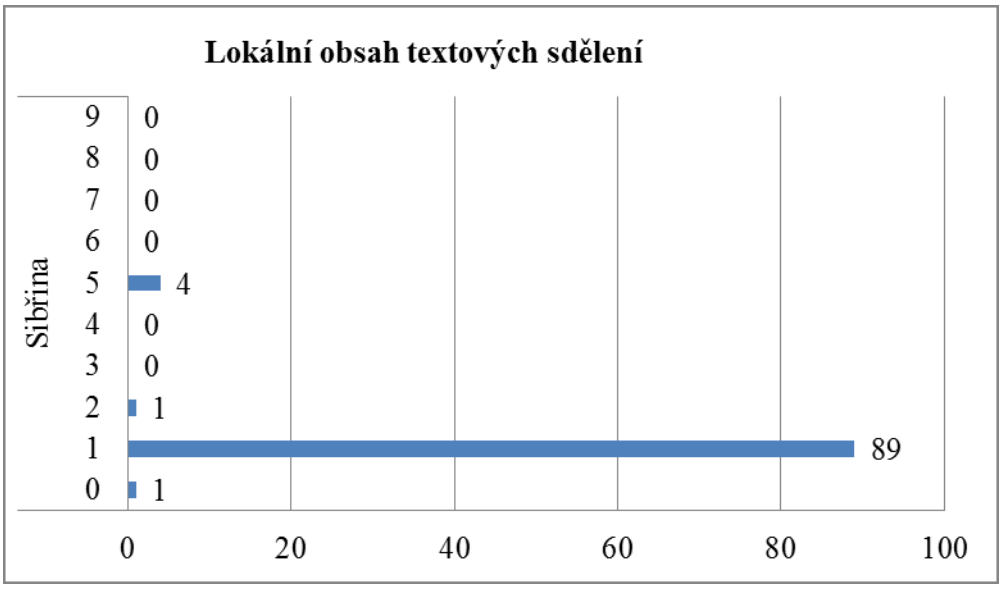

Graf 33: Lokální obsah textových sdělení v Zebrinu

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 20: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Citované názory v textových sděleních

Velká část obsahu sibřinského zpravodaje je bez subjektivní konotace. Jen 17 % článků vyjadřuje nějaký konkrétní názor. Poměr aktérů jednotlivých citací uvádí graf 34: Citované názory v textových sděleních v Zebrinu na následující stránce.

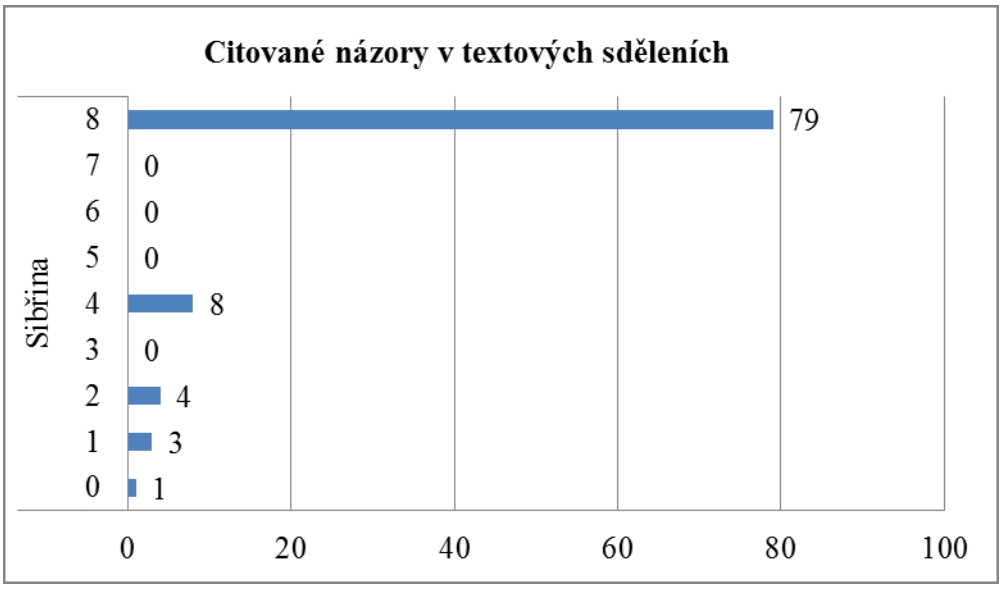

Graf 34: Citované názory v textových sděleních v Zebrinu

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 21: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Vedle 83% bezpříznakových sdělení, vyjadřovalo 16 článků ve zkoumaném vzorku Zebrinu názor některého zástupce obce. V necelé polovině případů se jednalo o politiky koaliční. Čtyři texty, tedy 27 % názorů, připadali na místostarosty, radní a koaliční zastupitele a tři články citovaly výhradně starostu. Jiných osm příspěvků (53 % názorových textů) citovalo zastupitele bez „opoziční“ či „koaliční“ vyhraněnosti. Žádný text nevyjadřoval názor výhradně opozice. Stejně tak nebyl ve zkoumaném vzorku zaznamenán žádný případ, že by např. místní občan vyjadřoval vysloveně negativní (opoziční) názor vůči radnici.

Ačkoliv tak sibřinský zpravodaj obsahuje 83 % bezpříznakových sdělení, ze zbylých textů jich 47 % vyjadřuje názor loajální k místnímu politickému vedení a ani jeden článek ze zkoumaných nebyl čistě opozičního charakteru.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Téměř pětina článků v Zebrinu jmenuje některého ze sibřinských politických zástupců. Převážně se jedná o koaliční politiky. Přesný poměr komunálních politiků, o nichž články referují, znázorňuje graf 35: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Zebrinu uvedený níže.

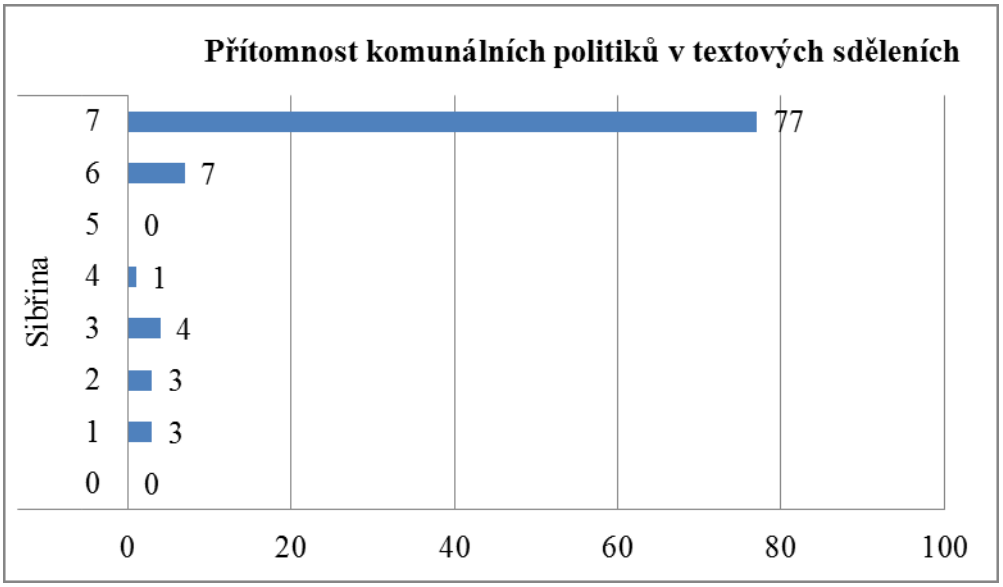

Graf 35: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Zebrinu

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 22: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Z 81 % jsou texty v sibřinkém zpravodaji bez zmínky o místních politicích. Ve zbylých článcích, které o zástupcích radnice nějakým způsobem pojednávají, nebo je alespoň okrajově zmiňují, se v 61 % případů jedná o výhradně koaliční politiky. Dalších 39 % článků, v kterých jsou nějací místní politici jmenováni, se týká vždy

koaličních i opozičních zástupců zároveň. Ani jeden text ve zkoumaných vydáních zpravodaje Sibřiny nehovořil výhradně o opozičním politikovi či politicích.

Ačkoliv je tak většina článků v Zebrinu bez zmínek o osobách z místní radnice, ve zbylých textech převažují jména členů koalice a v menší míře se objevují jména lidí z koalice a pozice společně, přičemž pouze o opozičních zástupcích nepojednává ani jeden text.

Autorství textových sdělení

Téměř třetina textů v sibřinském obecním zpravodaji není podepsaná. Další téměř třetina je tvořena výhradně čtenáři periodika a značný podíl textů je také podepsán místními úředníky. Přesný podíl jednotlivých autorů uvádí na následující stránce graf 36: Autorství textových sdělení v Zebrinu.

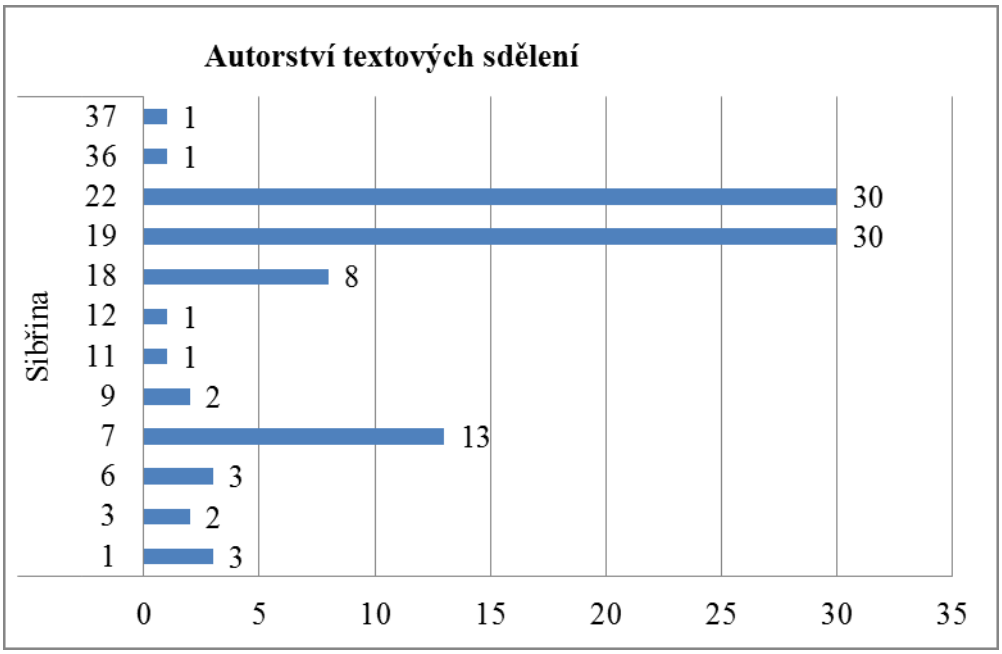

Graf 36: Autorství textových sdělení v Zebrinu

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"
6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
9	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce neuvedeny
11	autorem je / jsou opoziční zastupitel(é), funkce neuvedena
12	autorem je kombinace opozičního/ch politika/ů a koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
18	aut. je / jsou výhradně redaktor/ři listů, nebo kombinace redak. a čtenáře/ů
19	autorem je / jsou čtenář(i)
22	příspěvek není podepsán
36	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koal. zastupitel(é), fun. neuved.
37	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň úředníkem/ky města nebo představitelem/i instituce podřízené obci

Tabulka 23: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Zebrinu

U celých 32 % článků v Zebrinu není uveden jejich autor. Lze pouze spekulovat, že z charakteru textů (povětšinou strohá informační oznámení) jsou autory redaktoři

zpravodaje, v žádném případě už ale nelze zjistit, zda se jedná např. o redaktora - starostu nebo někoho jiného.

Z dat obsahové analýzy lze však již s jistotou vyčíst, že dalších 32 % textů psali externí dopisovatelé mimo radnici, tedy povětšinou obyvatelé obce. To se v kontextu malých a středně velkých obcí (dle klasifikace této práce) může jevit jako vysoké číslo, ale v případě obcí s více než 1000 obyvateli bývá podíl autorů – čtenářů ještě výrazně vyšší, jak ukáží následující podkapitoly.

Druhou nejpočetnější píšící skupinou jsou v Zebrinu úředníci, kteří vytváří 14 % všech článků. Dalších 10 % textů je pak podepsáno redaktory, z nichž ve dvou případech se jedná o redaktora a zastupitele či úředníka v jedné osobě, jejich funkce ale nejsou uvedeny.

Autory 11 % textů jsou místní koaliční politici, z toho v přesně polovině případů (pět článků) nebyly uvedeny jejich funkce na radnici. Pokud byl však autorem příspěvku starosta, byla jeho funkce u jména uvedena vždy.[68] Jeden článek psali společně koaliční a opoziční politici a autorem jednoho textu byl zcela samostatně opoziční zastupitel, jeho funkce však také nebyla uvedena.

V součtu je zřejmý velký podíl čtenářů na tvorbě zpravodaje, přičemž z dalších autorů převažují úředníci a následně redakce. Menší, ale stále znatelný, podíl na textech mají i politici, z 83 % však výhradně koaliční (z toho v polovině případů nepodepsaní svou úřední funkcí) a jen v jednom případě byl otisknutý článek, jehož samostatným autorem byl opoziční politik. Téměř třetina textů nebyla ve zkoumaném vzorku podepsána vůbec.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Více než třetina textů v Zebrinu je doprovozena ilustrací. Ani jedno obrazové sdělení (přičemž osoby na jedné z fotografií nebylo možné identifikovat) neznázorňovalo místní politiky. Mezi fotkami převládaly záběry sportovců či např. dětí, ale ani na snímcích ze společenských akcí nebyli představitelé obce ani jednou vyfoceni. Z 34 % článků, které jsou v Zebrinu doplněny nějakou ilustrací, tak žádný snímek nezachycoval ani koaliční ani opoziční zástupce radnice, jak také znázorňuje graf 37: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Zebrinu na další straně.

[68] Z toho důvodu nebyl také v tomto případě starosta pojímán jako člen redakce, ale analýza jej výjimečně zaznamenala samostatně jako starostu bez napojení na redakci.

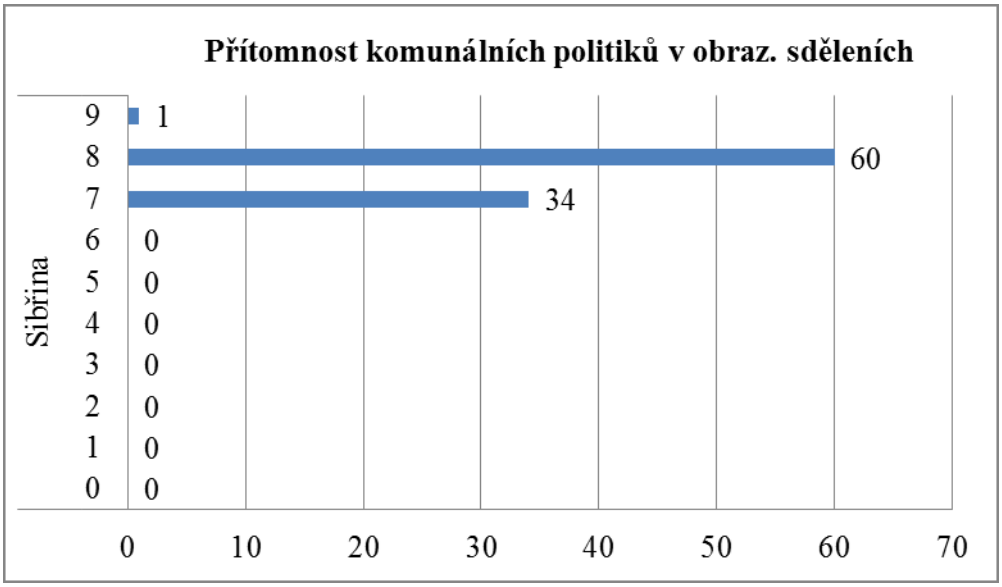

Graf 37: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Zebrinu

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 24: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.2.6 Zpravodaj obce Přezletice: Obecní zpravodaj

Obecní zpravodaj je název periodika vydávaného obcí Přezletice, která má 904 obyvatel. Přezletický zpravodaj vydává obec pravidelně čtyřikrát za rok, vždy na jaře, v létě, na podzim a v zimě (konkrétní měsíce jsou každý rok jiné). Přezletický zpravodaj je tisknutý černobíle ve formátu A4 a má průměrně 14 stran. Je k dispozici na internetu a jeho tištěná verze je k dispozici zdarma na obecním úřadě a zároveň je bezplatně

roznášena všem místním občanům a institucím do poštovních schránek. Redakce pracuje s příspěvky od občanů[69] i z obecního úřadu a dává také prostor inzerci.

Personální zajištění

Šéfredaktorkou přezletického Obecního zpravodaje je místostarostka obce. Ta kandidovala do zastupitelstva města za Sdružení nezávislých kandidátů.[70]

Vedle ní jsou členy redakce ještě dvě osoby z radnice a to starostka obce a úřednice obecního úřadu. Celkem má tedy redakce tři členky přičemž dvě z nich jsou z vedení obce a jedna je administrativní pracovnice úřadu.

Samostatnou redakční radu přezletický zpravodaj nemá. V obci se však směšují pojmy redakce a redakční rada a redakční radou je nazývána redakce, přičemž se jedná o jediný orgán zabývající se vydáváním místního periodika.

Obecní zpravodaj Přezletic je úzce propojen s politickým vedením obce. Ačkoliv místostarostka a šéfredaktorka zpravodaje v jedné osobě vypověděla, že již v předcházejícím volebním období byla „pouze“ zastupitelkou a že považuje zpravodaj za nezávislý na politických názorech, protože kandidovala za sdružení nezávislých, je zde propojení s nejvyšším vedením obce očividné. Domněnka o nezávislosti z pozice místostarostky je neopodstatněná, protože je zřejmé, že člověk ve vedení obce musí mít zcela konkrétní politické názory už právě z pozice zastupitele, místostarosty či starosty a není proto možné být v takovém případě plně nezávislým šéfredaktorem. Je ale zajímavé, jak redakce svou nezávislost deklaruje (možná tak činí v dobré víře a nikoliv, aby zastírala politický vliv) – na stejný úkaz poukáže i podkapitola 2.2.9 Zpravodaj obce Úvaly: Život Úval (pasáž: Personální zajištění).

Personální zajištění přezletického občasníku popsala v e-mailové zprávě z 6. února 2012 místostarostka Přezletic Ludmila Červínová.

Lokální obsah textových sdělení

Celých 83 % textů v přezletickém zpravodaji referuje výhradně o záležitostech samotné vydávající obce. Jen devět článků ze všech 54 zkoumaných pojednávalo o širší

[69] Redakce deklaruje, že došlé příspěvky otiskuje. Ve zkoumaném vzorku tří po sobě jdoucích vydání však nebyl zaznamenán žádný text, který by byl podepsán někým jiným, než redakcí (zjištěny však byly i články zcela nepodepsané).

[70] Sdružení nezávislých kandidátů bylo jediným ze dvou sdružení (vedle dvou sdružení – ODS a Sdružení nezávislých kandidátů, kandidoval ještě jeden zcela samostatný kandidát), která kandidovala do posledních místních komunálních voleb. Dvě vítězné, ze dvou účastnících se stran, spolu založily koalici, proto obec oficiální opozici (v podobě nezvolené politické strany, která by měla své zastupitele) nemá (samostatně kandidující osoba se do zastupitelstva obce nedostala).

lokalitě. O jak velkou oblast se jedná, zobrazuje následující graf 38: Lokální obsah textových sdělení v Obecním zpravodaji.

Graf 38: Lokální obsah textových sdělení v Obecním zpravodaji

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 25: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Mezi 17 % zkoumaných textů vztahujících se k širší oblasti dva pojednávaly o záležitosti okresu či kraje ve spojení s obcí a další dva o obci v celorepublikových souvislostech. Jiný jeden text pojednával o problematice celého okresu, dva o záležitostech celého kraje a další dva se týkaly celé České republiky. Žádný příspěvek ve zkoumaných vydáních přezletického zpravodaje nebyl uveden do kontextu se zahraničními záležitostmi.

V součtu se tak 83 % textových sdělení v Obecním zpravodaji týká jen obce, devět procent i okresu či kraje a sedm procent pojímá celorepubliková témata.

Citované názory v textových sděleních

Jak již bylo uvedeno v pasáži personální zajištění, nemá obec jasně vyhraněnou koalici. Zkoumání citací či jen přítomnosti komunálních politiků v textových sděleních se tak omezilo na výskyt místních politiků vůbec bez bližšího hodnocení, zda se jedná o koaliční či opoziční zástupce města.

Přesto bylo možné zkoumat, nakolik jsou ve zpravodaji uváděny citace např. vedení města, vedle např. politických názorů občanů. Poměr citací znázorňuje níže graf 39: Citované názory v textových sděleních v Obecním zpravodaji.

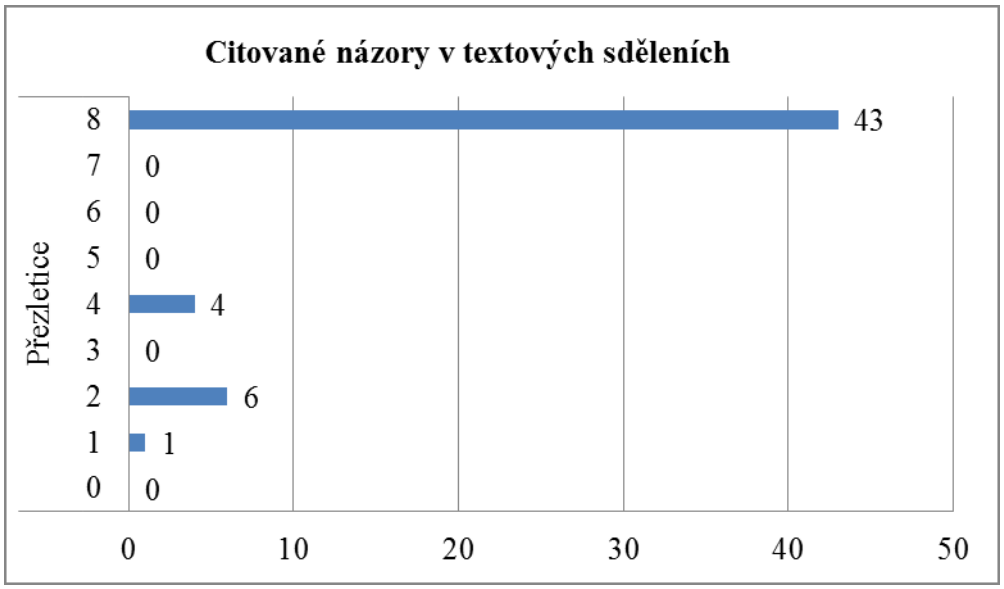

Graf 39: Citované názory v textových sděleních v Obecním zpravodaji

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 26: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Většina (80 %) příspěvků v přezletickém zpravodaji je bezpříznakových. Názory, které jsou v ostatních článcích vyjádřeny, patří místním politikům. Z 64 %

se při tom jedná o vedení města. Jeden text cituje starostku obce a dalších šest příspěvků (11 % ze všech článků) vyjadřuje názor místostarostky. Obě tyto osoby jsou zároveň redaktorkami zpravodaje. Dalších 7 % názorů patří jiným místním politikům.

Ačkoliv je tak většina článků v Obecním zpravodaji bez uvedení něčího názoru, z těch, které někoho citují, se z 64 % jedná o vedení města a zároveň redaktorky periodika. Přičemž názor občanů nebyl zaznamenán ani u jednoho článku (ačkoliv to zpravodaj deklaruje a ani pasáž autorství textů níže nepoukáže na přítomnost názorů čtenářů).

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

V celých 81 % článků přezletického zpravodaje nevystupuje žádný místní politik. Ve „zbylých“ deseti ze všech zkoumaných článků nelze pro neexistenci oficiální opozice v obci hodnotit přítomnost opozičních politiků v textu. Přesto ale statistika vyplývající z obsahové analýzy přinesla zajímavá zjištění. Ta jsou shrnuta na následující straně v grafu 40: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Obecním zpravodaji.

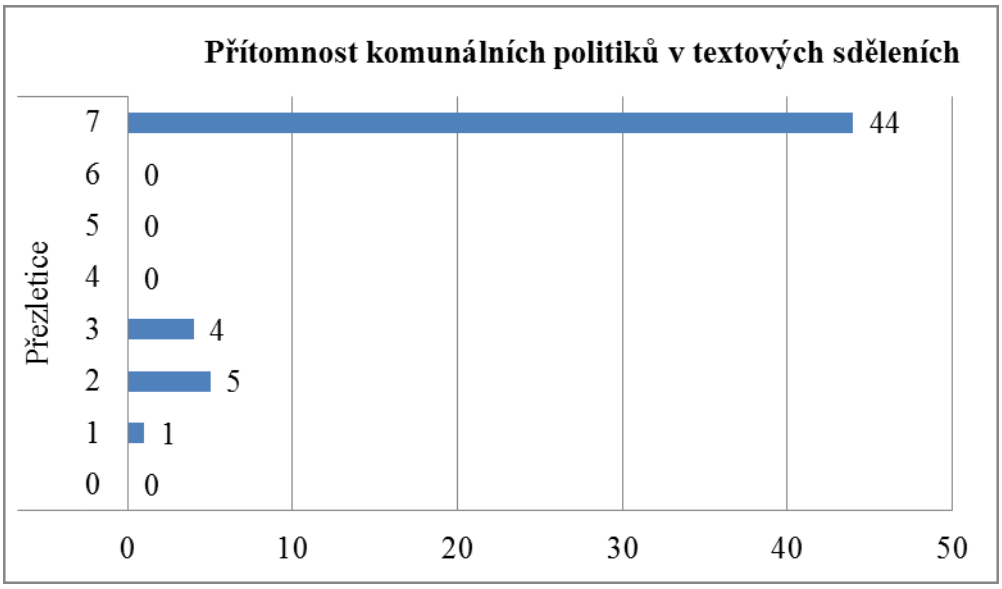

Graf 40: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Obecním zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 27: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Téměř pětina (19 %) článků ve zpravodaji obce Přezletice jmenuje nějakého politika. Ve 40 % se jedná o zastupitele obce. Z v 10 % procentech (jeden článek) se ale jedná o starostku obce a z 50 % (5 článků) o místostarostku, tedy o vedení města, které zároveň tvoří z 66 % redakci zpravodaje.

Celkově největší podíl na osobách jmenovaných nějakým způsobem v obsahu periodika má při tom místostarostka, která je zároveň šéfredaktorkou zpravodaje. Z celkového počtu 54 zkoumaných článků je tak zmíněna v devíti procentech z nich. Vzhledem k tomu, že podobný vztah byl zjištěn i u citací názorů (pasáž Citované názory v textových sděleních výše), nelze se přiklánět k názoru, že se jedná o náhodou souvislost. Propojenost redakce s vedením obce je v případě přezletického zpravodaje

znatelná i přes to, že šéfredaktorka deklaruje opačnou snahu (viz výše pasáž Personální zajištění).

Autorství textových sdělení

I přes deklarované zveřejňování článků od externích autorů, zjistila obsahová analýza přezletického zpravodaje mezi autory pouze členy redakce a zároveň vedení obce. Menší část článků však nebyla vůbec podepsána a některé příspěvky čtenářů mohly být otisknuty i v jiných, než ve zkoumaných vydáních (ovšem je to málo pravděpodobné, neboť vzorek postihnul dohromady tři čtvrtiny jednoho kalendářního roku).

Níže uvedený graf 41: Autorství textových sdělení v Obecním zpravodaji znázorňuje poměr mezi množstvím článků jednotlivých autorů.

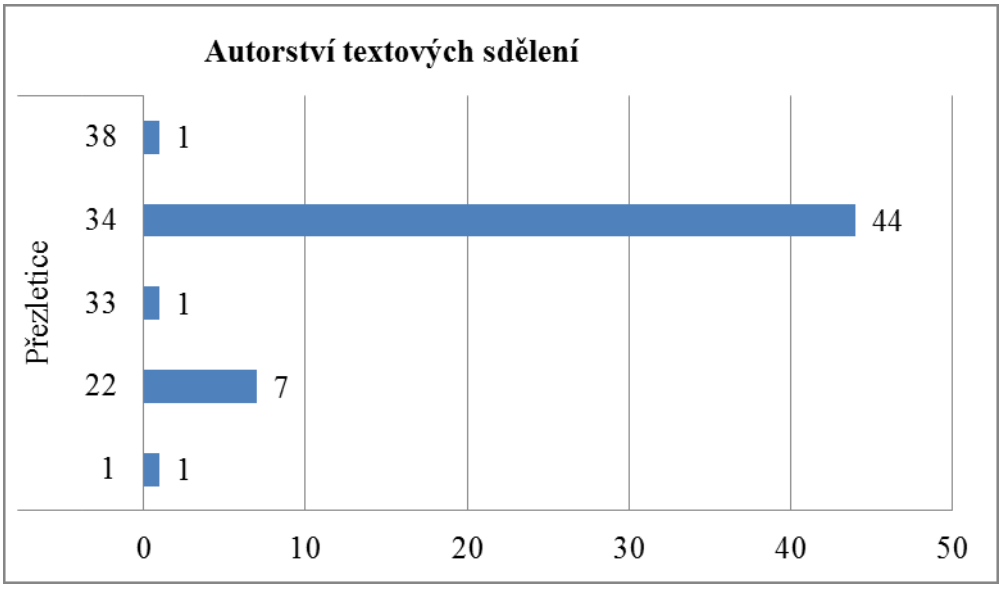

Graf 41: Autorství textových sdělení v Obecním zpravodaji

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
22	příspěvek není podepsán
33	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místost.), fun. uvedena
34	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místost.), fun. neuvedena
38	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, z nichž alespoň jeden je zároveň redaktor, funkce uvedeny

Tabulka 28: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Obecním zpravodaji

Celých 13 % článků v přezletickém zpravodaji je bez uvedení jejich autora. Veškerými dalšími autorkami jsou již jen redaktorky. V jednom případě byl zjištěn text od starostky obce[71], v jednom případě se jednalo o spolupráci redaktorky a úředníka a 83 % všech textů bylo podepsáno šéfredaktorkou – místostarostkou, přičemž v 98 % případů nebyla uvedena její funkce v úřadu.

Autorkou naprosté většiny (83 %) textů v periodiku je tak šéfredaktorka, která je zároveň místní místostarostkou, přičemž u 98 % těchto článků nebyla její funkce uvedena. Z dalších 13 % nepodepsaných textů pak nelze určit, zda se jedná o příspěvky úředníků, obyvatel obce či jiných osob.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Více než polovina textů v přezletickém Obecním zpravodaji je doplněna nějakou ilustrací. Naprostá většina z nich pak neznázorňuje místní politiky. Přesto, pakliže na fotkách politici jsou, jedná se vždy o starostku (jeden případ) či místostarostku (dva případy), které jsou zároveň redaktorkami zpravodaje. Pouze 44 % článků není doprovozeno žádným obrazovým sdělením.

Poměr fotek vedení města, jiných ilustrací a textů bez obrazového doprovodu znázorňuje graf 42: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Obecním zpravodaji na následující straně.

[71] Stejně jako v případě Sibřiny, ani zde nebyla starostka pojímána jako členka redakce, ale analýza ji výjimečně zaznamenala samostatně jako starostku bez napojení na redakci, neboť článek byl podepsán jejím úředním titulem.

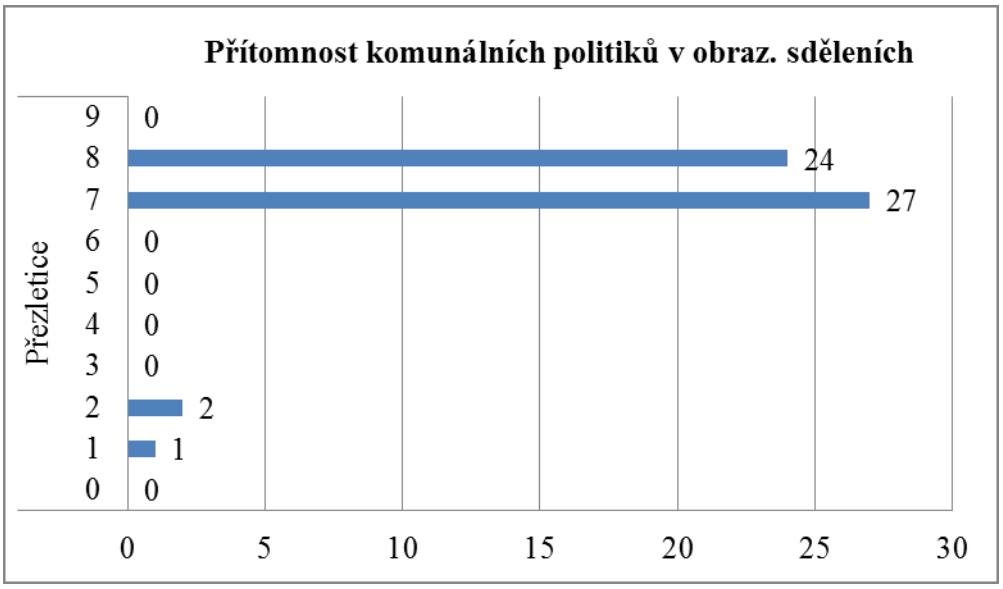

Graf 42: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Obecním zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 29: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.2.7 Zpravodaj obce Velké Popovice: Velkopopovický zpravodaj

Velké Popovice mají 2457 obyvatel a vydávají periodikum nazvané Velkopopovický zpravodaj. Ten vychází jako měsíčník, vždy se spojeným červencovým a srpnovým vydáním, tedy 11x za rok. Zpravodaj má pokaždé trochu jiný počet stran, v průměru 33, a je tištěn ve formátu A4. Periodikum je roznášeno občanům zdarma do poštovních schránek a je také dostupné na internetových stránkách obce. Časopis uveřejňuje články od přispěvovatelů mimo redakci a obsahuje také inzerci.

Personální zajištění

Šéfredaktorkou Velkopopovického zpravodaje je místní občanka zaměstnaná na obecním úřadě na pozici šéfredaktorky prostřednictvím Dohody o pracovní činnosti. Šéfredaktorka není členkou žádného místního politického uskupení a (kromě pracovního poměru za účelem tvorby zpravodaje) není nijak propojená s místní radnicí.

Redakce zpravodaje ve Velkých Popovicích má celkem pět členů. Jsou jimi: zastupitel, člen komise pro životní prostředí obce, zástupce ředitele školy a další dva obyvatelé obce. Dohromady jsou tedy s obecním úřadem propojeni dva členové redakce (tedy méně než polovina), z nichž jeden je koaličním zastupitelem a jeden je členem komise obce. Spojení zástupce ředitele školy s radnicí z té pozice, že působí ve vedení instituce zřizované obcí, je natolik okrajové, že tuto osobu lze již považovat jen za nepřímo propojenou s radnicí. Celkem jen jeden člen redakce je tedy přímo politicky spojen s radnicí (koaliční zastupitel).

Redakční radu Velkopopovický zpravodaj nemá. Obec ale směšuje pojmy redakce a redakční rada a redakční radou nazývá redakci, která je jedinou institucí obce zabývající se vydáváním místního obecního zpravodaje.

Na otázky týkající se personálního zajištění Velkopopovického zpravodaje odpovídala 3. února 2012 šéfredaktorka periodika Kateřina Kapalová prostřednictvím e-mailu.

Lokální obsah textových sdělení

Většina článků ve Velkopopovickém zpravodaji se soustředí jen na bezprostřední lokalitu obce. Pouze 11 % textů se svým obsahem dotýká širší oblasti, povětšinou okresu. Jak širokým regionem se kolik článků zabývá, znázorňuje na následující straně uvedený graf 43: Lokální obsah textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji.

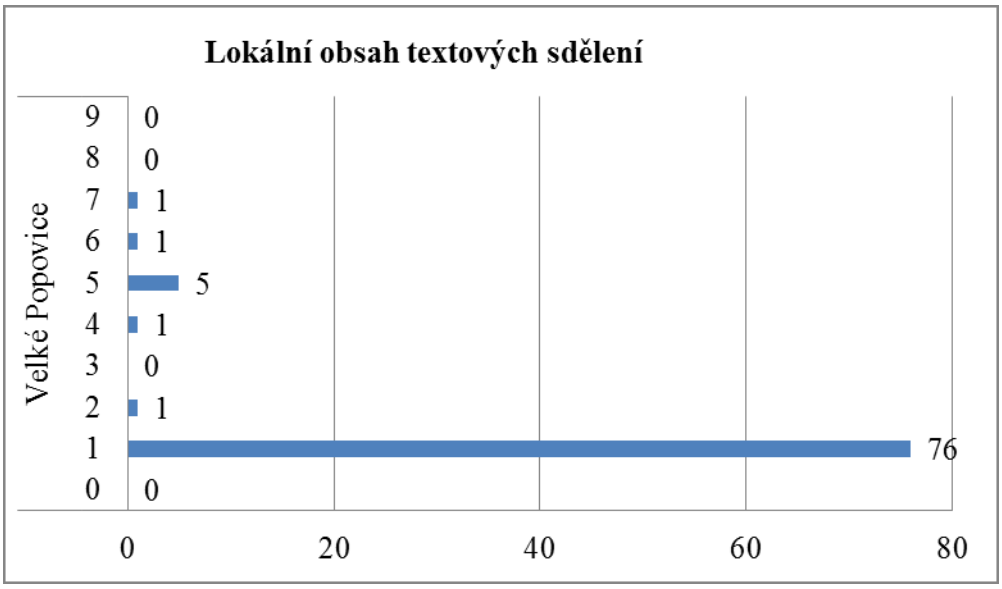

Graf 43: Lokální obsah textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 30: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Plných 89 % článků v periodiku se zaměřuje výhradně na území samotné obce. Dalších 8 % textů se dotýká celého okresu nebo i kraje, z toho největší podíl článků (71 %) popisuje záležitosti okresu (ostatní uvádějí spíš obecní problémy v kontextu širší oblasti než spojitost okresních problémů s obcí). Jeden článek ze všech zkoumaných pak popisuje celorepublikové záležitosti a jeden obsahuje sdělení na úrovni obce v mezinárodních souvislostech.

Celkově se tedy největší část obsahu Velkopopovického zpravodaje (bez inzerce) vztahuje k obci samotné, v menší míře pak vzpomíná okresní problematiku a na rozdíl od menších zkoumaných obcí obsahuje i jeden text uvádějící mezinárodní souvislosti.

Citované názory v textových sděleních

Velkopopovický zpravodaj obsahuje jen poměrně málo textů zmiňujících konkrétní názory. Mezi těmi příspěvky, které se komentářů nezdržují, převládají výpovědi místního politického vedení. Poměr citací znázorňuje následující graf 44: Citované názory v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji.

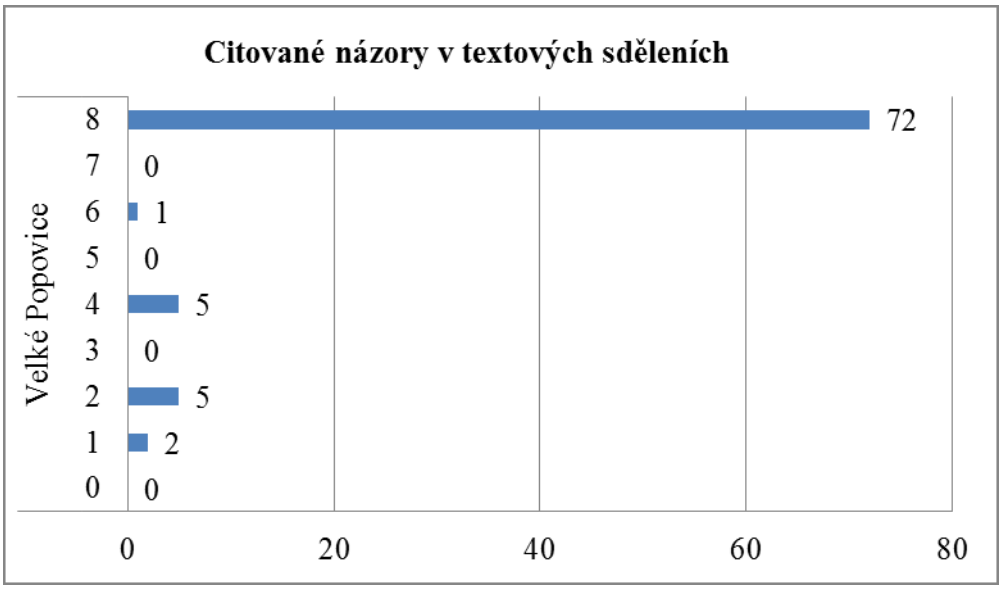

Graf 44: Citované názory v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 31: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Celkem 85 % článků obecního zpravodaje Velkých Popovic neobsahuje žádnou citaci. Mezi dalšími 13 zkoumanými články byl jen jeden, který uváděl názor osoby neangažované v místní politice. Dalších pět textů (6 %) odkazovalo na názor místních zastupitelů nebo byly názory prezentované jako postoj města. Dalších sedm článků

(tedy 54 % všech názor obsahujících textů ve zpravodaji) citovalo místní radní nebo koaliční zastupitele (5 případů) nebo starostku (2 případy). Ačkoliv tak ve Velkopopovickém zpravodaji převažují bezpříznaková sdělení a přestože byl zaznamenán případ vyjádření názoru osoby nespjaté s místní radnicí, převládají mezi citovanými názory velkou měrou vyjádření místní politické reprezentace, většinou koaličních politiků.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

V jedné pětině článků Velkopopovického zpravodaje vystupují (alespoň nějakým způsobem) zástupci obce. Povětšinou přímo její vedení. Výskyt politiků v textových sděleních zobrazuje na následující stránce uvedený graf 45: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji.

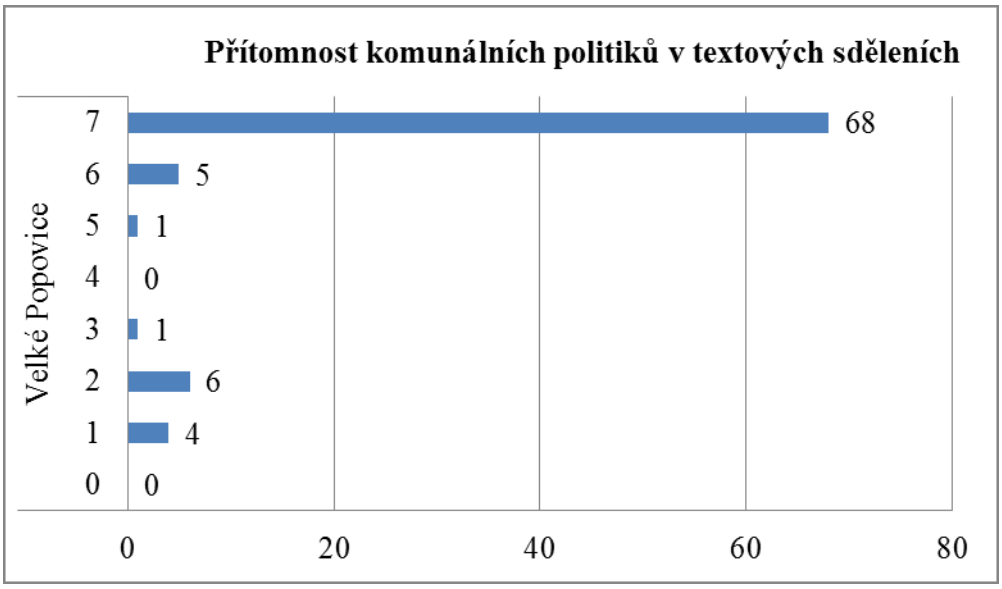

Graf 45: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 32: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Z 20 % článků, v nichž jsou zmíněni někteří místní politici, jsou nejčastěji jmenováni místní radní či místostarosta (35 % případů). Ve 24 % případů je zmiňována starostka a jeden text ze zkoumaného vzorku (6 % všech článků dotýkajících se nějakého místního politika) jmenoval koaliční zastupitele. Ze zbývajících 35 % byli v textech pětkrát přítomni koaliční i poziční politici a jednou samotný opoziční zastupitel.

Celkem tedy byli koaliční politici jmenování ve zkoumaných vydáních téměř dvakrát častěji než opoziční nebo opoziční spolu s koaličními. Vzhledem k tomu, že 65 % všech zmínek o místních politicích se dotýkalo pouze koaličních zastupitelů, 29 % koaličních a opozičních zároveň a jen 6 % výhradně opozičních, je zřejmé, že o koalici se ve Velkopopovickém zpravodaji píše nesrovnatelně více než o opozici.

Autorství textových sdělení

Mezi nejčastější autory článků ve Velkopopovickém zpravodaji patří sami jeho čtenáři, tedy místní obyvatelé, zástupci různých spolků či např. sportovních klubů apod. Velký podíl autorství však patří také starostce obce nebo místním úředníkům. Přesný počet článků od jednotlivých autorů znázorňuje graf 46: Autorství textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji, který je uvedený na následující straně.

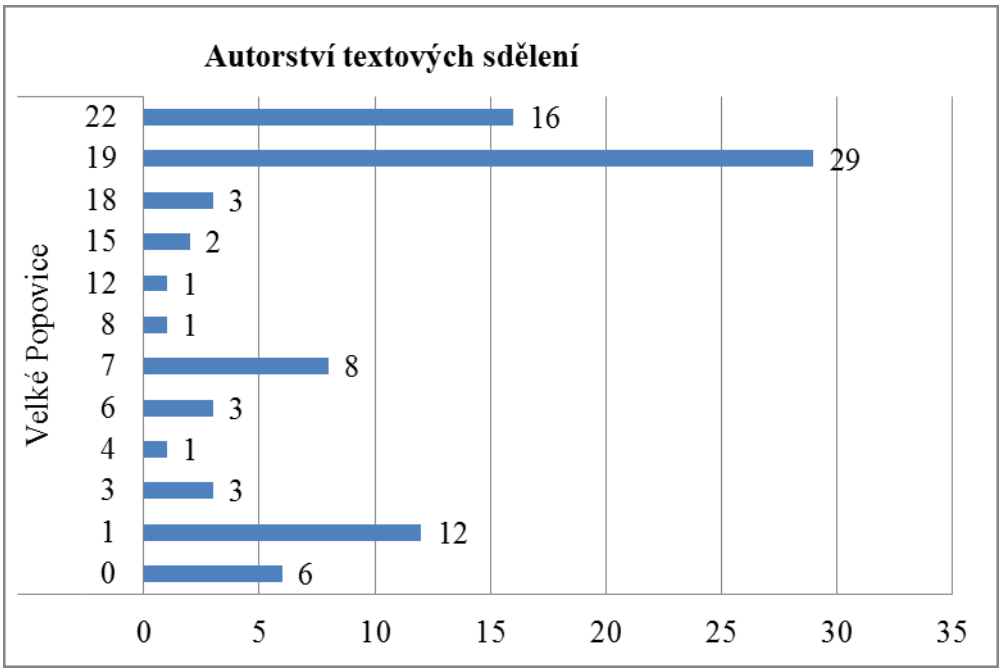

Graf 46: Autorství textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"
4	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce neuvedena
6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
8	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
12	autorem je kombinace opozičního/ch politika/ů a koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
15	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční politik/ci, funkce neuvedena
18	aut. je / jsou výhradně redaktor/ři listů, nebo kombinace redak. a čtenáře/ů
19	autorem je / jsou čtenář(i)
22	příspěvek není podepsán
0	jiné

Tabulka 33: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji

Plných 19 % veškerých textů ve Velkopopovickém zpravodaji je bez uvedení jejich autora. Ze článků, které podepsané jsou, připadá největší podíl na externí dopisovatele (42 %), dále na starostku obce (17 %) a na úředníky místní samosprávy popř. na představitele institucí podřízených obci (12 %). Mezi dalšími autory převládají

koaliční politici. Z podepsaných textů se jedná v šesti procentech o radní či místostarostu (v jednom ze čtyř případů při tom nebyla uvedena jeho funkce), ve čtyřech procentech o koaliční zastupitele (pokaždé bez uvedení jejich funkce), po jednom případě se pak vyskytla spolupráce koaličního politika s úředníkem a opozičního politika s koaličním politikem či úředníkem (funkce byly vždy uvedeny). Pouze ze 7 % se na autorství zkoumaných článků podílela redakce, z toho se ve dvou případech jednalo o spolupráci redaktora s koaličním politikem a jeho funkce při tom nebyla uvedena a ve třech případech byli autory výhradně redaktoři.

Mezi autory textů ve Velkopopovickém zpravodaji tak převládají čtenáři, hned po nich jsou to koaliční politici a vedení obce (největší podíl přitom zaujímá starostka) a jen minimum článků (celkem 4 %) je podepsáno redakcí (přičemž někdy ve spolupráci s koaličními politiky). Opoziční politik byl ve zkoumaném vzorku autorem jen jednou a to ve spolupráci s koaličním politikem či s úředníkem obce (samostatně vůbec). V 18 % článků nebylo možné autora zjistit.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Velkopopovický zpravodaj obsahuje mnoho fotek. Každý téměř třetí článek je doprovozen nějakou ilustrací, většinou se však nejedná o fotky politiků. Přehled obsahu obrazových sdělení znázorňuje na následující straně graf 47: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji.

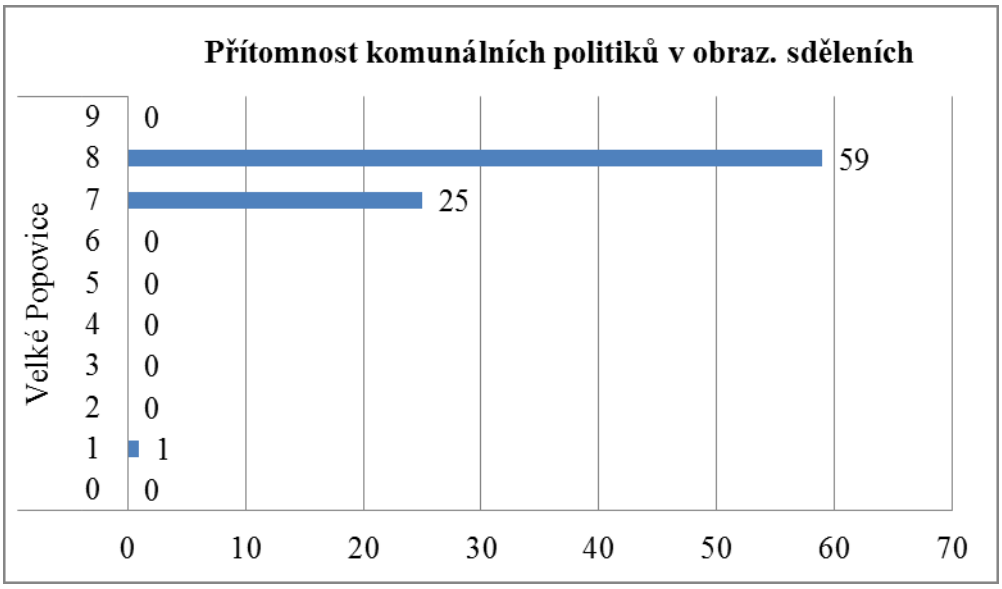

Graf 47: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 34: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Ve zkoumaném vzorku tří vydání Velkopopovického zpravodaje byl zjištěn jediný případ, kdy byla na fotce zobrazena starostka obce. Dalších 29 % článků bylo doplněno ilustracemi, na nichž nebyli viditelní žádní místní politici. Dalších 69 % textů bylo zcela bez jakéhokoliv obrazového doprovodu. Z této statistiky vyplývá, že s ohledem na minimální počet záběrů (jeden) s vedením obce, nejsou v obrazových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji místní politici výrazně upřednostňováni.

2.2.8 Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy: Černokostelecký zpravodaj

Černokostelecký zpravodaj je obecní zpravodaj Kostelce nad Černými lesy (3482 obyvatel), který je nejmenší obcí se statusem města zařazenou do obsahové analýzy. Černokostelecký zpravodaj vydává přímo obec (bez pověření právnické či fyzické osoby). Zpravodaj vychází pravidelně každý jeden měsíc a má průměrně 19 stran formátu A4. Obyvatelům města je periodikum rozdáváno zdarma do schránek, v případě zájmu je možné si jej také koupit na městském úřadě za 12Kč. Na internetových stránkách města je ale zpravodaj ke stažení zdarma. V periodiku jsou uveřejňovány články i jiných autorů, než jenom redakce. Velkopopovický zpravodaj obsahuje inzerci.

Personální zajištění

Šéfredaktorkou Černokosteleckého zpravodaje a jeho jedinou redaktorkou v jedné osobě je vedoucí oddělení kultury na městského úřadu v Kostelci nad Černými lesy. Tato úřednice není členkou žádného politického uskupení ve městě.

Černokostelecký zpravodaj má redakční radu tvořenou pěti lidmi: koaličním zastupitelem (předseda redakční rady), úřednicí městského úřadu (vedoucí oddělení kultury), jednou radní a dvěma politicky neangažovanými občany. Větší část redakční rady (tři lidé) je tak propojena s radnicí, ovšem pouze z menší části (dva lidé) se jedná o představitele vládnoucí koalice.

Černokostelecký zpravodaj tak je propojen s radnicí. Jeho jedinou redaktorkou je úřednice, předsedou redakční rady je koaliční zastupitel a zároveň dalším členem redakční rady je jedna radní. Celkově je méně než polovina osob spjatých s tvorbou zpravodaje (členové redakce a redakční rady) zároveň politickými zástupci města, ovšem oba tito politici jsou z koaliční strany.

Na personální otázky týkající se Černokosteleckého zpravodaje odpovídala redaktorka a vedoucí oddělení kultury na městském úřadě v Kostelci nad Černými lesy Hana Flusserová dne 25. dubna 2012.[72]

[72] Od února 2012 (počínaje březnovým vydáním zpravodaje) se obsazení redakční rady změnilo a jejím členem již nebyl žádný zastupitel ani radní. V novém složení redakční rady Černokosteleckého zpravodaje jsou nově: úřednice (stejně jako původně), tři zástupci politickým stran ve městě (nikoliv však zastupitelé) a jeden politicky neangažovaný občan. Toto složení redakční rady však nebylo v této práci

Lokální obsah textových sdělení

Přes tři čtvrtiny článků Černokosteleckého zpravodaje pojednávají výhradně o záležitostech samotného města. Některé texty se ale dotýkají i širší oblasti – kraje, okresu, celé republiky a dvě témata (ve zkoumaných třech vydáních zpravodaje) zmiňovala i mezinárodní problematiku. Přehled, jaké šíře co do geografie, se články Černokosteleckého zpravodaje týkají, znázorňuje níže graf 48: Lokální obsah textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji.

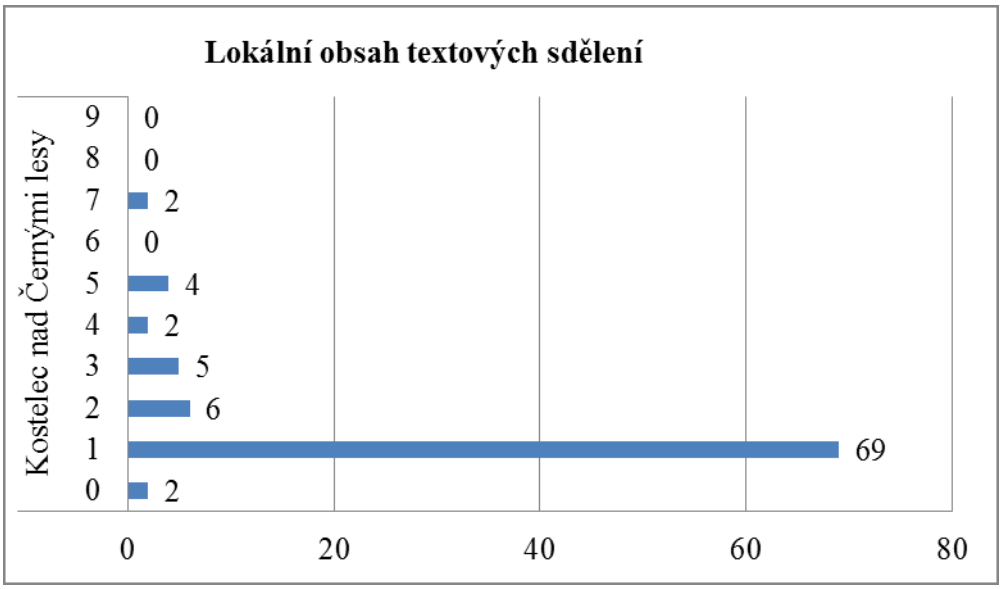

Graf 48: Lokální obsah textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 35: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

reflektováno, neboť se jeho funkční období nekrylo s obdobím, za které byly jednotlivá vydání zpravodaje zkoumány.

Celkem 77 % článků se v Černokosteleckém zpravodaji zaměřuje výhradně na problémy města samotného. Dalších 7 % pojednává o záležitostech na úrovni města v okresních či krajských souvislostech, 6 % v souvislostech celonárodních a 4 % v mezinárodních. Problémy celého okresu se zabývají 4 % textů, záležitostmi celé České republiky jen 2 % psaných příspěvků.

Ze článků, které se zaměřují na širší oblast, než je vnitřní hranice města (23 % ze všech textů), tak převládají témata regionální – okresní a krajská (48 %), dále jsou v menší míře zastoupena témata celorepubliková (33 %) a do mezinárodních souvislostí je uvedeno nejméně příspěvků (6 % ze všech článků týkajících se širší oblasti než samotného města).

Citované názory v textových sděleních

Většina článků v Černokosteleckém zpravodaji je bezpříznakových. Mezi těmi, které názor nějaký názor vyjadřují, jsou však na rozdíl od předchozích zkoumaných periodik nezanedbatelně zastoupeny i proti sobě jdoucí komentáře. Přehled citovaných názorů uvádí na následující stránce graf 49: Citované názory v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji.

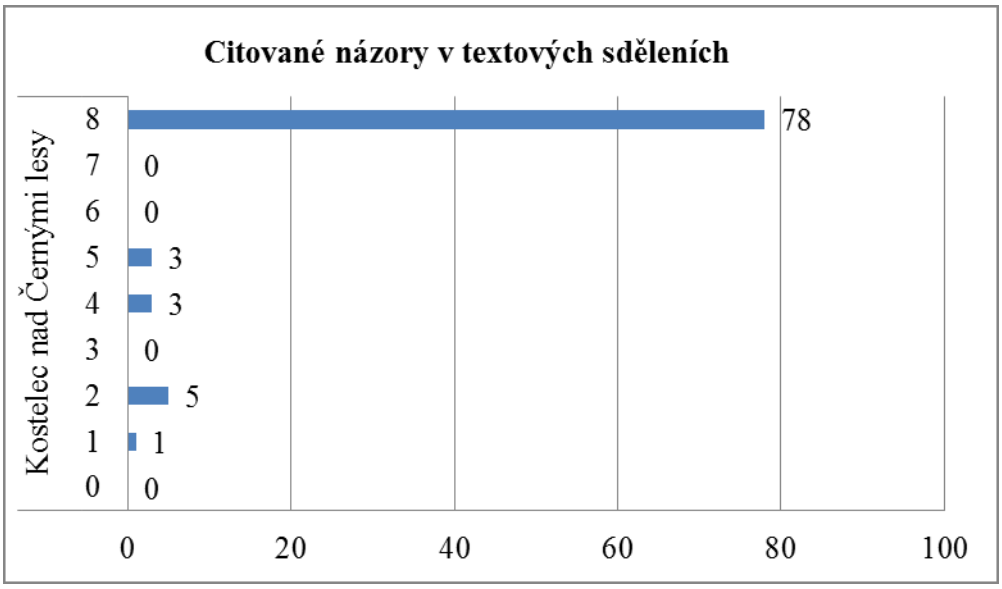

Graf 49: Citované názory v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 36: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Bezpříznakových sdělení se v Černokosteleckém zpravodaji vyskytuje 87 %. Jen 12 článků ze zkoumaného vzorku vyjadřovalo něčí názor. V polovině případů se jednalo o vedení města (jeden článek citoval starostu a pět článků radní či místostarostku). Další tři texty (25 % názorových článků) citovalo názor zastupitelstva či města jako instituce (bez rozdělení koaličních a opozičních zastupitelů). V další čtvrtině případů pak zaznívaly oponující si názory.

Ačkoliv jsou tak v periodiku politici poměrně málo citováni, převládají ti koaliční (starosta, místostarostka, radní), jen polovinu prostoru co oni, dostává zastupitelstvo (či „město“) jako celek a stejně malý prostor připadá na názory, které si oponují. Žádný text necituje výhradně opoziční politiky.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Stejně jako není v Černokosteleckém zpravodaji (dle zkoumaného vzorku) opoziční zastupitel nikdy citován, není o něm nikdy ani v samostatném článku zmínka. Výrazně převládá odkazování na politiky koaliční. Přehled počtu referencí na jednotlivé zástupce Kostelce nad Černými lesy uvádí graf 50: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji níže.

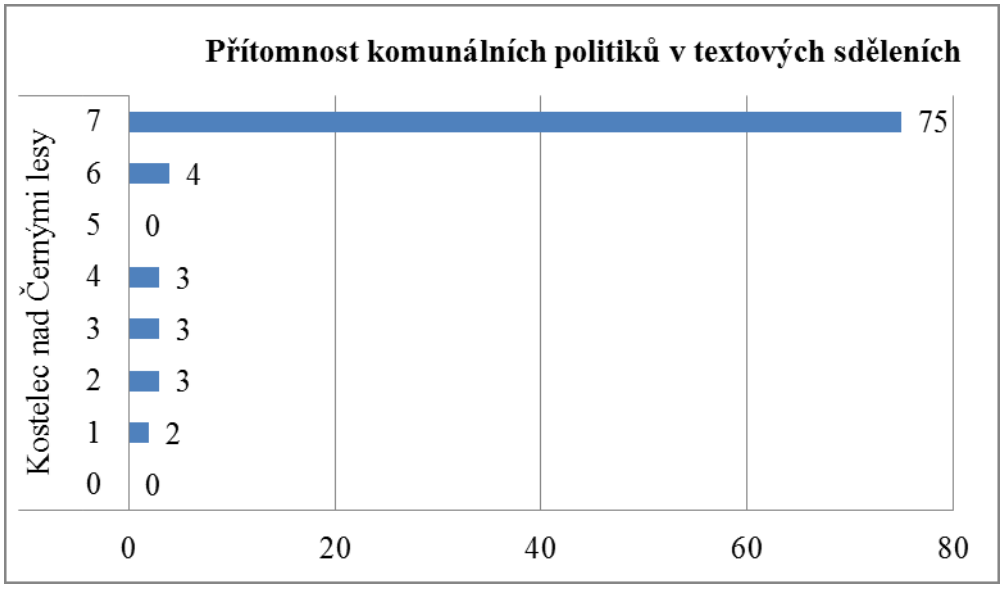

Graf 50: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 37: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Ze všech 90 zkoumaných článků Černokosteleckého zpravodaje jich 83 % žádného místního politika nejmenuje. Mezi těmi ostatními převládají ze 73 % koaliční politici (konkrétně: 13 % připadá na starostu, 20 % na radní a místostarostku, 20 % na koaliční zastupitele a dalších 20 % na kombinaci vícera koaličních politiků). Dalších

27 % článků (z těch, které zmiňují politiky) uvádí kombinaci koaličních a opozičních zástupců města. Ani jeden článek však nehovoří výhradně o politicích opozičních.

I přesto, že se velký podíl článků v Černokosteleckém zpravodaji nezmiňuje o místních politicích, v těch, které tak činí, vždy vystupují koaliční politici. Opozice není bez spojení s koalicí zmíněna ani jednou.

Autorství textových sdělení

Nejčastějšími autory textových příspěvků v Černokosteleckém zpravodaji jsou různí externí dopisovatelé, ti plní 50 % nekomerčního obsahu zpravodaje (tedy veškerého obsahu mimo inzerci). Mezi dalšími autory pak vedle úředníků převládají koaliční zástupci města. Přehled autorů je zobrazen na následující straně v grafu 51: Autorství textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji.

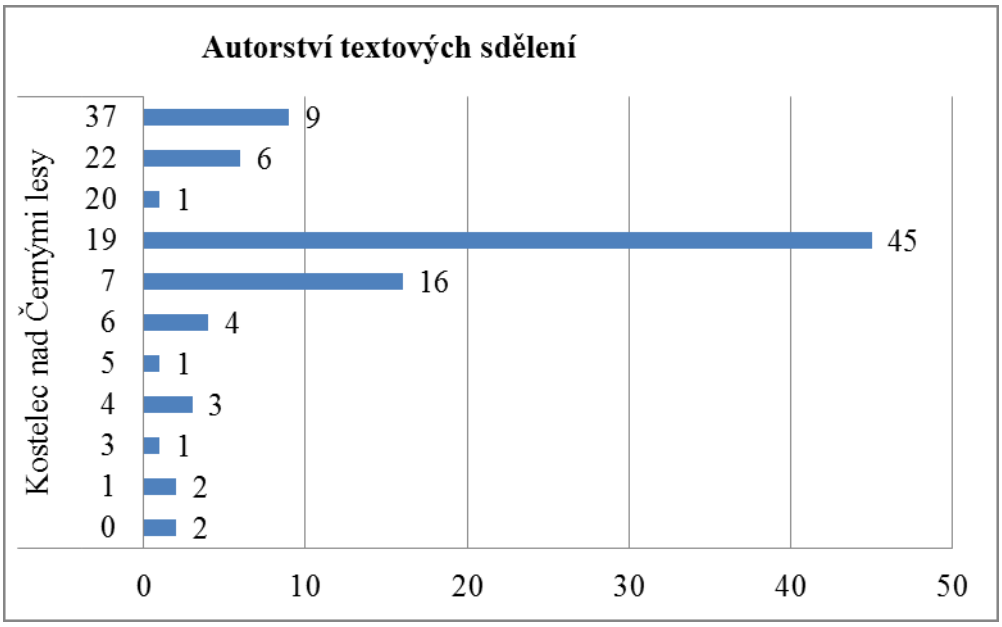

Graf 51: Autorství textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"
4	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce neuvedena
5	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce uvedena
6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
19	autorem je / jsou čtenář(i)
20	příspěvek je podepsán značkou
22	příspěvek není podepsán
37	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň úředníkem/ky města nebo představitelem/i instituce podřízené obci
0	jiné

Tabulka 38: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji

Polovina všech článků Černokosteleckého zpravodaje je podepsána externími dopisovateli mimo redakci a radnici. Autory dalších 18 % příspěvků jsou úředníci radnice nebo představitelé jemu podřízených institucí. Na 10 % textů se podílí redaktorka, která je zároveň městskou úřednicí.

Autory dalších 10 článků (11 % všech analyzovaných textů) jsou koaliční politici. Ve zkoumaných vydáních se jednalo dvakrát o starostu a jedenkrát o širší

vedení města (radní, místostarostka) přičemž funkce těchto osob byly uvedeny. Další tři články byly podepsány jmény radních či místostarostky, ale jejich funkce již uvedeny nebyly a stejně tak u dalších čtyř textů figurovala jména koaličních zastupitelů bez uvedení jejich funkce.

Vedle článků externích autorů neangažovaných v místní politice (kterých je nejvíce), úředníků města a redaktorů jsou tak mezi autory Černokosteleckého zpravodaje již jen koaliční politici, přičemž v 70 % případů neuvádějí svou funkci. Žádný opoziční politik nenapsal do periodika (nebo mu nebyl otisknut) ve zkoumaném období ani jeden článek.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Celých 41 % textů Černokosteleckého zpravodaje je doplněno nějakou formou ilustrace, nejčastěji fotkou. Na 84 % všech těchto ilustrací nejsou zobrazeni místní politici, ale většinou sportovci či účastníci nějaké společenské akce apod. Celkem pět článků ve zkoumaném vzorku však bylo doprovozeno fotkou místního politického zastoupení. O které osoby se jedná, znázorňuje na následující straně graf 52: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji.

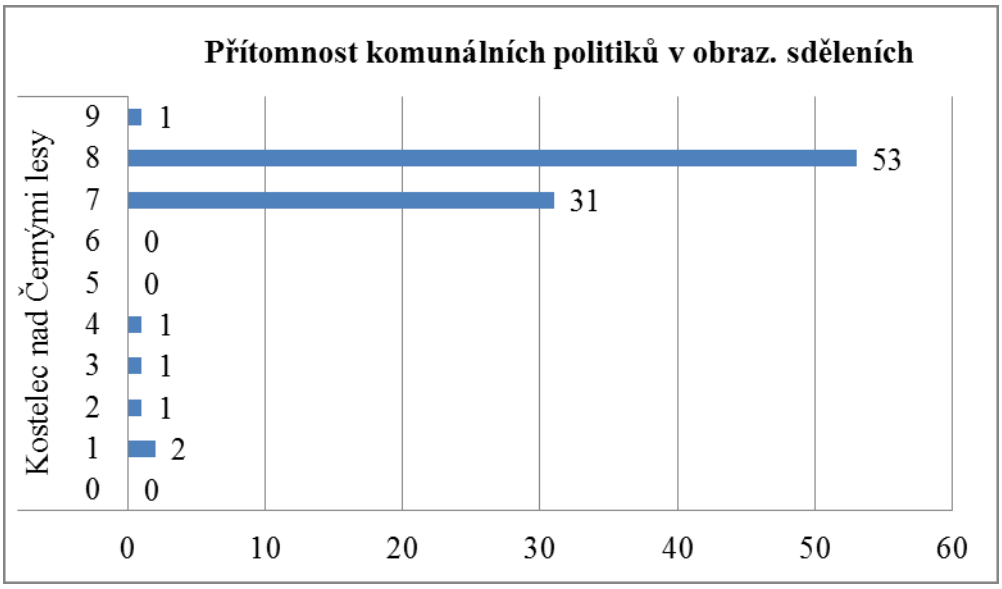

Graf 52: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 39: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Z 59 % článků, které jsou v Černokosteleckém zpravodaji doplněny ilustrací, jsou na 16 % z nich zobrazeni zástupci města. Na dvou z těchto fotek je starosta města, na další jedné místostarostka, na další jedné koaliční zastupitelé a v jednom případě byla otisknuta fotka s více koaličními politiky. Na žádné fotce nebyl znázorněn některý z opozičních politiků a to ani spolu s jinými zástupci města. U jedné fotografie nebylo možné zachycené osoby identifikovat.

V obrazových sděleních tak připadají na každé jedno vydání Černokosteleckého zpravodaje téměř dvě fotky koaličních politiků a žádný záběr politika opozičního.

Ačkoliv jsou tak fotky zástupců města jen u šesti procent článků v periodiku, je neopomenutelné, že se jedná o politiky výhradně koaliční.

2.2.9 Zpravodaj obce Úvaly: Život Úval

Obecní zpravodaj města Úvaly (5864 obyvatel) se jmenuje Život Úval. Vydává jej samo město a to s měsíční periodicitou 12x za rok. Počet stran časopisu se s každým vydáním mění, průměrně má Život Úval 27 stran formátu A4. Úvalský zpravodaj je rozdáván do poštovních schránek bezplatně všem místním obyvatelům a institucím majícím zde provozovny, je volně ke stažení na internetových stránkách obce a je zdarma k dostání i na městském úřadě. Život Úval otiskuje příspěvky městského úřadu i obyvatel Úval. Zpravodaj obsahuje inzerci, které je vždy vyčleněno několik posledních stran periodika.

Personální zajištění

Jako šéfredaktor úvalského zpravodaje je zaměstnán místní zastupitel za koaliční Českou stranu sociálně demokratickou (ČSSD), který je zároveň kronikářem města a členem kulturní komise, letopisecké komise a komise pro životní prostředí rady města.

Také v redakci jsou další dva koaliční zastupitelé. Celkem má redakce osm členů. Tři (včetně šéfredaktora) jsou koaličními zastupiteli a zároveň členy několika komisí a pracovních skupin rady města, přičemž jeden z nich je přímo radním. Jeden další redaktor je členem investiční komise rady města a jeden je členem komise pro sport a turistiku rady města. Dva členové redakce jsou politicky neangažovaní obyvatelé Úval a jeden redaktor je obyvatelem blízké obce Jirny, kde je členem kulturního a sociálního výboru zastupitelstva obce a zároveň redaktorem tamějšího zpravodaje.

Úvalský zpravodaj nemá vlastní redakční radu. Směšuje ale pojmy redakce a redakční rada, přičemž redakční radou nazývá redakci. Tato redakce je pod názvem redakční rada komisí rady města a je tak pod přímým vlivem vedení města. Vedle tohoto formálního opatření, je zároveň časopis propojen s vedením města prostřednictvím personálního obsazení. Koaličním zastupitelem je sám šéfredaktor, ale zároveň je jeden redaktor radním, další jeden redaktor (rovněž koaličním)

zastupitelem a další dva redaktoři jsou členy některých komisí rady města. Pouze tři z osmi redaktorů nejsou politicky ani pracovně spojeni s radnicí.

Stejně jako přezletický zpravodaj i Život Úval deklaruje i přes svou úzkou propojenost s vedením města (včetně té formální, a sice že je komisí rady města) nezávislost. V článku „Prohlášení redakční rady Života Úval“ z dubnového vydání 2012 redaktoři (podepsáno Redakční rada) uvádí, že tvrzení, že obyvatelé Úval doplácejí na propojenost časopisu s radnicí, je nepravdivé a že: „Život Úval je městským zpravodajem a stávající složení redakční rady prakticky vylučuje cenzuru a ovlivňování zařazování jednotlivých článků. Členy redakční rady jsou totiž zástupci všech úvalských uskupení a zájmových skupin.“ (Redakční rada 2012) Přičemž i jen z politické reprezentace je v redakci - redakční radě přítomna jen polovina politických uskupení působících v obci a zároveň nikdo z opozice. Z občanských uskupení působících ve městě se navíc v následujícím vydání (květnovém, 2012) ohradilo proti tvrzení o zastoupení všech zájmových skupin místní občanské sdružení, které v redakci – redakční radě zastoupeno není (Kiššová 2012: 13).

Personální zajištění Života Úval bylo zjišťováno z veřejně dostupných zdrojů – zápisů z jednání zastupitelstva obce, z oficiálních internetových stránek města a ze samotného zpravodaje.

Lokální obsah textových sdělení

Většina obsahu úvalského zpravodaje se dotýká bezprostředně samotné obce. Téměř 90 % obsahu je zaměřených na město bez širších souvislostí s okresem, krajem či celou republikou. Přesná data o tom, kolik článků se týká jak široké lokality, znázorňuje na následující straně graf 53: Lokální obsah textových sdělení v Životě Úval.

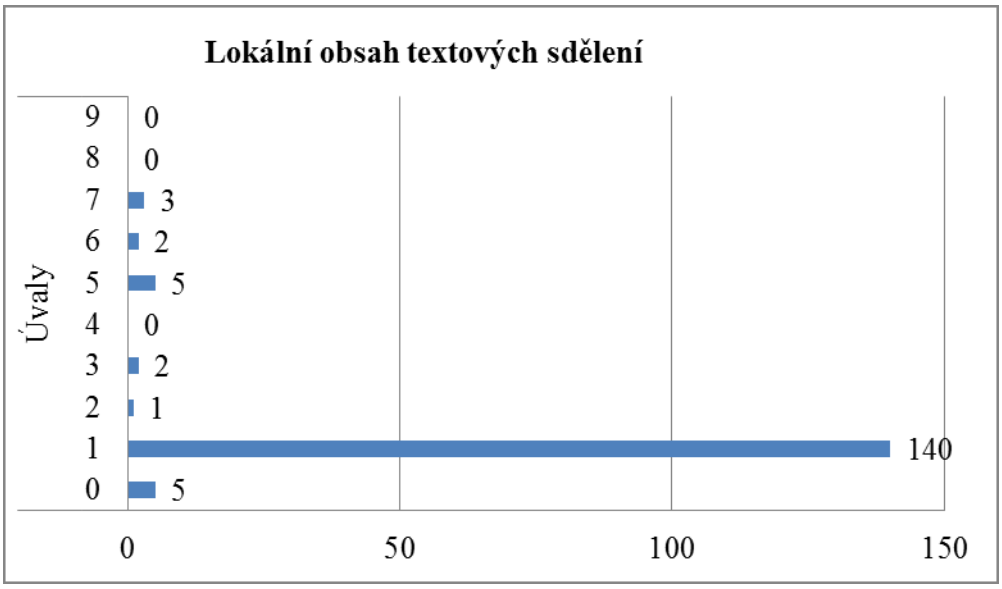

Graf 53: Lokální obsah textových sdělení v Životě Úval

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 40: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Analýza obsahu Života Úval poukázala na velké zastoupení čistě místních témat. Jen 11 % článků se svým obsahem vtahuje k širší lokalitě. Nejčastěji (tři procenta) se jedná o témata na úrovni okresu, stejně zastoupená jsou témata na celorepublikové úrovni, jen výjimečně se pak obsah článků týká celého středočeského kraje nebo uvádí místní informace v krajských souvislostech.

Z celkového počtu 158 analyzovaných textů se jich 89 % (celkem 140 článků) týkalo výhradně města Úvaly. Ani jeden článek se nedotýkal mezinárodních témat.

Citované názory v textových sděleních

Názory uváděné v textech publikovaných v Životě Úval jsou z velké většiny bez politického akcentu. Velký vliv na tento fakt má značné zastoupení názorově neutrálních článků o městském domě dětí a mládeže (dále jen MDDM), o sportu, kultuře, historii a informací ze školství (či přímo příspěvků žáků místní základní školy). Přesto však následující graf 54: Citované názory v textových sděleních v Životě Úval poukáže i na zastoupení příspěvků s citacemi názorově vyhraněnými.

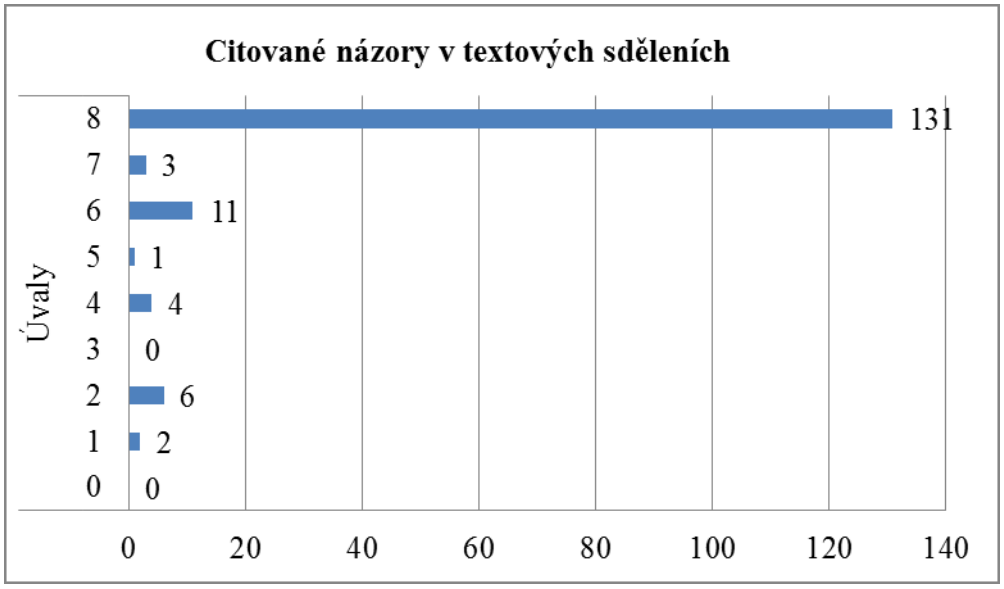

Graf 54: Citované názory v textových sděleních v Životě Úval

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 41: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Úvalský zpravodaj obsahuje 83 % zcela bezpříznakových sdělení. Dalších sedm procent pak zaujímají texty citující názory osob nespjatých s místním politickým

zastoupením. Plných osm procent článků vyjadřuje názory místních politiků, z toho nejčastěji radních nebo koaličních zastupitelů. Protože jsou však texty často podepsány jako „vedení města“ a podobnými způsoby, není v některých případech možné přesněji určit, o kterou přesně osobu či osoby z radnice se jedná.

Z celkového počtu 24 článků citujících něčí názor (přičemž je identifikovatelné, o jakou osobu či instituci se jedná[73]) patří však celkem polovina názorů místním politikům, z toho v 66 % případů výhradně koaličním. V jednom z analyzovaných textů zaznívaly názory, které si oponovaly. Názorů v Životě Úval nepatřících místním politikům je téměř polovina - 46 %.

Zároveň však v celém zkoumaném vzorku nezazněl oproti osmi zcela jasně koaličním názorům ani jeden opoziční. A tedy zaměří-li se zkoumání pouze na podíl koaličních a opozičních názorů, pak bylo v analyzovaných vydáních periodika osm názorů koaličních, jeden článek obsahující vzájemně si oponující vyjádření a žádný čistě opoziční názor. Pomineme-li tedy čtyři texty vyjadřující názor celého města či zastupitelstva, vyskytuje se v úvalském zpravodaji 89 % článků vyjadřujících názor místních politických autorit čistě koaličních, 11 % smíšených a nula procent opozičních.

Život Úval tedy obsahuje převážně bezpříznaková sdělení. Z těch, která však nějaký názor vyjadřují je ale polovina citací místních politiků přičemž ani jedna z nich není výhradně opoziční.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Vedle citací názorů osob či institucí v jednotlivých textech bylo v úvalském zpravodaji zkoumáno i kolikrát jsou v textech politici jmenování. Zde došla analýza k jiným závěrům, neboť se ukázalo, že politici jsou častěji jmenování (je na ně poukazováno), než jsou uváděny jejich konkrétní názory. Kolik jakých politiků bylo v jednotlivých článcích Života Úval jmenováno, znázorňuje na následující straně uvedený graf 55: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Životě Úval.

[73] Tzn. text je podepsán nebo je jiným způsobem zřejmé, čí je citovaný názor.

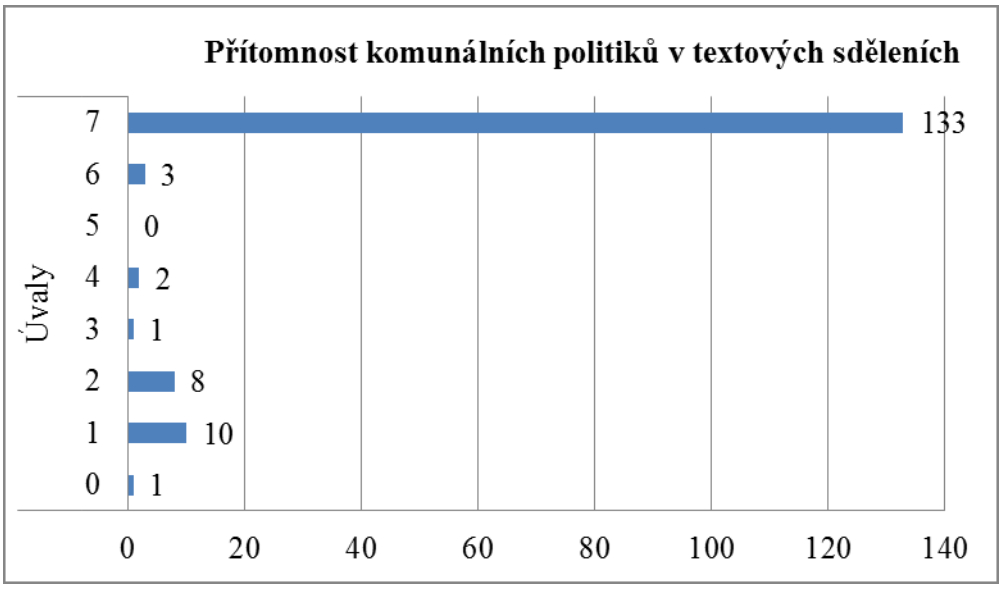

Graf 55: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Životě Úval

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 42: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Výzkum ukázal, že ačkoliv ve většině (84 %) článků není o místních politicích žádná zmínka, ve zbylých textech jsou vždy (vyjma jedné výjimky, kterou nebylo možné kategorizovat) dotčeni koaliční politici.

Z článků jmenujících politiky (kterých je ve zkoumaném vzorku 25) jich 88 % poukazuje výhradně na politiky koaliční, z čehož se z 91 % jedná o zastupitele, radní či nejvyšší vedení města (starosta a místostarostové). V součtu se tedy jedná o 80% zastoupení koaličních zastupitelů, radních nebo nejvyššího vedení města ze všech jmenovaných politiků. Ve třech případech (12 %) byli v článcích jmenováni koaliční i opoziční politici zároveň (např. v zápisech z jednání zastupitelstva). Ani v jednom textu nebylo poukázáno výhradně na opozičního zastupitele.

Zajímavé je, že se texty velmi často dotýkají starosty města (40 % všech zmínek). To je částečně způsobeno i informacemi o tom, jak starosta „zahajuje“ nebo „stříhá pásku“ nebo jinak uvádí některé akce, o nichž je jinak referováno bez prezentace konkrétních názorů aktérů (např. sportovní utkání, výstavy apod.). Hned vedle starosty je ale velmi často jmenováno i širší vedení města (místostarostové, radní) a to v 32 % článků poukazujících na konkrétní politiky.

V Životě Úval jsou tak politici častěji jmenováni, než citováni. Přičemž jmenováni jsou z 88 % výhradně koaliční politici, z 12 % koaliční i opoziční společně a nikdy výhradně opozice. Celých 40 % zmínek při tom připadá výhradně na starostu města.

Autorství textových sdělení

Autorství textů je v úvalském zpravodaji výrazně ovlivněno velkým podílem zastupitelů (a to výhradně koaličních) v redakci a částečně může být ovlivněno také tím, že redakce je komisí rady města a tudíž personální obsazení redakce i celý obsah zpravodaje podléhá schvalování radou města. Graf 56: Autorství textových sdělení v Životě Úval na následující straně uvádí, kteří autoři se na obsahu Života Úval podílejí.

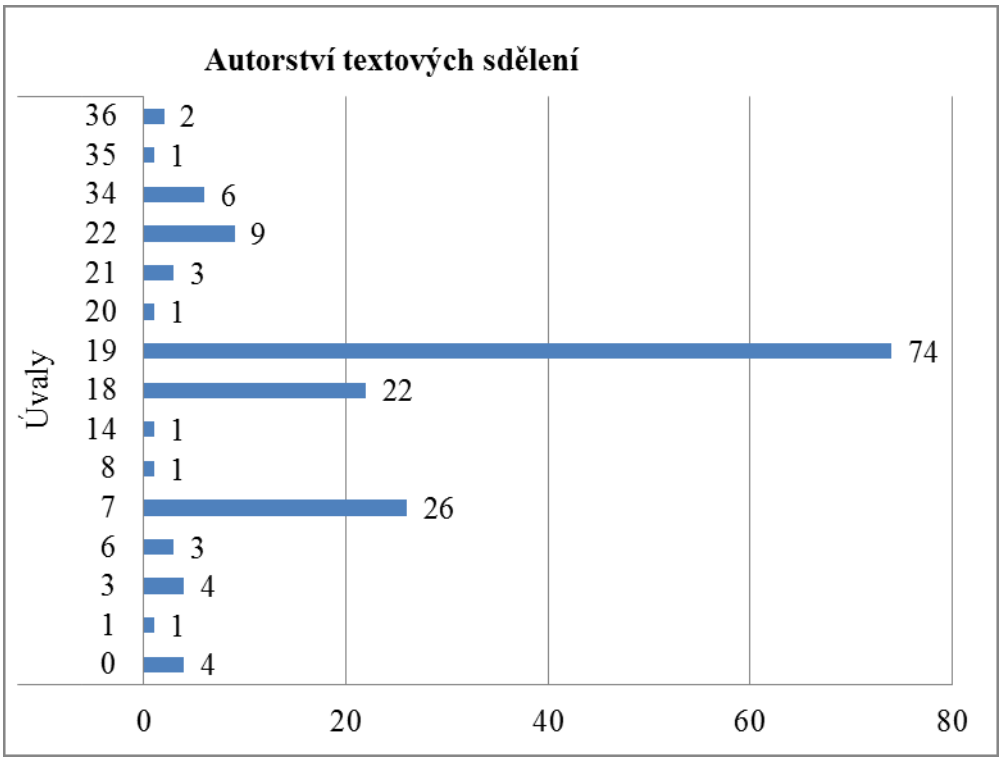

Graf 56: Autorství textových sdělení v Životě Úval

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"
6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
8	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
14	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční politik/ci, funkce uvedena
18	aut. je / jsou výhradně redaktor/ři listů, nebo kombinace redaktora/ů a čtenáře/ů
19	autorem je / jsou čtenář(i)
20	příspěvek je podepsán značkou
21	aut. je polit. strana nebo polit. angažované občan. sdružení (nebo jejich členové)
22	příspěvek není podepsán
34	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místost.), fun. neuvedena
35	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koal. zastupitel(é), fun. uvedena
36	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koal. zastupitel(é), fun. neuved.
0	jiné

Tabulka 43: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Životě Úval

Téměř polovinu obsahu úvalského zpravodaje tvoří sami čtenáři časopisu. Ze 47 % je totiž Život Úval plněn články externích dopisovatelů (zvláště pak rubriky

o sportu, školství nebo o MDDM). Dalších 16 % zpravodaje zabírají texty psané úředníky nebo představiteli institucí podřízených městu (např. ředitel školy). Jen 20 % článků je připravováno přímo redaktory (buď samostatně, nebo ve spolupráci s politiky či čtenáři), z toho 28 % textů tvoří redaktoři, kteří jsou zároveň radní či zastupitelé a z 80 % (osm článků z deseti) při tom není jejich funkce v zastupitelstvu nebo ve vedení města uvedena.

Radní a stejně tak koaliční zastupitelé píší do úvalského zpravodaje průměrně jeden článek do jednoho vydání, ale jejich funkce nebývají u jména uvedeny. Podobně se ve zkoumaném vzorku vyskytly právě tři texty, jejichž autorem byla politická strana nebo politicky angažované občanské sdružení (popř. jejich členové). Zcela výjimečně byl zaznamenán příspěvek starosty (jeden případ), kombinace koaličního politika a úředníka (jeden případ) nebo koaličního politika a redaktora (jeden případ) a jeden článek byl podepsán blíže neidentifikovatelnou značkou. V šesti procentech případů nejsou články podepsány vůbec.

V souhrnu lze říci, že na 20 % textů úvalského obecního zpravodaje se podílí redakce, 47 % článků píší čtenáři (nikoliv však politici) a na celkem 31 % všech příspěvků se podílí koaliční politici, u nichž je jejich funkce uvedena jen v 76 % případů. Ve zkoumaném vzorku nebyl otisknutý ani jeden článek, jehož autorem by byl někdo z místní opozice. Spolupráce s opozicí (co se autorství textů týče) nebyla zaznamenána ani u členů redakce, naopak pakliže psal text redaktor, který byl zároveň místním koaličním zastupitelem, jen v jednom případě z devíti uvedl svou funkci v zastupitelstvu města.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Celých 38 % článků v Životě Úval je doprovozeno nějakou formou ilustrace (fotka, mapa, kresba apod.) Na 95 % těchto ilustrací při tom nevystupuje žádný oficiální zástupce radnice. Jen z pěti procent (což jsou ale pouze tři případy z 60) byl na fotografii přítomen zástupce vedení města – v jednom případě starosta a ve dvou případech radní či místostarostové. Ani na jednom obrázku nebyl znázorněn žádný opoziční politik. Na následující straně uvedený graf 57: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Životě Úval uvádí, kolik článků bylo doprovozeno jakými ilustracemi.

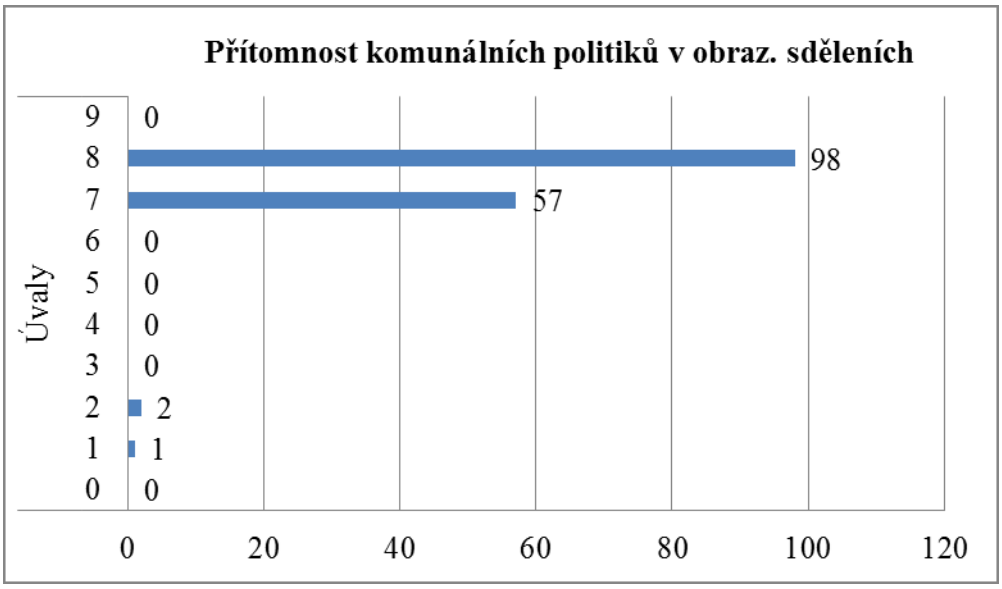

Graf 57: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Životě Úval

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 44: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů

Kvantitativní obsahová analýza zkoumala devět náhodně vybraných obecních zpravodajů vydávaných různými obcemi okresu Praha-východ. Její výsledky u jednotlivých periodik popsala předešlá kapitola 2.2 Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů v okrese Praha-východ. Tato kapitola (2.3 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajů) shrnuje výsledky všech devíti zpravodajů současně. V případech, kdy jsou znatelné výrazné rozdíly např. mezi zpravodaji z kategorie menších, středních a větších obcí, je na tyto rozdíly poukázáno. Druhá část této kapitoly (podkapitola 2.3.2 Zodpovězení výzkumných otázek) pak nabídne odpovědi na výzkumné otázky stanovené na začátku praktické části této práce (viz podkapitola 1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy, pasáž Stanovení výzkumných otázek) a to zda lokálnost témat v obecních zpravodajích odpovídá charakteru těchto médií a zda jsou v obsahu těchto periodik znatelné případné snahy místních politiků o jejich zneužití.[74]

2.3.1 Shrnutí výsledků kvantitativní obsahové analýzy

Ve stejném pořadí dle proměnných, v jakém byly analyzovány jednotlivé zpravodaje, obsahuje následující kapitola shrnutí zjištěných informací o všech zpravodajích najednou. Informace jsou roztříděny do pasáží podle zkoumaných proměnných.

Personální zajištění

V průběhu sestavování souhrnu o všech obecních zpravodajích v okrese Praha-východ vypovědělo mnoho úředníků a starostů malých obcí (do 500 obyvatel), že zpravodaj připravují sami, tedy jedna osoba z radnice (typicky starosta popř. místostarosta). Tento fakt potvrdil i vzorek zpravodajů, které byly vybrány pro obsahovou analýzu. Jeden ze zkoumaných zpravodajů je vytvářen starostkou obce (Sudovo Hlavno, 456 obyvatel), obsah druhého kronikářem (Máslovice, 278 obyvatel)

[74] V této kapitole jsou již grafy a tabulky často vsazeny každé na jinou stránku, protože by se společně na jednu stranu nevešly.

a na dalším se podílejí tři osoby z radnice - starostka, zastupitelka, kronikářka (Hlavenec, 369 obyvatel).

I ve větších obcích s 501-1000 obyvateli je situace podobná. Ve Vyžlovce (588 obyvatel) připravují obecní zpravodaj kronikářka spolu se zastupitelkou (přičemž podle výpovědi redakce[75] má rozhodující slovo nad zpravodajem starosta obce) a v Přezleticích (904 obyvatel) místostarostka za pomoci starostky a úřednice z radnice. Pouze v Sibřině (642 obyvatel) je vidět struktura typičtější spíš pro větší obce. Šéfredaktorkou je zde osoba, která není politicky ani jinak[76] provázaná s radnicí. Ovšem dalšími členy redakce jsou i zde starosta, jeho manželka a jedna administrativní pracovnice z obecního úřadu.

Ani v kategorii největších obcí není provázanost s radnicí příliš menší. Ačkoliv zde již v redakcích nevystupují přímo starostové obcí (lze také předpokládat, že ve větších obcích jsou starostové vytíženější více záležitostmi[77] a pro tvorbu zpravodaje mohou nacházet méně času), byli ve všech zkoumaných zpravodajích v redakcích přítomni zastupitelé a ve dvou dokonce radní. Přičemž vždy se jednalo výhradně o zástupce koalice v dané obci.

Ze zjištění personálního obsazení analyzovaných zpravodajů vyplývá, že všechny redakce jsou úzce propojeny se zástupci města. U menších obcí většinou přímo se starosty a místostarosty, ve větších pak s koaličními zastupiteli nebo i radními.

Přítomnost redakční rady ve zpravodajích obcí v Praze-východ je spíše výjimkou. Paradoxní je, že jednou ze dvou obcí majících redakční radu je nejmenší obec zařazená do obsahové analýzy. Jedná se o Máslovice s 278 obyvateli. Jejich redakční rada je sedmičlenná, tvořená zastupiteli obce. Druhým zpravodajem s redakční radou je Černokostelecký zpravodaj (3482 obyvatel). Jeho redakční rada je (k datu provedení obsahové analýzy zpravodaje) tvořena jednou radní, jedním koaličním zastupitelem, jednou městskou úřednicí a dvěma politicky neangažovanými občany. Tedy i tato redakční rada je propojena se zástupci města (byť jen její menší polovina) a to s koaličními[78]. Žádný z dalších zkoumaných obecních zpravodajů redakční radu nemá. Časté je pouze zaměňování pojmosloví tak, že redakční radou je nazývána

[75] Viz: 3.2.4 Zpravodaj obce Vyžlovka: Vyžlovský zpravodaj, pasáž: Personální zajištění

[76] Např. jako administrativní pracovnice úřadu. Šéfredaktorka je zaměstnaná úřadem výhradně pro účel tvorby zpravodaje.

[77] Např. Úvaly jsou již obcí s tzv. rozšířenou působností (mají vlastní např. stavební úřad apod.).

[78] Od února (počínaje březnovým vydáním zpravodaje) se složení redakční rady změnilo tak, že jsou v ní zastoupeni tři členové místních politických stran, ale při tom ani jeden zastupitel či radní. V souhrnu je však počítáno s původním složením, platným k datu provedení obsahové analýzy zpravodaje.

redakce, přičemž se však nejedná o orgán kontrolní („radu“), nýbrž výkonný (tedy o redakci – osoby píší / tvořící).

Z průzkumu personálního zázemí obecních zpravodajů tak vyplývá, že redakce těchto periodik jsou velmi úzce propojeny s místním politickým vedením, přičemž naprostá většina zpravodajů nemá zřízeny kontrolní orgány (redakční rady). Pakliže pak zpravodaj redakční radu má, je spojena se zástupci obce, převážně koaličními. Toto velmi úzké personální propojení s radnicemi bez nezávislých kontrolních orgánů může silně ovlivňovat obsah obecních zpravodajů, protože redakce nejsou dostatečně nezávislé na politickém vlivu, ani nejsou kontrolované jiným nezávislým orgánem. Takové propojení může vést ke zneužívání zpravodajů ve smyslu propagace vedení radnic, na úkor zprostředkování nezávislých informací. Nakolik jsou prostřednictvím obecních zpravodajů zvýrazňováni koaliční či opoziční politici, tedy kolik dostávají jednotliví zástupci obcí ve zpravodajích prostoru, ukáže následující souhrn výsledků zkoumaných proměnných.

Lokální obsah textových sdělení

Kvantitativní obsahová analýza obecních zpravodajů Prahy-východ ukázala, že většina místních obecních zpravodajů se věnuje převážně čistě lokálním tématům. Není při tom příliš velkých rozdílů mezi obcemi menšími či většími. Pouze u obcí s více než 1000 obyvateli bylo zaznamenáno několik málo článků, jejichž témata byla uvedena do mezinárodních souvislostí, zatímco v menších ocích se o takto široké krajině nepsalo.

Celých 87 % článků ve všech zkoumaných periodicích se zaměřuje výhradně na oblast samotných obcí, které zpravodaj vydávají. V ostatních textech převládá uvádění sdělované problematiky v souvislosti s okresem či krajem, méně často pak s celou Českou republikou. Mezinárodního pole se dotýká jen půl procenta všech článků, přičemž je lze nalézt jen ve dvou ze tří největších analyzovaných zpravodajů. Souhrn toho, jak široké oblasti se kolik článků ze všech zkoumaných dotýká, znázorňuje na následující straně graf 58: Lokální obsah textových sdělení – celkem.

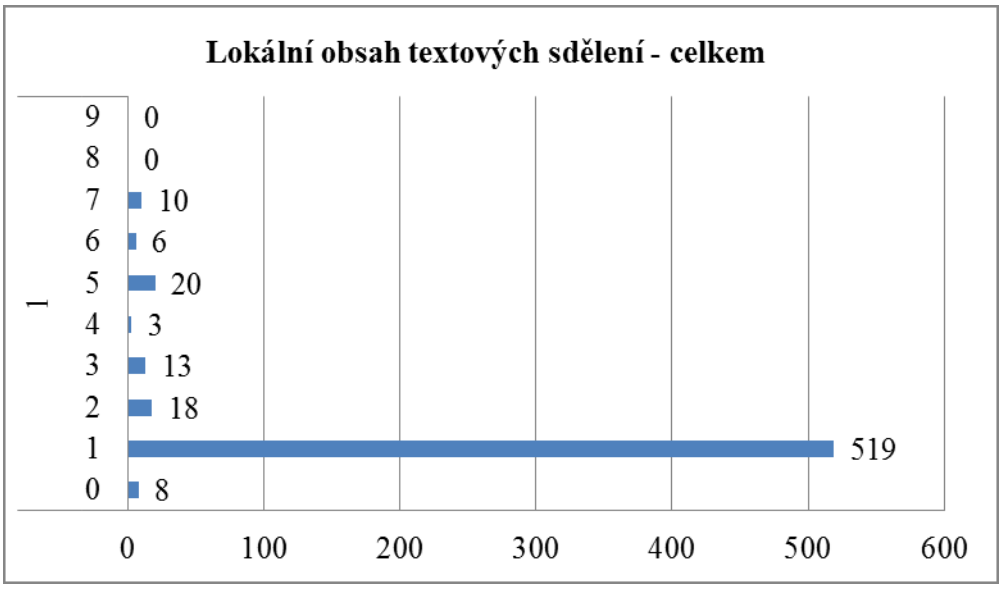

Graf 58: Lokální obsah textových sdělení – celkem

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 45: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Citované názory v textových sděleních

Plných 86 % ze všech zkoumaných článků devíti různých obecních zpravodajů vybraného regionu necitovalo názor žádného zástupce radnice ani politicky angažovaného či neangažovaného občana obce. Ve zbývajících 14 % textů je zřetelná tendence citovat tím širší spektrum osob, čím je obec větší.

V nejmenších třech zjišťovaných obcích jsou ve zpravodajích jen velmi málo citováni zastupitelé (a jen v jedné výjimce byl uveden názor starosty), přičemž nikdo další citován není. Ve středně velkých obcích ze všech analyzovaných se již vyskytovaly vedle názorů starosty a zastupitelů i názory konkrétních místostarostů,

ovšem opozice nebo politicky neangažované osoby citovány také nebyly. Pouze ve zpravodajích největších tří zkoumaných obcí byly uváděny i názory osob nespojených s místní radnicí, v méně případech byly pak zaznamenány i texty, kde byly vyjádřeny oponující si názory. Ze všech 597 zkoumaných článků však ani v jednom jediném nebyl uvedený názor výhradně opozičního politika (vyjma citací koaličních a pozičních politiků v jednom textu zároveň).

Přehled, v kolika článcích jsou zmíněny názory kterých osob, uvádí níže graf 59: Citované názory v textových sděleních – celkem.

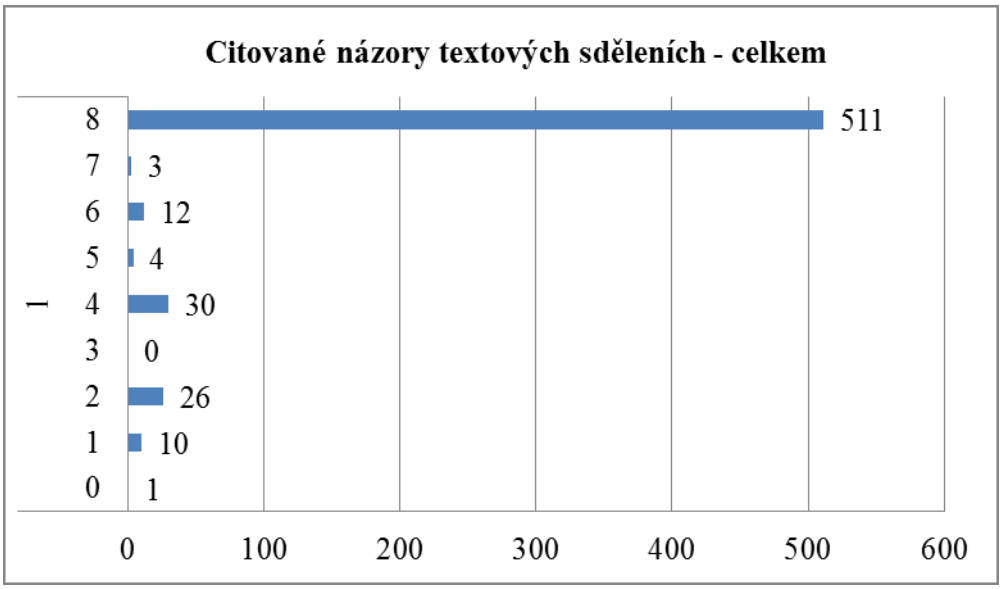

Graf 59: Citované názory v textových sděleních - celkem

Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních	
1	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor starosty / primátora
2	sděl. cituje či odkazuje výhradně na názor místostar. / rady města / koal. zastup.
3	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor opozice
4	sdělení cituje nebo odkazuje výhradně na názor města / zastupitelstva / zastupitelů
5	ve sdělení zaznívají oponující si názory
6	sdělení obsahuje názory osoby neangažované v místní politice
7	sdělení obsahuje názory bez určení jejich autorů
8	názorově bezpříznakové sdělení
0	jiné

Tabulka 46: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních

Přestože veškeré obecní zpravodaje dávají přednost zcela bezpříznakovým sdělením, většina citací, které v článcích uvedené jsou, patří zástupcům města. V těchto názor uvádějících článcích vystupuje ve 43 % zastupitelstvo (popř. „město," jak autoři textů uvádějí), v 51 % výhradně koaličních politici, ale nikdy výhradně opozice. V 6 % případů pak byly zjištěny oponující si názory.

Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Zatímco předchozí pasáž se zaměřila na uvedení názorů různých osob v textech, tato pasáž popisuje výhradně výskyt jmen (popř. funkcí / úředních titulů) politiků v jednotlivých článcích. Většina textů (83 %) byla bez přítomnosti politiků, v dalších se střídalo jmenování, starosty a místostarosty (popř. radních či „vedení města," jak někdy bylo uvedeno) a v méně případech i jiných zástupců obcí. Dohromady je tedy článků, v nichž byl nějaký politik „jen" zmíněn více, než článků, v nichž byl citován názor takového politika. Způsobeno je to značným podílem textů, v nichž byl zástupce obce zmíněn např. v souvislosti se zahajováním nějaké akce nebo účasti na nějakém řízení, aniž by byl takový článek dále nějak subjektivně laděn nebo v něm byl někdo citován. To však nic nemění na tom, že byl nějaký politik (a důležité v tomto kontextu je, že nejčastěji právě koaliční) vůbec zmíněn. Poměr, kolikrát bylo uvedeno jméno jakého politika, znázorňuje na následující straně graf 60: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních – celkem.

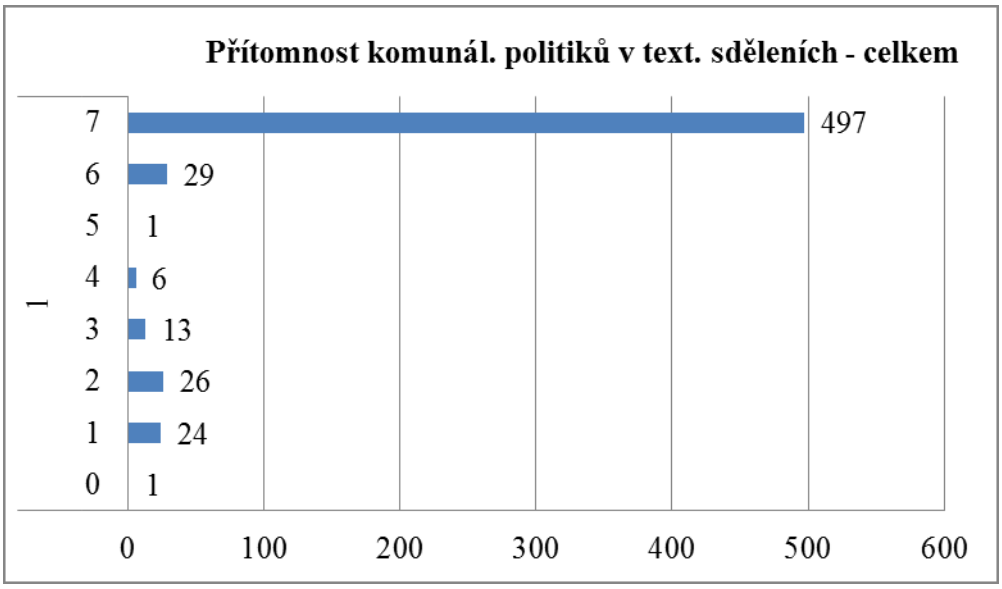

Graf 60: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních - celkem

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních	
1	starosta / primátor
2	radní / místostarosta(ové) / "město" / "vedení města"
3	koaliční zastupitel(é)
4	kombinace koaličních politiků
5	opoziční zastupitel(é)
6	kombinace koaličních a opozičních politiků
7	žádný politik
0	jiné

Tabulka 47: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních

Ve většině článků ze všech zkoumaných periodik nebyla o politicích žádná zmínka. Ve zbývajících 17 % byli zmiňováni koaliční politici (výrazně méně pak koaliční spolu s opozičními). V nejmenších obcích (do 500 obyvatel) bylo zjištěno 89 % textů bez přítomnosti politika, sedm procent zmiňuje koaliční a opoziční politiky zároveň a čtyři procenta uvádí starostu obce. Je však třeba zohlednit, že v nejmenších obcích často neexistuje oficiální opozice, proto jsou-li zde zmíněni nějací politici, pak je nelze rozřadit do kategorií opozice a koalice.

V kategorii středně velkých obcí (501 - 1000 obyvatel) již výrazně převládá uvádění jmen výhradně koaličních zástupců obcí. Jen v 31 % zmínek o některých politicích jsou zmíněni koaliční a opoziční politici zároveň, ale ze zbylých 69 % jsou

uváděna jména vždy jen koaličních zástupců, nikdy ne opozičních. V 81 % článků v této kategorii obcí nejsou přítomni žádní zástupci radnice.

Ještě znatelnější je tento posun u největších ze zkoumaných obcí (s více než 1000 obyvateli). Zde je sice 83 % článků bez zmínky o jakémkoliv politikovi, mezi ostatními však převládá zmiňování starostů, místostarostů, radních, či „vedení města." Celých 77 % článků ve zpravodajích této kategorie obcí, v nichž jsou nějací politici zmíněni, pojednává o koaličních zástupcích a dalších 21 % zmiňuje koalici i opozici zároveň. Jen jeden jediný text uváděl samostatně jméno opozičního politika. Přitom nejčastěji zmiňovanou osobou či skupinou osob jsou místostarostové, radní či „vedení města" (30 % zmínek) a těsně druhý nejčastěji jmenovaný je starosta (28 %).

U nejmenších ze zkoumaných obcí lze jen s tíží posuzovat zmínky o koalici či pozici, když oficiální opozice v obci často neexistuje. Relevantní pro shrnutí výsledků celé analýzy je tak posuzování až obcí s více než 500 obyvateli. Zde ve více než dvou třetinách případů převládají mezi politiky jmenovanými v textech koaliční zástupci obce. Zcela nejčastěji, a to zvláště ve zpravodajích největších z analyzovaných obcí, je přitom zmiňováno vedení obce – starosta, místostarostové, radní nebo „vedení města". Dohromady jsou politici zmiňováni v 17 % z 597 článků všech analyzovaných obecních zpravodajů. Z těchto 17 % jen jedno procento textů uvádí samostatně opozičního politika a 70 % textů výhradně koaliční zástupce.

Autorství textových sdělení

Největší podíl na autorství textů v obecních zpravodajích v Praze-východ mají sami čtenáři zpravodajů. Velký podíl textů je ale podepsán také úředníky, či redaktory, kteří jsou zároveň zastupiteli či přímo radními v dané obci. Mezi skupinami různě velkých obcí jsou však patrné velké rozdíly.

U obcí s méně než 500 obyvateli převládají články zcela bez uvedení autora. Těch je 71 %. Je sice možné předpokládat, že je psala redakce (což jsou ale ve většině případů zástupci města či přímo jeho vedení), ale stejně tak je mohli vytvářet např. úředníci, což lze odvodit z toho, že se velmi často jedná o strohé úřední informace. Z textů ve zpravodajích těchto nejmenších obcí je 23 % podepsáno externími autory mimo redakci a obecní úřad. Další autoři (např. političtí zástupci obce) jsou zastoupeni zcela mizivě. V této kategorii obcí tak lze konstatovat pouze to, že články většinou nejsou podepisovány a tudíž nelze přesně určit, zda jsou jejich autory skutečně redaktoři

(často tedy vedení obce) nebo někdo jiný. Pouze u necelé čtvrtiny textů lze potvrdit, že nebyly psány místními politiky, úředníky ani redakcí.

U středně velkých obcí (501-1000) obyvatel je situace zcela jiná. Stále je sice 30 % článků nepodepsaných, mezi zjištěnými autory je však výrazně širší spektrum osob. Autorství celých 32 % textových sdělení připadá na redaktory, kteří jsou zároveň zástupci města, nejčastěji místostarosty či radními. Redaktoři, kteří nezaujímají další funkci v obci, napsali pouze pět procent zjišťovaných textů. Mezi velmi časté autory patří také čtenáři (18 % článků). Dalších osm procent textových sdělení pak připadá na úředníky. Jen minimum článků je napsáno vedením města, přičemž starostové, místostarostové a radní se zpravidla podepisují jménem i funkcí, zatímco zastupitelé (popř. zastupitelé píšící článek spolu s úředníky) tak neučinili ani v jednom ze zjištěných případů. Autorem jen jednoho článku ze všech zkoumaných v této kategorii obcí a jejich zpravodajů byl opoziční politik (svou funkci však také neuvedl) a jen v jednom případě kombinace opozičního a koaličního politika.

U zpravodajů největších obcí (s více než 1000) obyvateli je již výrazně méně nepodepsaných textových příspěvků. Za to však enormně vzrůstá podíl čtenářů na tvorbě zpravodaje – jejich články zaplňují celých 44 % nekomerčního obsahu zpravodajů, čímž se stávají absolutně nejpočetnější píšící skupinou v této kategorii obcí a jejich zpravodajů. Druhou nejpočetnější skupinou jsou úředníci (15 % článků). Pouze 13 % článků píší sami redaktoři, ale ze 42 % se jedná o redaktory, kteří jsou zároveň zástupci města (nejčastěji úředníky nebo radními).

Z dalších autorů zaujímají nejvýznamnější podíl starostové (pět procent článků) přičemž vždy uvádějí svou funkci, dále místostarostové a radní (kteří nejsou zároveň redaktory; čtyři procenta článků) přičemž ve třetině případů svou funkci neuvedli, koaliční zastupitelé (tři procenta) přičemž svou funkci většinou neuvádějí a jen mizivý je podíl dalších autorů. Autor z řad opozičních politiků byl zjištěn jen jedenkrát a to ve spolupráci na textu spolu s koalicí (své funkce uvedli). Samostatně nezpracoval článek ani jeden člen opozice. Zjištěny byly také tři články, na kterých redakce spolupracovala s koaličními politiky, s opozicí však ani jednou.

Celkově největší podíl na tvorbě obecních zpravodajů (dle množství napsaných textů) tak u kategorie největších obcí nesou sami čtenáři. Autory dalších textů jsou nejčastěji úředníci a až po nich redaktoři. Mezi dalšími píšícími vystupují převážně koaliční politici, nejčastěji starostové, místostarostové a radní. Zajímavé je, že tyto osoby bývají podepsány svými úředními tituly, zatímco další z píšících – zastupitelé,

své funkce u jmen spíš neuvádějí. Opozice se na tvorbě obsahu zpravodajů prakticky nepodílí. A i u největších obcí zůstává celých devět procent textových příspěvků nepodepsáno.

Následující graf 61: Autorství textových sdělení – celkově uvádí poměr jednotlivých autorů na tvorbě obecních zpravodajů všech zjišťovaných obcí zároveň.

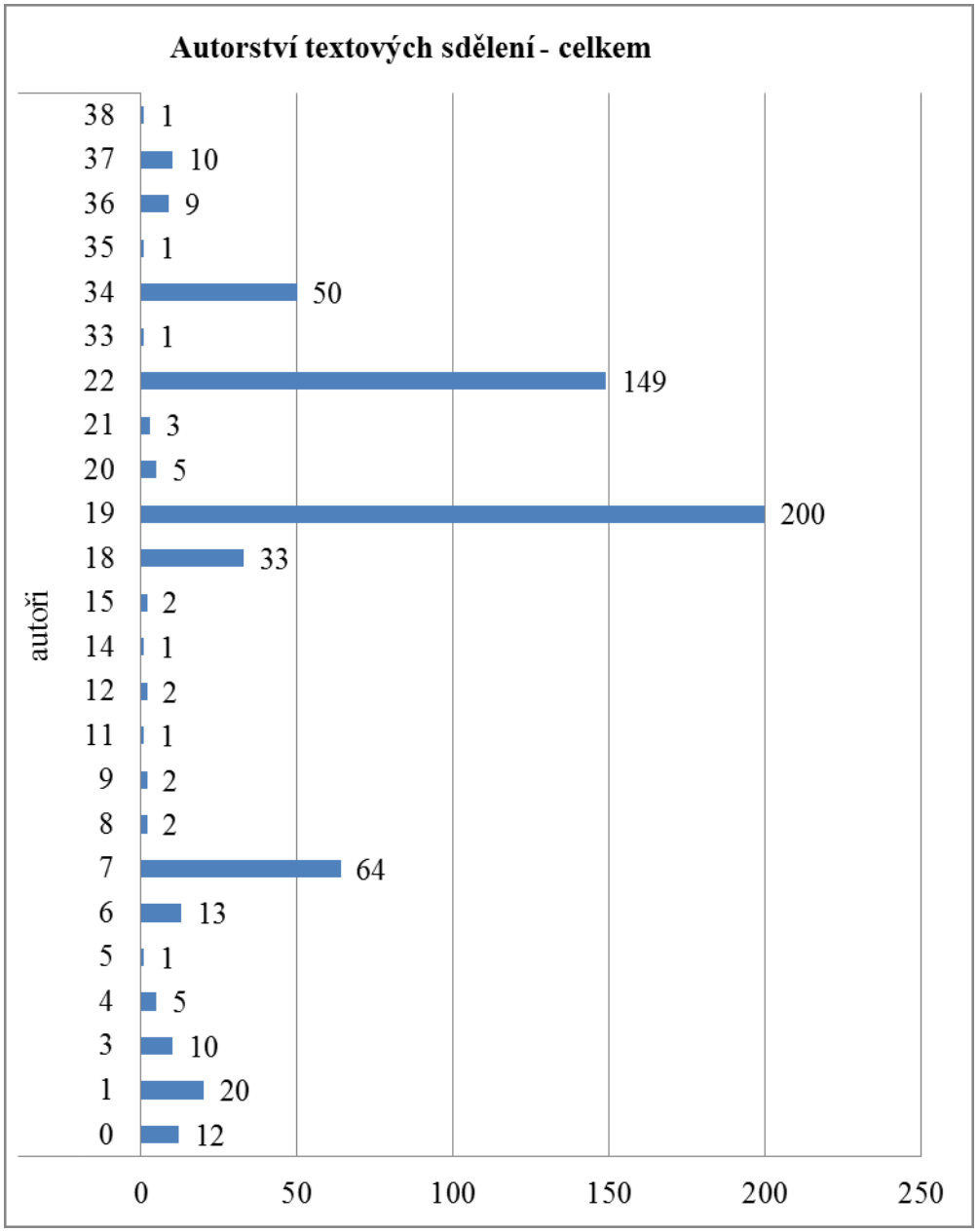

Graf 61: Autorství textových sdělení - celkově

Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení	
1	autorem je starosta (primátor), funkce uvedena u jména
3	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce uvedena nebo je autor označen jako "vedení města"
4	autorem je / jsou radní (místostarosta), funkce neuvedena
5	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce uvedena
6	autorem je / jsou koaliční zastupitel(é), funkce neuvedena
7	autorem je / jsou úředník/ci města nebo představitel(é) instituce podřízené obci
8	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
9	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce neuvedeny
11	autorem je / jsou opoziční zastupitel(é), funkce neuvedena
12	autorem je kombinace opozičního/ch politika/ů a koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, funkce uvedeny
14	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční polik/ci, funkce uvedena
15	autorem je / jsou redaktor/ři listů a koaliční politik/ci, funkce neuvedena
18	aut. je / jsou výhradně redaktor/ři listů, nebo kombinace redak. a čtenáře/ů
19	autorem je / jsou čtenář(i)
20	příspěvek je podepsán značkou
21	aut. je polit. strana nebo polit. angažované občan. sdružení (nebo jejich členové)
22	příspěvek není podepsán
33	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místost.), fun. uvedena
34	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň radní (místost.), fun. neuvedena
35	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koal. zastupitel(é), fun. uvedena
36	aut. je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň koal. zastupitel(é), fun. neuved.
37	autorem je / jsou redaktor/ři, který/ří je / jsou zároveň úředníkem/ky města nebo představitelem/i instituce podřízené obci
38	autorem je kombinace koaličního/ch politika/ů, úředníka/ů, z nichž alespoň jeden je zároveň redaktor, funkce uvedeny
0	jiné

Tabulka 48: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení - celkově

Autorství textů se u různě velkých obcí velmi výrazně liší. Společnými jmenovateli jsou časté nepodepisování článků (u menších obcí je přitom výraznější), častá spolupráce se čtenáři (popř. jinými externími autory mimo redakci a mimo obecní úřad) a značný podíl úředníků na tvorbě textů. Z těchto tří faktorů je zcela negativní neuvádění autorství, protože publikum se nedozvídá, zda jím přečtený článek psal starosta, úředník nebo třeba občan a tento fakt může mít výrazný vliv na subjektivní zabarvení článku a následně pak na vnímání popisované skutečnosti publikem (převážně místními občany). Naopak značný podíl externích autorů a úředníků na tvorbě obecních zpravodajů může sice vypovídat o značné pasivitě redakce (pokud nepředpokládáme, že např. autorem všech nepodepsaných textů je některý redaktor), nemusí však nutně znamenat uvádění nějakým způsobem subjektivně zabarvených informací (např. podsouvání politických názorů koalice).

Další zjištění již nelze vztahovat na všechny zpravodaje společně, neboť se u různě velkých obcí liší. U středně velkých a největších obcí lze však najít ještě dvě společné vlastnosti: Mezi jinými autory, než jsou redaktoři, čtenáři a úředníci, je velký podíl starostů, místostarostů a radních, kteří ve většině případů uvádějí svou funkci, a koaličních zastupitelů, kteří svou funkci naopak častěji neuvádějí. Druhým společným jmenovatelem je pak naprosto zanedbatelné zastoupení opozice mezi autory textů a nulová spolupráce redakcí s opozicemi.

Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Třetina všech textů (přesně 34 %) ve zkoumaných zpravodajích je doprovozena nějakou obrazovou ilustrací. Nejméně fotek, grafů, map či jiných ilustrací obsahují zpravodaje nejmenších ze zkoumaných obcí. V jednom takovém zpravodaji nebyla zjištěna žádná obrazová sdělení, v jiném ze zpravodajů byla jediná fotka a třetí obsahoval ilustrace jen u 14 % článků. Proto jsou pro posuzování přítomnosti politiků v obrazových sděleních relevantní jen zpravodaje obcí s více než 500 obyvateli. V těchto zpravodajích je ilustracemi (nejčastěji fotkami) doplněno 39 % článků.

Kdo je na obrazových sděleních ve všech analyzovaných zpravodajích znázorněn nejčastěji ukazuje na následující straně graf 61: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních – celkem.

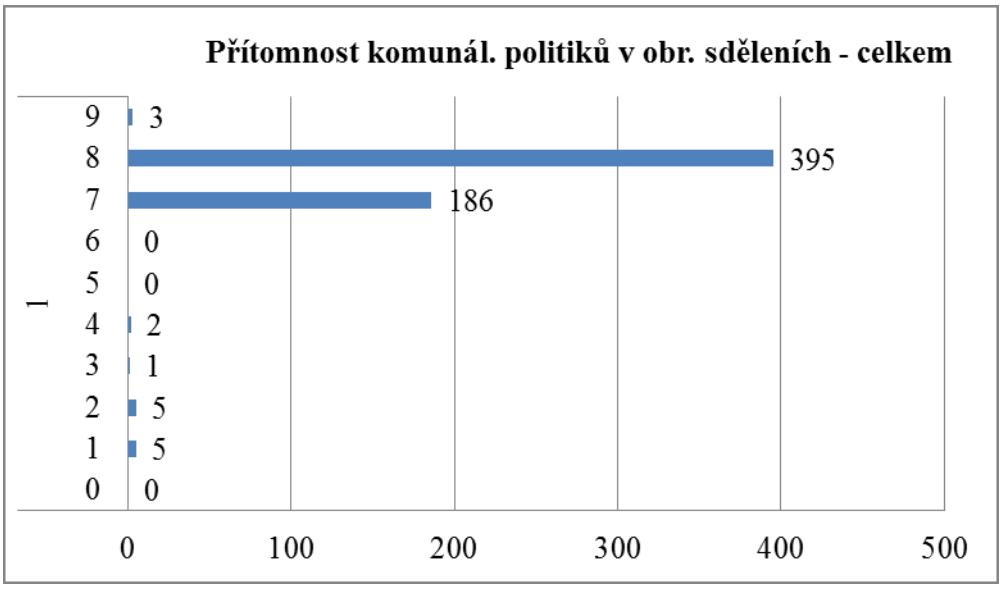

Graf 62: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních - celkem

Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních	
1	fotografie starosty (primátora)
2	fotografie místostarosty/ů nebo radního/ch
3	fotografie koaličního/ch zastupitele/ů
4	fotografie více koaličních politiků
5	fotografie opozičního/ch zastupitele/ů
6	fotografie koaličních a opozičních politiků
7	ilustrace bez obecních politiků
8	text není doprovozen ilustrací
9	osoby na fotografii nelze identifikovat
0	jiné

Tabulka 49: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních

Mezi ilustracemi výrazně přebývá těch, na nichž nejsou žádní politici zobrazeni. Mezi zpravodaji obcí s méně než 500 obyvateli jen jedna ilustrace (z celkových sedmi) znázorňovala skupinu místních politiků. V obcích s 501 – 1000 obyvateli obsahovaly zpravodaje 43 % článků doplněných obrazovými sděleními a na nich byli politici zachyceni jen ve čtyřech procentech případů, jednalo se výhradně o místostarosty a radní (2 případy) či starostu (1 případ).

Ve zpravodajích obcí s více než 1000 obyvateli je sice oproti středně velkým obcím (dle kategorizace této práce) trochu menší podíl ilustrací – jsou u 37 % článků, častěji však zobrazují místní politiky. Tři procenta ilustrací zobrazují starostu, dvě

procenta místostarosty a radní a další dvě procenta různé koaliční politiky (samostatně či skupinově).

Podíl fotek či obrázků, které by znázorňovaly politiky, je ve zkoumaných zpravodajích minimální – celkem šest procent ze všech ilustrací. Ve všech případech se však jedná výhradně o koaliční politiky a nejčastěji o nejvyšší vedení obcí (63 %). Opozice nebyla zachycena na žádné ilustraci.

2.3.2 Zodpovězení výzkumných otázek

Pro kvantitativní obsahovou analýzu byly zvoleny dvě výzkumné otázky: Informují obecní zpravodaje o místních tématech v rozsahu, kterému zbývající části mediální krajiny nekonkurují? Jak výrazně se snahy politiků o zneužití obecních zpravodajů promítají do jejich obsahu?

Tato podkapitola zodpoví nejprve otázku první, jejíž závěry jsou vcelku jednoznačné. K zjištění odpovědi na druhou otázku, bylo třeba zkoumat výrazně více proměnných a i za pomoci osobního kontaktu s obcemi zjistit další podrobnější detaily o personálním obsazení redakcí. Proto bude zodpovězení této, společensky závažnější[79], otázky věnováno více prostoru.

Informují obecní zpravodaje o místních tématech v rozsahu, kterému zbývající části mediální krajiny nekonkurují?

Obsahová analýza zkoumala, kolik článků se věnuje výhradně lokálním tématům, v kolika textech je reflektována spojitost těchto témat s širší oblastí a nakolik jsou uváděna témata týkající se širšího regionu obecně. Z výsledků je patrná jasná tendence věnovat se v obecních zpravodajích převážně lokálním tématům. Celých 86 % zkoumaných článků pojednávalo pouze o záležitostech obce, která daný zpravodaj vydává. Jen šest procent článků tématizovalo problematiku týkajících se širší oblasti („zbývající“ případy jsou témata na úrovni obce uváděné v souvislosti s celým okresem, krajem, Českou republikou či zahraničím). Poměr článků zobrazuje s ohledem

[79] Zatímco otázka po lokálnosti obsahu obecních zpravodajů má velkou vypovídající hodnotu co do zkoumání mediální krajiny, tedy její zodpovězení je přínosné pro vědní obor žurnalistiku. Zodpovězení otázky po ovlivňování obecních zpravodajů politiky má přínos nejenom pro více vědních oborů (vedle žurnalistiky např. i politologii či sociologii jako takovou), ale zjištěná fakta mohou mít tím, že byl zkoumán „politický vliv,“ i větší dopad na celou společnost. U první otázky při tom nejsou předpokládány „dopady“, jde spíš o zprostředkování informací.

na velikost zkoumaných obcí následující graf 63: Lokální obsah textových sdělení – celkem dle velikosti obce.

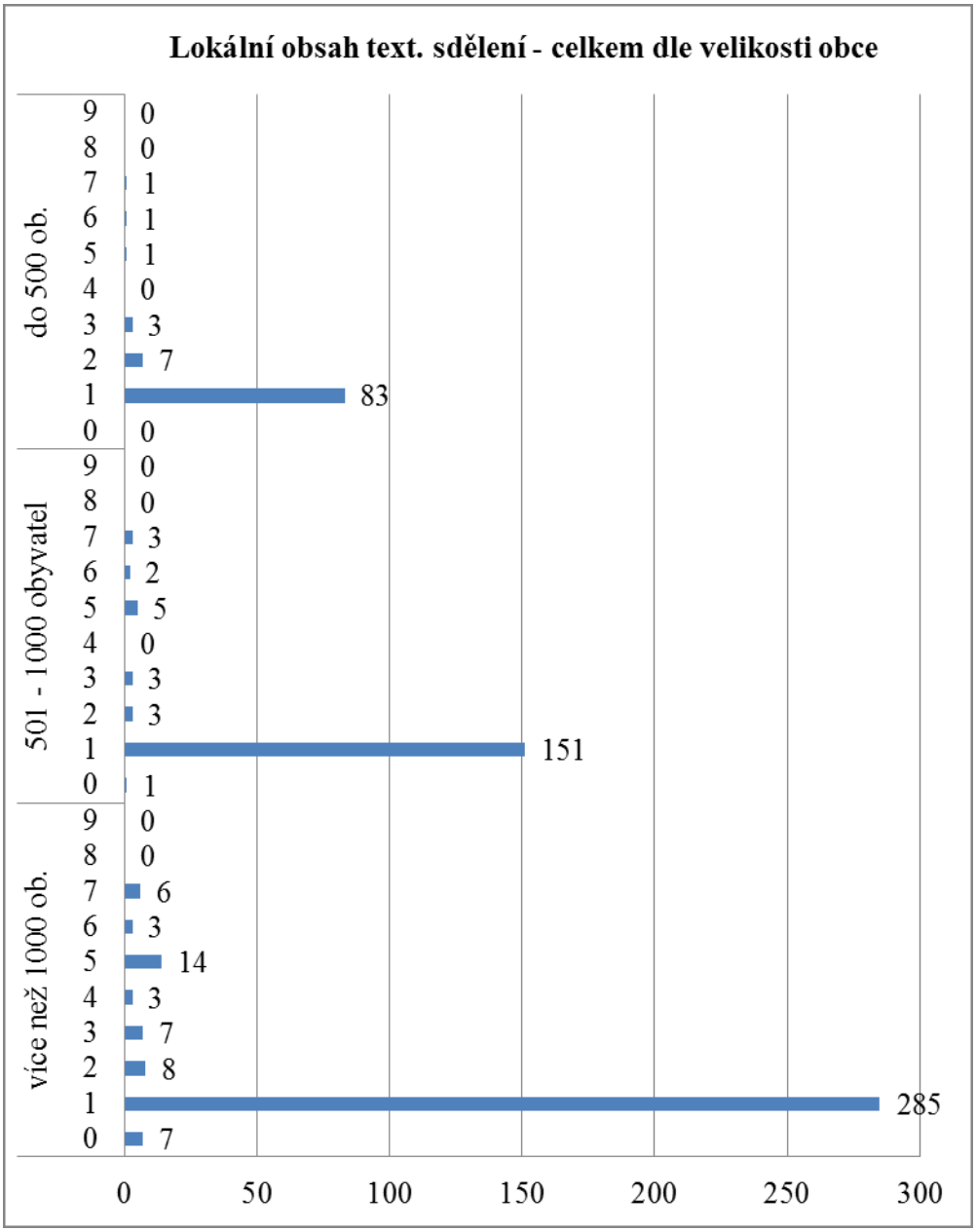

Graf 63: Lokální obsah textových sdělení – celkem dle velikosti obce

Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení	
1	výhradně na úrovni obce
2	na úrovni obce v regionálních (okresních či krajských) souvislostech
3	na úrovni obce v celonárodních souvislostech
4	na úrovni obce v mezinárodních souvislostech
5	na úrovni okresu
6	na úrovni kraje
7	na republikové úrovni
8	zahraniční
9	téma Evropské unie
0	jiné

Tabulka 50: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení

Obrovským podílem čistě lokálních témat jsou obecní zpravodaje zcela jedinečné. Žádné jiné médium (vyjma obecního rozhlasu, obecního rádia či obecní televize, které jsou však velmi vzácné) nepojednává tak velkou měrou výhradně o záležitostech jediné obce. Obecní zpravodaje jsou ve smyslu lokálnosti svých témat v celé české mediální krajině bezkonkurenční. Tím získávají značný potenciál vzbudit mezi svými čtenáři, kterým jsou navíc ve většině případů distribuovány tato periodika zdarma, velký zájem.

Na druhou stranu se (byť velmi malým podílem) stávají obecní zpravodaje konkurencí pro jiná lokální, či spíše regionální (kterých je více) média. Tím, že referují o lokálních záležitostech, jsou obecní zpravodaje přímou konkurencí regionálních a lokálních zpravodajů.

Z výsledků analýzy dalších zkoumaných proměnných (přítomnost politiků ve zpravodajích) je patrné, že mnoho vydavatelů si je tohoto potenciálu dobře vědomo, neboť zastoupení koaličních stran v obsahu zpravodajů drtivě převládá nad uváděním opozičních názorů nebo jejich kombinací.[80] Podrobně o tom (a dalších faktorech potvrzujících zaujatost těchto médií vůči politickému vedení obcí) pojedná následující pasáž.

[80] Přičemž nebylo obhájeno zdůvodnění, že by snad byl např. starosta na vydávání zpravodaje sám, protože nikdo jiný nemá zájem či čas pomoci, jak ukáže hned úvod následující pasáže.

Jak výrazně se snahy politiků o zneužití obecních zpravodajů promítají do jejich obsahu?

K otázce ovlivňování obsahu zpravodajů politickým vedením obcí bylo zjišťováno více proměnných a navíc bylo kvalitativními metodami provedeno šetření personálního zázemí zkoumaných zpravodajů. Důvodem je snaha o maximální možné vzájemné potvrzení zjištěných dat mezi jednotlivými proměnnými, aby nemohlo dojít k dřívějším spekulacím typu: „Například vysoký počet příspěvků místního politika ještě nemusí nutně znamenat jeho manipulativní záměry: zvláště v malých obcích může jít spíše o výsledek jeho nezištné snahy pečovat o informování místních obyvatel, k čemuž se nikdo jiný z tamějších občanů nemá.“ (Hálek 2008: 68) Je totiž předpokládáno, že je-li v konkrétním zpravodaji často jmenován jistý politik (např. starosta), zároveň je téměř shodně často citován, je pravidelně autorem některých textů nebo se dokonce vyskytuje na fotkách doplňujících články, pak se nejedná o náhodný jev, nebo snad o „nezištnou snahu pečovat o informování místních obyvatel,“ ale o cílené využívání prostoru obecního zpravodaje k sebepropagaci. Aby byla analýza komplexní, nezkoumala samozřejmě pouze konkrétní osoby, ale skupiny politiků: starosty, místostarosty a radní, zastupitele a také zvlášť koalici a opozici.

V menších obcích sice skutečně může docházet k situaci, kterou popisuje Hálek, a sice že je-li jeden z nejvyšších zástupců obce na vydávání zpravodaje sám a nemá nikoho dalšího, kdo by mu v přípravě periodika pomohl, je patrně také autorem většiny příspěvků. Obsahová analýza však také zkoumala citování názorů a další faktory, přičemž objevuje-li se vedení obce často mezi autory, nemůže být toto hodnoceno a priory negativně, pokud nejsou manipulativní záměry takových autorů potvrzeny i nadměrnou přítomností těchto osob u jiných proměnných. Je-li však vedení obce jediným zpracovatelem zpravodaje a zároveň píše hodně o sobě a málo nebo vůbec o opozici nebo dalších zastupitelích, pak lze již hledat snahy o zneužívání zpravodaje buď k sebepropagaci, nebo k propagaci kroků radnice (bez uvedení jiných alternativ řešení konkrétních problémů obce nebo výhrad opozice) nebo k manipulaci s veřejným míněním. Ale zkoumány byly i další jevy: např. zda veřejní činitelé, jsou-li autory textů, podepisují své články pouze jménem nebo i svou funkcí,[81] nebo zda se na fotkách politiků objevují jen koaliční nebo i opoziční zástupci.

[81] Neuvede-li autor – veřejný činitel svou úřední funkci, pak může čtenář neznalý jmen místních politiků považovat text za výčet informací, aniž by si uvědomil, že v onom výčtu jsou také osobní či politické

Analýza bohužel ukázala, že v mnoha obcích jde spíše než o nezištnou tvorbu místního informačního média o zneužívání obecních zpravodajů k politické sebepropagaci radnice. Tato tendence se jeví být menší u obcí s maximálně 1000 obyvateli, ale statistika může být zkreslena tím, že u 46 % textů (u obcí do 500 obyvatel dokonce u 71 %) nebylo možné zjistit autora, a že v takových obcích často není vyhraněná opozice vůči koalici a někdy dokonce bývá vedení obce složeno pouze z nezávislých kandidátů (zvláště u nejmenších ze zkoumaných obcí). V takových obecních zpravodajích lze potom jen s tíží zjišťovat např. poměr zastoupení koaličních a opozičních názorů. U obcí s více než 1000 obyvateli, v kterých ale bydlí v okrese Praha-východ 74 % obyvatel, však již tato politická nevyhraněnost přítomna není. Proto lze až na některé výjimky zacházet s výsledky analýzy univerzálně, tedy do značné míry bez rozlišování větších a menších obcí.

Výzkum ukázal, že obecní zpravodaje nejsou nijak příliš politicky zaměřeny. Většina článků, tedy 86 % ze všech zkoumaných textů, je zcela apolitických a pojednává o sportu, kultuře, společenském životě v obci, o školství, historii apod. (časté je i uvádění kuchařských receptů). Bývá ale ve zpravodajích poměrně častým pravidlem, že první jsou řazeny rubriky se zprávami z obce a politickými komentáři a až po nich následují apolitická témata, přičemž články jejichž autory jsou politici, bývají řazeny před kritické články občanů. A právě v těchto rubrikách (někdy není zpravodaj do rubrik ani dělen, to se však děje převážně jen v menších obcích) enormně převyšuje citování koaličních politiků nad uváděním názorů celého zastupitelstva obce. Oponujícím si názorům (myšleno v rámci jednoho textu) je dáno dokonce jen šest procent prostoru a zcela opoziční názory nebyly zjištěny ani jednou. To, spolu s tím že 70 % textů hovořících o nějakém politikovi jmenuje politiky výhradně jen koaliční, svědčí o obrovském nepoměru rozdělení publicistické části obsahu obecních zpravodajů ve prospěch koaličních politiků. Zároveň bylo zjištěno, že nejčastěji se v obsahu zpravodajů vyskytuje vedení obcí – starostové, místostarostové, radní. To vše svědčí o výrazné manipulaci obecními zpravodaji ve prospěch aktuálního politického vedení obcí.

A odpovídají tomu i další zkoumané proměnné, např. autorství textů. V obecních zpravodajích se vyskytuje nepřiměřeně mnoho nepodepsaných článků. Tento trend prudce klesá s velikostí obce, přesto však i v největší ze zjišťovaných obcí (Úvaly, 5864

---

názory autora. Proto je důležité sledovat, zda se autor podepisuje včetně své funkce, nebo ji neuvádí a tím může čtenáře více či méně nenápadně ovlivňovat.

obyvatel) byl v obecním zpravodaji šestiprocentní podíl článků bez uvedení autora. Jak již bylo opakovaně zmíněno výše, tento neblahý fakt může mít velmi vážné důsledky zvláště u textů, které se tváří být zpravodajské, ale jejich autor v nich může (byť i nezáměrně) uvádět vlastní osobní či politické názory. Čtenář, který neví, kdo je autorem článku, může pokládat text za zpravodajský, aniž by věděl, že jsou v něm např. jmenovány pouze ta řešení situace, která nabízí koalice, ale nikoliv již kritika či alternativní pojetí věci, jak ji nabízí opozice. To platí nejenom u zcela nepodepsaných textů, ale částečně i u těch, kde je autor podepsán pouze jménem, při tom však vykonává v obci veřejnou funkci, z jejíž podstaty musí mít na věc svůj konkrétní názor, tuto funkci však vedle svého jména u článku již nenapíše.

Typicky se jedná o zastupitele. Bylo zjištěno, že zastupitelé obcí, kteří jsou poměrně hojnými přispěvovateli do obecních zpravodajů (a nezřídka sedí i v jejich redakcích a redakčních radách), se ve více než polovině případů pod své příspěvky nepodepisují svým úředním titulem, ale pouze jménem. Zajímavé je, že u starostů, místostarostů a radních byla zjištěna opačná tendence – přispívají sice do periodik více, ale svou funkci skrývají jen výjimečně.

Z celkového shrnutí výsledků analýzy každopádně vyplývá, že ačkoliv mezi autory převažují čtenáři, úředníci a dále redaktoři, mezi ostatními přispěvovateli převládají koaliční politici. Situace, kdy je autorem článku v obecním zpravodaji opoziční politik, je zcela výjimečná. Nelze přitom pouze konstatovat, že je logické, že vládnoucí politické strany mají prostě jen větší snahu udržovat zpravodaj aktivní a „oživují“ ho tak svými příspěvky. Mělo by být úkolem redakce zajišťovat vyváženost nebo alespoň přítomnost celého spektra názorů v obci, jak také nabádá novela tiskového zákona popsaná v podkapitole 1.2.2 Tiskový zákon. Ale ani v těch případech, kdy redakce spolupracuje na textech s některými externisty, nebyla zjištěna ani jednou spolupráce redakce s opozicí (s koalicí při tom ano). Pakliže v tomto ohledu redakce selhává a obecní zpravodaj není plněn články všech (nebo alespoň všech zvolených politických uskupení) bez ohledu na koalici a opozici, pak by měla zasáhnout redakční rada zpravodaje jakožto jeho dozorčí orgán.

Jak ale výzkum ukázal, redakční radou disponuje jen velmi málo obecních zpravodajů a vždy jsou v nich obsazeni zastupitelé daných obcí, přičemž většinou výhradně koaliční. Obecním zpravodajům tak zcela chybí nezávislé kontrolní orgány, které by na práci redaktorů dohlížely.

Zdánlivě nepatrná je pak přítomnost politiků v obrazových sděleních v obecních zpravodajích. Fotek, na kterých by byli politici znázorněni, je v těchto periodicích minimum. Ale vždy, když na fotce politik je, jedná se o zástupce koalice, nejčastěji o nejvyšší vedení obce. I na fotkách (byť jich není mnoho) je tak vedení obce upřednostňováno v neprospěch ostatních zastupitelů. Je však přitom třeba zohlednit, že na fotkách z akcí bez politického podtextu (např. sportovní klání, výstava nebo třeba ples, nejedná-li se zrovna o městský ples) mohou být častěji zachyceni koaliční politici prostě proto, že vedení obce se z důvodu svého vyššího postavení v obci účastní akce jakožto reprezentace obce spíš, než třeba opoziční zastupitelé.

Vzhledem k tomu, že s politickým vedením obcí jsou úzce spjaty redakce i redakční rady (které jsou navíc jen málokde) a i v jejich obsahu převládají (kromě bezpříznakových sdělení) koaliční zástupci obcí, je patrný silný politický vliv na obsah obecních zpravodajů. Prakticky vždy se přitom jedná o vliv koaličních zástupců obcí. Opozice dostává prostor naprosto minimální, často žádný. Snahy politiků o zneužití obecních zpravodajů se tak promítají do jejich obsahu značně. Celá škála zkoumaných obecních zpravodajů se ukázala být pod vlivem veřejných činitelů obcí s tendencí propagovat vedení obcí nebo jeho názory a to textově, méně pak i obrazově.

Propojenost komunálních politických autorit s obecními zpravodaji je navíc nejenom obsahová (obsah zpravodaje), ale i formální (složení redakcí a redakčních rad) bez možnosti veřejné kontroly (bez přítomnosti nezávislých redakčních rad).

3 ZÁVĚR

Rigorózní práce Tištěné obecní zpravodaje v okrese Praha-východ je rozdělena na dvě poloviny. První část shrnuje teoretické poznatky o obecních zpravodajích. Čerpá při tom z odborné literatury, cituje zákony i využívá výsledků dřívějších výzkumů týkajících se této části mediální krajiny, které byly provedeny na akademické půdě či v neziskovém sektoru. Důraz při tom klade na vyjmenování specifik obecních zpravodajů, neboť se jedná o velmi jedinečná média. Zmíněny jsou i etické aspekty vydávání těchto periodik a práce nestátních neziskových organizací v tomto oboru.

V závěru pak tato část popisuje region, kterým se zabývá druhá polovina práce a hlavně shrnuje metodologii, která je k výzkumu užita. V neposlední řadě jsou stanoveny výzkumné otázky, na něž má prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy praktická část práce odpovědět. Ty se týkají výjimečnosti obecních zpravodajů co do lokálnosti jejich obsahu v porovnání s jinými médii a hlavně míry vlivu komunálních politiků na obsah obecních zpravodajů.

Cílem práce bylo shrnout poznatky o obecních zpravodajích, poukázat na jejich odlišnosti, zvláštnosti a hlavní problémy[82], s kterými se potýkají[83] a prostřednictvím obsahové analýzy vybraných zpravodajů zjistit, zda je jejich obsah odlišný od jiných médií ve smyslu geografické šíře záběru jejich témat a zda jsou tyto zpravodaje zneužívány jejich vydavateli – radnicemi k sebepropagaci.[84]

Praktická část práce je uvedena komplexním souhrnem základních údajů o všech obecních zpravodajích ve zkoumaném regionu – v Praze-východ. Výčet zjišťovaných charakteristik byl přitom volen s ohledem na zkušenosti z předchozích výzkumů tak, aby byly vybrány pouze relevantní proměnné[85] a aby bylo možné zjistit data šetřením přímo v základních pramenech, tedy ve zpravodajích samotných. Tím bylo zamezeno tomu, aby byla např. uvedena data (omylem či záměrně) nepřesně podle toho, kdo je interpretuje (např. v dotazníkovém šetření nebo v rozhovorech by mohly být výpovědi např. redaktorů nepřesné nebo částečně zmanipulované). Následuje souhrn zjištěných dat řazený podle zjišťovaných proměnných. Tento souhrn se může zdát dále

[82] Na rozdíl od většiny jiných médií není jejich největším problémem financování, které je naopak většinou bezpečně zajištěno z rozpočtu obcí.
[83] Tento cíl byl splněn hlavně v teoretické části práce.
[84] Tento cíl byl splněn v praktické části práce.
[85] Proč např. zkoumat jakou doplňkovou barvu má obecní zpravodaj v tištěné podobě, když hodnotnější informací co do využitelnosti dat je zjistit, zda je např. zveřejňován na internetu.

nevyužitý, není tomu ale tak, neboť sám o sobě poskytl nejenom cenná statistická data o obcích a jejich zpravodajích pro následující analýzu, ale i pro jakékoliv další zkoumání této části mediální krajiny, pro které se může stát tato práce základem.

Stěžejní část praktické části práce však spočívá v provedení kvantitativní obsahové analýzy a vyvození závěrů z ní. Tomu se věnuje na devět desítek stran textu proloženého velkým množstvím názorných grafů. Popsány jsou nejprve jednotlivé obecní zpravodaje, které byly do analýzy vybrány náhodným stratifikovaným výběrem, k datům z analýzy jsou navíc doplněny informace o personálním zajištění zpravodajů. Následuje souhrn, v němž jsou výsledky výzkumu interpretovány. Praktická část práce je zakončena zodpovězením výzkumných otázek.

Ze souhrnu dat a hlavně z jejich interpretace zodpovězením výzkumných otázek vyplynula zajímavá zjištění. Mnohá z nich však bohužel nebyla s ohledem na dřívější zkoumání a na v teoretické části vyřčené předpoklady příliš překvapivá.

Např. Kužílek popisoval výsledky výzkumu obecních zpravodajů takto: „Z provedeného průzkumu zřetelně vystupuje základní zjištění: celá scéna radničních periodik v ČR je výrazně cenzurována a zneužívána ke zcela jednostrannému informování obyvatelstva ve prospěch místní aktuálně vládnoucí politické síly.“ (Kužílek 2006: 11) Stejně tak Hálek: „…studie potvrdily, že obsah obecních zpravodajů je velmi loajální k místnímu politickému vedení a nevytváří potřebnou polemickou platformu.“ (Hálek 2008: 114) Podobně také Děd: „Zvláště tam, kde není ustavena redakční rada s účastí opozice, schvalují obsah zpravodaje před jeho vytištěním vedoucí místních samospráv – starosta, místostarosta, případně obecní rada, v níž zpravidla zasedají zástupci místní koalice, nikoliv opozice.“ (Děd 2009: 106)

V tomto ohledu jsou zjištění plynoucí z obsahové analýzy této práce prakticky shodná. Zkoumané obecní zpravodaje se ukázaly být pod silným vlivem politického zastoupení obcí. Zároveň byla zjištěna jasná tendence propagovat vedení obcí a / nebo jejich názory. Vzhledem k tomu, že v obsahu obecních zpravodajů převládá (kromě bezpříznakových sdělení) zastoupení koaličních politiků a zároveň jsou redakce i redakční rady úzce propojeny s vedením obcí, je patrný výrazný politický vliv nejenom na obsah obecních zpravodajů, ale i na jejich formu, tedy způsob, jakým jsou tvořeny a hlavně personálně zajištěny.

Obecní zpravodaje jsou ve většině obcí už od počátku koncipovány tak, aby do jejich tvorby mohlo vedení obce zasahovat. Zpravodaje jsou velmi často propojeny s radnicí již skrze své redakce, zastoupení opozice v redakcích i redakčních radách

je prakticky nulové. Obsah obecních zpravodajů je zahlcen nekonfliktními články o sportu, kultuře v obci, společenském životě apod. a nenabízí veřejnosti, ale ani všem místním politikům dostatečnou platformu pro polemiku prostřednictvím publicistických textů. V naprosté většině zpravodajů nejsou komentáře oddělovány od zpravodajských textů o hlavních problémech, kterým obce čelí (jako jsou např. výstavba, kriminalita, komunikace apod.) a jejich autoři jsou většinou téměř výhradně koaliční politici (často podepsaní pouze jménem bez uvedení své veřejné funkce). Opozici nebývá dáván prostor žádný nebo jen velmi malý. Také kritických příspěvků od obyvatel obce je v obecních zpravodajích zpravidla výrazně méně, než textů od koaličních politiků.

Důležitým zjištěním je také mizivá existence redakčních rad a zároveň jejich obsazení koaličními zastupiteli na úkor přítomnosti opozice. Nezávislá kontrola obecních zpravodajů prostřednictvím redakčních rad se zastoupením širší škály politických reprezentantů a (místních) občanů je zcela nedostatečná, ve zkoumaném vzorku zpravodajů dokonce nulová. Redakce, často obsazené koaličními politiky nebo zástupci vedení obcí, jsou tak zcela bez nezávislé kontroly jejich činnosti a stejně tak obsah zpravodajů nemá politicky nezaujatý dohled.

Přesto však ve zkoumaném vzorku byly hned dvě obce, které se chlubily politickou nezávislostí „svých“ obecních zpravodajů, ačkoliv výzkum prokázal opak. V obci Vyžlovka (588 obyvatel) místostarostka a zároveň šéfredaktorka zpravodaje vypověděla, že dříve byla „pouze“ zastupitelkou a nyní kandidovala za sdružení nezávislých a proto považuje zpravodaj za nezávislý na politických názorech. Přesto výsledky analýzy poukazují na propojenost zpravodaje s vedením obce. Stejně tak ve městě Úvaly (5864 obyvatel) redaktoři skrze samotné periodikum propagují nezávislost zpravodaje a nepravdivě informují o zastoupení všech místních uskupení v redakci. Analýza však ukázala na úzkou spojitost personální i obsahové formy zpravodaje s vedením města. V Úvalech je navíc redakce komisí rady města, tedy poradním orgánem vedení obce, nikoliv nezávislou jednotkou.[86]

Ze zjištění o politické propojenosti obecních zpravodajů s vedením obcí vyplývá otázka, jaké by bylo ideální řešení formy zpravodaje, aby bylo zneužívání zamezeno a aby byla tato periodika po obsahové stránce alespoň do maximální možné míry[87]

[86] Takové uspořádání však není výjimkou ani v některých jiných obcích, které však nebyly zařazeny do kvantitativní obsahové analýzy.

[87] V diskusi o obsahu obecního zpravodaje je třeba neopomíjet, že se jedná o zpravodaj „obecní“ a tudíž by ve snaze o vyváženost informací nemělo být opomíjeno jisté penzum stručných a strohých informací z obecního úřadu jako je např. informování o místních poplatcích, uzavírkách místních komunikací,

vyvážená. Na základě sumy informací z teoretické části práce a zjištění praktické části práce lze vyvodit následující doporučení.

- Obecní zpravodaj by měl mít zřízené: šéfredaktora, redakci a redakční radu. Redakce musí být oddělena od redakční rady, aby existoval politicky nezávislý výkonný orgán (redakce) a orgán dozorčí (redakční rada).
    - Redaktoři vč. šéfredaktora nesmí být napojeni na vedení obce a na místní politické strany nebo politicky angažovaná sdružení.
    - Vedle redakce by měla fungovat zcela samostatná redakční rada. Ideálně by ji měli tvořit z jedné části volení zastupitelé (nikoliv však vedení obce), z větší části pak obyvatelé města. Hlavní povinností redakční rady je dohlížet na obsahovou i formální kvalitu obecního zpravodaje.
- Obecní zpravodaj by měl obsahovat informace zpravodajské i publicistické. Je ale nutné tyto dva styly rozlišovat a vždy čtenářům jasně předem deklarovat, kde jsou uvedeny zpravodajské informace a kde se již dočte názory konkrétních osob (rozdělování do jasně označených rubrik, důsledné podepisování autorů včetně jejich funkcí atd.) Zároveň je ale třeba dbát na vyváženost názorové části zpravodaje. Je-li tedy otištěn komentář k určitému problému, je vhodné umožnit protistraně (nebo se toho zhostí sama redakce) doplnit alternativní komentář.
- Každý článek musí být podepsán jménem autora a jeho funkcí, popř. jinak vyznačit z jaké pozice vystupuje (starosta / předseda sdružení / podnikatel / farář apod.)
- Je třeba umožnit obecnímu úřadu uveřejňovat úřední informace pro místní občany (např. informace o poplatcích, odpadech, sociálních a lékařských službách, volbách, popř. i zápisy z jednání zastupitelstva apod.).

---

změnách otevíracích dob úřadů nebo telefonních čísel místních lékařů nebo třeba o sběru nebezpečných či velkoobjemových odpadů. Tyto informace se totiž jinými způsoby (např. úřední deska) dostávají k místním obyvatelům výrazně obtížněji (ne všichni, kterých se takové záležitosti mohou týkat, mají vždy bezproblémový přístup např. k internetu, zatímco k obecnímu zpravodaji, jak ukázal výzkum, zpravidla ano). V tomto směru by tak obecní úřad měl vždy dostat nějaký prostor v obecním zpravodaji navíc, aby mohl tyto formální informace svým občanům, skrze obecní zpravodaj, který se dostává k většině z nich zdarma, distribuovat. Takový prostor by však v žádném případě neměl být zneužíván k nastolování témat, rozebírání otázek týkajících se města, tedy ke komentářům a polemikám – k publicistice. Rubriky pro oba typy textů by měly být jasně oddělené a vyznačené a jejich obsah důsledně podepisován konkrétními autory.

Ve výsledku by na práci redakce neměla být znát žádná propojenost redaktorů s jakoukoliv politickou iniciativou ve městě nebo s radnicí. Je třeba, aby redakce byla nejenom formálně nezávislá, ale i nezávisle pracovala (nenechala se ovlivňovat vlivnými osobami, zvláště politiky). V obecních zpravodajích by nemělo být opomíjeno zastoupení opozice, jak uváděním jejich názorů, tak otiskováním jejích příspěvků.

Z výzkumu vyplynulo, že v mnohých ze zkoumaných zpravodajů dochází k dílčím snahám naplňovat výše uvedené body. Kvantitativní obsahová analýza však ukázala, že povětšinou méně úspěšně, protože se většinou jedná o ojedinělé snahy týkající se jen některých bodů, nikoliv však všech (nebo alespoň více z nich zároveň). Např. důsledné podepisování všech textů v obecních zpravodajích, uveřejňování komentářů opozice nebo absence vedení města v redakcích nebývají dodržovány prakticky vůbec, přestože se jedná o nástroje vedoucí k zvýšení objektivity těchto veřejných periodik. Obecní zpravodaje jsou tak ve zkoumaném regionu pod vlivem vedení obcí, což se odráží na názorové nevyváženosti jejich obsahu.

V únoru 2012 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky novelu tiskového zákona, která má zaručit opozici právo na zveřejňování svých článků. Jak ale ukázala analýza, neotiskování názorů opozice je jen jedním z mnoha závažných problémů obecních zpravodajů (byť se jedná o jeden z nejzávažnějších nedostatků). Zaručení práva na otisknutí opozičního názoru v obecním zpravodaji je tak jednoznačně pozitivním krokem k zamezování zneužívání obecních zpravodajů vedením obcí, jedná se však o nedostatečný posun.

Obecní zpravodaje jsou vedením obcí využívány na více úrovních: personálním obsazením redakcí a redakčních rad, mísením publicistiky a zpravodajství, nepodepisováním nebo nedůsledným uváděním funkcí autorů článků atd. Právo opozičního politika uvést v místním obecním zpravodaji svůj článek tak může výrazně pomoci vyváženosti názorů v periodiku, zamezení zneužívání periodik vedeními obcí, jak k němu dochází doposud, však zcela nezaručí. K takovému zvratu by bylo třeba učinit více kroků. Ty jsou však v současné době (i po započetí účinnosti novely tiskového zákona budou) na vůli samotných obcí, které obecní zpravodaje vydávají.

Přijetí novely však přináší ještě jiný velmi významný posun v problematice obecních zpravodajů: Zviditelnění této, odbornou veřejností stále ještě trochu opomíjené, části české mediální krajiny a to prostřednictvím legislativy.

4 SUMMARY

Theses Printed Municipal Bulletins in Prague-East District is divided into two parts. Theoretical part describes municipal bulletins as specific type of media and summarizes the theoretical knowledge about them. It also describes methodology for next part of the Theses. Practical part of Theses brings together the list of municipal bulletins in the Prague-East district and through the quantitative analysis describes nine of them in detail. It shows that municipal bulletins are (between other Czech media) unique by its local news, and it also describes, how these papers are used by mayors and coalition councilors to their self-promotion.

Unfortunately presumption from the theoretical part, that municipal bulletins are highly used by mayors and coalition councilors, is confirmed. But some more findings have come out. For example that municipal bulletins miss any auditing bodies, so they are out of public control (or control of opposition councilors), or that too many of their articles are not signed, so it cannot be found, who (whether coalitionist politician or independent author) wrote them. Municipal bulletins face up many problems due to their relation to local political power and there is wonder that new Press law will not help to make municipal bulletins independent from mayors and coalition councilors enough.

5 POUŽITÁ LITERATURA

5.1 Literatura

BARTOŠEK, Jaroslav. *Žurnalistika. Úvod do studia*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 1997.

ČERNÁ, Michaela. *Zpravodaje pražských městských částí (mediální mapa). (Bakalářská diplomová práce).* Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, 2010.

DĚD, Michal. *Tištěné obecní zpravodaje v okresech Praha-západ a Beroun. (Diplomová práce)*. Praha: Karlova univerzita v Praze, Fakulta sociálních věd, 2009.

FILIPEC, Josef a kol. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost s dodatkem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2005.

HÁLEK, Pavel, *Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny. (Rigorózní práce).* Praha: Karlova univerzita v Praze, Fakulta sociálních věd, 2008.

KIŠŠOVÁ, Eva. Reakce na prohlášení redakční rady Života Úval. *Život Úval.* 2012, roč. 53, č. 5, s. 13.

MACKŮ, Pavel. Achillova pata regionální žurnalistiky. In WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka (eds.). *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 101–103.

OSVALDOVÁ, Barbora – HALADA, Jan – a kol. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1998.

OSVALDOVÁ, Barbora – HALADA, Jan – a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky* a marketingové *komunikace*. Praha: Libri, 2007.

OSVALDOVÁ, Barbora. Regionální noviny v České republice z hlediska mediálního zařazení a etiky. In WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka (eds.). *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 51–54.

PALA, Karel – Všianský, Jan. *Slovník českých synonym.* Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001.

POKORNÝ, Vítězslav. Přihlaste své trvalé bydliště do města! Staňte se Úvaláky! *Život Úval.* 2011, roč. 52, č. 5, s. 9.

REDAKČNÍ RADA. Prohlášení redakční rady Života Úval. *Život Úval.* 2012, roč. 53, č. 4, s. 2.

SVOBODA, Jiří, HUDÁK, Jakub, JÜPTNER, Petr. *Komunální politické systémy*. Praha: Univerzita Karlova, 2003.

ŠEDÁ, Aneta. *Zpravodaje měst a obcí na Brněnsku. Charakteristika mediální krajiny. (Bakalářská diplomová práce).* Brno: Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, 2009.

TEHOVSKÝ ZPRAVODAJ. Mohlo by vás zajímat. *Tehovský zpravodaj*. 2011, roč. (*neuveden*) č. 5. s. 2.

TUŠER, Andrej, ŠEVČÁK, Luboš. *Okresné noviny na Slovensku (Stručný náčrt vzniku a vývinu regionálnej tlače na území Slovenska od najstarších čias po súčasnosť).* Bratislava: Slovenský zväz novinárov, Novinársky študijní ústav, 1986.

TUŠER, Andrej. Stredoeurópsky rozmer slovenských regionálnych médií. In WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka (eds.). *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 22–27.

TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010.

VOLEK, Jaromír. Regionální žurnalisté v posttransformační etapě: Vybrané socioprofesní charakteristiky. In WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka (eds.). *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 35–50.

WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka. Stanovisko Syndikátu novinářů k radničním tiskovinám 2006. In WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka (eds.). *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, s. 107.

5.2 Internetové zdroje

BENEŠOVÁ, Petra. Pražané přeplnili školky na venkově. *Ihned.cz* [online]. 2007. [cit. 2011-10-04]. Dostupný z WWW <http://zpravy.ihned.cz/c3-21138230-012000_d-prazane-preplnili-skolky-na-venkove>

BŘEŇ, Jan. Starosta a jiné orgány obce. *Veřejná správa online (Deník Veřejné správy)* [online]. 2007. [cit. 2011-09-20]. Dostupný z WWW <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6292738>

BŘEŇ, Jan. Počet členů zastupitelstva obce. *Veřejná správa (Čtrnáctideník Vlády České republiky)* [online]. 2010. [cit. 2011-09-05]. Dostupný z WWW <http://www.verejnasprava.info/2010/pocet-clenu-zastupitelstva-obce>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. DOPO četba - stěhování obyvatelstva ? cesta tam a zase zpátky. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-10-04]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/10_4_2007_dopo_cetba_stehovani_obyvatelstva_cesta_tam_a_zase_zpatky>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Charakteristika okresu Praha-východ. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-10-04]. Dostupný z WWW

<http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_praha_vychod>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Kraj. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/kraj>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obec a vojenský újezd. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/obec_rso>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Okres. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/okres_rso>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2004. *Český statistický úřad* [online]. 2004. [cit. 2012-03-05]. Dostupný z WWW <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/1301-04-k_1_1_2004>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích k 1.1.2010. *Český statistický úřad* [online]. 2011. [cit. 2011-02-08]. Dostupný z WWW <http://www.stredocesky.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1301-10>

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. Okres Praha – východ. *Hospodářská komora České Republiky* [online]. 2011. [cit. 2011-10-04]. Dostupný z WWW <http://www.komora.cz/inmp/knihovna-informaci-pro-podnikani/regionalni-informace/kraje-cr/stredocesky-kraj-s/okres-praha-vychod.aspx

KUŽÍLEK, Oldřich. Závěrečná zpráva průzkumu radničních periodik v rámci projektu Radniční listy bez cenzury. *Oživení, o. s.* [online]. 2006. [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW <http://www.bezkorupce.cz/documents/radnicni_listy/shrnuti-pruzkumu.pdf>

Listina základních práv a svobod (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.) [online]. 1993. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

LIDOVKY.CZ, ČTK. Opozice získá právo publikovat v obecním tisku asi až příští rok. *Lidovky.cz* [online]. 2012. [cit. 2012-05-07]. Dostupný z WWW <http://www.lidovky.cz/opozice-bude-moci-publikovat-v-obecnim-tisku-zrejme-az-pristi-rok-p9t-/ln-media.asp?c=A120409_161114_ln-media_Pta>

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. Třídník obsahového zaměření. *Ministerstvo kultury České republiky.* [online]. 2007. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=354>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012. *Ministerstvo vnitra české republiky.* [online]. Nedatováno. [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-a-legislativa-830237.aspx>

OŽIVENÍ, O. S. Radniční listy bez cenzury. *Oživení, o. s.* [online]. 2006. [cit. 2011-04-15]. Dostupný z WWW <http://www.bezkorupce.cz/radnicni-listy-bez-cenzury/>

PETRÁKOVÁ, Lenka. Radniční listy bez cenzury - doporučení pro vydávání periodik. *Oživení, o. s.* [online]. 2006. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW http://www.bezkorupce.cz/e-knihovna/seminare-prezentace/

SVATOŠOVÁ, Helena. Radniční periodika a jejich právní souvislosti. *Oživení, o. s.* [online]. 2006. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.bezkorupce.cz/documents/radnicni_listy/pravni-analyza.pdf>

ŠKODA, Antonín a kol. Žádost občanů obce Sibřina s částí Stupice o respektování volebních výsledků do zastupitelstva obce Sibřina konaných 15. a 16.10.2010. *Oficiální stránky obce Sibřina s částí Stupice* [online]. 2012. [cit 2012-04-06]. Dostupný z WWW <http://www.sibrina.cz/2012/12-02-01_priloha-zasedani_zadost_obcanu.pdf>

TOMAN, Karel. Konec projektu Naše adresa přišel náhle. PPF nevydělala. *Aktuálně.cz* [online]. 2010. [cit 2011-04-08]. Dostupný z WWW <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/prace/clanek.phtml?id=675892>

ÚSTAV ČESKÉHO NÁRODNÍHO KORPUSU FF UK. Český národní korpus - SYN2000. *Ústav Českého národního korpusu FF UK* [online]. 2000. Dostupný z WWW <http://ucnk.ff.cuni.cz/verejny.php>

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ. Internetová jazyková příručka. *Ústav pro jazyk český Akademie Věd České republiky, v. v. i.* [online]. 2008. [cit. 2011-09-15]. Dostupný z WWW <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=zpravodaj&Hledej=Hledej>

VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. Okres Praha-východ. *Veřejná správa online.* [online]. 2011. [cit. 2011-10-04]. Dostupný z WWW <http://www.mool.cz/vyhledat2.asp?okres=3209>

Vládní návrh: Zákon ze dne … 2012, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů. 2012. [cit. 2012-05-07]. Dostupný z WWW <http://eklep.vlada.cz/eklep/page.jsf>

Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). 2000. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=535>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. 2000. [cit. 2011-04-05]. Dostupný z WWW <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/mistni/inf_novelyz/odkaz_01-1.pdf>

Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. 2006 [cit. 2011-09-11]. Dostupný z WWW <http://www.portal-vz.cz/Legislativa/Narodni-legislativa---aktualni-a-uplne-zneni-z-(1)/Zakon-o-verejnych-zakazkach-a-jeho-provadeci-pravn>

ZANDL, Patrick. Naše adresa startuje aneb PPF zkouší hyperlokální média. Lupa.cz [online]. 2009. [cit 2011-04-08]. Dostupný z WWW <http://www.lupa.cz/clanky/naseadresa-startuje/>

5.3 Prameny pro kvantitativní obsahovou analýzu

Na vědomost se dává… *Zpravodaj obce Máslovice.* 2011, roč. 17, č. 3.
Na vědomost se dává… *Zpravodaj obce Máslovice.* 2011, roč. 17, č. 4.
Na vědomost se dává… *Zpravodaj obce Máslovice.* 2011, roč. 17, č. 5.

Hlavenecký občasník. *Zpravodaj obce Hlavenec.* 2011, roč. 7, č. 2.
Hlavenecký občasník. *Zpravodaj obce Hlavenec.* 2011, roč. 7, č. 3.
Hlavenecký občasník. *Zpravodaj obce Hlavenec.* 2011, roč. 7, č. 4.

Hlavnovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Sudovo Hlavno.* 2011, roč. (*neuveden*), č. (*neuvedeno*). (únor 2011)
Hlavnovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Sudovo Hlavno.* 2011, roč. (*neuveden*), č. (*neuvedeno*). (duben 2011)
Hlavnovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Sudovo Hlavno.* 2011, roč. (*neuveden*), č. (*neuvedeno*). (září 2011)

Vyžlovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Vyžlovka.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 2.
Vyžlovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Vyžlovka.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 3.
Vyžlovský zpravodaj. *Zpravodaj obce Vyžlovka.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 4.

Zebrin. *Zpravodaj obce Sibřina.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 21.
Zebrin. *Zpravodaj obce Sibřina.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 22.
Zebrin. *Zpravodaj obce Sibřina.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 23.

Obecní zpravodaj. *Zpravodaj obce Přezletice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 24.
Obecní zpravodaj. *Zpravodaj obce Přezletice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 25.
Obecní zpravodaj. *Zpravodaj obce Přezletice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 26.

Velkopopovický zpravodaj. *Zpravodaj obce Velké Popovice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 9.
Velkopopovický zpravodaj. *Zpravodaj obce Velké Popovice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 10.

Velkopopovický zpravodaj. *Zpravodaj obce Velké Popovice.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 11.

Černokostelecký zpravodaj. *Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 9.
Černokostelecký zpravodaj. *Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 10.
Černokostelecký zpravodaj. *Zpravodaj obce Kostelec nad Černými lesy.* 2011, roč. (*neuveden*), č. 11.

Život Úval. *Zpravodaj obce Úvaly.* 2011, roč. 53, č. 9.
Život Úval. *Zpravodaj obce Úvaly.* 2011, roč. 53, č. 10.
Život Úval. *Zpravodaj obce Úvaly.* 2011, roč. 53, č. 11.

6 REJSTŘÍKY A SEZNAMY

6.1 Jmenný rejstřík

Bartošek, Jaroslav 19
Bednář, Milan 54
Benešová, Petra 41
Břeň, Jan 11
Černá, Michaela 17, 19, 23, 25, 26, 27, 29
Červínová, Ludmila 111
Děd, Michal 8, 19, 25, 26, 30, 31, 42, 44, 168
Filipec, Josef 6
Flusserová, Hana 128
Halada, Jan 6, 23
Hálek, Pavel 6, 7, 8, 19, 24, 25, 28, 30, 42, 44, 45, 46, 163, 168
Hanáková, Alena 38
Hanyšová Celá, Zdenka 23, 24, 26, 27
Houdková, Lenka 92
Hudák, Jakub 10, 11, 12
Jüptner, Petr 11, 12
Kapalová, Kateřina 119
Kiššová, Eva 138
Köpplová, Barbara 6
Kostiha, Ivo 35
Kužílek, Oldřich 29, 33, 34, 168
Macků, Pavel 26, 28
McQuail, Denis 23
Osvaldová, Barbora 6, 23, 32, 36
Pačesová, Eva 97
Pala, Karel 6
Petráková, Lenka 30, 31
Pokorný, Vítězslav 41

Sedláčková, Helena 27
Smotlachová, Jarmila 86
Svoboda, Jiří 10, 11, 12
Sýkorová, Vladěna 80, 84
Šedá, Aneta 19, 22, 24, 25
Škoda, Antonín 102
Škrabal, Josef 40
Šnejdová, Iva 41
Toman, Karel 21
Trampota, Tomáš 44
Truschka, Samuel 26
Tušer, Andrej 5, 8, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Veškrnová, Pavla 103
Vojtěchovská, Martina 44, 45
Volek, Jaromír 35
Všianský, Jan 6
Waschková Císařová, Lenka 36
Zandl, Patrick 21

6.2 Seznam obrázků

Obrázek 1: Švajčiarsky projekt MEDIEN 2000 (Tušer 2007: 22) 20
Obrázek 2: Základné terminologické pomenovanie médií (Tušer 2007: 23) 20
Obrázek 3: Typológia lokálnych periodík (Tušer 2007: 23) 21
Obrázek 4: Plnenie funkcie regionálnych a lokálnych verzus celoštátnych médií (Tušer 2007: 24) 23
Obrázek 5: Radniční listy v praxi (Petráková 2006: 6) 30
Obrázek 6: IRON – 20 nejlepších (Kužílek 2006: 10) 34
Obrázek 7: Členství v profesních organizacích a odborech podle dosahu média (Volek 2007: 41) 35
Obrázek 8: Mapa okresu Praha-východ (Veřejná správa online 2011) 39

6.3 Seznam tabulek

Tabulka 1: Obecní zpravodaje vybrané ke kvantitativní obsahové analýze 47
Tabulka 2: Kódovací kniha ke kvantitativní obsahové analýze..... 51
Tabulka 3: Souhrnný přehled obecních zpravodajů v okrese Praha-východ 58
Tabulka 4: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 81
Tabulka 5: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních..... 82
Tabulka 6: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 83
Tabulka 7: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Na vědomost se dává…84
Tabulka 8: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 87
Tabulka 9: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních..... 88
Tabulka 10: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 89
Tabulka 11: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Hlaveneckém občasníku 90
Tabulka 12: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 91
Tabulka 13: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 93
Tabulka 14: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 95
Tabulka 15: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 96
Tabulka 16: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 98
Tabulka 17: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 99
Tabulka 18: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji 100
Tabulka 19: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 101
Tabulka 20: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 104
Tabulka 21: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních..... 105

Tabulka 22: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 106
Tabulka 23: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Zebrinu 108
Tabulka 24: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 110
Tabulka 25: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 112
Tabulka 26: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních 113
Tabulka 27: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 115
Tabulka 28: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Obecním zpravodaji 116
Tabulka 29: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 118
Tabulka 30: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 120
Tabulka 31: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních 121
Tabulka 32: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 123
Tabulka 33: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji 125
Tabulka 34: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 127
Tabulka 35: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 129
Tabulka 36: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních 131
Tabulka 37: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 132
Tabulka 38: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji 134
Tabulka 39: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 136
Tabulka 40: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 139
Tabulka 41: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních 140
Tabulka 42: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 142
Tabulka 43: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení v Životě Úval 144

Tabulka 44: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 146
Tabulka 45: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 150
Tabulka 46: Popis kódů v grafu: Citované názory v textových sděleních 151
Tabulka 47: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních 153
Tabulka 48: Popis kódů v grafu: Autorství textových sdělení - celkově 157
Tabulka 49: Popis kódů v grafu: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních 159
Tabulka 45: Popis kódů v grafu: Lokální obsah textových sdělení 162

6.4 Seznam grafů

Graf 1: (Ne)vydávání zpravodajů (celý okres) 59
Graf 2: (Ne)vydávání zpravodajů podle velikosti obce 60
Graf 3: Vydavatelé zpravodajů 62
Graf 4: Periodicita zpravodajů 64
Graf 5: Poměr jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí 65
Graf 6: Procentuální zastoupení jednotlivých typů periodicity u různě velkých obcí . 65
Graf 7: Poměr občasníků podle velikosti obce 66
Graf 8: Počet stran každého zpravodaje 67
Graf 9: Formáty zpravodajů 68
Graf 10: Počet stran u zpravodajů ve formátu A4 69
Graf 11: Počet stran u zpravodajů ve formátu A5 70
Graf 12: Způsoby distribuce zpravodajů 72
Graf 13: Cena zpravodajů pro místní občany 73
Graf 14: Přítomnost neredakčních příspěvků ve zpravodaji 74
Graf 15: Přítomnost inzerce ve zpravodaji 76
Graf 16: Dostupnost zpravodaje na internetu 77
Graf 17: Lokální obsah textových sdělení v Na vědomost se dává… 81
Graf 18: Citované názory v textových sděleních v Na vědomost se dává… 82
Graf 19: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Na vědomost se dává… 83
Graf 20: Autorství textových sdělení v Na vědomost se dává… 84
Graf 21: Lokální obsah textových sdělení v Hlaveneckém občasníku 87
Graf 22: Citované názory v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku 88
Graf 23: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlaveneckém občasníku 89
Graf 24: Autorství textových sdělení v Hlaveneckém občasníku 90
Graf 25: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlaveneckém občasníku 91
Graf 26: Lokální obsah textových sdělení v Hlavnovském zpravodaji 93
Graf 27: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Hlavnovském zpravodaji 95

Graf 28: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Hlavnovském zpravodaji 96
Graf 29: Lokální obsah textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji 98
Graf 30: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji 99
Graf 31: Autorství textových sdělení ve Vyžlovském zpravodaji 100
Graf 32: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Vyžlovském zpravodaji 101
Graf 33: Lokální obsah textových sdělení v Zebrinu 104
Graf 34: Citované názory v textových sděleních v Zebrinu 105
Graf 35: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Zebrinu 106
Graf 36: Autorství textových sdělení v Zebrinu 108
Graf 37: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Zebrinu 110
Graf 38: Lokální obsah textových sdělení v Obecním zpravodaji 112
Graf 39: Citované názory v textových sděleních v Obecním zpravodaji 113
Graf 40: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Obecním zpravodaji 115
Graf 41: Autorství textových sdělení v Obecním zpravodaji 116
Graf 42: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Obecním zpravodaji 118
Graf 43: Lokální obsah textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji 120
Graf 44: Citované názory v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji .. 121
Graf 45: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji 123
Graf 46: Autorství textových sdělení ve Velkopopovickém zpravodaji 125
Graf 47: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních ve Velkopopovickém zpravodaji 127
Graf 48: Lokální obsah textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji 129
Graf 49: Citované názory v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji ... 131
Graf 50: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji 132
Graf 51: Autorství textových sdělení v Černokosteleckém zpravodaji 134
Graf 52: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Černokosteleckém zpravodaji 136

Graf 53: Lokální obsah textových sdělení v Životě Úval 139
Graf 54: Citované názory v textových sděleních v Životě Úval 140
Graf 55: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních v Životě Úval 142
Graf 56: Autorství textových sdělení v Životě Úval 144
Graf 57: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních v Životě Úval .. 146
Graf 58: Lokální obsah textových sdělení – celkem 150
Graf 59: Citované názory v textových sděleních - celkem 151
Graf 60: Přítomnost komunálních politiků v textových sděleních - celkem 153
Graf 61: Autorství textových sdělení - celkově 156
Graf 62: Přítomnost komunálních politiků v obrazových sděleních - celkem 159
Graf 63: Lokální obsah textových sdělení – celkem dle velikosti obce 161

7 PŘÍLOHY

7.1 Vyplněná kódovací kniha kvantitativní obsahové analýzy[88] (tabulka)

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
1	1	0	8	7	34	8
2	1	1	2	2	14	2
3	1	1	8	7	18	8
4	1	1	8	7	22	8
5	1	6	6	0	7	8
6	1	1	8	7	7	8
7	1	1	2	2	34	8
8	1	1	6	3	6	8
9	1	1	1	1	18	1
10	1	1	4	7	3	8
11	1	1	8	7	3	8
12	1	1	7	2	7	8
13	1	1	8	7	7	8
14	1	1	8	7	7	8
15	1	1	8	7	7	8
16	1	1	5	4	18	8
17	1	1	6	7	7	8
18	1	1	6	1	19	8
19	1	1	6	1	19	8
20	1	1	8	7	19	8
21	1	1	8	7	19	8
22	1	1	8	7	18	8
23	1	1	8	7	19	7
24	1	1	8	7	19	7

[88] V kódovací knize jsou jednotlivé zkoumané zpravodaje seřazeny podle velikosti obce, která je vydává od největší po nejmenší. V průběhu výzkumu bylo k tomuto pořadí přistoupeno z čistě pracovních důvodů a toto řazení nemělo žádný vliv na to, že celá tato práce pracuje se řazením zpravodajů podle velikosti vydávající obce od nejmenší po největší. (Tato poznámka slouží pouze jako upozornění na „prohozené“ řazení.)

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
25	1	1	8	7	19	7
26	1	1	8	7	19	7
27	1	1	8	7	19	7
28	1	1	8	7	19	8
29	1	1	8	7	7	8
30	1	1	7	6	18	8
31	1	5	6	7	0	8
32	1	1	8	7	7	7
33	1	1	8	1	7	8
34	1	1	8	7	21	7
35	1	1	7	7	21	8
36	1	1	8	7	19	7
37	1	1	8	7	21	8
38	1	1	8	7	19	8
39	1	1	8	7	19	8
40	1	1	8	7	18	8
41	1	1	8	7	19	7
42	1	1	8	7	19	8
43	1	1	8	7	19	7
44	1	1	8	7	19	7
45	1	1	8	7	19	7
46	1	1	8	7	19	8
47	1	1	8	7	18	8
48	1	5	8	7	18	7
49	1	1	8	7	19	8
50	1	1	8	7	18	8
51	1	1	8	7	7	8
52	1	1	8	7	36	7
53	1	1	8	7	19	8
54	1	1	8	7	19	8
55	2	0	8	7	18	8
56	2	1	2	2	34	8
57	2	3	8	7	7	8
58	2	1	8	7	7	8
59	2	2	8	7	19	7
60	2	7	8	7	18	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
61	2	1	6	1	19	8
62	2	1	1	1	1	8
63	2	1	8	7	19	8
64	2	1	6	7	19	8
65	2	1	6	7	19	8
66	2	1	8	7	19	8
67	2	1	8	7	36	7
68	2	1	8	7	7	8
69	2	1	8	7	7	8
70	2	1	8	7	19	7
71	2	1	8	7	19	7
72	2	1	8	7	19	7
73	2	1	8	7	19	7
74	2	1	8	7	19	7
75	2	1	8	7	19	7
76	2	1	8	7	18	7
77	2	5	8	7	19	7
78	2	1	8	1	7	7
79	2	1	8	7	22	8
80	2	1	8	7	19	7
81	2	1	8	7	19	8
82	2	1	8	7	22	7
83	2	1	8	7	19	7
84	2	1	8	7	7	8
85	2	1	8	7	19	7
86	2	1	8	7	18	7
87	2	1	8	7	19	8
88	2	1	8	7	19	7
89	2	1	8	7	19	7
90	2	1	8	1	19	7
91	2	1	8	7	18	8
92	2	1	8	7	19	8
93	2	1	8	7	22	7
94	2	1	8	7	18	8
95	2	1	8	7	18	8
96	2	1	8	7	7	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
97	3	0	8	7	34	8
98	3	1	4	7	18	7
99	3	1	8	7	22	8
100	3	1	4	6	35	8
101	3	1	4	6	8	8
102	3	1	2	2	34	8
103	3	1	8	7	7	8
104	3	1	8	7	7	8
105	3	1	8	7	3	7
106	3	1	8	7	3	2
107	3	7	8	7	19	8
108	3	7	8	7	0	8
109	3	1	2	2	6	7
110	3	1	2	2	6	7
111	3	6	8	7	0	8
112	3	3	8	7	0	8
113	3	1	6	1	19	8
114	3	1	6	1	19	8
115	3	1	8	7	18	8
116	3	1	8	7	18	8
117	3	1	8	4	19	7
118	3	1	8	7	7	8
119	3	1	8	7	19	7
120	3	1	8	7	7	8
121	3	1	8	7	19	7
122	3	1	8	7	19	7
123	3	1	8	7	34	8
124	3	1	8	7	19	8
125	3	1	8	7	19	7
126	3	1	8	7	19	8
127	3	1	8	7	19	8
128	3	1	8	7	19	8
129	3	1	8	7	7	8
130	3	1	8	7	7	8
131	3	1	8	7	7	8
132	3	1	8	7	19	7

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
133	3	0	8	7	20	8
134	3	1	8	7	19	7
135	3	0	8	7	19	8
136	3	1	8	7	19	7
137	3	1	8	7	19	7
138	3	1	8	7	19	7
139	3	1	8	7	18	8
140	3	1	8	7	19	8
141	3	1	8	7	19	7
142	3	1	8	7	19	8
143	3	5	8	7	19	8
144	3	1	8	7	22	7
145	3	1	8	7	22	8
146	3	1	8	7	22	7
147	3	5	8	7	19	7
148	3	1	8	7	19	7
149	3	1	8	7	19	7
150	3	1	8	7	19	7
151	3	1	8	7	18	8
152	3	1	8	7	18	8
153	3	1	8	7	19	7
154	3	1	8	7	19	7
155	3	1	8	2	19	8
156	3	1	8	7	7	8
157	3	1	8	7	22	8
158	3	1	8	7	19	8
159	4	2	1	2	1	1
160	4	1	4	6	6	8
161	4	1	2	6	6	7
162	4	1	8	7	7	7
163	4	1	8	7	19	8
164	4	1	8	7	19	8
165	4	1	8	7	19	8
166	4	1	5	3	19	8
167	4	1	2	4	6	8
168	4	1	8	7	7	7

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
169	4	1	8	7	19	7
170	4	1	8	7	7	7
171	4	1	8	7	19	8
172	4	5	8	7	22	8
173	4	5	8	7	19	8
174	4	0	8	7	19	7
175	4	7	8	7	19	7
176	4	3	8	7	19	7
177	4	1	8	7	19	7
178	4	1	8	7	19	7
179	4	1	8	7	19	7
180	4	1	8	7	37	7
181	4	1	8	7	19	8
182	4	1	8	2	19	8
183	4	1	8	7	19	8
184	4	1	8	7	22	8
185	4	1	8	7	7	8
186	5	1	8	3	5	3
187	5	1	4	6	7	8
188	5	1	8	7	7	8
189	5	1	8	7	1	8
190	5	1	8	7	7	8
191	5	1	8	7	7	8
192	5	1	8	7	4	8
193	5	1	8	7	19	8
194	5	1	8	7	19	7
195	5	1	8	7	19	8
196	5	1	8	7	7	8
197	5	2	8	7	4	8
198	5	1	8	7	19	8
199	5	3	2	7	6	8
200	5	4	8	7	19	8
201	5	2	5	1	19	8
202	5	2	2	4	4	7
203	5	1	8	1	19	8
204	5	1	8	7	19	7

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
205	5	1	8	7	37	7
206	5	1	8	7	19	7
207	5	1	8	7	19	8
208	5	3	8	7	7	8
209	5	1	8	7	19	8
210	5	1	8	7	19	7
211	5	1	8	7	19	7
212	5	1	8	7	37	7
213	5	1	8	7	22	8
214	5	1	8	7	0	7
215	5	1	8	7	37	7
216	5	0	8	7	20	7
217	5	1	8	7	0	7
218	5	1	8	7	7	7
219	5	3	8	7	19	7
220	5	3	8	7	19	7
221	5	2	8	7	19	8
222	5	7	8	7	19	8
223	5	1	8	7	22	8
224	6	2	2	3	3	2
225	6	1	4	6	7	8
226	6	1	8	4	7	4
227	6	1	8	7	19	8
228	6	1	8	7	19	8
229	6	1	8	7	37	8
230	6	1	5	7	19	8
231	6	1	8	7	7	8
232	6	1	8	7	7	8
233	6	1	8	7	19	7
234	6	1	8	7	19	8
235	6	1	8	7	19	8
236	6	1	8	7	37	1
237	6	1	8	7	37	9
238	6	1	8	7	37	7
239	6	4	8	7	7	7
240	6	1	8	7	37	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
241	6	5	8	7	22	8
242	6	1	8	7	19	8
243	6	5	8	7	19	7
244	6	1	8	7	19	8
245	6	1	8	7	19	8
246	6	1	8	2	19	8
247	6	1	8	7	19	8
248	6	1	8	7	22	8
249	7	2	1	7	1	8
250	7	1	8	7	22	8
251	7	1	8	7	22	8
252	7	1	4	6	22	8
253	7	1	8	7	22	8
254	7	1	2	7	6	8
255	7	1	8	1	1	1
256	7	1	8	7	1	8
257	7	1	8	7	22	8
258	7	1	8	7	22	8
259	7	6	8	7	0	8
260	7	7	8	7	0	7
261	7	4	8	7	0	7
262	7	1	8	7	18	7
263	7	1	8	7	18	7
264	7	1	8	7	22	8
265	7	1	8	7	15	8
266	7	5	8	7	22	8
267	7	1	8	7	7	7
268	7	5	8	7	22	8
269	7	1	8	7	1	7
270	7	1	8	7	19	8
271	7	1	8	2	19	8
272	8	1	1	1	1	8
273	8	1	8	7	12	8
274	8	1	2	2	1	8
275	8	1	8	7	22	8
276	8	1	8	2	8	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
277	8	1	4	6	22	8
278	8	1	8	2	3	8
279	8	1	4	2	6	8
280	8	1	2	7	3	8
281	8	1	8	7	1	8
282	8	1	8	7	1	8
283	8	1	8	7	0	8
284	8	1	8	7	19	7
285	8	1	8	7	19	7
286	8	1	8	7	19	7
287	8	1	8	7	19	8
288	8	1	8	7	18	7
289	8	1	8	7	0	8
290	8	1	8	7	22	8
291	8	1	8	7	19	8
292	8	1	8	7	7	8
293	8	1	8	7	19	8
294	8	1	8	7	19	8
295	8	1	8	7	15	8
296	8	1	8	7	19	8
297	8	1	8	5	19	8
298	8	1	8	7	19	7
299	8	1	6	6	19	8
300	8	1	8	7	19	7
301	8	1	8	7	7	8
302	8	1	8	7	7	7
303	8	1	8	7	7	8
304	8	1	8	7	19	7
305	8	5	8	7	19	8
306	8	5	8	7	22	8
307	8	5	8	7	22	8
308	8	1	8	7	19	8
309	9	1	2	2	1	8
310	9	1	8	7	22	8
311	9	1	8	7	1	8
312	9	1	8	7	7	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
313	9	1	8	7	22	8
314	9	1	4	6	1	8
315	9	1	8	7	7	8
316	9	1	2	3	6	8
317	9	1	8	7	3	8
318	9	1	4	6	0	8
319	9	1	8	7	1	8
320	9	1	8	7	19	7
321	9	1	8	7	4	7
322	9	1	8	7	19	7
323	9	1	8	7	19	7
324	9	1	8	7	19	7
325	9	1	8	7	19	7
326	9	1	8	7	19	8
327	9	1	8	7	19	7
328	9	1	8	1	19	8
329	9	1	8	1	19	7
330	9	1	8	7	7	8
331	9	1	8	7	19	7
332	9	1	8	7	19	7
333	9	1	8	7	19	7
334	10	1	2	2	33	2
335	10	1	8	7	22	8
336	10	1	4	3	22	8
337	10	1	8	7	34	8
338	10	1	8	2	34	8
339	10	1	8	7	34	8
340	10	1	8	2	34	8
341	10	1	8	7	34	8
342	10	1	8	7	34	8
343	10	3	8	7	34	7
344	10	1	8	7	34	7
345	10	5	8	7	34	7
346	10	1	8	7	34	7
347	10	1	8	7	34	7
348	10	1	8	7	22	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
349	10	3	8	7	34	8
350	10	2	8	7	34	8
351	10	2	8	7	34	8
352	10	7	8	7	22	8
353	10	7	4	7	34	8
354	10	6	8	7	34	8
355	10	6	8	7	34	8
356	10	1	8	7	34	8
357	10	1	8	7	34	7
358	11	1	1	1	1	1
359	11	1	8	7	22	7
360	11	1	4	3	22	8
361	11	1	8	7	34	8
362	11	1	2	3	34	8
363	11	1	2	2	34	8
364	11	1	2	2	34	8
365	11	1	8	7	34	7
366	11	1	8	7	34	7
367	11	1	8	7	34	7
368	11	1	8	7	34	7
369	12	1	8	7	38	2
370	12	1	8	7	22	8
371	12	1	4	7	34	7
372	12	1	2	3	34	8
373	12	1	8	7	34	7
374	12	1	8	7	34	7
375	12	1	8	7	34	7
376	12	1	8	7	34	7
377	12	1	8	7	34	7
378	12	1	8	7	34	7
379	12	1	8	7	34	7
380	12	1	2	7	34	7
381	12	1	8	7	34	7
382	12	1	8	7	34	7
383	12	1	8	7	34	7
384	12	1	8	7	34	7

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
385	12	1	8	7	34	7
386	12	1	8	7	34	7
387	12	1	8	7	34	7
388	13	1	8	7	18	8
389	13	1	1	1	1	7
390	13	1	8	7	22	7
391	13	1	8	7	7	8
392	13	1	8	7	19	7
393	13	1	8	7	19	7
394	13	5	8	7	19	7
395	13	1	2	3	22	8
396	13	1	2	3	22	8
397	13	1	2	3	6	8
398	13	1	8	7	22	8
399	13	1	8	7	22	7
400	13	1	8	7	22	8
401	13	1	8	7	22	8
402	13	1	8	7	22	8
403	13	1	8	7	22	8
404	13	1	8	7	9	8
405	13	1	8	7	7	8
406	13	1	8	7	19	8
407	13	1	8	7	19	8
408	13	1	8	7	18	7
409	13	1	8	6	22	7
410	13	1	8	7	19	7
411	13	1	8	7	19	7
412	13	1	8	7	19	7
413	13	1	8	7	19	8
414	13	1	8	7	19	8
415	13	1	8	7	18	8
416	13	1	8	7	11	7
417	14	0	8	6	18	8
418	14	1	1	1	1	8
419	14	1	8	7	22	7
420	14	1	8	7	19	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
421	14	1	8	7	19	7
422	14	1	8	7	19	8
423	14	5	8	7	19	8
424	14	1	4	6	22	8
425	14	1	4	6	22	8
426	14	1	1	2	1	8
427	14	1	8	6	6	8
428	14	1	8	7	22	7
429	14	1	8	3	6	8
430	14	1	8	7	19	8
431	14	1	8	7	7	8
432	14	1	8	4	22	8
433	14	1	8	2	7	8
434	14	1	8	7	22	7
435	14	1	8	7	19	8
436	14	1	8	7	18	7
437	14	5	8	7	18	7
438	14	1	8	7	36	7
439	14	1	8	7	19	7
440	14	1	8	7	22	7
441	14	1	8	7	19	8
442	14	1	8	7	19	7
443	14	1	8	7	37	8
444	14	1	8	7	22	8
445	14	1	8	7	22	8
446	14	1	8	7	7	8
447	14	1	8	7	22	8
448	14	1	8	7	19	8
449	14	1	8	7	22	8
450	15	1	8	7	18	7
451	15	1	2	2	3	8
452	15	1	8	7	19	7
453	15	1	8	7	19	8
454	15	1	8	7	19	8
455	15	1	8	7	19	7
456	15	1	8	7	7	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
457	15	1	8	7	19	8
458	15	1	4	6	22	8
459	15	1	8	7	7	8
460	15	1	8	1	19	8
461	15	1	8	7	7	8
462	15	5	8	7	19	7
463	15	1	8	7	22	8
464	15	1	8	7	22	8
465	15	1	8	7	22	7
466	15	1	0	7	22	7
467	15	1	4	7	9	8
468	15	1	4	7	12	7
469	15	1	4	6	7	7
470	15	1	4	7	7	8
471	15	1	4	7	7	8
472	15	1	8	7	19	8
473	15	1	8	7	22	8
474	15	1	8	7	19	8
475	15	1	8	7	19	8
476	15	1	8	7	7	7
477	15	1	8	7	18	8
478	15	2	8	7	22	8
479	15	1	8	7	22	7
480	15	1	8	7	3	7
481	15	1	8	7	22	7
482	15	1	8	7	7	9
483	16	7	8	7	34	7
484	16	1	8	6	22	8
485	16	1	8	7	22	7
486	16	1	8	7	22	7
487	16	1	8	6	22	8
488	16	1	8	7	22	8
489	16	1	8	7	34	7
490	17	3	8	7	34	7
491	17	1	8	2	34	7
492	17	1	8	7	22	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
493	17	1	8	7	22	8
494	17	1	8	7	22	8
495	18	1	8	7	34	7
496	18	1	8	6	22	8
497	18	1	8	7	22	8
498	18	1	8	7	22	8
499	18	1	8	7	22	8
500	18	1	8	7	34	8
501	18	1	8	7	22	8
502	19	1	8	7	22	8
503	19	1	8	7	22	8
504	19	3	8	7	22	8
505	20	1	8	7	22	8
506	20	1	8	7	22	8
507	20	1	8	6	22	7
508	21	2	8	7	22	8
509	21	1	8	7	22	8
510	21	1	8	7	22	8
511	22	1	8	7	22	8
512	22	1	8	7	22	8
513	22	1	8	7	22	8
514	22	1	8	7	19	8
515	22	1	8	7	19	7
516	22	2	8	7	19	8
517	22	1	8	7	22	8
518	22	1	8	7	22	8
519	22	1	8	7	22	8
520	23	2	8	1	4	4
521	23	1	8	7	22	8
522	23	2	8	7	22	8
523	23	1	8	7	22	8
524	23	1	8	7	22	8
525	23	1	8	1	22	8
526	23	1	8	7	19	8
527	23	1	8	7	19	8
528	23	1	8	7	19	9

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
529	23	1	8	7	19	8
530	23	1	8	7	22	7
531	23	1	8	7	19	8
532	23	1	8	7	22	8
533	23	1	8	7	22	8
534	23	1	8	7	22	8
535	24	1	1	1	1	8
536	24	2	8	7	22	7
537	24	2	8	7	20	7
538	24	1	4	7	22	8
539	24	1	8	7	22	8
540	24	1	8	7	19	8
541	24	1	8	7	22	8
542	24	3	8	7	22	8
543	24	1	8	7	19	8
544	24	1	8	7	22	8
545	24	1	8	7	22	8
546	24	1	4	7	22	8
547	24	1	8	7	22	8
548	24	1	8	7	22	8
549	24	1	8	7	19	8
550	24	1	8	7	19	8
551	24	1	8	7	22	8
552	24	1	8	7	22	8
553	25	1	4	7	22	8
554	25	1	8	1	22	8
555	25	1	8	7	22	8
556	25	1	8	7	19	8
557	25	1	8	7	22	8
558	25	1	8	7	19	8
559	25	1	8	7	22	8
560	25	1	8	7	7	8
561	25	1	8	6	22	8
562	25	1	8	7	22	8
563	25	1	4	7	22	8
564	25	1	8	7	22	8

Kódovací arch - kvant. obsah. analýza ob. zpravodajů v okr. Praha-východ						
Jednotka	Proměnná					
	1	2	3	4	5	6
	Zpravodaj	Lokálnost	Citace	Pol. v textu	Autorství	Pol. na foto
565	25	1	8	7	22	8
566	25	1	8	7	22	8
567	25	1	8	7	22	8
568	25	1	8	7	22	8
569	26	5	8	7	22	8
570	26	1	8	7	20	8
571	26	1	8	7	19	8
572	26	1	8	7	22	8
573	26	1	8	7	22	8
574	26	1	8	7	22	8
575	26	1	8	6	22	8
576	26	1	8	7	22	8
577	26	3	8	7	22	8
578	26	1	8	6	22	8
579	26	1	8	7	22	8
580	26	1	8	7	22	8
581	26	1	8	7	19	8
582	26	1	8	7	19	8
583	26	1	8	7	19	8
584	26	1	8	7	19	8
585	26	1	8	7	22	8
586	27	2	4	6	22	8
587	27	6	8	7	20	8
588	27	7	8	7	22	8
589	27	1	8	7	22	8
590	27	1	4	6	22	8
591	27	1	8	6	22	8
592	27	1	8	7	22	8
593	27	1	8	7	22	8
594	27	1	8	7	19	8
595	27	1	8	7	19	8
596	27	1	8	7	19	8
597	27	1	8	7	22	8

Popis proměnných a jejích kategorií je uveden v podkapitole 1.6.2 Metodologie kvantitativní obsahové analýzy na stranách 48 - 52.

7.2 Návrh novely tiskového zákona v původním znění (text)

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne … 2012,

kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů¨

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění zákona č. 302/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 281/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 3 se na konci písmene f) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které včetně poznámky pod čarou č. 9 zní:

„g) periodickým tiskem územního samosprávného celku periodický tisk, jehož vydavatelem je obec, kraj nebo hlavní město Praha nebo jeho městská část (dále jen „územní samosprávný celek“) nebo právnická osoba zřízená či založená územním samosprávným celkem či společně více územními samosprávnými celky nebo právnická osoba, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s dalšími územními samosprávnými celky ovládá podle zvláštního právního předpisu[9)], anebo periodický tisk, jehož obsah, vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územním samosprávným celkem či společně s více územními samosprávnými celky.

[9)] § 66a obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.“.

2. Za § 4 se vkládá nový § 4a, který včetně nadpisu zní:

„§ 4a

Sdělení v periodickém tisku územního samosprávného celku

Vydavatel periodického tisku územního samosprávného celku je povinen poskytovat objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku a poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva územního samosprávného celku, týkající se tohoto územního samosprávného celku.“.

3. V § 8 odst. 1 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) označení periodický tisk územního samosprávného celku, jde-li o periodický tisk územního samosprávného celku,“.

Dosavadní písmena b) až g) se označují jako písmena c) až h).

4. V § 9 odst. 2 se slova „a dodáním regionálních mutací Státní technické knihovně v Praze“ zrušují.

5. Za § 11 se vkládá nový § 11a, který včetně nadpisu zní:

„§ 11a

Doplňující informace

(1) Dotčený člen zastupitelstva územního samosprávného celku může požadovat na vydavateli uveřejnění doplňující informace, pokud vydavatel periodického tisku územního samosprávného celku

a) neuveřejní sdělení podle § 4a po dobu 3 měsíců ode dne doručení tohoto sdělení vydavateli,

b) neuveřejní sdělení podle § 4a v nejbližším následujícím vydání u periodického tisku územního samosprávného celku, pokud ve lhůtě 3 měsíců ode dne doručení tohoto sdělení vydavateli není vydán, nebo

c) uveřejní sdělení podle § 4a, avšak člen zastupitelstva bude mít za to, že vydavatel mu neposkytl přiměřený prostor podle § 4a.

Vydavatel je povinen doplňující informaci uveřejnit v periodickém tisku územního samosprávného celku, ve kterém neuveřejnil nebo neposkytl přiměřený prostor sdělení podle § 4a.

(2) Člen zastupitelstva územního samosprávného celku, na jehož žádost byla vydavatelem uveřejněna doplňující informace podle tohoto zákona, nemůže požadovat uveřejnění další doplňující informace k této doplňující informaci.“.

6. Za § 15 se vkládá nový § 15a, který zní:

„§ 15a

(1) Žádost o uveřejnění doplňující informace musí mít písemnou formu a musí obsahovat návrh znění doplňující informace, jež má být uveřejněna.

(2) Žádost o uveřejnění doplňující informace musí být vydavateli doručena nejpozději do 3 měsíců

a) od marného uplynutí lhůty podle § 11a odst. 1 písm. a),

b) ode dne, kdy mělo být sdělení podle § 4a uveřejněno v nejbližším následujícím vydání periodického tisku územního samosprávného celku, který není vydán ve lhůtě 3 měsíců, nebo

c) ode dne, kdy sdělení podle § 4a v periodickém tisku územního samosprávného celku bylo uveřejněno, ale člen zastupitelstva má za to, že mu vydavatel neposkytl přiměřený prostor podle § 4a,

jinak právo na uveřejnění doplňující informace zaniká.

(3) Ustanovení § 13 až 15, s výjimkou ustanovení § 15 odst. 1 písm. c) a § 15 odst. 2 a 3, se použijí obdobně i na uveřejnění doplňující informace. Vydavatel označí uveřejněnou doplňující informaci slovy "doplňující informace".“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 2012.

Důvodová zpráva

Obecná část

A. Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace – RIA (malá RIA)

1. Důvod předložení

Název – návrh zákona, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Návrh novely tiskového zákona vychází z úkolu „1.6 - Zavedení opatření proti zneužívání radničních periodik“, který je stanoven ve Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012, kterou vláda přijala usnesením č. 1 dne 5. ledna 2011.

Naplnění úkolu spočívá v zavedení opatření, jež budou směřovat k úpravě vydávání periodického tisku orgány územních samosprávných celků, ve smyslu poskytování objektivních a vyvážených informací s výslovným zakotvením požadavku objektivity a vyváženosti informací šířených veškerými informačními prostředky. Cílem tohoto úkolu je tedy objektivní informovanost občanů územních samosprávných celků o činnosti a průběhu jednání jimi volených zástupců. Zároveň má být stanoven vlastní kontrolní mechanismus plnění povinností územními samosprávnými celky při vydávání „radničních periodik“.

Tiskový zákon je postavený na ústavních principech zaručených Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), zejména pak právech na svobodu projevu a na informace dle čl. 17, přičemž se jedná o politická práva, jejichž garantem je stát. Dle čl. 22 Listiny zákonná úprava politických práv a svobod musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Z universality práv zaručených Listinou vyplývá, že mají v politické oblasti umožnit každému ovlivňovat veřejný život. Výkon práv dle čl. 17 Listiny lze omezit pouze zákonem z taxativně vymezených důvodů. Minimální regulace obsahu v periodickém tisku vychází ze svobodné soutěže periodik, kterých může být prakticky neomezeně, neboť zde na rozdíl od elektronických médií neexistují technická omezení typu rozsahu elektromagnetického spektra.

Stávající znění tiskového zákona vydávání periodik územními samosprávnými celky neupravuje. Dochází však k situacím, kdy je na lokální úrovni omezována svobodná soutěž politických sil. Ačkoli jde o periodika vydávaná z veřejných prostředků, tj. zpravidla z rozpočtu obce nebo kraje, dle výzkumu z roku 2006 (Oživení o.s., Praha) a ostatně i dle prostého sledování těchto periodik se vyskytují časté případy, kdy tato periodika obsahují a prosazují pouze názory rady obce resp. politických sil v ní zasedajících a tvrdě zamezují přístupu jiných stanovisek než „vládnoucích zastupitelů“. Nepohodlné příspěvky zastupitelů a čtenářů bývají redakcí těchto tiskovin odmítány, resp. nejsou vůbec publikovány. Veřejnost zpravidla není informována o tom, že na zasedáních těchto volených a jejich poradních orgánů zaznívají také názory jiných členů či návrhy jiných řešení daných záležitostí, nad nimiž se vede polemika. Výsledná řešení jsou pak prezentována jako jediná možná a správná, čímž se trvale a dlouhodobě poškozuje veřejné vědomí o politickém procesu jako dialogu, v němž se v rámci soutěže politických sil střetávají různé názory.

Cílem předložené úpravy je definování nové kategorie periodického tisku územních samosprávných celků resp. jejich částí a stanovení nezbytné povinnosti vztažené k jejich obsahu. Návrh úpravy přitom vychází z těchto principů:

1. respektování ústavně zaručených práv svobody projevu, práva šíření informací a práv občanů na samosprávu,
2. stanovení minimálních obsahových povinností v duchu zajištění odpovídajícího prostoru pro vytváření názorů všech politických a názorových proudů podílejících se na územní samosprávě,
3. k efektivnímu naplnění cíle úpravy se přizná soudně vymahatelné právo na uveřejnění „doplňující informace“,
4. tato zvláštní úprava se vztahuje jen na periodický tisk obcí, krajů a hlavního města Prahy a jeho městských částí,
5. tato zvláštní úprava se naopak nevztahuje na elektronická média, neboť zásada poskytování objektivních a vyvážených informací v rozhlasovém a televizním vysílání je už upravena zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
6. tato zvláštní úprava se nevztahuje na veškeré informační prostředky, neboť takovéto šíření informací není předmětem úpravy tiskového zákona; úprava práv a povinností při zveřejňování informací prostřednictvím internetu by vyžadovala celospolečenskou diskuzi před tím, než by se nově nastolila koncepce regulace nových médií v ČR; tato úprava by současně překračovala problematiku tzv. radničních periodik, naopak by se dotýkala jiných celospolečenských problémů,
7. regulace tiskového zákona vztahující se na hmotné rozmnoženiny se zdá být v případě tzv. radničních periodik dostačující; v této souvislosti si je třeba uvědomit skutečnost, že tzv. radniční periodika jsou šířena především v tištěné podobě a jsou doručována zdarma všem obyvatelům obce do poštovních schránek.

2. <u>Návrh variant řešení</u>

Návrh možných řešení, včetně varianty „nulové“

Varianta 0:
„Nulová“ varianta předpokládá, že se neuskuteční změny uvedené v bodu 1, tzn. bude ponechán stav z předcházejícího období a nebude naplněn úkol pod bodem 1.6 vyplývající z usnesení vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011.

Varianta 1:
Definování specifické kategorie periodického tisku, tzv. radničních periodik, pro které by platila možnost uplatnění požadavku na uveřejnění informací ze strany všech politických a názorových skupin zastoupených v zastupitelstvu daného územního samosprávného celku, čímž se přispěje k objektivitě a vyváženosti těchto periodik.

Varianta 2:
V návaznosti na definování specifické kategorie periodického tisku, tzv. radničních periodik, stanovit zákonný požadavek objektivity a vyváženosti periodického tisku včetně kontrolního a sankčního mechanismu.

Dotčené subjekty:

Dotčenými subjekty budou:

a) obce
b) dobrovolné svazky obcí
c) kraje
d) hlavní město Praha a jeho městské části
e) občané
f) členové zastupitelstev územních samosprávných celků
g) vydavatelé periodického tisku.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Varianta 0

Při neuskutečnění navrhovaných změn lze identifikovat následující faktory:

1. nadále se mohou vyskytovat případy, kdy periodika vydávaná územními samosprávnými celky nebudou občanům poskytovat objektivní a vyvážené informace,
2. nadále by existovalo riziko zneužívání periodik vydávaných orgány územních samosprávných celků jednou politickou stranou nebo jedním politickým uskupením, jež ve svém důsledku může vést k vytváření korupčního prostředí,
3. nebyl by naplněn úkol pod bodem 1.6 stanovený usnesením vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011,
4. v případě vydávání periodického tisku, ke kterému dochází v rámci samostatné působnosti obcí, by zbývala pouze varianta kontroly dle § 129 zákona o obcích ze strany Ministerstva vnitra,
5. respektoval by se stávající režim tiskového zákona postavený na právu na svobodu projevu a právu na šíření informací s tím, že odpovědnost za vydávání periodického tisku má vydavatel; záleželo by poté na voličích v příslušném územním samosprávném celku, jak ohodnotí reprezentaci spravující daný územní samosprávný celek v příštích volbách do orgánů územních samospráv.

Varianta 1

Při realizaci navrhovaných změn dojde k naplnění cílů úpravy uvedených v bodě 1 (Důvod předložení). Faktory, které lze očekávat:

1. naplnění úkolu stanoveného pod bodem 1.6 usnesením vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011,
2. posílení zájmu na poskytování vyvážených a objektivních informací v periodikách vydávaných orgány územních samosprávných celků, zamezení možného zneužívání těchto periodik např. jednou politickou stranou a zajištění prostoru pro názorovou pluralitu; požadavek na vyváženost obsahu a rovný přístup do veřejnoprávních médií vyjádřil již NSS ve svém rozsudku čj.Vol 15/2006-20. Rovnost však podle NSS nelze chápat absolutně, ale právě přiměřeně s ohledem na politický a společenský význam kandidujících subjektů,
3. snížení rizika vytváření korupčního prostředí;
4. respektování principů tiskového zákona, ústavních práv dle čl. 17 Listiny,

5. ustanovení nových institutů sdělení a doplňující informace dává možnost vyřešit spor mimosoudní cestou, zaměřuje se na poskytnutí určitého prostoru pro vyjádření všech zastupitelů reprezentujících daný územní samosprávný celek, resp. jeho část, a to v zájmu objektivity a vyváženosti,
6. možnost soudního přezkumu v případě nedodržení navrhované povinnosti zveřejnit doplňující informaci,
7. realizace nového institutu doplňující informace může být postavena na základech práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení, tedy na mechanismech, které již tiskový zákon obsahuje,
8. celkové zlepšení kvality periodik vydávaných orgány územních samosprávných celků z veřejných prostředků, kvalitní informace poskytované občanům, nastolení minimálních pravidel, které budou mít pozitivní dopad na fungování občanské společnosti.

Varianta 2

Při realizaci navrhovaných změn dojde k naplnění cílů úpravy uvedených v bodě 1(Důvod předložení). Faktory, které lze očekávat:

1. naplnění úkolu stanoveného pod bodem 1.6 usnesením vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011,
2. zákonné ustavení požadavku objektivity a vyváženosti informací,
3. problematické nastavení mechanismu kontroly a sankcí, neboť do působnosti územních samosprávných celků lze zasahovat pouze na základě zákona; i v případě, že by takový mechanismus byl ustaven (ať již v rámci samosprávy či prostřednictvím státní správy), je potencionálně dosti nebezpečné z hlediska zachování práv dle čl. 17 Listiny, aby dozorující orgán posuzoval objektivitu a vyváženost a sankcionoval jejich nedodržování, což by v konečném důsledku vedlo k zatěžování soudů v těchto sporech,
4. snížení rizika vytváření korupčního prostředí,
5. zlepšení kvality periodik vydávaných územními samosprávnými celky z veřejných prostředků, kvalitní informace poskytované občanům, nastolení pravidel, které budou mít pozitivní dopad na fungování občanské společnosti,
6. zatěžování správních orgánů novou agendou deliktů v této oblasti.

Konzultace

Při projednávání návrhu zákona proběhly konzultace s odbornou veřejností. Nevládní nezisková organizace poskytla informace týkající se pozadí celé problematiky a předložila návrhy možných řešení. Návrhy změn zákonné úpravy byly následně konzultovány i s akademickou obcí, zejména s ohledem na ústavněprávní principy.

Při zpracovávání předlohy zákona byly využity negativní zkušenosti s předchozím návrhem právní úpravy, který se pokoušel o širší regulaci této problematiky prostřednictvím zákonů o obcích, o krajích, o hlavním městě Praze (sněmovní tisk 1068, V. volební období).

Implementace a vynucování

Předpokládá se, že předložená právní úprava bude naplňována k datu účinnosti zákona, které se navrhuje k 1. září 2012. Návrh zákona by při implementaci a vynucování ve vztahu k vydavatelům a územním samosprávným celkům neměl představovat zásadní problém, neboť zavádí vlastní kontrolní mechanismus - možnost uplatnění práva na uveřejnění

doplňující informace u soudu. Tuto možnost obsahuje již stávající znění zákona ohledně uplatnění práva na uveřejnění odpovědi a dodatečného sdělení u soudu.

Přezkum účinnosti

Účinnost předloženého návrhu zákona bude možné ověřit v praxi, jednak konzultacemi se zástupci samospráv, odborné veřejnosti a zúčastněnými subjekty, jednak v rámci případných soudních sporů.

4. Návrh řešení

Zhodnocení variant a výběr nejvhodnější varianty

Varianta 0

Přijetí „nulové“ varianty by znamenalo ponechání stavu z předcházejícího období, který nelze považovat za vyhovující, a proto došlo k zamítnutí této varianty.

Varianta 1

Pro řešení byla jako nejvhodnější vybrána varianta 1, která zajistí realizaci změn, naplnění cílů uvedených v bodě 1 a bude přitom ústavně konformní.

Varianta 2

Tato varianta nebyla vybrána, protože její negativa převyšují přínosy. Přijetím této varianty, tedy zavedením dalšího zvláštního kontrolního mechanismu (mimo obecný dozor a kontrolu) by sice došlo k formálnímu splnění úkolu Strategie, avšak s obtížnou aplikovatelností v praxi a tedy bez bezprostředního dosažení zamýšleného cíle. Rovněž by mohlo dojít k nežádoucímu průlomu státní správy do územní samosprávy, nárůstu administrativní zátěže, včetně neúměrného zatížení soudů.
Z těchto důvodů došlo k zamítnutí této varianty.

Návrh zákona nepředpokládá sociální dopady, dopady na životní prostředí ani dopady na rovnost mužů a žen.

Návrh zákona nepředpokládá dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet České republiky a na ostatní veřejné rozpočty.

Návrh zákona nepředpokládá hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí.

Kontakty

Mgr. Lenka Holubová Mikolášová
odbor médií a audiovize
lenka.holubovamikolasova@mkcr.cz
tel.: 257 085 360

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, Listinou základních práv a svobod a Ústavou České republiky a respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

Návrh zvolené úpravy především respektuje ústavní principy Listiny. Výchozím bodem je pak zejména právo na svobodu projevu a právo na informace dle čl. 17 Listiny a dále čl. 22 Listiny požadující, aby zákonná úprava politických práv a svobod umožňovala a ochraňovala svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Svobodu projevu a právo na informace je možné omezit pouze zákonem, což je ovšem limitováno podmínkami Listiny. Podle čl. 3 a 112 odst. 1 Ústavy ČR je Listina součástí ústavního pořádku ČR.

Problematika územní samosprávy je upravena v čl. 8 a v hlavě sedmé Ústavy ČR (čl. 99 až.105). Podle čl. 8 Ústavy ČR se zaručuje samospráva územních samosprávných celků. Podle čl. 99 Ústavy ČR jsou základními územními samosprávnými celky obce a vyššími územními samosprávnými celky kraje.

Ve stanovení bližších podmínek pro vydávání periodického tisku územních samospráv nelze spatřovat porušení ústavního práva obcí a krajů na samosprávu za předpokladu, že omezení neznemožní nebo podstatně neztíží právo obce na svobodu projevu a právo na informace. Omezení svobody projevu a práva na informace může být v zákoně stanoveno jen, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Návrh zákona je v souladu s právními předpisy upravujícími oblast působnosti ústředních orgánů státní správy České republiky.

C. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a její slučitelnost s předpisy Evropské unie

Navrhovaná právní úprava respektuje mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána. Jedná se zejména o Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění dodatkových protokolů - č. 209/1992 Sb.m.s.- *(čl. 10 odst. 1: Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem. Odst. 2: Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.)* a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech - č. 120/1976 Sb.- *(čl. 19 odst. 1.: Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky. Odst. 2: Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmikoli jinými prostředky podle vlastní volby. Odst. 3: Užívání práv uvedených v odst. 2 tohoto článku s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná a/ k respektování práv nebo*

pověsti jiných; b/ k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.).

Podle čl. 10 Ústavy ČR jsou obě citované mezinárodní smlouvy součástí právního řádu ČR; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

Pokud jde o definici (charakteristiku) územní samosprávy, tu obsahuje Evropská charta místní samosprávy - č. 181/1999 Sb. - *v čl. 3: Místní samospráva označuje právo a schopnost místních společenství v mezích daných zákonem a na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných.*

Návrh zákona rovněž není v rozporu s právem a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Problematika svobody projevu a práva na informace a šíření informací, tak jak jsou koncipovány v mezinárodních úmluvách, zejména pak úmluvou Rady Evropy, se promítá i do primárního práva Evropské unie. Na základě čl. 6 Smlouvy o Evropské unii - č. 111/2009 Sb.- *(odst. 2: Unie přistoupí k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této úmluvě se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami. Odst.3. Základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tvoří obecné zásady práva Unie).*

Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako zakládací smlouvy EU. Tato Listina konkrétně v čl. 11 uvádí: *Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována.*

Specifická úprava tiskového práva není v působnosti Evropské unie, je tedy na členském státu, jak si danou problematiku upraví, za předpokladu, že bude respektovat výše uvedené principy. Právo na odpověď nebo obdobný prostředek nápravy jsou zakotveny závazně jen v televizním vysílání, a sice směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU o audiovizuálních mediálních službách.

Návrh zákona přímo nezapracovává právo Evropské unie a není s právem Evropské unie v rozporu; návrh zákona je s právem Evropské unie plně slučitelný.

Zvláštní část

K bodu 1 - § 3 písm. g)

Za účelem naplňování nově navržených zvláštních povinností vydavatele při vydávání periodického tisku územního samosprávného celku je třeba definovat tuto zvláštní kategorii periodického tisku. Jedná se o periodický tisk, jehož vydávání zajišťují orgány územních samosprávných celků, popřípadě jiné jimi zřízené, založené či ovládané osoby v rámci své působnosti, ať už samostatně nebo společně s dalšími územními samosprávnými celky, tedy včetně periodického tisku vydávaného dobrovolnými svazky obcí. Zákon se vztahuje i na periodický tisk vydávaný na úrovni městských částí či obvodů územně členěných statutárních měst, jehož vydavatelem je ovšem de iure statutární město jako právnická osoba, tedy podle obecního zřízení obec. Současně je pokryta i situace, kdy obsah periodického tisku, jeho vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územním

samosprávným celkem či společně s více územními samosprávnými celky. Pojem periodického tisku územního samosprávného celku vyjadřuje, že se jedná o periodikum, které má vztah k územní samosprávě a které je buď hrazeno z veřejných prostředků nebo je jeho vydávání podmíněno určitým úkonem orgánu územního samosprávného celku.

Definice periodického tisku územního samosprávného celku založená na osobě vydavatele (vymezené zákonem) nevyužívá obsahová kritéria z toho důvodu, aby se nepředjímal obsah periodického tisku a tím nevznikala obava ohledně garance ústavně zaručených práv na svobodu projevu a na informace. Navíc je problematické vymezit obsah periodického tisku, který má vazbu jednak na problematiku daného územního samosprávného celku, jednak obsahuje informace, jejichž okruh nelze předem specifikovat.

Jelikož pojem „periodický tisk“ je v zákoně již definován, charakterizuje se pojem „periodický tisk územního samosprávného celku“ odkazem na tuto definici, k níž je přidána rozlišující charakteristika.

K bodu 2 - § 4a

V tomto ustanovení se vzhledem ke specifičnosti periodických tiskovin územních samosprávných celků navrhuje stanovit povinnost vydavatele zajistit přiměřený prostor pro vyjádření různých politických názorů. Důvodem je obvyklá absence konkurenčních tiskovin a dalších sdělovacích prostředků na místní úrovni (monopolní postavení těchto periodik) jakož i to, že periodika územních samosprávných celků představují službu veřejnosti, realizovanou za veřejné prostředky, a musí tedy poskytovat kvalitní službu ve všech oblastech informací.

Povinnost vydavatele poskytnout objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku stejně tak jako přiměřený prostor pro sdělení posilující názorovou pluralitu daného územního samosprávného celku, resp. jeho části má své meze a měla by být uplatňována přiměřeně. Je třeba respektovat právo vydavatele na redakční úpravu jím vydávaného periodického tisku. Stanovení těchto povinností neznamená automatické otisknutí celého sdělení, které požaduje uveřejnit člen zastupitelstva územního samosprávného celku. Toto ustanovení nastoluje rovnováhu mezi zájmem na posílení práva na vyjádření všech členů zastupitelstva, zejména zájmem na ochranu jejich práva projevu, a rolí vydavatele, který je zodpovědný za obsah periodického tisku. Požadavek na vyváženost obsahu a rovný přístup do veřejnoprávních médií stanovil již NSS ve svém rozsudku čj.Vol 15/2006-20: „Vyváženost a rovný přístup do veřejnoprávních médií nelze chápat mechanicky jako absolutní rovnost kandidujících subjektů, nýbrž pohledem tzv. odstupňované rovnosti. To znamená, že jednak musí každý kandidující subjekt dostat alespoň určitou minimální šanci ke své prezentaci tak, aby byl naplněn požadavek jejich plurality; nad tuto minimální úroveň musí být zastoupení kandidujících subjektů ve vysílání, zejména v pořadech zpravodajských či v publicistických debatách, přiměřené jejich politickému a společenskému významu.“ Navrhované ustanovení vychází z principů obsažených v citovaném rozsudku a současně respektuje režim tiskového zákona, kdy za obsah periodika odpovídá vydavatel, a ten by tudíž měl přiměřený a vyvážený prostor nejprve zhodnotit.

Cílem nově zaváděné povinnosti vydavatele periodického tisku územního samosprávného celku je odstranění diskriminace ve zveřejňování informací, posílení zájmu na poskytování vyvážených informací, zamezení zneužívání těchto periodik jednou politickou stranou nebo jiným uskupením majícím většinu v zastupitelstvu a následné posílení názorové plurality ve veřejné diskuzi v daném obvodu. Institut sdělení a doplňující informace tedy zajišťuje objektivitu a vyváženost periodického tisku územního samosprávného celku.

K bodu 3 - § 8 odst. 1 písm. b)

Navrhuje se povinnost vydavatele označit vydání periodického tisku označením, že jde o periodický tisk územního samosprávného celku. Tato povinnost se jeví jako vhodná proto, aby čtenáři periodika byli jednoznačně informováni, že se jedná o oficiální periodikum daného územního samosprávného celku.

K bodu 4 - § 9 odst. 2

Podle dnešního právního stavu nemá sice vydavatel obecnou povinnost odevzdávat Státní technické knihovně, resp. Národní technické knihovně, povinné výtisky periodického tisku, má však zvláštní povinnost odevzdávat této knihovně regionální mutace periodického tisku. Národní technická knihovna je ale zaměřena, jak je stanoveno v její zřizovací listině, na oblast techniky a aplikovaných přírodních věd. Jejím účelem není uchovávat konzervační fond coby množinu výtisků periodického tisku bez ohledu na zaměření; pokud by tak činila, přesáhla by své poslání a účel.

K bodu 5 - § 11a

V návaznosti na ustavení nové povinnosti pro subkategorii periodického tisku územních samosprávných celků se zavádí nový mechanismus kontroly. Tento mechanismus stojí na stejných základech jako již dnes fungující a v Evropě osvědčený model práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení. Kontrola dodržování povinností vydavatele periodického tisku územního samosprávného celku, je zajištěna soudním přezkumem a z tohoto důvodu je pojmově vyloučena kontrola a dozor podle zákonů o územních samosprávných celcích.

Termín „Doplňující informace“ byl zvolen proto, že se pomocí tohoto institutu žádá buď o uveřejnění toho, co chtěl žadatel sdělit v původním rozsahu (případně bez podstatných obsahových úprav), nebo toho, co mu vydavatel nezveřejnil. Je však na vydavateli a žadateli, jakým způsobem se budou schopni domluvit ohledně zveřejnění sdělení. V případě, že se žadatel a vydavatel neshodnou, může se žadatel obdobně jako v případě institutu práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení obrátit na soud, který přezkoumá oprávněnost požadavku žadatele o uveřejnění doplňující informace. Předpokládá se, že zavedení tohoto institutu bude působit preventivně, případně umožní vyřešit spor mimosoudní cestou a k soudnímu přezkumu práva na doplňující informaci bude docházet výjimečně. Jde o limitní možnost prosadit právo soudní cestou a předpokládá se, že pouhá existence tohoto institutu v právním řádu zajistí, že ve většině případů dojde k nápravě nesprávného stavu bez jeho plného využití.

Pokud jde o praktické naplňování tohoto práva, je třeba vycházet z povinnosti vydavatele poskytnout objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku a přiměřený prostor k vyjádření; uplatnění práva na doplňující informaci však neznamená, že vydavatel automaticky převezme celý text.

Pro uplatnění práva člena zastupitelstva na doplňující informaci byla zvolena lhůta 3 měsíců ode dne doručení sdělení vydavateli, pokud zároveň nedošlo k uveřejnění sdělení. Obdobně se postupuje, pokud vydavatel uveřejní sdělení, kterému však podle názoru člena zastupitelstva nebyl poskytnut přiměřený prostor. Lhůta byla zvolena s ohledem na obvyklou periodicitu periodických tisků územních samosprávných celků. Navrhovaná úprava reflektuje též případy odlišné, resp. delší periodicity periodických tisků jednotlivých územních samosprávných celků.

Povinnost uveřejnit doplňující informaci by měla platit vždy, když vydavatel neposkytne přiměřený prostor pro sdělení dle § 4a. Ustanovení § 11a je pak pojistkou pro případ, že se dotčený člen zastupitelstva s vydavatelem nedomluví na poskytnutí prostoru k jeho sdělení.

K bodu 6 - § 15a

Definují se náležitosti žádosti o uveřejnění doplňující informace a lhůty pro její uplatnění s přihlédnutím k různé periodicitě toho kterého tisku, přičemž se stanoví analogie s postupem při uplatnění práva na odpověď, resp. práva na dodatečné sdělení.

K Čl. II

Účinnost se navrhuje v souladu s termínem stanoveným v Plánu legislativních prací vlády a s ohledem na předpokládanou dobu legislativního procesu.

V Praze dne 1. února 2012

předseda vlády
RNDr. Petr Nečas v. r.

ministryně kultury
Mgr. Alena Hanáková v. r.